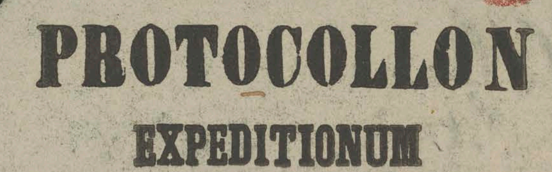

PROTOCOLLON
EXPEDITIONUM VARIARIEM IN ANNO DOMINI 1720

Zebrał
Eligi Korwin Piotrowski
Prezes Sądu Głównego Wołyńskiego
w Motowidłówce.
Własność córki Stanisławy
z Piotrowskich Malinowskiej.

I

1416.

Protocollon Expeditionum Variarum in Anno Domini 1720.

Cancellariatu Illustrissimi et Excellentissimi Domini Joannis in Słupow Szembek, Supremi Regni Cancellarii, Lomzensis Grodentinensis Capitanei.

Copie de La Lettre de Son Excellence Mgr̃ le Grand Chancellier de La Couronne a Mr̃ Puchet, Resident a Rome. A Varsovie 6e Janvier 1720.-

J'ay reçeu votre Lettre du 2 de Xbr̃e a droiture par la poste. Vous fairez bien de m'
cerire immediatement touttes Les fois, que vous Le ingerez necessaire, que Les Lettres ne
passent pas par d'autres mains. J'attends Les effets de mes Lettres, et de vos Soins dans L'
affaire de Miechow. Pour Mr̃ le B: de Hagen, et des autres Gentilshommes Catholiques
de La Cour de S: M: Roy, j'avois obtenu une favorable declaration du Roy avant mon
depart de Saxe, ie n'ay eu depuis aucune information, ne requisition la dessus du dit Mr̃
Le Baron. dans L'applaudissement, que vous avez fait devant la Saintete a La derniere pro-
motion des Cardinaux, Vous auriez mieux fait de dire che sareble stata piu compita, se
La Santita Vostra includeva in questa promotione Nostro degnissimo Mgr̃e Nonzio
Grimaldi tandis, que touttes Les autres Courones, / Lesquelles ne sçauroient assurement pre-
tendre avoir plus de merite aupres du Saint Siege, que La Notre / ont eu cet avantage, et
outre cela Mgr̃ Notre Nonce ayant merite cette Grace de Saintete par ses talents tres gran-
ds, par ses services aussi signales, partant des peines, et de depanses dans La presente Non-
ciature dans Les conionctures passées, et presentes si epineuses, et dans Les circomstances des
voyages frequents en Saxe, et du Mariage de Notre Prince Royal et S: M: et toutte La Repu-
blique dont il s'attire L'affection tres particuliere, et tres iuste en auroient ressenti une ioye
et une obligation tres grande a Sa Sainteté Les Etats assemblés presentement voudroient temoig
ner Leur empressement pour cela, mais ce digne Seigneur, en ayant eu quelque vent, fait tou
ttes les diligences pour empecher cela. Pource qui regarde Notre Nation. Dieu n'a pas encore
envoyé Le temp, quelle puis iouis de touts Les avantages avec Les autres Nations, malgre tous
Les Services, toutte La defference et tout Le zele pour La Sainte Eglise, et pour La Personne
Sacrée de Sa Saintete et de sa maison. Pource qui se passe icy vous en serez informe d'aille
urs. Ma femme acceptera voluntiers cette occasion, que vous Luy presentez pour vous temo
igner notre amitie. Je suis &c.

Copia Credentialium ab aula Viennense ministro Suo in Poloniam ad Comitia Generalia misso. Viennæ die 27. Xbris 1719. Carolus &c.

Quamprimum de Comitiis, quæ Varsaviæ nunc
celebrantur, renuntiatum Nobis fuit, Lætati sane sumus eam Nobis opportunitatem porrigi,
qua Serenitati Viennæ, et Reipublicæ recens sinceræ Nostræ Amicitiæ, et benevolentiæ testi
monium reddere, et quæ mens, que Sensus Nostri in turbidissimis hisce temporibus sint per
Oratorem, Nostrum coram amplius explicare queamus. Id vero muneris pro singulari,
qua pollet prudentia. Illustri, et Magnifico Consiliario Nostro Status intimo, Camerario,
nec non Cessiarum Nostrarum Pedestrium Ductori, Perdilectæ Nostræ et Serenitatis Ve-
stræ respective ex Fratre Neptis, et Nurus Serenissimæ Archiducissæ, nunc desponsatæ
Regiæ Poloniæ, et Electoralis Saxoniæ Principis, Aulæ Præfecto Josepho Lothario Comi
ti in Konegegg imposuimus, ut quæ in rationes utringue communes, et advertenda, quæ
undequaque ferme arcumstant, discrimina faciunt, cum Serenitate Vestra Inclytusque
Regni Ordinibus conferat, deliberet, traitet, atq̃ concludat. Illi itaque Legato Nostro ple
nam indubitatamque fidem in iis, quæ Nomine ac de Mandato nostro Serenitati Ve-
stræ propositurus est, ut adhibere velis benevole petimus. Manemus &c.

Copia Literarum Augustissimi Imperatoris ad Status Regni Poloniæ die 27. Xbris 1719.

Carolus Sextus Divina favente
Clementia Electus Romanorum Imperator semper Augustus, Germaniæ, Hispaniæ, Hun-
gariæ, Bohemiæ Rex: Archidux Austriæ:
Reverendissimi Reverendi, Illustrissimi ac Illustris et Magnifici nec non Generosi
Sincere dilecti. Quam primum de Comitiis, quæ Varsaviæ nunc celebrantur, renuntiatum
Nobis fuit lætati sane sumus, eam Nobis opportunitatem porrigi, qua Serenissimo Regi, In-
clytisque Regni Ordinibus, recens sinceræ Nostræ amicitiæ et benevolentiæ testimonium reddere,
et quæ mens, qui Sensus Nostri in turbidissimis hisce temporibus sint, per Oratorem Nostrum
coram amplius explicere queamus. Id vero munerio pro singulari, qua prudentia Illustri
et Magnifico Consiliario Nostro Status Intimo, Camerario, nec non Copiarum Nostrarum //

Pedestrarum Ductori, Perdilectæ Nostræ ex Fratre Neptis, Serenissimæ Archiducissæ
Mariæ Josephæ, Natæ Hungariæ, Bohemiæ, utriusque Siciliæ Regiæ Principis, nunc Sere-
nissimi Regii Poloniæ et Saxoniæ Electoralis Principis Friderici Augusti, dilectissimæ Con-
iugis Aulæ Præfecto, Josepho Lothario Comiti in Königsegg imposuimus, quem amplis man-
datis, atque etiam Potestatem instructam in Poloniam mittimus, utque in rationes utrinque
communes, et ad avertenda, quæ undequaque ferme circumstant, discrimina faciunt, cum Sere-
nitate Sua, Inclytisque Regni Ordinibus conferat, deliberat, tractet, atque concludat. Illustris
itaque Legato Nostro, plenam indubitamque fidem in iis, quæ Nomine, ac de mandato No-
stro Reverendissimæ Paternitati Vestræ Devotionibus Vestris ac Vobis propositurus est, ut adhi
beatis benevole petimus. Et quod superest Reipublicæ Vestræ omnia fausta apprecamur. Da-
tum ut Supra.

Copia Literarum Sacræ Cæsareæ Maiestatis ad Sacræ Regiæ Maiestatem Poloniæ P. T.

Cum Regni Comitia, quæ
Varsaviæ in præsens Celebratur, peropportunam Nobis occasionem porrigant Serenitati Ve-
stræ, Inclytisque Regni Ordinibus ea exponendi, quæ in communem utrinque utilitatem vi-
dentur facere posse. Hinc Illustrem et Magnificum Consiliarium Nostrum Intimum, Camera-
rium ac Militiæ Pedestris Ductorem, Perdilectæ Nostræ ex Fratræ Neptis, Serenitatisque Ve-
stræ Nurus Serenissimæ Archiducessæ Regiæque Poloniæ, et Saxoniæ Electoralis Principis
Aulæ Præfectum Josephum Lotharium Comitem in Konigsegg in Poloniam cum Legati mu-
nere ablegandum decrevimus, ut mentem ac Sensus in eam rem Nostros Serenitati Vestræ ape-
riat, eaque deinde pro concessa sibi facultate agat, et perficat, quæ Ipsi in mandatis dedimus.
Illi ergo ut Serenitas Vestra plenam indubitatamque fidem in iis, quæ Nomine Nostro propo-
situras est, non secus ac Nobis Ipsis adhibere velit, peramice fraterneq̃ petimus. Et quod Super-
est Serenitati Vestræ amicam Nostram ac propensam voluntatem Large confirmamus. Da-
tum Viennæ die 24. Januarii 1720 etc.

Copia Literarum Regis Britanniæ ad Sacram Regiam Maiestatem Poloniæ. G

Georgius Dei Gratia Magnæ
Britanniæ Franciæ, et Hiberniæ Rex, Fidei Defensor, Dux Brunsvicensium, et Luneburgensi-
um Sacri Romani Imperii Archithesaurarius et Princeps Elector etc. Serenissimi et Potentissi-
mi Principi Domino Augusto Secundo eadem Gratia Regi Poloniæ, Magno Duci Lithvaniæ, Ru-
ssiæ, Prussiæ Masoviæ, Samogitiæ, Kiioviæ Volhyniæ, Podoliæ Podlachiæ, Livoniæ, Smolensciæ
Severiæ, Czernichoviæque, Duci Saxoniæ Juliæ, Cliviæ, montium Angriæ, et Vestphaliæ,
Sacri Romani Imperii Archi Mareschalo, et Principi Electori, Landgravio Thuringiæ, Marchi-
oni Misniæ, nec non Superioris et Inferioris Lusatiæ, Burgravio Magdeburgensi, Comiti Princi-
pi Hennebergensi, Comiti Mariæ, Ravensbergiæ, et Barby, Domino in Rawenstein, Fratri, Consa-
guineo, et Amico Nostro Charissimo Salutem Serenissime et Potentissime Princeps, Frater Consa-
guinee, et Amice Charissime. Complures amicitiæ necessitudines inter Nos et Maiestatem Ve-
stram intercedant, possuletq̃ hodierna temporum Inclinatis, ut colatur diligentius adaugeatur
que animorum Studiorumque coniunctio, Regnique una Poloniæ commoda, rationesque
provehantur ere esse potissimum censuimus Virum aliquem, Idoneum deligere, qui Officiis
opportune adhibitis, tum mutuæ benevolentiæ firmitatem non solum ab omni labe vindicet sed
etiam magis magisque stabiliat, tum consilia ad Nostrum invicem, et communæ tam Reipu-
blicæ Poloniæ, quam totius Europæ Bonum spectantia promoveat. Hunc in finem fidelem et
Dilectum Nobis Jacobum Scott Armigerum nominavimus, qui ut perspectus olim Maiestati Ve-
stræ atque haudingratus fuerit, ita vicibus hisce erga Maiestatem Vestram Remque publicam
Poloniæ sustinendis, magis aptum fore duximus. Cum igitur tanquam Ministrum Nostrum
Maiestati Vestræ commendatum esse volumus, rogamusque amice, ut aditus faciles, fidemque
Integram ei præbeat, quoties cunque Nostro Nomine ea quæ in Mandatis habeat, exponere cu-
piat, quibus sane Luculenter usque Maiestati Vestræ constabit, quo affectum Ipsam, quantoque
Studio res Ipsius omnes, Regnique itidem Poloniæ utilitates prosequi haud intermittimus. De
reliquo autem Maiestatem Vestram Divini Nominis Tutelæ ex animo commendamus. Da-
bantur in Palatio Nostro Divi Jacobi octavo die Mensis Decembris Anno Domini MDCC
XIX. Regni Vero Nostri Sexto. Maiestatis Vestræ Bonus Frater Consanguineus
et Amicus Georgius R:

Copia Literarum Eiusdem Regis ad Sacram Regiam Maiestatem P. T.

Redintegrandæ in arcto quietis ac
Pacis Universalis cum Regina et Corona Sveciæ Concili andæ Studium Nostrum Maie-
statem Vestram Latere non potest. Officia Nostra Varii generis ad hunc scopum colliman-
tia, iam iam feliciter, nec sine spe ulterioris Successus impendimus, Mediationemque Nostrum
Partibus Belligerantibus obtulimus. Cum itaque non minus Maiestatis Vestræ ac Reipublicæ

Poloniæ utilitates promovendi desiderium Nos teneat eandem Serenissimo Cæsaro oblatam, a parte Daniæ, et Borussiæ Regum, ut et Reginæ ac Coronæ Sveciæ vero iam acceptatam ac adhibitam mediationem Maiestati Vestræ ac Reipublicæ offerimus, nulli dubitantes, quin Maiestas Vestra ac Respublica Poloniæ hoc Nostrum desiderium probent in æquis Nostris Consiliis ac conatibus plenariam fiduciam ponant, atq́ fini tam salutari obtinendo lubentes Nobilium concurrant, Officiisque Nostris pari pacis studio respondeant. Quod superest Maiestatem Vestram Dei optimi maximi Tutelæ ex animo commendamus. Dabantur in Aula Nostra Hanoveræ die 8. 9bris Anno Domini MDCCXIX. Regni vero Nostri Sexto etc.

Copia Literarum Eiusdem Maiestatis ad Eundem Regem.

P. T.

Ex amicissimis Maiestatis Vestræ Literis, quas Illustris ac Magnificus Campi Mareschallus Vester Generalis Comes a Fleming Supremus Præfatus Stabuli in Vestro Magno Ducatu Lithvaniæ etc. Tradidit Nobis, Dresdæ die 14. Octobris ad Nos datis, quid de suscipiendo in Poloniam itinere, et convocandis ibidem Comitiis Regni Generalibus, indicare Nobis Ipsa voluit, probe intelleximus; Cum itaque pro Sinceræ ac infucatæ amicitiæ nexu, qui Nos inter ac Maiestatem Vestram intercedit, Eidem omnia fausta et prospera apprecemur, ita et, ut reassumenda hæc Comitia auspicato suscipiantur, felicemque, ac optatum sortiantur finem, sincera fundimus vota; Quod vero ut ita eveniat Maiestatis Vestræ ac Reipublicæ rationes, eo magis urgent, quod in Ipsis propositionem respectu Tractatus pure defensivi Viennæ Austriæ nuper conclusi, quo licet varii ac falsi rumores in Contrarium Sparsi fuerint, Sane utilius nihil, nihil Securitati ac libertati, contra inhiantes quosdam, magis congruum, ac promovendæ, Stabiliendæque Arctioræ pacis Generalis accommodatius excogitari ac sanciri potuisset, ut ex facta post modum Serenissimi Cæsareo eiusdem Tractatus communicatione apparuit, faciendam esse intelligimus. Quantum pacis Sanctum ac Salutare opus Nobis cordi sit, quantumque curarum ac sollicitudinum Nostrarum vires, ut firma, ac fida in eatur, eademque post modum inconcussa maneat, impendamus, Notum Orbi Christiano satis ac probatum est: Eo demum optulante Deo res pervenerunt, ut pronum ad utilitatem publicam, ut et Maiestatis Vestræ ac Regni Eius Securitatem, hoc Nostrum Studium a parte Maiestati Vestræ, ac Reipublicæ Poloniæ, in eadem Semitaque cum Corona Sveciæ ac Rege Prussiæ inita est, et quam cum Serenissimi Cæsaro inere sincere allaboramus, secundetur, ac fulciatur. Spem ideo certam alimus Maiestatem Vestram ac Rempublicam obstaculis, quæ forsan huic Salutari nupo contraria esse possent, uno consensu Nobium obviam ituros, eaque omnia promoturos, quibus firma, ac sincera in arcto quies redintegrari, ac Stabiliri possit. Super hacre ad declarandos Maiestati Vestræ intimiores animi Nostri Sensus quempiam è Nostris ad Ipsam ablegare in animo est; Interum supradictumq́ Comes a Fleming Sensus Nostros Vestræ Maiestati præliminariter exponet, ut vero in tam salutari Negotio æqua temporis ratio habeatur, utile ac necessarium esse ducimus, ut Maiestas Vestræ in Comitiis res ita disponi curet, quo Ipsi liberum sit, etiam extra Comitia, de mediis ad Pacem conducentibus, Nobiscum tractare ac convenire. Quod superest Maiestatem Vestram Dei optimi maximi Tutelæ ex animo commendamus. Dabantur in Palatio Nostro Hanoveræ die 9. Mensis Novembris Anno Domini 1719.

Copia Literarum Regis Borussiæ ad Sacram Regiam Maiestatem Poloniæ

P. T.

Cum inter Primarias Regni Nostri curas Nobis semper fuerit, ut iis Officiis peragendis sedulo incumberemus, quæ ad amicitiam inter Nos et Maiestatem Vestram Serenissimamque Poloniæ Rempublicam fovendam, commodaque hinc inde Nostra, Subditorum que Nostrorum promovenda, et augenda pertinere possunt è re Nobis visum est, ad Maiestatem Vestram proxima Regni Poloniæ Comitia generalia celebrantem, Consiliarium Nostrum Intimum sincere ac fideliter Nobis dilectum Fridericum Wilhelmum Posadowski Baronem a Postelwitz ablegare, a Maiestate Vestra per amice contendentes, velit præfato Ministro Nostro, in omnibus plenam et integram adhibere fidem, Eundemque Regia Gratia et protectione complecti. Quod Ipsum pari Officiorum genere rependere non deerimus Maiestati Vestræ interim prosperos rerum Successus ex animo apprecantes. Dabantur Berolini die 26. Xbris Anno Domini MDCCXIX. Regni Vero Nostri VII. Maiestatis Vestræ domus Frater et Cognatus, Fr: Wilhelmus R:

Senatus Consilium Post Comitiale.

Præsentibus Reverendissimo in Christo Patre Domino Stanislao in Stupow Szembek Archi Episcopo Gnesnensi, Regni Poloniæ et Magnus Dux Lithvaniæ Primate, primoque Principe. Reverendis in Christo Patribus Dominis Constantino Feliciano Szaniawski Wladislaviensi, et Pomeraniæ Nominato Cracoviensi. Christophoro in Stupow Szembek Posnaniensi Nominato Vladislaviensi Ioachimo Przebendowski Luccoriensi. Christophoro in Stupow Szembek Præmisliensi. Ioanne Casimiro

ab Uten Bokun Culmensi et Pomeraniæ Procancellario Regni; Episcopis. Illustri, Magnificis et Generosis Adamo Nicolao Siniawski Cancellario Cracoviensi Exercitus Regni Supremo Duce; Janussio Wisniowiecki; Cracoviensi. – Morsztyn, Sendomiriensi Palatinis. Ludovico Pociey Castellano Vilnensi Exercitus Magnus Dux Lithvaniæ Supremo Duce, Stephano Leszczynski Calissiensi, Francisco Wielopolski Siradiensi, Josepho Potocki Kiioviæ. Joanni Jablonowski Russiæ Joanne Tarlo Lublinensi, Francisco Zaluski Plocensi, Stanislao Rzewuski Podlachiæ Exercitus Regni Campi Duce, Andrea Stębocki Ravensi, Andrea Sapicha Brestensi in Litæ Petro Kozewski Mariæburgensi, Palatinis, Michaele Raczynski; Calissiensi, Ludovico Szoldrski Gnesnensi, Antonio Nowosielski Nowogrodensi, Podoski Plocensi, Venceslao Trzcinski Ravensi, Petro Czapski Culmensi, Carolo Oborski Braclaviensi, Alberto Rydzinski Lenidensi, Branicki Haliciensi, Nicolao Skoraszewski Krzyvinensi, Alexandro Szulski Warszaviensi Castellanis, Josepho Wandalino de Magna Konczyce Mniszech Mareschalco Supremo Regni. Michaele Principe Wisniowiecki Magnus Dux Lithvaniæ Supremis Cancellariis, Casimiri Principe Czartoryski Procancellario Magnus Dux Lithvaniæ Georgio Przebendowski Supremo Thesaurario Regni, Alberto Dąbski Mareschalco Curiæ Regni. Inchoatum die 1. Martii Anno Domini MDCCXX. Varsaviæ.

Propositum

1° Ich Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy exquirere raczy Sensus przytomnego Senatu, w ktorym czasie, y na ktory dzien Seymiki Relacyine maią bydź wydane? –

2° Nizeli Seym przyszły ex Lege następuiący providebit providenda, in rem Boni publici quibus ad interim mediis Securitas Externa et interna manutenenda ad quosvis casus, y przeciwko wszelkim praktykom.

3° Na Listy Cesarza Iegomości Chrześciańskiego, Krola Angielskiego, y Krolowey Szwedzkiey in Materia Pacis Olivensis stabiliendæ pisane, w iakich terminach Responsa maią bydź dane?

4° Emissario z Supplementem Instrukcyi do Wielmożnego Woiewody Mazowieckiego expediendo, iak wiele y zkąd w drogę ma assignari? –

Conclusum.

1° Sacræ Regiæ Maiestas Dominus Noster Clementissimus Literas Universales pro Comiciolis Relationum cum præfixione commodæ et opportunæ diei quantocyus præpare, ac expedire Cancellariæ Regni et Magnus Dux Lithvaniæ demandabit. –

2° Securitatem externam manutenendam conservandamque Sacra Regia Maiestas Domino Nostro Clementio censet partim per continuationem Officiorum Amicorum cum Principibus Vicinis, partim per expeditionem Legatorum in tempore congrus, et utili, ad Congressum Brunsvicensem et Tractatum Generalem ibidem perficiendam, prævia formatione, et trutina Instructionis in Senatus Consilio, protunc ad Latus Regium existente. Tum quoque per transmissionem indilatam Supplementi Instructionis, ac promotionem Legationis Magnifici Palatini Masoviæ quod Serenissimum Cezarum Moschoviæ, in quam Securitatem Externam, tam Ducatus Curlandiæ, et Semigalliæ, quam Civitatem Elbingensem comprehendi debere Sacra Regia Maiestas Dominus Noster Clementissimus Declarat. Securitatem vero internam duraturæ constanter tranquillitatis mediis ordinariis Legibus præteritis Sacræ Regiæ Maiestas Dominus Noster Clementissimus assecurandam, et sustinendam quoq̃ arbitratur. Videlicet proprimo gradu per omnimodam et exactam sancitorum Tractatus, et Comitiorum Varsaviensium tum Grodensium ultimorum observantiam, ac executionem, tam in Militaribus, quam civilibus. Pro Secundo, per continuationem Tribunalis Fiscalis Radomiensis substituendo in locum anterioris Præsidentis Reverendum in Christo Patrem Dominum Episcopum Præmisliensem. Pro tertio per tempestivam Comitiorum Generalium Indictione ex præscripto novellæ Legis incidentium. Pro quarto per publicationem Iudiciorum extraordinariorum vigore Tractatus Varsaviensis Constitutorum ultimarie denique in casu extremæ ac inevitabilis necessitatis, actualisque periculi per convocationem totius Nobilitatis Status ad Generalem expeditionem, tanquam Authoris, Conditoris et Propugnatoris Tractatus Varsaviensi, nec non Vindicis et assertoris quietis Internæ, contra quosvis motus æque domesticos, ac externos.

3° Responsorias ad Imperatorem, Regem Angliæ, et Reginam Sueciæ in terminis generalibus, oblationes pacis, dum modo Generalis honorissicæ, utiles, ac Securæ non recusantibus ex Cancellaria Regni dandas Sacra Regia Maiestas libenter annuit. –

4° Emissario, quam celerrime properaturo ad Magnum Legatum Palatinum Masoviæ viales quingentorum hungaricalium per Magnificos Supremos Thesaurarios Regni et Magni Ducatus Lithvaniæ in continenti iuxta usitatam proportionem, et ex divisionem exolvendorum Sacræ Regiæ Maiestas Domino Noster Clementiæ authoritate præsentis Senatus Consilii decernit Eosdem Magnificos Thesaurarios utriusque Gentis ad exolvendas quantocyus Summas in toto assignatas, Magnifico Palatino Masoviæ nec non Secretario Eiusdem Legationis Generoso Puzyna Notario Supremo Magnus Dux Lithvaniæ serio obligat. Præterea Sacræ Regiæ Maiestas Domino Noster Clementiæ Magnifico Thesaurario Regni Authoritate præsentis Senatus Consilii iniungit, quatenus primario Generosis Deputatis ad Comitia Generalia ab Exercitu Regni utriusq̃ Authoramenti in vim tractamenti Summam Secundario Generosis Residentibus Romæ pensionem annualem quingentorum Imperialium, Viennensi vero intuitu susceptorum laborum ac sumptuum mille Imperiales, deniq̃ pro necessitatibus reparandæ metricæ Regni prævia revisione Summam necessario, et indispensabiliter impendendam exolvant. Ratione iniuriæ publicæ ultra limites iacente, et nunquam controverso nuncupato Rawicæ contra Iura Gentium, et fœdera antiqua per militiam Cæsaream perpetratæ, tum respectu aliarum prætensionum Magnifici Palatini Kiioviæ nec non Generosi Sapicha Capitanei Bobruysensis Magnificis Ministris

Regni et Magni Ducatus Lithvaniæ ex postulationem cum Magnificio Legato Sacræ Cæsareæ Maiestatis seriam quam primum instituere ad æquatamq̃ satisfactionem urgere Sacræ Regiæ Maiestas Dominus Noster Clementissimus committit.

Nominatio ad Episcopatum Livoniæ.

Sanctissime ac Beatissime in Christo Pater Domine Domine Clementissime

Post oscula pedum Sanctitatis Vestræ Mei Regniq̃ ac Dominorum meorum humillimam commendationem. Ad Episcopatum Livoniæ et Piltinensem, post Promotionem Reverendi in Christo Patris Tarlo ad Episcopatum Posnaniensem Ultimarii Nominati meū vacantem, alium Prælatum, in locum istius, pro Iure meo supplere volendo, Reverendum Stanislaum Hosium, Episcopum Uticensem, Suffraganeum Premisliensem, et Sede Vacante Episcopatus Cracoviensis Administratorem Generalem, non minus Maiorum Suorum Ceris illustrem, dignumq̃ Nominis, et prosapiæ Magni illius in Concilio Tridentino Præsidis Cardinalis Hosii Hæredem, verum et proprii in Ecclesiam Dei et Patriam suam meritis conspicuum deliberato Animo nominavi. Quam quidem Nominationem meam uti Sanctitati vestræ, gratiam et acceptam fore confido, ita ut effectu suo, eo facilius gaudere valeat, filialis meas ad Sanctitatem Vestram preces adfero, negotiumq̃ eius zelosissime recommendas, Episcopatus quoq̃ prænominato Protectionem imploro. Cæterum Sanctitati Vestræ felix ac diuturnum Orbis Christiani Regimen ex animo apprecor, et maneo. Varsaviæ die 2ª Mensis Martii Anno Domini MDCCXX. Obedientissimus filius Stanislaus Rex Poloniæ.

Ad Cardinalem Protectorem Regni Poloniæ.

Augustus Secundus Dei Gratia Rex Poloniæ Magnus Dux Lithvaniæ, Russiæ Prussiæ Masoviæ Samogitiæ Kiioviæ Volhyniæ Podoliæ Podlachiæ Livoniæ Smolensciæ Severiæ Czernichoviæq̃ Nec non Hæreditarius Dux Saxoniæ et Princeps Elector. Illustrissimo et Reverendissimo in Christo Patri Domino Sacræ Regiæ Ecclesiæ Cardinali Albani Regni Nostri Protectori, Amico Nostro Charissimo, et Honorando, salutem et omnis felicitatis continuum incrementum. Illustrissime et Reverendissime in Christo Pater. Domine Amice Noster Charissime, et Honorande. Post Promotionem Reverendi in Christo Patris Tarlo Episcopi Livoniæ ad Cathedram Posnaniensem, substituimus, ac pro Iure Patronatus Nostri Regii nominavimus ad vacantem Episcopatum Livoniæ et Piltinensis Reverendum Stanislaum Hosium Episcopum Uticensem, Suffraganeum Præmisliensem, et Sede Vacante Episcopatus Cracoviensis Administratorem Generalem; Et quem ad modum Avita Domus ipsius Decora nec non propria eius in Ecclesiam Dei in Nos et Patriam suam merita, debitas ad Præeminentias qualitates, dignasq̃ Viro Ecclesiastico Virtutes, Illustritati Vestræ perspecta esse non dubitemus, ita iisdem recensendis non immoramus, sed Illustrem Vestram amice requirimus, quatenus pro cognita in Nos, suæ Sanctitatis Comitate Illustras Vestra sese impendere velit, ut nominatio hæc Nostra, quantocyus effectu desiderato coronari possit. Quod dum Nobis accedente Valida applicatione Illustræ Vestræ pollicemur, impensam huic Negotio Operam testificationibus grati Animi Nostri rependere non intermittemus. De cætero Illustri Vestræ prosperos rerum Successus cum optima valetudine a Deo apprecamur. Dabantur in Arce Nostra Varsaviensi Die Secunda Mensis Martii Anno Domini MDCCXX Regni Vero Nostri XXV Anno.- Augustus Rex.

Nos Ministri Status Regni Poloniæ et Magni Ducatus Lithvaniæ a Sacra Regia Maiestate Domino Nostro Clementissimo ex Senatus Consilio post Comitia Generalia Regni Varsaviæ celebrato ad requisitionem ratione Infrascriptorum cum Illustrissimo et Excelentissimo Domino Legato Sacræ Cæsareæ Maiestati Deputati, Muneri et Officio commissa satisfaciendo: Puncta sequentia Illustrissimæ Excelentiæ exponimus.-

1º. Cum anno proxime præterito 1719. Copiæ Militares Sacræ Cæsareæ Maiestatis, Oppidum Rawicz in Maiori Polonia Fundo Reipublicæ in disputabili, et nunquam controverso situm superinequitarunt, ibidemque Contributiones extorserunt, damna non medica intulerunt, Ipsumque Administratorem horum Bonorum Captivarunt, et secum abduxerunt, de quo literæ Sacræ Regiæ Maiestatis ad Sacræ Cæsaream Maiestatem Fraustadii erant expeditæ. Itaque ut ante omnia memoratus Administrator ex carcerent libertatique restituatur. Demum super violentiis, et damnes illatis dignoscendis Commissarii assignentur, et terminus Inquisitionis præfigatur, ac tandem pro Iure, et Iustitia iidem Negotium decidatur, et in futurum, ne Similia attentata fiant, remedium provideatur requirimus.-

2º. Remissior Causæ diiudicatio Illustris et Magnifici Potocki Palatini Kiioviæ in Sylesia contra Generosos Szymonskie, et Jordanowie in Sylesia ab aliquot annis institutæ, ut interpositione Sacræ Regiæ Maiestatis Domini Nostri Clementissimi, pro Iure, et Iustitia determinetur. Iustum hoc Illustris et Magnifici Palatini Kiioviæ desiderium Sacræ Cæsareæ Maiestati recommendatur.-

3º. Conventus Religiosorum Ordinis Prædicatorum, ac Religiosorum Virginum S. Dominici in Sylesia, ab origine Fundationum Suarum ad Religiosum Provincialem Polonum spectabant, et modo primum in tempore //

revolutionis hoc in Regno Poloniæ circa Annorum 1707. viti Conventus Provinciali Polono adempti, et alteri nempe Bohemicæ Provinciali applicati sunt. Provincialis Poloni Jurisdictioni restituantur. Similiter duo Conventus Franciscanorum in Sylesia oppolii, et Bitomiæ ab originæ Fundationum ad Provincialem Polonum spectantes, ab Anno 1707. in Regimine Spirituali turbantur, ne itaq Provincialis Polonus, eiusq Visitatio impediatur. Pariter, et alii duo Conventus Reformatorum in Glivice, et apud Sanctam Annam, eandem patiuntur sortem, quod in illis impediatur Visitatio Provincialibus Polonis.- Conventus Trebnicensis fundatus a Principibus Polonis Henrico Barbato dicto, quo ad temporalia, et a S. Hedvigi Eiusdem Principis Consorte, quo ad Spiritualia, semper Polonas tam moniales, quam Abbatissas habuit, nunc ad malas Informationes, Polonæ magnas patiuntur turbationes, et ad eligendam Abbatissam Germanam in Anno 1706. sunt violenter coactæ, etiam post fata illius Polonam Abbatissam sibi eligissent, Decreto quodam prohibitæ sunt ne in futurum Polonam in Abbatissam, sed solum Germanam eligant. Tum quoq Polonas ad erudiendum, vel Religionem suscipiendam in hoc Conventu interdictum. Ut itaq hæc præiudicia amoveantur, et circa Iura sua, ac Consvetudines antiquas Conventus prænominati, de benignitate Augustissimæ Maiestatis conserventur. Cum et in Regno antiquas Statui observatur inter Religiosos, uti Religiosi S. Pauli Primi Eremiscæ Czestochoviæ, et per totam Poloniam visitantur a Germanis, Carthasienses quoque in Lithvania, et in aliis Regnibus Similiter a Germanis Superioribus visitantur.-

4º Summa dicta Neopolitana Quatuor Contenorum, et triginta Millium Talerorum Imperialium, cum provisione decem pro centa Serenissimum olim Sigismundum Augustum Regem Poloniæ, post fata Serenissimæ Bonæ Sforticæ, Ioannis Galeacei Ducis Mediolanecensis, et Isabellæ Aragoniæ Reginæ Neapolitanæ Filiæ, Sigismundi vero Augusti Regis Poloniæ Secundo voto Consortis, Matris vero suæ, uti Filium concernens, demum ad Sigismundum Tertium Regem Poloniæ, ex Catharina Sigismundi Augusti Sorore Germana Ioannis Regis Sveciæ Consorte procreatum Filium Iure Successionis Naturalis devoluta, tandem per eundem Sigismundum Tertium pretio Coronæ Regni, Pactis Conventis Reipublicæ donata. A qua summa Serenissimi Reges Poloniæ, videlicet Idem Sigismundus Tertius, ac Ipsius Filii, Vladislaus, et Casimirus ex permissione Reipublicæ percipiebant Proventus. Post obitum vero Eiusdem Serenissimi Casimiri Regis Poloniæ, Statim Republica easdem Summas sibi debitas sine omni mora ab Antecessoribus Augustissimæ Maiestatis requisitivis, quas etiam Stante vita Eiusdem Casimi Regis, postquam Regno abdicasset, per Illustrissimum olim Obrzowski Episcopum Culmensem præcavit sibi Securitatem huius Summæ ac postea sæpius Instantias suas, videlicet per Illustrissimum olim Zaluski Episcopum Varminensem, et per Patrem Wotta Societatis Iesu, tum per alios renovavit, et mandata ab Antecessoribus Augustissimæ Maiestatis pro indilata Satisfactione obtinuit. Quæ quoniam non sunt sortita effectum, iterum Anno Domini 1714. per Illustrissimum et Reverendissimum Christophorum Szembek Episcopum Livoniæ, nunc Posnaniensem suas renovavit Instantias, ad feliciter Imperantem Augustissimam Maiestatem. Quarum Instantiarum Iurium, et prætensionum Reipublicæ Sacra Cesarea Maiestas agnovit realitatem, et soliditatem dum prætensionem Gallorum circa Tractatum Badensem, Iussibi ad eandem Summam prætendentium Iure Regni Poloniæ explodi mandavit. Ut ergo hoc Negotium diutius non protrahatur, imo quam citissime Satisfactio fiat, Summaque cum provisionibus Reipublicæ solvatur etiam ad præsens Sacra Regiæ Maiestas, et Respublica per Nos Ministros Status expostulat.-

Copie d l'ordre circulaire a tous les Ministres du Roy aux Cours etrangeres en date de Varsovie le 9. de Mars 1720.

La Cour de Pologne ayant été avertie que le Baron Posadowski Ministre de Sa Maiesté le Roy de Prusse tramoit plusieurs brigues dangereuses parmei les Nonces de la derniere diete et ayant trouvé necessaire, afin de s'eclaircir de la verité decesavis, de faire observer les demarches et les correspondences du dit Ministre, Elle a enfin attrappé une relation, qu'il faisoit au Roy Sa Maiesté. Et comme cette relation confirmoit les avis en question, et que l'auteur y avouoit meme, qu'il agissoit sans Ordres, le Roy eut été en droit, de luy en temoigner d'abord son ressentiment. Mais Sa Maiesté ayant voulu donner au Roy de Prusse une nouvelle preuve de sa moderation, et des egards, qu'elle a pour Luy, Elle s'est contentée d'envoyer le General Maior Münnich a Berlin, et de crire Lacy jointe Lettre a Sa Maiesté Pruss.ne qui la desusa d'abord desavoue et rappeller son Ministre. Aprés le retour de Mr Miennich Mr le Grand Chancellier de la Couronne ayant fait appeller le Baron Posadowski, luy a remis son rappel, dont le General Maior Münnich avoit été chargé, et luy a dit de la part du Roy, qu'il ferait bien de partir incessament, quoique Sa Maiesté voulut bien luy laisser la liberté de partir sous quel qui autre prætexte, afin d'en cacher d'autant mieux la veritable raison. C'est la dessus, que le Baron Posadowski est effectivement partir: mais il n'a pas trouvé a propos de chercher un autre pretexte pour son depart, en ayant conté naturellement le suict a presque tous les autres Ministres etrangers, qui se trouvent icy, et ayant même communiqué a quelques uns d'entre eux la Lettre susmentionnée du Roy, et la reponse, que Sa Maiesté Pruss.ne y a faite. Or comme par la toute cette affaire, que le Roy d'ailleurs eut été bienaise de tenir secrete, ne scauroit manquer d'eclater dans le Monde Sa Maiesté a ordonné d'en mander ce que dessus à ses Ministres aux Cours etrangeres, a fin qu'ils soyent informée, de quelle maniere le tout s'est passé, et en état de desabuser aux, qui pourroient en vouloir faire un autre rapport. Quoi qu'Elle leur deffende en meme tems d'en parler

les premiers, mais de reserver cette Information pour les occasions, ou d'autres commenceront, de les en entretenir.

Copie de la Lettre du Roy au Roy du Prusse en date Varsovie le 16. Fevrier 1720.

P. S.

Je ne puis pas me dispenser de mander a Votre Maiesté qui ayant eté avertis depuis quelque tems, que le Baron Posadowski, Ministre de Votre Maiesté, etoit en Liaison fort etroite avec quelques mecontents de Mon Royaume, et qu'il entroit avec eux en toutes sortes d'intriques pernicieuses, et contraires au repos de mes Etats j'ay eté long tems, sans y vouloir ajouter foy. J'ay cependant cru devoir m'en eclaircir, et j'ay fait ouvrir, pour cet effet quelques Lettres du dit Ministre. Et comme j'ai trouvé moyen de les faire dechiffrer, j'ay eté fort surpris d'y trouver la confirmation des avis, qu'on m'avait donnez. J'espere que Votre Maiesté approuvera mon procedé d'autant plus, qu'Elle m'en a, Elle même, montré l'exemple l'année passée, et que je m'y suis pris avec tant de menagement, que jusques icy je n'en ay pas fait de moindre bruit, ni la moindre part à personne, qu'a quelques uns de mes Ministres Polonois, de la discretion des quels je suis assuré. Votre Maiesté trouvera cy joint une Copie vidimée d'une relation, dont j'ay besoin de garder l'original, a cause de son importance, et le dechiffrement, que j'en ay fait faire. Que Votre Maiesté ait la bonté de se faire donner Elle même le Chiffre du Baron Posadowski, et d'en faire dechiffrer la relation en sa presence, et, s'il luy plait, en celle du General Maior Münnich Colonel dans les Gardes Polonoises, qui est le porteur de cette Lettre, et a, qui je la prie d'ajouter foy en tout, ce qu'il aura l'honneur de luy dire de ma part. J'espere, que Votre Maiesté sera convaincue par la meme relation, que le procedé du Baron Posadowski est d'autant plus punissable, qu'il avoue luy même d'avoir agi sans ordre de Votre Maiesté, et que Elle voudra bien la rappeller incessament de ma Cour; pour luy demander compte de sa conduite, qui est effectivement telle, que malgre Notre bonne intention reciproque, il nous brouilleroit infailliblement, si on le laissoit continuer, et que je ne saurois absolument plus le souffrir a ma Cour, ni luy garantir a l'avenir la sureté, dont d'autres Ministres y jouissent. J'espere, que Votre Maiestaté regardera la moderation, que je montre en cette occasion comme une nouvelle marque de l'amitié sincere avec laquelle je suis.

Copia Literarum Sacræ Cæsareæ Regiæque Maiestatis ad Sacram Regiam Maiestatem Poloniæ

P. S.

Serenissime, ac Potentissime Princeps. Serenitati Vestræ in recenti ad huc hærebit memoria Nos statim ab initio suscepti Nostri Imperii Anno Servatoris 1713 ad requisitionem et persuasionem Electorum Principum et Statuum Imperii omnem Nostram curam eo impendisse ut Congressus, qui hactenus Brunsvigæ subsistit, ad componendum bellum Septentrionale, et avertendum Vicinum Imperii Circules ex inde imminens periculum cum beneplacito Singulorum contra Sueciam Fœderatorum, et sub auspicio Mediationis Nostræ Imperatoriæ institueretur, ad quem una cum Serenitate Vestra tunc temporis Ministros Nostros, non solum statim Ablegavimus, sed illos ibidem etiam per aliquot annos reliquimus, sperantes fore, ut Rex Sueciæ per Nostram Invitationem commotus, suo quoque Ministros eo mitteret, et ex sua parte quæcunque ad pacificationem utilia conferret. Cum vero propter declarationes alte dicti Regio Sueciæ varias et Salutari Nostræ intentioni perguam oppositas scopum Nostrum attingere haud licuit, Regina Sueciæ interim, Divina sine dubio Providentia ducta, non solum per literas, verum etiam per Ministrum Suum Plenipotentiarium Comitem a Bielcke nuperrime Nobis declaravit, se propensam, et paratam esse, ad Pacem sub æquis conditionibus tractandam, et se in ullum finem Legatos Suos Brunsvigam missuram, simul atque Nobis placuerit Congressum ibidem formare, et omnes in Bello Septentrionali implicatas Potentias ad Tractatus Pacis sub Nostra Mediatione, quæ etiam Reginæ Sueciæ perguam grata, et accepta est, invitare. Posteaquam igitur per hancce Reginæ declarationem, omnia, quæ hactenus obstiterunt, impedimenta sublata sunt, ita ut ad opus tam salutare de pace et requie in Septentrione restituenda, procedi possit, Ideo nulli dubitamus, et Serenitatem Vestram eventualiter per præsentes literas Nostras invitatorias, quam amicissime rogatam volumus, ut Legatos Suos Plenipotentia et Instructionibus necessariis munitus, quam primum rursus Brunsvigam mittere velit, ad quem Conventum non solum Reginam Sueciæ, sed reliquas etiam in bello Septentrionali implicatas Potentias sub hodierna data invitamus. De cætero etc. Dabantur Viennæ Austr: Die 17. 9bris Anno Domini MDCCXIX.

Copia Literarum Serenissimi Magnæ Britanniæ Regis ad Sacram Regiam Maiestatem Poloniæ.

P. S.

Serenissime, et Potentissime Princeps Frater Consanguinee, et Amice Charissime. Redintegrandæ in Arcto quietis, ac Pacis Universalis cum Regina, et Corona Sueciæ conciliandæ studium Nostrum Maiestatem Vestram latere non potest. Officia Nostra varii generis ad hunc scopum collimantia, iam jam feliciter, nec sine spe ulterioris Successus impendimus, Mediationemque Nostram Partibus Belligerantibus obtulimus. Cum itaq. non minus Maiestatis Vestræ ac Reipublicæ Poloniæ Utilitates promovendi desiderium Nos teneat, eandem Serenissimo Cæsari oblatam, a parte Daniæ, et Borussiæ Regum, ut et Reginæ ac Coronæ Sueciæ, vero jam acceptatam ac adhibitam Mediationem Maiestas Vestra ac Respublica Poloniæ hoc Nostrum desiderium probent in æquis Nostris Consiliis, ac conatibus plenariam fiduciam ponant, atque fini tam Salutari obtinendo Lubentes Nobiscum concurrant Officiisque Nostris pari pacis studio respondeant. Quod superest Maiestatem Vestram Dei Optimi Maximi Tutelæ ex animo commendamus. Dabantur in Aula Nostra Hannoveræ. Die 8. Mensis Novembris Anno domini MDCCXIX. Regni Vero Nostri Sexto. Maiestatis Vestræ Bonus Frater Consanguineus et Amicus Georgius Rex.

Copia Literarum Serenissimæ Reginæ Sveciæ ad Serenissimum Regem Poloniæ et Electorem Saxoniæ Augustum Secundum. Datarum de Holoniæ Die 6. Mensis 7bris Anno Domini MDCCXIX.

Cum mihi valde gratum sit, quod inter me et Maiestatem Vestram, illam concordiam renasci videam, ad quam non solum mutuum Consagvinitatis vinculum, sed etiam communis Regnorum Nostrorum Salus naturaliter Nos excitare debet; Non potui non, quin Maiestati Vestræ hac occasione, quæ mihi per Generalis Gubernatoris Poniatowski discessum in Germaniam præbetur, eam, quam hac ex causa percipio, Lætitiam tester, omnimodo persvasa Maiestatem Vestram illa, quæ in finem tam Salutarem Præfatus Generalis Poniatowski Maiestati Vestræ meo Nomine deferet probaturam, ut mihi quam primum super illis responsum perveniat. De cæterisque prædictum Generalem Poniatowski Gratiæ Maiestatis Vestræ commendo, et semper ero. Maiestatis Vestræ Bona Soror Cognata et Vicina Ulrica Eleonora R. Inscripto. Sacræ Maiestati Regi Poloniæ et Electori Saxoniæ.

Copia Literarum Sacræ Regiæ Maiestatis ad Imperatorem intuitu Tractatus Brusvicensis. Varsavia die 16. Mensis Martii Anno Domini MDCCXX.

Cum Maiestatem Vestram minime Lateat, Nostra Antiqua ac Sincera voluntas, animiq propensio ad pacem et tranquillitatem, facile sibi persvasum erit, quam gratæ, quamq iucundæ Nobis fuerint humanissimæ Suæ literæ 17. præteriti Mensis Novembris ad Nos datæ, quibus ad Congressum iam pridem Brunsvigæ institutum, sub Auspicio faustissimo Mediationis Maiestatis Vestræ, pro componendo Bello Septentrionalis Nos iterum invitatos voluit. Quare debitas Maiestati Vestræ de hocce pacis Studio ac in Nos Affectu grates rependimus; et ubi primum tempus huius modi Congressus præfinietur, Nobisq id innotuerit, deinde exploratam Sufficienter intentionem Fæderati Nostri Serenissimi Cezari hocce in Negotio habeamus, Legatos Nostros, Plenipotentia et Instructionibus opportunis munitos Brunsvigam, ad ineundum Tractatum Generalem, rursus mittemus, præhabito tamen prius Senatus Consilio: Nulli dubitantes, quin Maiestas Vestra pro sua spectata erga Nos et Rempublicam amicitia et necessitudine, Plenipotentiarus suis Legatis, ita Negotia Nostra commendabit, ut hocce Tractatu, non solum detrimenta quæcunque a Nobis avertantur, verum etiam notabile emolumentum ex eo reportemus. Precamur interea D. O. M. ut Maiestati Vestræ prospera faustaq cuncta pro summa sua benignitate largiatur. Dabantur ut Supra.

Ad Regem Magnæ Britanniæ in eadem materia Responsoriales. Varsaviæ die 16. Mensis Martii Anno Domini MDCCXX Anno.

Ex humanissimis Maiestatis Vestræ Literis 8. præteriti Mensis Novembris ad Nos datis, non sine Animi Nostri delectamento intelleximus, tum præclarum desiderium suum, promovendi Pacem Septentrionalem, et utilitatem Nostram ac Reipublicæ, tum propensionem Partium Belligerantium erga huius modi Opus æque Magnum ac laudabile. Cum autem Nos nihil antiquius habeamus, quam pristinam pacem et tranquillitatem instaurare non prætermittemus, postquam, uti bono Fæderato competit, Serenissimo Cezaro, non solum de Optima intentione Maiestatis Vestræ, Verum etiam de Nostra desiderio, pacem ineundi, notitiam dederimus, Mentemq Eius exploratam perspectamq habuerimus, præhabito prius Senatus Consilio, porro Legatos Nostros plenipotentia et Instructionibus Necessariis munitos, ad ineundum Tractatum Generalem Brunsvigam mittere, ubi primum Nobis innotuerit, præfinitum fuisse tempus Congressus iam pridem ibi instituti, Nihilq ex parte Nostra negligemus, quin ad tam Salutarem finem perveniatur; Nulla dubitantes, quin Maiestas Vestra pro Sua perspecta ergo Nos Amicitia Operam suam conferet, non solum ad avertenda à Nobis Regnoq Nostro quæcunque detrimenta, verum etiam ad promovenda et augenda Nostra Regniq Nostri commoda. Fausta, lætoq omnia interea Maiestati Vestræ ex animo precamur. Dabantur ut Supra.

Ad Reginam Sveciæ Responsoriales, in hocce eadem materia. Varsaviæ die 16. Mensis Martii Anno Domini MDCCXX.

Gratissimæ Nobis fuerunt Literæ Maiestatis Vestræ 6. Septembris datæ, et a Generoso Generale Poniatowski Nobis allatæ, ex quibus non sine delectatione percepimus sensum ac propensionem Maiestatis Vestræ instaurandi antiquam concordiam, et sinceram Amicitiam, ad quam et consanguinitatis Vinculum, et communis populorum Nostrorum salus, iure merito Nos invitant. Cum autem ut Maiestati Vestræ indubitata testimonia daremus, quod Nobis æque ac Illi, operis tam Salutaris promotio Summopere cordi sit, Serenissimo Cezaro, uti Fæderato Nostro, non solum de Optima intentione Maiestatis Vestræ, sed etiam de Nostro desiderio pacem condendi jam jam notitiam dederimus, ita etiam quam primum exploratam perspectamq Mentem Eius habuerimus, Legatos Nostros ad ineundum Tractatum Generalem Brunsvigam mittere non prætermittemus, statim ac Nobis innotuerit tempus Congressus jam pridem ad hunc effectum ibi instituti præfinitum fuisse, Nihilq porro ex parte Nostra omittemus uti hactenus fecimus, quin ad finem tam laudabilem atq salutarem perveniamus. Fausta cuncta interea Maiestati Vestræ ex corde precamur. Dabantur ut Supra.

Copia Listu Hospodara Wołoskiego do Krola Jegomości

Nayiaśnieyszy y Niezwyciężony Krolu Panie Panie Miłościwy.

Zabiegaiąc z Strony moiey wszelkim między Granicami inkonweniencyom, szkodzącym Artykułom Swiętego Pokoiu (: ktore Ja sacro sancte obserwuię, y obserwować nie przestanę :) stateczne trwaiącego między Nayiaśnieyszymi Maiestatami tak Jego Cesarskiey Mości Pana Moiego Miłościwego iako też Waszey Krolewskiey Mości, kilka razy pisałem do Jaśnie Wielmożnego Jego Mości Pana Kasztelana Krakowskiego, expostuluiąc, aby Jego Mość ex brachio Przeswietney Rzeczypospolitey Polskiey raczył być zesłać Kommissarzow na Granicę dla uśmierzenia kup ludzi swywolnych na Pograniczu się tułaiących, mianowicie w Dobrach Ich Mościow Panow Kalinowskich, y Jnszych Ich Mościow po nad Dniestrem Dobra swoie maiących, ktorzy contra Jura Gentium częstokroć wypadaiąc za Granicę nie małe tak tuteyszey Prowincyi Obywatelom, iako teraz y Tatarom Budziackim w poblizkości dla pastwisk Stada swoie maiącym szkody czynią wyprowadzaiąc za Granicę ich Stada, na ktorą moią expostulacyą, takim odebrał Respons od pomienionego Jego Mości Pana Kasztellana Krakowskiego, że to bydź nie może bez bytności Nayiaśnieyszego Maiestatu Waszey Krolewskiey Mości w Polszcze. Teraz zaś odebrawszy pożądaną wiadomość o szczęśliwym Waszey Krolewskiey Mości Powrocie, nie omieszkiwam pospieszać ad Solidissimum Waszey Krolewskiey Mości Thronum z powinną moią adoracyą, iako nayuniżeńszy Supplikuiąc Waszey Krolewskiey Mości, abyś Wasza Krolewska Mość Pan Miłościwy raczył rozkazać zesłać na Granicę Kommissarzow, ktorzyby mogli na Granicy kupy exorbitantow wykorzenić y ukrzywdzonym należytą uczynić Satisfakcyą bo się obawiam, żeby z takich iskier iakie między Granicami nie wybuchnęło Incendium przez Tatarow szkod swoich inwestiguiących, czego strzeż Boże. Ja zaś nie płonnie sobie obiecuię, że Wasza Krolewska Mość Pan Miłościwy będziesz mię raczył w krotce clementissimis suis condecorare Responsoriis, o ktorą Łaskę iterum atque iterum iako nayuniżeńszy Waszey Krolewskiey Mości Supplikuię, iako nayszczęśliwszego Panowania przy długoletnim zdrowiu życzę, waleczną rękę Waszey Krolewskiey Mości z wszelką adoracyą całuię, piszę się Waszey Krolewskiey Mości Pana Miłościwego.

Copia Responsu Jego Krolewskiey Mości do Hospodara Wołoskiego August Wtory etc.

Jaśnie Wielmożny Uprzeymie Nam miły. Zrozumieliśmy to ex Contentis Listu Uprzeymości Waszey z Jass dnia 13. Januarii St: V. w Roku teraźnieyszym datowanego, że pacta wiecznego pokoiu między Nami y Rzecząpospolitą tudzież Przeswietną Portą Ottomańską zawarte obserwuiąc wszelkie interweniencye, między Poddanymi Naszymi, a Obywatelami Pogranicza tamecznego zachodzące, quam primum Uprzeymość Wasza widzieć chciałbyś uspokoione. W czym iakośmy dotąd z Strony Naszey y Rzeczypospolitey pilnego dokładać nie omieszkali starania, żeby dobra przyiaźń między Nami y Rzecząpospolitą a Przeswietną Portą pomieniona przy bespieczeństwie spokoynym Granic inviolabiliter zachowana została, tak aby Jaśnie Wielmożny Wielmożni Hetmani Woysk Naszych y Rzeczypospolitey Koronni z obligacyi Urzędu swego, należytą in praemissis mieli zawsze attendencyą, nie tylko praesentibus onym iż tu na Seymie particulariter ustnie iniunxowaliśmy, lecz pro efficacia praemissorum y Kommissya ad sapiendas easdem quasvis interuenientias wydać im instanti z Kancellaryi Naszey rozkazaliśmy. Za ktorey Aktem nie odwłocznym bynaymniey nie wątpiemy, że te wszystkie interweniencye iakiey kolwiek okazyi między Mieszkańcami obudwu Kraiow pogranicznych zachodzące z ukontentowaniem wzaiemnym pomyślnie będą zakończone. Interea wdzięczni Jesteśmy tey przychylności ad conservationem pacis inter Viciniam, z ktorą się nam Uprzeymość Wasza odzywać raczysz y Sami una cum Republica z Naszey Strony nieinakszych perseverantes będąc hac in parte Sentymentow zestymacyą należytą Uprzeymości Waszey, onemuż dobrego życzemy od Pana Boga zdrowia. Dan w Warszawie dnia 16. Miesiąca Marca Roku Pańskiego MDCCXX. Panowania Naszego XXIII. Roku.

Copia Listu Hospodara Wołoskiego do Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego w Jasach dnia 13. Miesiąca Januarii Roku Pańskiego MDCCXX.

Posyłaiąc z Listem do Nayiaśnieyszego Krola Jego Mości Pana Miłościwego submississione pisanym z Strony Exorbitancyi szkodliwym Artykułom Swiętego Pokoiu stateczne trwaiącego między Nayiaśnieyszymi Maiestatami tak Jego Cesarskiey Mości Pana Mego Miłościwego, iako też y Jego Krolewskiey Mości y między Przeswietną Rzecząpospolitą Polską, ktore Hultaie wałęsaiący się na Granicy violando publicam między Granicami Securitatem ustawicznie exercent, wpadaiąc częstokroć contra Jura Gentium za Granicę, y nie małe tak Tatarom Budziackim, iako tesz Obywatelom tuteyszym czynią szkody, czego strzeż Boże żeby między Granicami iakie nie wybuchnęło Incendium, przy oddaniu należytey Moiey Wasz Mości Panu weneracyi, Uniżenie Wasz Mości Pana upraszam abyś Wasz Mość Pan poruczony moy List raczył do Jego Krolewskiey Mości adressować y dexteritate sua clementissimas responsorias z Kancellaryi Jego Krolewskiey Mości evincere. Wyswiadczona Wasz Mości Pana ad mea prima postulata facilitas zawsze mię obligabit do skutecznego wypełnienia wszelkich poufałych Wasz Mości Pana rekwizycyi, ktorych Ja z ochotą wyglądaiąc, stateczną moię przyiaźń na zawsze Wasz Mości Panu condeklaruię, pisząc się nieodmiennie Wasz Mości Pana Uprzeymie życzliwym Przyiacielem y Sługą uniżonym etc.

Copia Responsu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Hospodara Wołoskiego. w Warszawie dnia 16. Marca 1720.

Jasnie Wielmożny Miłościwy Panie Woiewodo, y Hospodaru Ziemn Wołoskich. Mnie wielce Miłościwy Panie y Przyiacielu.

Respons Jego królewskiey Mości Pańcego Mego Miłościwego na list Wasz Mości Pana odsyłaiąc, biorę okazyą prezentowania się Onemusz z moim życzliwym affektem. Dziękuię oraz Wasz Mości Panu wielce za listowną Contestacyą Jego życzliwey ku mnie Przyiazni, którą w podaiących się okurrencyach wzaiemnie rependere gotów będąc Wasz Mości Pana życzliwym Przyiacielem y Sługą powolnym Jan Szembek Kanclerz Wielki Koronny.

Copia Listu Cesarza Jego Mości do króla Jegomości sub datt ut infra.

Post quam literis Nostris Serenitati Vestræ nuper significavimus, quatenus Nos Illustrem et Magnificum Consiliarium Nostrum Intimum, ac Militiæ pedestris Ductorem Perdilectæ Nostræ Serenissimæ ex Fratre Neptis, Serenitatisque Vestræ Nurus Archi Ducissæ, Regneque Poloniæ et Saxoniæ Electoralis Principis Aulæ Præfectum Josephum Lotharium Comitem in Königsegg in Poloniam ad Serenitatem imprimis Vestram tum ad Regni Comitia Varsaviæ celebrata cum Oratoris Munere ablegare decreverimus, ea nunc iis finitis Voluntas Nostra est, ut Is Dresdam ad prædictæ Serenissimæ Principis Aulam, quantocyus se se recipiat, munerique Suo pristino ibi incumbat; Quam voluntatem Nostram Serenitati Vestræ hisce significamus, et ut Eundem Comitem ea benignitate, qua cum recepit, dimittere velit, peramice fraterneque petimus. Et quod superest Serenitati Vestræ Amicam Nostram ac propensam voluntatem Large confirmamus. Datum Viennæ die 28. Februarii Anno Domini MDCCXX. Regnorum Nostrorum Romani Nono Hispaniarum decimo Septimo Hungarici vero et Bohemici itidem Nono. Serenitatis Vestræ Bonus Frater Consanguineus Amicus et Vicinus Carolus.

Copia Responsi Sacræ Regiæ Maiestatis ad Imperatorem. Varsaviæ die 18. Mensis Martii Anno Domini MDCCXX.

Illustrem et Magnificum Maiestatis Vestræ Consiliarium Intimum, Camerarium, ac Militiæ Pedestris Ductorem, Perdilectæ Nostræ Nurus, Eiusque ex Fratre Neptis Serenissimæ Archi Ducissæ Regiæque Poloniæ, et Saxoniæ Electoralis Principis Aulæ Præfectum, Josephum Lotharium Comitem in Königsegg: quem Maiestas Vestra occasione Comitiorum ad Nos, cum Legati munere Ablegandum censuit, ut mentem ac Sensum suum in Communem utilitatem Nobis adaperiret, Libenti animo, et prona benevolentia excepimus; atque omnia, quæ ab eo Nobis exposita fuerunt, debita cum attentione, gratisque auribus audivimus. Cum autem post modum intellexerimus voluntatem Maiestatis Vestræ esse, ut Is Dresdam ad præfatæ Serenissimæ Principis Aulam quantocyus sese reciperet, munerique Suo pristino incumberet, non prætermisimus ea propensione, qua Ipsum recepimus dimittere, favoribusque Nostris prosequi; ita enim exigit, tum Nostrum erga Maiestatem Vestram Studium ac Amicitiæ nexus, tum dicti Comitis præclara eximiarum qualitatum decora, quibus Nobis totique Aulæ Nostræ Ornatissimum se præbuit. Cæterum Maiestati Vestræ fausta, Lætaque omnia a Dom: enixe precamur. Dabantur ut Supra.

Copia Literarum Sacræ Cesareæ Maiestatis ad Sacram Regiam Maiestatem. Viennæ die 20. Mensis Januarii Anno Domini MDCCXX.

Versamur in casu Nobis longe gravissimo, a quo heri Serenissima Domina Mater Nostra Amantissima Eleonora Magdalena Imperatrix Vidua e violento novendeum dierum morbo ex hac vita sublata fuit, eaque propter apud eos præcipue qui Nobis uti Serenitas Vestra, Sinceræ amicitiæ Suæ affectum jam pluries testati Sunt, aliquod Summæ huius Afflictionis Nostræ Lenimentum merito quærimus; ut itaque Serenitas Vestra, acerbissimam hanc Vicem Nostram dolendo, id Nobis quantocyus adferre velit, enixe ab eadem flagitamus, Eamque a quavis Lugubri eiusmodi Sorte quam diutissime exemptam cupientes, Serenitati Vestræ Lætos, ac prosperos quosvis rerum eventus ex corde precamur. Datt: ut Supra.

Copia Responsi Sacræ Regiæ Maiestatis ad Sacram Cæsaream Maiestatem Datum Varsaviæ die 20. Mensis Martii Anno Domini MDCCXX.

Non sine Magno animi Nostri mœrore percepimus ex humanissimis Literis Maiestatis Vestræ ad Nos datis Serenissimam Imperatricem Viduam Eleonoram Magdalenam Amantissimam Eius Matrem, supremum explevisse diem in quo Luctuoso eventu Jure merito Maiestas Vestra in Amantissimo corde Nostro iuste afflictionis suæ Lenimentum quærit. Ea etenim est nostra Studiosa erga Eam amicitia, tantaque rebus, et propinquitate inter Nos coniunctio ut quid quid ad Solatium, et Commodum Maiestatis Vestræ conferræ potest, semper, et quacunque in re, toto conatu Nos præstare parati Simus. Summopere interea Maiestati Vestræ et Nobis dolemus, de insigni huius modi iactum, Deumque Optimum Maximum enixe precamur, ut Eam resarcere dignetur letis, prosperisque Successibus, ac perenni incolumitate, quam Maiestati Vestræ Universæque Suæ Augustissimæ Domui ex corde optamus. Dabantur ut Supra etc.

Copia Responsu Jego Krolewskiey Mosci na powinszowanie Swiąt Xiężu Jegomosci Prymasowi.

Nayprzewielebnieyszy w Bogu Uprzeymie Nam miły. Nie schodzi nigdy Uprzeymosci Waszey na Okazyach pomnażaiących mu Respekt, y rekog nicyą Nasze bo ich suggerit żadnego ad bene merendum ku Nam y Oyczyźnie nieopuszczaiąca mo mentu Uprzeymosci Waszey attencya, y prawdziwie Prymacy alny, bo nulli Secundus zelus, ktorego iako na przeszłym Seymie iawnie, chwalebnie, y rzetelnie pokazane dokumenta u Nas alta mente reposita, tak teraz in sincero voto w Liscie Uprzeymosci Waszey wyraźne dowody effuso wdzięczmosci Naszey przyimuiąc Sinu y vota votis refundendo dobrego Uprzeymosci Waszey od Pana Boga życzymy zdrowia.

Copia Listu Jego Mosci Pana Woiewody Mazowieckiego do Jego Mosci Pana Kanclerza Wielkiego koronnego z Janiszek dnia 3. Februarii 1720.

Tandem po długiey y Uprzykrzoney, a kosztowney dwuniedziel ney tu Rezydencyi Stanął Jego Mosc Pan Zabłocki z Responsami od Ich Mosciow Panow Ministrow, trzynascie dni zatrzymany dla Swiąt w Petersburgu, ktorych Copie Wasz Mosc Panu dobrodzieiowi posy łam, Juz się tedy do Mitawy ruszam. Relacya Pana Zabłockiego nic ma nic w sobie curiosi, tylko że Car Jegomosc zdrow, widział go czasu aliter, y Car Jego Mosc gadał z Nim. A parte mu powiedziano, że Car Je go Mosc kontent z Poselstwa, y życzy go, chcąc w dobrey Kointelligencyi z Jego Krolewską Moscią y Rzeczpo spolitą iyc. Stancya naznaczona w Pałacu Szeremetta Nieboszczyka. Niway ktorędy iechał bardzo pusty y Stancye niewygodne bliżey przecie rachuia do Petersburga, niż do Warszawy. Listow od Wasz Mosc Pana ta Poczta nie miałem, o ktorych mi namienia Jego Mosc Pan Marszał, ani Krzyżnego, o ktorym mi Wasz Mosc Pan przeszłą pocztą pisałes, czekam tedy avidissime rozkazow, z Rygi ieszcze się odezwę, a teraz Omni loco &c.

Copia Listu Jego Mosci Pana Gołowkina Kanclerza Jego Carskiego Wieliczenstwa do Jego Mosci Pana Woiewody Mazowieckiego z Petersburga dnia 15. Januarii Anno Domini MDCCXX.

List Wasz Mosc Pana przez Jego Mosci Pana Franciszka Zabłockiego Rotmistrza Pancerney Chorągwi Jego Krolewskiey Mosci Sku tecznie otrzymałem, według ktorego doniosłem Jego Carskiemu Wieliczenstwu Panu Moiemu Miłosciwemu. Wie Jego Carskie Wieliczenstwo iako o Poselstwie, tak tez o przybyciu Osoby Jego bardzo będąc wdzięcznym, dla przyiazdu Wasz Mosc Pana Stancye naznaczyć rozkazał, ktore przysłany od Wasz Mosc Pana obaczywszy powraca z uwiadomieniem do Wasz Mosc Pana. Co zas wzwyż pomieniony przysłany passportow, dla Osoby y Dworu Wasz Mosc Pana potrzebował, y wtym wiadomo czynię Wasz Mosc Panu, że do przyiazdu ieszcze pomienionego Jego Mosci Pana Ro tmistrza, posłany iest do Rygi od Jego Carskiego Wieliczenstwa Generał Adiutant Jego Mosc Pan Wieliaminow, ma iące to in mandatis Jego Carskiego Wieliczenstwa, azeby spotkawszy w Rydze konwoiował Wasz Mosc Pana do Sankt Petersburga, y w Podrozy Jego, oraz y w podwodach należytą czynił wygodę. Przeto przy bytnosci pomienionego Jene rała Adiutanta nie iest potrzebny osobliwy Passport dla przeiazdu Dworu Wasz Mosc Pana. O czym ia Wasz Mosc Panu donoszę y maiąc ten Honor za przybyciem Wasz Mosc Pana zwykłą moię pokazać observancyą, na zawsze Jestem Wasz Mosc Pana.

Copia Listu Xiecia Jego Mosci Repnina do Jego Mosci Pana Woiewody Mazowieckiego z Petersburga dnia 12. Januarii Anno Domini MDCCXX.

Od Waszey Wielmozności List z Jasienca dnia 15. przeszłego Decembra od pra wiony przez posłanego od Wasz Mosc Pana do Dworu Jego Carskiego Wieliczenstwa Rotmistrza Jego Mosc Pana Zabłockiego, y chociasz za odiazdem moim z Rygi do Sankt Petersburga wtym Wasz Mosc Panu nie mogę dam słu zyć, iednakowo chociazem tam nie był, pomieniony Jego Mosc Pan Zabłocki wtey Expedycyi miał zadosyc, dla tego przed odiazdem moim rozkazałem Bryggadierowi, y Vice Gubernatorowi Ryskiemu Jego Mosci Panu Woycykowi, aby należytą usługę wyswiadczył Wasz Mosc Panu, przytym zostaię.

Copia Rescripti ad Magistratum Graudentinensem favore Romano Catholicorum, ut ad Magistratum assumantur. Augustus Secundus &c.

Spectabilibus, et famatis, Praesidi, Proconsulibus, Consulibus, totique Magistratui Civitatis Nostrae Graudentinensis fideliter Nobis dilectis, Gratiam Nostram Regiam. Spectabiles, et famati fideliter No bis dilecti. Expositum Nobis est per Certos Consiliarios Nostros nomine, et pro parte Venerabilis Praepositi Grauden tinensis, qualiter inter loci Ordinarium, tum et antecedaneum Praepositum Graudentinensem ab una, et Magistra tum, totamque Civitatem Nostram Graudentinensem parte ab altera intercessit compactatum, quo Civitas obligata, et obstricta est Cives Romano Catholicos ad gerendum Magistratum assumere, quod jam annis Superioribus observatum erat, ita et nunc ne intermittatur, et non solum huic compactato, sed etiam Legi publicae de Catholicis a Magistratibus ac Officiis Civilibus in Civitatibus Prussiae non arcendis, imo admittendis Satisfiat. Fidelitatibus Vestris serio mandamus, ut ad Officium Judicatus Civitatensis in futura Electione inter Candidatos famatum Joannem Blahr Concivem Suum Ro mano Catholicum muneri Illi parem et idoneum eligant, et ad approbandum Jurisdictioni Capitaneali praesentent. Fa ciurae praemissa fidelitates Vestrae pro Gratia Nostra. Officiorumque Suorum debito. Dabantur ut Supra &c.

Supplement Instrukcyi Jego Krolewskiey Mości, Pana Naszego Miłościwego, y Wszystkich Stanow Rzeczypospolitey na Seymie Walnym w Warszawie Zgromadzonych, do Jego Carskiego Wieliczenstwa. Wielmoznemu Stanisławowi Hrabi na Chomentowie Chomentowskiemu Woiewodzie y Generałowi Ziemstwa Mazowieckiego, Radomskiemu, Drohobyckiemu, Złotoryskiemu, Jasienieckiemu etc Staroscie. Dany z Kancellaryi Wielkiego Xięstwa Litewskiego, przez Urodzonego Piotra Iwanskiego Podczaszego Rzeczyckiego. W Warszawie Roku Panskiego MDCCXX.

1o. Za odebraniem tey Expedycyi y Relacyi Rozhoworu ostatniego z Wielmoznym Xięciem Dołhorukiem Pełnomocnym Posłem Jego Carskiego Wieliczenstwa w Warszawie pod czas Seymu za Wolą y Wiadomoscią Całey Rzeczypospolitey odprawionego. Wielmozny Woiewoda Mazowiecki reprezentowac będzie iustum cordolium Jego Krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego, tak o listy do niektorych Senatorow rozpisane, iako tez o punkta przez tegoz Wielmoznego Xięcia Dołhorukiego na Konferencyi proponowane, diffidencye, y suspicye między Jego Krolewską Moscią Panem Naszym Miłościwym, a Stanami Rzeczypospolitey, rozerwanie wnętrzney Konfidencyi, y zamieszanie nowe fomentuiące, y zapalaiące, tudziesz o praktyki, y molimina Urodzonego Daszkowa u Porthy przeciwko Jego Krolewskiey Mości y Rzeczypospolitey novissime attentowane: żądaiąc praeteritorum reparacyi, in futurum zas praecaucyi, ne similia fiant in posterum.

2o. Instabit urgentissime o kathegoryczny Respons y satisfakcyą tak na punkta pierwsze w Instrukcyi swoiey wyrazone, iako tesz y na Rozhoworze ostatnim Wielmoznemu Xięciu Dołhorukiemu doniesione y zalecone: Mianowicie in Respektem Restytucyi Inflant. Wyprowadzenia reszty Ludzi Jego Carskiego Wieliczenstwa z Kurlandyi, Rewokowania Xięzny Synowicy swoiey z tamtąd, y odstąpienia Wszelkich pretensyi niesłusznie do tey prowincyi formowanych: takze o Kontramandowaniu Kapitana na Ville Boy, respektem wyiscia z Ludzmi, y uwolnienia Miasta Gdańska od niesłuszney Wexy, y Molestyi.-

3o. Explorabit tenze Wielmozny Woiewoda Mazowiecki positivam Intentionem Jego Carskiego Wieliczenstwa, Jezeli do Pokoiu Generalnego, z Potencyami Nordzkiemi, mianowicie z Koroną Szwedzką inclinat; Jezeli Plenipotencyaryuszow swoich na Congress Brunswicki posłac, y iak prędko zechce? oswiadczaiąc się z tym, że Krol Jego Mość y Rzeczpospolita nie mogąc dłuzey in statu dubio et periculoso, nec belli, nec pacis ab extra, z szkodą swoią, bez żadnych acquisitorum awantazow zostawac, Plenipotencyaryuszow swoich, iuz dawno ad eum finem destynowanych, ordynowac będą na pomieniony Kongress, do Traktowania y Konkludowania Generalnego Pokoiu, ktory zeby tym łacniey y skuteczniey promoveri et stabiliri mogł ex voto communi; expedit, aby inter utrosque Plenipotentiarios zkoligowanych Monarchow y Panstw, zupełna, szczera, y stateczna znaydowała się Konfidencya, y Kommunikacya, ad obtinenda z tego Traktatu aequalia commoda et emolumenta. Co się nie moze gruntowniey stac, tylko przez uprzątnienie y Akkomodowanie wczesne zachodzących Kontrowersyi y pretensyi circa meum et tuum między nami y Jo Cm Wm.-

4o. Jezeli Wielmozny Woiewoda Mazowiecki postrzeze, ze Jego Carskie Wieliczenstwo iest dalekim od Posłania Plenipotencyaryuszow, y zakończenia Pokoiu Generalnego: Explikowac będzie w terminach należytych, łagodnych, y przyiazn sąsiedzką utrzymuiących, iz Krol Jegomość Pan Nasz Miłościwy y Rzeczpospolita salvis et integris antiquis Pactis Wiecznego Pokoiu z Jego Carskim Wieliczenstwem, y nie wchodząc z nikim w przeciwną ligę, albo Woynę przeciwko Jego Carskiemu Wieliczenstwu, Pokoiu gruntownego y pozytecznego, Justis et honorificis conditionibus z Koroną Szwedzką zawarcia, odbiegac nie moze, dla assekurowania bespieczenstwa swego ab extra, et ab intra. Ktory pokoy tym sposobem uczyniony Interessom Jego Carskiego Wieliczenstwa nie będzie szkodliwy, y owszem pomocny, przez Ofiarowanie Mediacyi Naszey między Jego Carskim Wieliczenstwem, a Koroną Szwedzką.-

5o. Nie mała Zasłuzonemu w Oyczyznie Domowi Urodzonych Lubomirskich Krzywda, nie tylko wielkiey potrzebuie Animadwersyi, ale y satisfakcyi, a osobliwie Urodzony Jerzy Lubomirski Podkomorzy Koronny, ktory w odebraniu Dobr, to iest Miast, Polonnego, Międzyrzecza, Piławiec, Ostropola Lubaru, y tak wiele Wsi w Czterech Woiewodztwach leżących, do tych Dobr należących, Intraty zas roczney dwakroc sto czterdziesci tysięcy złotych czyniących, Wielmozny Xiążę Mężyk, przez lat osm trzymaiąc, cała y zupełna z onych odbierał prowentencya. Gdy zas pomieniony Wielmozny Mężyk oddawał te Dobra, znaczną część Poddanych z Sobą, tudziesz Stada Sztuk Stodwadziescia, Zrzebcow czterdziesci, Ogierow Hiszpanskich, Angielskich, Neapolitanskich y Tureckich osm zabrał. Dział Spizowych z Fortecy Polonskiey Pięcdziesiąt, iedne wyprowadził, drugie popsował, Mobilia valoris pięcdziesiąt tysięcy Talerow bitych w Zamku Dubienskim deponowane itidem zabrał. Takze Urodzonego Starosty Sendomirskiego, tamze w Dubnie Dział Spizowych osmdziesiąt, oprocz inney znacznego Cekhauzu Ammunicyi: Stada Sztuk ad minimum z Zrzebiami dwiescie, Skarbiec w ktorym wszystkie Starozytnego Domu Xiąząt Ostrogskich per Successionem wszedłszy Splendory ad minimum na Milion Złotych zamykaiące, oraz y tak wiele wielu Szlachty Woiewodztwa Wołynskiego, propter Securitatem w tey że Fortecy Dubienskiey złozonych depozytow wyprowadził. Na ostatek Urodzonemu Jerzemu Lubomirskiemu Oboznemu Koronnemu, idący Człowiek Jego z Dobr Łabunia, przez Ludzi Nayiasnieyszego Cara Jegomości zabity, y pieniędzy trzydziesci sześć tysięcy złotych przy nim wzięto, ktorego to człowieka zabitego, nietylko w Grodzie Krzemienieckim była prezentacya, lecz y Urodzonemu Generałowi Weisbachowi na ow czas Kommenduiącemu Parthyą Woyska Jego Carskiego Wieliczenstwa, tenze człowiek był pokazany, przy rekwizycyi o Satisfakcyą, ktora zadnego skutku nie wzięła. Zaczym Wielmozny Woiewoda Mazowiecki w tych punktach przy słusznosci, o należyte dosyc uczynienie starac się będzie.-

6º Z Dobr Dziedzicznych Urodzonego Krzysztofa Zawiszy Starosty Minskiego Marszałka Koła Rycerskiego
na teraznieyszym Seymie ponieważ do Pułku Starodubowskiego, do Wsi Boussonow, y do dobr Czeńców
Kiiowskich, pokazuie się zabranego na mil trzy gruntu, więc aby był urodzonemu Staroście Minskiemu
z Ukazem Iego Carskiego Wielicenstwa przywrocony, Wielmożny Woiewoda Mazowiecki allaborabit.-

7º Także o satysfakcyą zrabowaney przez Urodzonego Kapitana Szafirowa, za zmyslonym oddynansem
od Wielmożnego Xięcia Mszyka Wsi Polesia nazwaney tenże instabit.

8º Dział piędziesiąt z Fortecy Ołyckiey Dziedziczney Wielmożnego niegdy Xiężia Radziwiłła Kanclerza Wiel-
kiego Wielkiego Xięstwa Litewskiego przez Woysko Iego Carskiego Wielicenstwa zabranych, y do Kiiowa
zaprowadzonych, ktore na wielu Rozhoworach do wrocenia były deklarowane, aby Sukcessorom pomie-
nionego Xięcia Radziwiłła była onychże skuteczna Restitucya W. Woiewoda Mazowiecki upominać się będzie.-

9º Dział kilkadziesiąt z Fortecy Tykocinskiey, Dobr dziedzicznych Urodzonego Branickiego Starosty Bran-
skiego, przez Urodzonego Nieczaia Pułkownika Woysk Iego Carskiego Wielicenstwa zabranych, aby temuż
Urodzonemu Staroście Branickiemu przywrocone były, Wielmożny Woiewoda Mazowiecki postara się.-

10º Armaty y Moździerze z Białey Cerkwi y z Fortec Ukrainy całey, a osobliwie z Horoszek czterdzieści sztuk
przez Woyska Iego Carskiego Wielicenstwa zabrane, y do Kiiowa sprowadzone, ut restituantur, tenże Wiel-
możny Woiewoda Mazowiecki expostulabit.-

11º Xięgi Publiczne Ziemskie y Grodzkie Woiewodztwa Kiiowskiego, wszystkie zawoiowane, ktore z Białą
Cerkwią razem do rąk Wielmożnych y Urodzonych Kommissarzow Walna Rada Warszawska na-
znaczonych, miały bydź oddane; ponieważ Biała Cerkiew absque omnibus Solennitatibus nie oddana,
lecz owszem cum depopulatione ludzi z Całey Ukrainy porzucona iest, aby teraz oddane były. Wielmożny
Woiewoda Mazowiecki upomni się.-

12º Ludzi z Żonami, Dziećmi, Dobytkiem przez gwałt z Ukrainy za Dniepr zagnanych aby oddano y przywrócono.-

13º Przewozow na Dnieprze w Brzegu Polskim wszędzie; a osobliwie pod Trechtymirowem, aby nie zabra-
niano, oraz y pod Kryłowem.-

14º Sędziego Moskiewskiego Pogranicznego, ktoryby differencye Pograniczne wspoł z Sędzią od Woiewodz-
twa Kiiowskiego naznaczonym rozsądzał według Praw dawnych y zwyczaiow praktykowanych, aby destynowano.

15º Wiwendy, y Inne potrzebne rzeczy, tak z Litwy na Ukrainę, iako y z Ukrainy do Litwy Dnieprem
idące, aby przy pokazanych Attestacyach nie były pod Kiiowem tamowane.-

16º Dobr y Maiętności w Woiewodztwie Kiiowskim koronnych, aby kupować, y Arendować Ludziom swo-
im Moskiewskim Iego Carskie Wielicenstwo zakazał, gdyżby takie Possessye Konfiskacyi Rze-
czypospolitey cum damno Hæredum Woiewodztwa Kiiowskiego Incolarum podlegały, starać się
o to Wielmożny Woiewoda Mazowiecki będzie.

17º Armaty y Moździerze z Fortece Brodow unico Asylo Woiewodztwa Wołhyńskiego przez Woyska Iego
Carskiego Wielicenstwa zabrane y na Moskwę zaprowadzone, ut restituantur, tenże Wielmożny Woie-
woda Mazowiecki, quam instantissime domawiać się będzie.

18º Wielebny w Bogu Zielinski Arcy Biskup Gnieźnieński publica Securitate fretus w Dobrach swoich włas-
nych przez Ludzi Iego Carskiego Wielicenstwa wzięty w ciężkim trzymany Sekwestrze, w ktorym in amari-
tudinibus życia dokonczył, y tam na Stolicy Moskiewskiey pochowany, że przy nim w Srebrach, Kleyno-
tach, Tabenchach, Suknach, gotowych pieniądzach, Koniach Inwentarzach zabrano plus minus na
Dwakroć Stotysięcy Złotych, a przy tym Brata Iego rodzonego Urodzonego Podkomorzego Łomzynskie-
go, Dobra Dziedziczne Ludzie Carskiego Wielicenstwa spalili, bydła, stada Inwentarze, suppellectilia
quaeq zabrali, y przez to Szkody więcey niż na Sto dwadzieścia Tysięcy Złotych uczynili. Nadto Iego Same-
go z Dziećmi poki się kilkunasta tysięcy Złotych nie opłacił, w ciężkim więzieniu trzymali. Satisfakcyi za
to et restitutionem ablatorum Wielmożny Woiewoda Mazowiecki upominać się będzie.

19º O Uwolnienie Urodzonego Michała Czerniectkiego w Peterzburgu w niewoli będącego, w ktorą nie-
winnie z iakieyści suspicyi w drodze iadący przez Ludzi Iego Carskiego Wielicenstwa iest zabrany,
Wielmożny Woiewoda Mazowiecki instabit.-

20º W Roku 1707. dnia 30. Septembris Wielmożny niegdy Szeremet Feltmarszałek Woysk Iego Carskie-
go Wielicenstwa przeciwko Sonissowi z Rzeczą pospolitą uczynionemu Fortece Głucka nulliter dewa-
stował Armat Spiżowych głownych Sztuk dwadzieścia violenter zabrał, y do Smolenska zaprowadził;
także prochu, Kul, Siarki, Stokilkadziesiąt cetnarow, o ktore Armaty zaszła była deklaracya od Iego
Carskiego Wielicenstwa przez zeszłego niegdy Wielmożnego Wołowicza Marszałka Wielkiego Wielkie-
go Xięstwa Litewskiego Posła Rzeczypospolitey że miały bydź oddane. Zaczym Wielmożny Woiewoda
Mazowiecki urgentissime instabit, aby Iego Carskie Wielicenstwo Armat pomienionych y
ammunicyi do teyże Fortecy Głuckiey restitutionem uczynić rozkazał.

21º W tymże Roku Wielmożny Xiążę Mszyk idąc przez Powiaty Lidzki y Oszmiański, także Woiewodztwo
Minskie, Obywatelow tamecznych wszelkiego Stanu, y kondycyi, Kozakom y Kałmukom hostiliter zra-
bować pozwolił, gdzie bez liczby godnych Urzędnikow, Szlachtę oboiey płci y Poddaństwo roznemi męka-
mi, y ogniem nie po Chrześciańsku dręczono. Nadto pieniądze, Srebro, Złoto, Kleynoty, Cyna, miedź, sprzę-
ty, Konie pobrano, y zrabowano. A dworą same Miasta y Wsi popalono. W czym ukrzywdzeni, a-
by mieli Satisfakcyą y restytucyą fortun niesłusznie zabranych, o to per Omnia starać się będzie Wiel-
możny Woiewoda Mazowiecki. Nakoniec aby przynaymniey na Dobrach Wielmożnego Xięcia Mszyka #

Moryhorskach w Wielkim Xięstwie Litewskim leżących szkod swoich minutiates dochodzić pozwolono.

22°. Działa z Mohilewa y Łachowicz przez Woyska Jego Carskiego Wieliczenstwa zabrane, y do Panow Moskiewskich zaprowadzone, ut restituantur Wielmożny Woiewoda Mazowiecki solicite starać się będzie.

23°. W Roku 1708. Urodzony niegdy Generał Baar w Maiętności Szczecinie Urodzonego Korbuta Starosty Krosnowskiego Porucznika na ten czas Znaku Pancernego Wielmożnego niegdy Ogińskiego Hetmana Wielkiego Wielkiego Xięstwa Litewskiego Dziedziczney w ruchomościach y Splendorze na trzy Tysiące talerow bitych niewinnie zabrał. Więc aby ta szkoda Urodzonemu Korbutowi Staroście Krosnowskiemu Porucznikowi znaku Pancernego restituatur Wielmożny Woiewoda Mazowiecki instabit.

24°. Maiętność Chazbikow, niegdy od Urodzonego Tomasza Jankowskiego Dziedzicznym Prawem przez Urodzonego Jana Dombrowskiego nabyta w Woiewodztwie Kiiowskim nad Stuhną Rzeką, przez Sioło idąca, y dzieląca, y Słobodka nad rzeczką Kazwatką leżącemi, z gruntami Wasilkowskiemi graniczącą ponieważ nullo Jure do Panstw Jego Carskiego Wieliczenstwa Moskiewskich przyłączona iest, ktora na Sukcessorow, a mianowicie Urodzonego Marcyana Jozefa Dobrowskiego Podkomorzego Wilkomirskiego devotis powinna, aby pomieniony Chazbikow cum attinentiis Sukcessori przywrocony był; Wielmożny Woiewoda Mazowiecki starać się będzie.-

25°. Zamek Bychowski nietylko że iest zdemolliowany, ale ze wszystkich Dział obrany, ktorych znaydowało się więcey niż osmdziesiąt sztuk Armat. Niemniey Hrabstwo Czereyskie Marszami, y remarszami, y przez Lokacyą Woysk Jego Carskiego Wieliczenstwa penitus zniszczone, instam merentur Compassionem, zaczym będzie promoworał Wielmożny Woiewoda Mazowiecki u Jego Carskiego Wieliczenstwa Dział restitucyi; a za poczynione szkody Należytey y nieodwłoczney satisfakcyi.

26°. Dobra Dziedziczne Urodzonego Wawrzynca Swidzinskiego w Rawskim y Sendomirskim Woiewodztwach Czerskiey y Radomskiey Ziemiach leżące, to iest Swidno, Michałowice, Stryków, Maski, Swidzinskie, Maski Michałowskie Grzmiąca, Pochlonny, Gorki, Skarbnikowa Wies, Lipna, Kłopoczynek, Mileiowice, Olszowe, Zacharzew, Sucha Jurano, Zdziarek, Suzal, Dombrowka y Kamien po kilka razy przez Woyska Jego Carskiego Wieliczenstwa w Polszcze subsistuiące z pod Kommendy Urodzonego Kapitana Jarczowa, y Wielmożnego Xięcia Wołkonskiego, funditus zniszczone y zrabowane, iako Regestr w Grodzie Rawskim przez tego Urodzonego Swidzinskiego na Szesćdziesiąt Tysięcy Złotych po przysiężony tesatur, pod ktory czas y Osoba Jego więzieniu y rożnym aggrawacyom od Kozakow y Kałmukow podlegała, merentur, aby Wielmożny Woiewoda Mazowiecki, o Satysfakcyą zato szkody u Jego Carskiego Wieliczenstwa upominał się.-

27°. O Liberacyą Urodzonego Władysława Munstera Porucznika Jego Krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego pod Rezydencyą w niewolą wziętego, y dotąd in vinculis na Stolicy Moskiewskiey zostaiącego Wielmożny Woiewoda Mazowiecki starać się będzie.

28°. Differencya między Oycami Czercami Manastera Miedzyhorskiego, o Młyny na Rzece Jerpin, ktore należą do Klucza Koziarzowickiego Dobr Dziedzicznych Urodzonych Szczukow, Podkanclerzycow Litewskich, ktore to Młyny Czercy pomienieni violenter sobie przywłaszczyli y przez gwałt odebrali, aby cum restitutione onych że finaliter uspokoiona była, W. Woiewod Mazowiecki starać się będzie.

29°. Ponieważ mimo dawne incommoda, ktore Miasto Jego Krolewskiey Mości Gdańsk ponosi od wyżey Spomnionego Urodzonego Ville Boy Kapitana Jego Carskiego Wieliczenstwa świeżo accessit, y to że tenże Ville Boy dwa Okręty Olenderskie Nawalnością Morską do Portu Gdańskiego przypędzone, pretextem znayduiącey się na nich Spizy z Dział Jego Carskiemu Wieliczenstwu w Batalyi z Szwedami pod Narwą zabranych: ktory to metal dawno cessit in usus privatorum, violenter zabrał, y dotąd zatrzymuie zniemała tychże okrętow ruina, y zamieszaniem liberi commercii poddanych Panstwa Jego Krolewskiey Mości z Obywatelami Kraiow pogranicznych, iako to iasniey Memoriały od tegoż Miasta Gdańska Jego Krolewskiey Mości podane opisuią. Lubo tedy w Artykule wtorym tego Supplementu namieniony iest inter alia Staranie o libertacyą przerzeczonego Miasta Gdańska od Blokady tegoż Ville Boy, y ten iednak świeży nie słuszny postępek Jego Wielmożny Woiewoda Mazowiecki odniesie Jego Carskiemu Wieliczenstwu y przy powinney naganie zataką śmiałość o skuteczną Jego z Ludzmi, ktoremi Kommenduie z podle Gdańska rewokacyą instabit.

30°. Doniesiono iest Jego Krolewskiey Mości nomine Miasta Elbląga, iako podczas blisko przeszłey Woyny z Szwedami Urodzony Brigadier de Balck garnizonem Jego Carskiego Wieliczenstwa w Elblągu na ten czas Kommenduiący przymusił tameczny Magistrat do wyliczenia Summę na zapłatę szesciu tysięcy Płaszczow dla Woyska Jego Carskiego Wieliczenstwa sporządzonych, lubo iednak tenże Brygadier asseKurował się Imieniem swego Monarchy, że Summa przez Miasto Elbląg na sprawienie pomienionych Płaszczow erogowana ze Skarbu Jego Carskiego Wieliczenstwa wprędce miasta exolvi, że to iednak dotąd non subsecutum Wielmożny Woiewoda Mazowiecki podług Memoryału hac in parte Jego Krolewskiey Mości podanego przez Sekretarza tegoż Miasta o realną Satisfakcyą in rem ukrzywdzonych Elblążanow u Jego Carskiego Wieliczenstwa requiret. Dla wyraźnieyszey zaś praemissorum elucidacyi; tenże sam Memoryał Elbląski copiatim tu inscritur ktorego tenor iest takowy. -/-

Copia Literarum Civitatis Elbingensis ad Sacram Regi-
am Maiestatem. Serenissime ac Potentissime Rex Domine ac Do-
mine noster Clementissime &

Indefessam sollicitudinem, qua Sacra Regia Maiestas Vestra Do-
minus Noster Clementissimus innumeras inter Regni curas Afflictissimae Civitati Suae Elbingensis, plus
quam paterne consulere nunquam dedignata est, praefata Civitas Submississima adorans devotione veniam hu-
millime expetit, quod hoc Ipso tempore, quo Sacrae Regiae Maiestati ac Reipublicae ad Sacram Caesaream Ma-
iestatem Magno Ablegato Illustrissimo et Excellentissimo Domino Palatino Masoviae Supplementum Instruc-
tionis Suae transmittendum est, submississime insinuet, quod summam plurimorum millium Florenorum,
quam ad conficienda pro Militibus Moschoviticis sex millia palliorum sub assecuratione restitutionis, Nomine
Sacrae Caesareae Maiestatis a Generoso Brigadir de Balck Elbingae in Praesidio Moschovitico tunc locum tenente in
scriptis facta praenumerare coacta fuit, ad hunc usque diem necdum recipere potuerit. Supplici posthac rogando
ut Sacra Regia Maiestas Dominus Noster Clementissimus Eidem Illustrissimo Ablegato repetitionem praefatae sum-
mae recommendare Clementissime dignetur. Cedet haecce Regia a posteris etiam non satis depraedicanda clementia, non
tantum in maximum aeratorum Ipsaque debita Istorum palliorum causa contracta necdum solvere valentium
Solatium, sed simul a Deo Optimo beneficiorum Remuneratore cum felicissimo Regimine, quam constantissimam Ma-
iestati Vestrae Regiaeque Eiusdem domui adducet valetudinem, ut pote quam Civitas tam publicis, quam privatis precibus de-
super implorare nunquam desistet, id quod de Eadem festatur. Sacrae Regiae Maiestatis Vestrae Domini sui Clementi-
ssimi Humillimus ac Subiectissimus Servus Daniel Conradi ad Aulam Regiam nunc commorans Secretarius Elbin-
gensis.

31° Nie mniey na Instancyą Powiatu Rzeczyckiego doniesie Wielmożny Woiewoda Mazowiecki, iako wszystkie avulsa
od tego Powiatu Rzeczyckiego, to iest kilkadziesiąt Wsi przez Kozakow na Pograniczu będących zaiechane, a przez Pakta An-
druszowieckie temu Powiatowi y Rzeczypospolitey, przywrocić deklarowane, do tych czas nie są wrucone. Azeby tedy
Iego Carskie Wieliczenstwo te wszystkie avulsa do Powiatu Rzeczyckiego przywrucić kazał, Wielmożny Woiewoda
Mazowiecki instantissime wpraszać będzie.

32° Poniewaz Wiecznym Ponszem Traktatem Excercitum Religionis Catholicae iest w Panstwach Iego Carskiego Wieliczen-
stwa postanowione, zaczym allaborabit Wielmożny Woiewoda Mazowiecki, aby rugowani z Panstw Moskiewskich
Wielebni Oycowie Jezuici byli na swoie Mieysca przywroceni.

33° Domięsione na przeszłym Seymie Grodzienskim Tyranskie zabicie Urodzonego Sirkunta Towarzysza Petyhorskiego
Urodzonego Referendarza Wielkiego Xięstwa Litewskiego przez ludzi Urodzonego Stogniewa, Pułkownika Iego Carskiego
Wieliczenstwa, z okazyi samego pomienionego Urodzonego Stogniewa, ktory będąc u Urodzonego Nowosielskiego Poru-
cznika Urodzonego Stolnika Wielkiego Xięstwa Litewskiego, y samego Urodzonego Nowosielskiego Starosty Lubanskiego, do
cięszkich ciętych razow przyprowadził, ale na ten czas Urodzonego Sirkunta zabito, aby krew Szlachecka y żołnierska nie
zostawała impune dołoży starania Wielmożny Woiewoda Mazowiecki.

34° Zagęszczone Rozboynikow Kozackich w Woiewodztwie Mscisławskim okrucienstwa, nie słychane Tyrannides, y zaboystwa,
Naiazdy Dworow Szlacheckich, Miasteczek y Wiosek rabunki, spalenia y rozne naduzycia. Poniewaz z Traktatu Rostawskie-
go Iego Carskiego Wieliczenstwa tam przebywaiących Herszow y Rozboynikow, dzieią się, et dolendo exemplo pra-
cticantur, cum summo metu obywatelow Mscisławskich, przeto dołoży Operam Wielmożny Poseł, aby wysłały Ukazy
do Wielmożnego Xięcia Gagaryna Vice Gubernatora Smolenska, y do Wielmożnego Woiewody Rostawskiego, aby zaboy-
cow y Herszow, ktorych do nomine et cognomine Woiewodztwo Mscisławskie pretenduie onych wydania y nagrodzenia
szkod, aby indilate oddani, y exekwowani byli: szkody zaś aby nagrodzone były.

35° Interes Urodzonego Potockiego Starosty Bełzkiego względem zrabowania Kościoła w Krystynopolu y uczynienia tam
ze szkody w samych Apparatach na pięćdziesiąt sześć tysięcy złotych, okrom depozytow Szlacheckich w gotowiznie a-
ni mobilibus na trzydzieści tysięcy złotych, tudziesz względem zniszczenia wielu innych Dworow, Folwarkow, a nawet
Kościołow zrobieniem Venerabilis dla puszki, y rozrzuceniem grobu godnego pamięci Jaśnie Wielmożnego Kasztellana
Krakowskiego Hetmana Wielkiego Koronnego Oyca Urodzonego Starosty Bełzkiego, singularius Wielmożnemu Woie-
wodzie Mazowieckiemu recommendatur, aby Iego Carskiemu Wieliczenstwu przypomniał declarationem favorabilem
przy zaniesioney oto respektem Nagrody perpessorum, prozbie Urodzonemu Staroście Bełzkiemu factam y skutek ex-

36° A poniewaz Urodzony Jerzy Januszkiewicz wzięty w niewolę w Bychowie z Urodzonym Sienickim na Stolice znaydu-
ie się teraz przy Szarzy Podchorążego w Woysku Iego Carskiego Wieliczenstwa oliberacyą y powrot Iego Wiel-
możny Woiewoda y Generał Mazowiecki instabit.

37° Strugi Iego Carskiego Wieliczenstwa z Panstw Moskiewskich po siedmdziesiąt y więcey razem wielkiey gromadzie prze-
Rzekę Portową Ryską Dźwinę z Towarami Kupcow Smolenskich, y Innych corocznie bez opowiadania się, y Satisfakcyi
na Cłach Iego Krolewskiey Mości y Rzeczypospolitey Wielkiego Xięstwa Litewskiego armatamanu wszystkie Komory
Skarbowe Wielkiego Xięstwa Litewskiego pomiiaiące, że quotannis przeszło iedenaście Tysięcy Talerow bitych uszczerbku
wprowencie Skarbowym czynią, iako też y na Komorach Lądowych Kupcy z Panstw Iego Carskiego Wieliczenstwa przez Xię-
stwo Żmudzkie z Towarami gromadno przechodzący przez kilka lat wdrugiey nie mal takiey że Summie Skarb pomie-
niony Wielkiego Xięstwa Litewskiego damnificant, co z attestacyi Administratorskiey Cel pomienionych patet. Więc aby
tak znaczna uyma Prowentow Rzeczypospolitey Ukazem Skutecznym Iego Carskiego Wieliczenstwa zatamowana była, ex
retenta restituantur do Skarbu tegoz, starać się oto będzie Wielmożny Woiewoda Mazowiecki.

38° Xięg Woiewodztwa Bracławskiego tak ziemskich iako y Grodzkich przed Buntami Chmielnickiego do Kiiowa wywiezio-
nych, ktore y teraz reperiuntur w Pieczarach in dispositione Wielebnego Metropolity Kiiowskiego, pod ktorego pieczęcią

z tych że Xiąg Extrakty powychodziły restitutionem Wielmożny Woiewoda Mazowiecki upomni się.

39º. Że zaś Woyska Jego Carskiego Wieliczenstwa z Woiewodztwa Bracławskiego Ludzi pospolitych na 60 ^{m} zpędziwszy w Granice Państw Monarchy swego zabrały, aby tymże Ludziom cum tota onych suppellectili wolny był powrot ad propria, y przez Straże na Granicach żeby niebyli trudnieni serio instabit Wielmożny Woiewoda Mazowiecki.

40º. Ludziom handlami się bawiącym, aby wolno było z towarami przywiezionemi, albo tam nabytemi, tak w Granicach Państw Jego Carskiego Wieliczenstwa przebywać, iako też do kraiow Polskich powracać, o obwarowanie wtey mierze commercyi Wielmożny Woiewoda Mazowiecki u Jego Carskiego Wieliczenstwa starać się będzie.

41º. Ponieważ to iest Publicum w całym Xięstwie Litewskim, iako Urodzony niegdy Hyeronim Tyzenhauz Woyski Wileński, Starosta Intuski Septuagenarius przez Parthya Kozacka w kommendzie na ten czas Wielmożnych Xiążąt Koplina y Gallicyna będącą, przy zabraniu substancyi na pułtorakroć sto tysięcy w domu własnym niewinnie Tyrańsko zamęczony y naroznie upieczony życia do konczył, aby pro tam enormi crimine Patratores Onegoż słuszną karę odnieśli, y zrabowana substancya, Successoribus defuncti, żeby była przywrocona, instabit oto u Jego Carskiego Wieliczenstwa Wielmożny Woiewoda y Senarad Mazowiecki postara się.

42º. Tak długa niewola Urodzonego Krzysztofa Sienickiego Miecznika Wielkiego Xięstwa Litewskiego, która dotąd przez trzynaście lat na Stolicy ponosi słuszna w Sercach naszych at Concivium tey Rzeczypospolitey obudza Kompassyą Instabit przeto singularius Wielmożny Woiewoda Mazowiecki u Jego Carskiego Wieliczenstwa, aby pomieniony Miecznik Wielkiego Xięstwa Litewskiego wespuł z Bratem swoim Stryiecznym, znaczna fortuna, ktora cessit in prædam Woysku Jego Carskiego Wieliczenstwa był in libertatem restitutus.

43º. Ponieważ od kilkunastu lat Powiat Orszański został bez żadnego Rządu Sądow, y ufundowania Grodzkiey Jurisdikcyi, ile gdy Wielmożny Xiąże Alsziyk, anj Saon według Prawa Rota Starościnska przysiągł, ani Urzędnikow Grodzkich Orszańskich postanowił, y aktualnie w Prowincyi Wielkiego Xięstwa Litewskiego, a osobliwie w tym Powiecie mieszkać nie może, do czego per legem Państwa tego iest obligowany, Interim zaś vix practicata kiedy kolwiek znayduie się w tamtym Powiecie Licentia, y żadna nie iest in Administratione powinna Sprawiedliwość, nawet y postanowienia Rzeczypospolitey w zapłacie Regularney w Woysku, znayduie się confusio, zaczym ad Instantiam Prowincyi Wielkiego Xięstwa Litewskiego et ex mente Samego Prawa Starostwo Orszańskie Jego Krolewskiey Mości in dispositionem takiemu dać musi, ktoryby przez ustawiczną Inwigilancyą, y bytność swoią na Sądach tamtego Powiatu według Prawa co miesiąc odprawować się powinnych, to co z kluby Sprawiedliwości swoiey wypadło, w należyty porządek redukował. O czym Wielmożny Woiewoda Mazowiecki Jego Carskiego Wieliczenstwu donieść nie omieszka.

44º. Miasto Thorun Woysku Jego Carskiego Wieliczenstwa przechodzącemu Anno 1712. przez Prussy do Pomeranii, pożyczyło dwadzieścia tysięcy Korcy żyta przy realney Obligacyi Wielmożnego Xięcia Galicyna, że iak nayprędzey miało bydz zapłacone, Co gdy iescze non subsecutum, tedy Wielmożny Woiewoda y Senatar Mazowiecki przy promocyi Innych desiderium sobie zaleconych, y ten Interess dla utrzymania realney za pomienione żyto satysfakcyi Jego Carskiemu Wieliczenstwu reprezentować będzie.

45º. Urodzony Mikołay Thomasz Bilodzinkiewicz Podkomorny Parnawski Pułkownik Jego Krolewskiey Mości z Fortecy Bychowskiey post Capitulationem Juramento firmatam do Batarijna z Woli Jego Carskiego Wieliczenstwa w Roku 1702 a z tamtąd na Stolicę w Roku 1703. zaprowadzony, y tam ex tota Supellectile tak in Mobilibus, iako tesz w gotowiznie y w Munimentach do Fortuny Jego należących przeszło dwakroć sto tysięcy Talerow bitych exutus, bo to wszystko do Przykazu zabrano, tandem do Fortecy Kazańskiey przeniesiony w kaydany żelazne okuty, yaż ad Aprilem Roku 1711. w niewoli contumeliosissime trzymany na konice w iednym kożuchu, tylko do Oyczyzny wypuszczony, słuszne Jego Krolewskiey Mości y Stanow Całey Rzeczypospolitey zasłużył politowanie, a zatym Wielmożny Woiewoda y Senarad Xięstwa Mazowieckiego o restytucyą ablatorum onemuż iako regestrem specifikuie, y nad grodę niewinnego więzienia u Jego Carskiego Wieliczenstwa starać się będzie. Ad Mandatum Sacræ Regiæ Maiestatis Domini Nostri Clementissimi proprium. / L. S. Magnus Dux Lithvaniæ Maioris / Subscripsit Secretarius.—

Copia Literarum Civitatis Gedanensis ad Sacram Regiam Maiestatem scriptarum in materia Navium Belligarum Sacræ Cæzaræ Maiestatis in portu Gedanensis etc.

Paternas Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ Domini Nostri Clementissimi pro Gentium Eidem Subiectorum Civitatisque huius salute gloriosissime excubantis curas, humillimis interpellandi literis ad Clementissimam Eiusdem opem submississima animorum devotione implorandi necessitatem Nobis ea imponunt, quæ a trium Navium Russicarum, hic proh dolor! adhuc dum commorantium Præfecto, cui Nomen Franciscus Ville Bey est in Ipso Civitatis huius Sorki. contra duas Nacti Belgicas præter omnem spem ac expectationem Nostram aliquot ante dies suscepta fuere. Tempestatis minus faventis iniuria, ventorumque haud secundorum vi accidit, ut præfatæ Naves Belgicæ literis commeatus Illustrissimi et Excellentissimi Domini de Burmannia, Generalium Fœderato Belgii Ordinum in Svecia Aula Legati instructæ tormentisque bellicis ex Svecia in Belgium transportandis, ad usus vero bellicos prorsus ineptis, graves, in Portum Civitatis huius se reciperent, obsequentioribus ventis destinatum iterum Patriam prosecuturæ. Has prædictus Navium Russicarum Præfectus Ville bois, contra manifesta Portus Iura, et in summum Commerciorum Civitatis huius per temporum præsentium Calamitates satis Languentium partis addictos pertineat, ut in ani tamen prætextu, quod tormenta in commissa olim cum Svecis ad narvam acie perdita, adeoque ad Serenissimam Cæzaream Maiestatem pertinentia / quæ tamen a privatis in solutionem data fuisse certo constat / vehèrent in ipso Civitatis Portu non tantum per milites suos detineri, verum etiam ablato Clavo, abscisis funibus, velisque per loca uliginosa

tractis, et ad ea, quae in bonis spiritualibus sibi et militi suo sumpsit stativa translatis gravissimis affici damnis
curavit. Non defuimus eiusdem summam harum in portu Nostro commissarum violentiarum iniquitatem adae
qualis praedicto Praefecto Russico demonstrare rationibus, Eundemq́ permovere, quo adductis a Nobis momentis cedens,
praedictas Naves Suae quantocyus restitueret libertati, et ab inferendis eiusmodi ulterioribus praeiudiciis, abstine
ret. Verum frustraneus labor inutilis opera fuit neq́ aliud responsum tulimus, quam expectanda sibi in omnem
partem momenti sit, quantumque animos nostros tot adversitatem mole depressos, commovere debuerit, inaudita,
atq́ ac in solita eiusmodi Portus Securitatis, ac libertatis inter turbatio metuendam haud varie exterorum Principum
Sentiumq́ amicarum Offensionem, cum certissimo commercii reciproci interitu innocentissimae Civitati huic
conciliatura, Clementissimo Sacrae Regiae Maiestatis Vestrae Iudicio, humillime permittere, quam longiori dedu
ctione molesti esse malumus. Nihil addimus quam devotissimas preces, quibus Sacram Regiam Maiestatem
Dominum Nostrum Clementissimum supplices rogamus, dignetur humillimas Civitatis huius querelas clementi=
ssimis respicere oculis, et pro exuberantissima erga fidelissimam semper Civitatem hanc Gratia Regia commercio
rum aeque ac Portus Nostri Securitatem ac libertatem benignissime tueri atq́ Clementissima apud Serenissimam
Caesaream Maiestatem interpositionem eo res dirigere, quo Securissimis Eiusdem Caesareae Maiestatis mandatis
praedictus Navium Russicarum Praefectus Ville Bois non tantum praefatis Navibus Belgicis iniustissime hac
tenus detentis, velisq́ funibus, et clavo spoliatis plenissimam indulgere libertatem, verum etiam ab omnibus
imposterum Iniuriis Iuriumque portus violatione abstinere, et quod etiam atque etiam humillime conten
dimus, tandem quam primum pertempestatis rationem fieri poterit, Portu Civitatis huius cum Navibus, qui
bus praeest, excedere iubeatur. Erit hoc novum et non satis depraedicandum Regiae in Nos et Civitatem hanc be
nignitatis documentum, quod gratissimis aeque ac humillimus recolere animis et inviolabilis fidei nunquam
interrumpendae constantia, devotissimaque humillimorum obsequiorum promptitudine promere nunquam
intermittemus Sacrae Regiae Maiestati Vestrae Domino Nostro Clementissimo continua Regiarum prosperita
tum incrementa, et felicissimos rerum ex voto succedentium eventus totis pectoribus apprecati. Dabantur
Gedani die 26. Mensis Ianuarii Anno Domini MDCCXX. Sacrae Regiae Maiestatis Vestrae humilli=
mi et fideles subsidiae Proconsules et Consules Civitatis Gedanensis. Copia Listu Jego Krolews=
kiey Mosci do Wielmoznego Woiewody Mazowieckiego. Augustus
Secundus &c.
Wielmozny Uprzey Nam mily. Z Suplementem Instrukcyi dancy Uprzeymosci Waszey
do Jego Carskiego Wieliczenstwa ex desideriis Stanow Rzeczypospolitey na blisko przeszłym Seymie zgroma
dzonych uformowanym posylaiąc Umyslnego do Uprzeymosci Waszey Emissarium odzywamy się Ono
musz z respektami Naszymi Panskiemi. A iako pewni iestesmy zes tam Uprzeymosc Wasza in loco sta
nawszy zaraz usilnie u Jego Carskiego Wieliczenstwa promotionem Commissorum do skutku pomys
lnego, tak ad eundem finem wyprobowaney toties applikacyi Uprzeymosci Waszey w Interessach publicznych.
Contenta Supplementu pomienionego do poparcia partykularnie zalecamy, usilnie zadaiąc, abys Uprzey=
mosc Wasza pro zelo ergo Patriam, iako nayporządanszą wziąwszy we wszystkim. Dorwu tego Expedycya in
cunctanter do nas powracał. Ktorego pełnym Łaskawosci Sercem praestolando dobrego na ten czas onemusz
od Pana Boga zyczemy zdrowia. Dan w Warszawie dnia XXII. Miesiąca Marca Roku Panskiego MDCCXX.
Panowania Naszego XXIII. Roku. Paszport do Peterzburga Urodzonemu Piotrowi
Iwanskiemu Podczaszemu Rzeczyckiemu. August II.
Wszem wobec y kazdemu z osobna,
Komu o tym wiedziec nalezy wszelakiego Dostoienstwa Urzędu, y Stanu Ludziom w Koronie y Wielkim Xis=
stwie Litewskim, Iudziesz y w Panstwach Jego Carskiego Wieliczenstwa zostaiącym, do ktorych by ten List Nasz
wiadomosci nalezał, przy Ofiarowaniu Łaski Naszey Krolewskiey, respective kazdemu oznaymuiemy. Iz esmy z
Supplementem Instrukcyi Naszey Iasnie Wielmoznemu Stanisławowi Hrabi na Chomentowie Chomen
towskiemu Woiewodzie y Generałowi Ziemstwa Mazowieckiego, Radomskiemu, Drohobickiemu, Kotorgiskie
mu Iasienieckiemu Staroscie, Wielkiemu Posłowi Naszemu y Rzeczypospolitey w pewnych Interessach Pu
blicznych do Jego Carskiego Wieliczenstwa daney, ex desideriis Stanow Rzeczypospolitey, na Seymie blisko przesz
łym w Warszawie uformowanym expedyowali do Peterzburga Urodzonego Piotra Iwanskiego Podczaszego Rze
czyckiego Emissariusza Naszego. Przeto aby tak tam, gdzie iest destynowany iadąc iako y nazad z Responsem do
nas powracaiąc wszędzie miał z Ludzmi, Konmi, Wozami, y wszelką assystencyą z woią wolne, y bespieczne przey
scie Poddanym Panstw Naszych przykazuiemy, y o tosz samo z wszystkich obywatelow Panstw Jego Carskiego Wie
liczenstwa Łaskawie rekwiruiemy, a dla Wiary lepszey y Wagi ten Paszport własną Ręką Naszą podpisany. Pieczę
cią Koronną stwierdzic roskazalismy. Dan w Warszawie dnia XXII. Miesiąca Marca Roku Panskiego MDCCXX.
Panowania Naszego XXIII. Roku. Copia Literarum Sacrae Regiae Maiestatis ad San=
ctissimum: Varsaviae die 2. Mensis Martii Anno Domini MDCCXX.
Post oscula pedum Sanctitatis Vestrae mei Regnique, et Dominiorum meorum humillimam commenda
tionem. Sicuti a prima mea per Divinam Providentiam ad Thronum Regni Poloniarum inaugurationem in
id studia et conatus meos impendi, quatenus exaltatio Sanctae Romanae Ecclesiae et cultus orthodoxae fidei in
Ditionibus Nostris promoveretur, ita pariter hodie, dum nihilorum intermitto, quae ad prosperitatem incremen
tum, et gloriam Religionis ordinantur. Hac etiam de causa Supplex desiderium Religiosorum Patrum Ordinis #

Sancti Pauli Primi Eremitæ Conventus Clarimontis Czestochoviensis, quos ad vitæ integritatem laudabilem in Regulari observantia, et pietate zelum servatam continuo et Reipublicæ fidelitatem, et ob alia præclara eorum merita, singulari prosequar benevolentia, dum ex recommendatione Illustrissimum Regni mei Procerum intellexi, qualiter honorem Divi Pauli primi Eremitæ Patriarchæ sui promoventes, Festum Eius sub duplici ritu per universam Romano Catholicam Ecclesiam celebrari cupiant, libenti animo hac in parte mea interpono Officia pro et cum dictis Supplicibus Patribus, Sanctitatem Vestram exorans, quatenus pro maiori gloria Divina et præfati Sancti veneratione piis votis Ipsorum Sanctitas Vestra clementer velit annuere, ac desuper Apostolicam indulgere gratiam. Quod dum a Sanctitate Vestra obnixe peto, insimul me, Regnumq͏̊ meum benedictioni Eiusdem Sanctitatis Vestræ instanter commendo: Atq͏̊ felix diuturnumq͏̊ Orbis Christiani Regimen ex Corde Sanctitati Vestræ apprecatus maneo Sanctitatis Vestræ.

Copia Literarum Sacræ Regiæ Maiestatis ad Cardinalem Protectorem Regni Augustus Rex etc.

Illustrissimo et Reverendissimo in Christo Patri Domino Annibali Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinali Albani Regni Nostri Protectori, Amico Nostro Charissimo et Honorando Salutem, et omnis felicitatis continuum Incrementum. Illustrissime et Reverendissime in Christo Domine Amice Noster Charissime et Honorande. Postquam Religiosi Patres Ordinis Sancti Pauli primi Eremitæ Conventus Clarimontis Czestochoviensi exemplari Zelo in animum induxerunt Cultus Divi Pauli Eremitæ Primi, Patriarchæ sui augmentum promovere, nimirum et Festum Eius sub duplici ritu per Universam Romano Catholicam Ecclesiam celebrari possit, quod Ipsum ex recommendatione Illustrissimum Regni Nostri procerum intelleximus, eandem Gratiam a Sua Sanctitate concedi literis Nostris eo nomine datis instantes Illustritatem Vestram peramanter requirimus, ut ad effectum præmissorum dictis Patribus in Curia Romana valido auxilio assistere dignetur. Simulq͏̊ Illustritati Vestræ optimam a Domino precamur valetudinem. Dabantur Varsaviæ die XXI. Mensis Martii Anno Domini MDCCXX. Regni Vero Nostri XXIII. Anno.

Copia Sacræ Regiæ Maiestatis ad Eundem Cardinalem Augustus Secundus Rex etc.

Illustrissimo et Reverendissimo in Christo Patri Domino Annibali Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinali Albani Regni Nostri Protectori Amico Nostro Charissimo, et Honorando salutem, et omni felicitatis continuum Incrementum. Illustrissime, et Reverendissime in Christo Pater, Domine Amice Noster Charissime, et Honorande. Expositum est Nobis desiderium Suplex Religiosorum Patrum Ordinis Sancti Pauli primi Eremitæ Conventus Clari Montis Czestochoviensis, qualiter ad promovendam Gloriam Dei, et Fidelium Salutem in nova fundatione Leśniowiensi obtenta a Suo Fundatore Beneficii Zarcensis collatione, et super hoc loci Ordinarii Consensu, Apostolicum hac in parte beneplacitum exposcant. Cum igitur præfatos Patres ob Religiosam in tot Regni Nostri præteritis revolutionibus, cum Claromontano Fortalitio fidelitatem, speciali prosequamur favore; Idcirco Illustritati Vestræ Negotium hoc obnixe commendamus, quatenus voti sui compotes effici mereantur. Præstitum in hoc desiderio effectum, grato animo, et qua par est et benevolentia Nostra Regia Illustritati Vestræ persoluturi. Eidem optimam a Domino Deo valetudinem apprecamur. Dabantur ut Supra.

Copia Literarum Sacræ Regiæ Maiestatis ad Sanctissimum.

Post oscula pedum Sanctitatis Vestræ mei Regni, ac Dominiorum meorum humillimam Commendationem. Cum causa Beatificationis Venerabilis Servi Dei Josephi a Matre Dei Scholarum Piarum Institutoris pro qua Prædecessores Mei Vladislaus IV. Joannes Casimirus, et Joannes Tertius Apostolicam Sedem Solennibus literis exorarunt, ultimum coram Sanctitate Vestra super virtutibus Eius examen sit subitura, ad quod opportunæ per prædicti Ordinis Religiosos Notitiæ, atq͏̊ scripturæ perfectæ, expeditæque jam sint. Ego tum ut prædecessorum Meorum vestigiis inhæream tum ut mihi porrectis per Universos fere sub tempus modernorum Comitiorum Magnates precibus, amplam fidem de proficuo ac in ditionibus Nostris necessario Scholarum Piarum Instituto exhibentibus, satisfaciam, tum denique ut eos Labores, quos dicti Venerabilis Servi Dei Filii per totam Poloniam, ac Magnum Ducatum Lithvaniæ, Educandis dignis Patriæ Civibus, et Magnis Ecclesiæ Præsulibus impendunt, Justis promoveam conatibus, Sanctitatem Vestram etiam atque etiam exoro, ut inter huius modi exteras, quæ Apostolicam Sedem pulsant causas, Beatificationi prædicti Venerabilis Servis Dei primum dignetur locum tribuere, et pro ea, qua me meumque Regnum amplissime prosequitur benevolentia expedire. Quod Reliquum est felix ac diuturnum Orbis Christiani Regimen Sanctitati Vestræ ex animo apprecor et maneo. Dabantur ut Supra. Sanctitatis Vestræ.

Copia Literarum Sacræ Regiæ Maiestatis ad Cardinalem Protectorem Regni.

Literis Nostris Instantialibus ad Suam Sanctitatem datis pro causa Beatificationis Venerabilis Servi Dei, totius Ordinis Scholarum Piarum Patriarchæ, benigniter, atq͏̊ celerius expediendæ præsentes ad Illustritatem Vestram adnectimus, Consilarunt, atq͏̊ defecerunt Scholarum Piarum Religiosi scripturas omnes, quibus Sacra Congregatio, quæ super virtutibus dicti Servi Dei coram Summo Pontifice est instituenda in eo de quo agendum est, Negotio plenius instruatur, nihil aliud Illustrissima net, quam ut citores expediatur, atque primo inter huius modi ceteras causas loco donetur. Cui quidem iusto Voto Animum Nostrum ad Prædecessorum Nostrorum Regum Poloniæ normam intendentes Illustritatis Vestræ operam hac in parte desideramus. Neque vero Soli Nos in hoc Votum accedimus, //

sed omnes fere Nostri Regni Proceres, in idem conspirant. Nosque in præsenti Concessum excitant. Evidens est,
utiq quantum ad proximorum utilitatem Scholarum Piarum. Religiosi laborent hic Varsaviæ, quan
tum in toto Regno, et Magnus Dux Lithvaniæ, ubi illorum in dies augentur Collegia et scholæ cum frequen
ti multorum hæreticorum conversione diffunduntur. Dignetur Illustritas Vestra efficacissima apud Beatissi-
mum Patrem opera sua efficere ne ulterius hoc Beatificationis Venerabilis Servi Dei Scholarum Piarum Fundato
ris Negotium, qui Christianam Rempublicam Instituto suo maxime iuvit et iuvat protrahatur. Cæterum Illu
stritati Vestræ optimam a Domino Deo precamur valetudinem. Dabantur Varsaviæ Die XXI. Mensis Martii Anno
Domini MDCCXX. Regni vero Nostri XXIII. Anno.

Copia listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Wojewody Mazowieckiego z Warszawy dnia 22. Miesiąca Marca Roku Pańskiego MDCCXX.

Monsieur.

Odsyłaiąc publiczna Expedycya Wasz Mości Panu moią oraz partykularna, a zawsze życzliwa Wasz
Mości Panu zasyłam uniżoność. Zinkludowanych tych Oryginalnych Instramentow iednych iako tesz z Ko-
pii drugich y sprzydanych Skryptow będziesz Wasz Mość Pan informowany owszystkich tuteyszych okur-
rencyach. Do ktorych Ja to przydaie że uniwersale wszystkich iest votum wiedziec iako nayprędszey rezolucya
Cara Jego Mości na propozycye przez Wasz Mości Pana Onemusz uczynione, cum satisfactione Jego Krolewskiey
Mości Pana Moiego Miłościwego y Rzeczypospolitey. Pro 2do To kommunikuię Wasz Mości Panu, że Oneg
day w Antykamerze Krolewskiey, Xiąże Jego Mość Dołhoruki Poseł Cara Jego Mości, z Ablegatem Krola
Jego Mości Angielskiego me præsente, z Okazyi Memoryału przez Ministra Cara Jego Mości w Londynie prezento
wanego, a oraz z Okazyi responsu od Dworu Angielskiego na tenże Memoryał danego, zobopolne ci Ministrowie,
inklinacyi Monarchow swoich do utrzymania wzaiemney przyiaźni między sobą, ex Interesse communi czyni
li protestacye, y iako Ablegat Angielski o wszelkiey Pana swoiego, do Traktatu z Koroną Szwedzką, z ukontentowa
niem Cara Jego Mości, upewniał pomocy, tak y Xiąże Jego Mość Dołhoruki namieniaiąc oressentymencie przeciw
ko wszelkim pogroskom wtym Responsie, ktore dość piękmie explikował, y iustifikował Jego Mość Pan Ablegat
Angielski, oświadczał się że Car Jego Mość niebył nigdy, y nie iest daleki od pokoiu. Jam rzekł na to, iż tatym fun-
damencie tak dobrych Intencyi mogłaby prędko stanąc struktura porządnego Generalnego pokoiu, ale to naycięż
sza, iż Rzemieśnicy do tey struktury Naypotrzebnieysi, to iest te obadwa Dwory daleko od siebie, trafia się zaś często
że Ministrowie posłani, albo nie maią zupełney Plenipotencyi, y Instrukcyi y nie mogąc mieć na zachodzące In
terwieniencye potrzebney tak prędko od Monarchow swoich rezolucyi, albo li tesz zrazeni od Ministrow drugich Poten
cyi przy Dworach przytomnych Interessa Pryncypałow swoich promowuiących, et propter fines illorum przyiaźni
między Innymi Monarchami mieszaiących, y opaczne Informacye, et insinuationes dextre wsiewaiących, ci mówię
Ministrowie przez relacye swoie bardziey mieszaią, anizeli conciliant animos Principum, y Interessa ich etc. Na co
Jego Mość Pan Ablegat Angielski rzekł te formalia: Ja tak rozumiem, że gdyby Xiąże Jego Mość Dołhoruki Czło-
wiek tak godny y rozumny mógł mieć Plenipotencya od Pryncypała swego, a Ja także od moiego, tobyśmy mogli
w Ośmiu dniach wszystko skończyć, ile przy pomocy Wasz Mościow do mnie się obrócicie wszy. Na co Ja reposui: Gdy
było można, żeby Monarchowie Sami mogli się z sobą widzieć, albo przynaymniey blisko siebie być dla łacnieysze
go porozumienia się, y dania prędszego rezolucyi potrzebnych na zachodzące trudności, Jestem pewien żeby się to Dzie
ło facilius et felicius skończyło. Supervenit na ten dyskurs Jego Mość Pan Feldmarszałek Fleming, y nie wie-
dząc cośmy mowili, to wszystko Sensu suo et voto confirmavit. Gdyśmy się potym rozeszli, y Ja sam pozostałem z Jego
Mości Panem Ablegatem Angielskim, to mu stnmi, iż Wasz Mość Pan circa summam Activitatem, incomparabilem
prudentiam et experientiam in rebus gerendis, ktora Pan Bog dał Wasz Mości Panu, y przytym kredycie, ktory masz u
Cara Jego Mości, nemo merito y u ministrow Onegosz, nie tylko przez należyta estymacya Osoby swoiey godney, ale
tesz przez sprawiedliwa rekognicya, za tak wielkie przysługi oświadczone Carowi Jego Mości pod czas tey Woyny, y
Ministrow in Augustiis Ich w Więzieniu w Turczech będącym, iż Wasz Mość Pan mowie możesz wiele do pomoc ad
redintegrationem przyiaźni między tymi Monarchami, y do Pokoiu. Co on przyznał, y miał to donieść wszystko Dwo
rowi swemu. Pro 3o. Ito defero Wasz Mości Panu, że Ich Mościowie Panowie Hetmani obuyga Narodow rozjechali
się z tąd zupewnieniem Jego Krolewskiey Mości Pana Moiego Miłościwego, o niecodmienney swoiey ku Panu życzli-
wości, y oprawdziwey ad manutenendam tranquillitatem internam applikacyi, y w dobrey bardzo z Jego Mości Panem
Feldmarszałkiem przyiaźni, y że wszystkie rzeczy zostana nieporuszone in statu, iako przez te data po Seymie y Tra
ktacie Warszawskim zporządnym zostawały ukontentowaniem. In reliquis referuię się ad annexa, wyglądaiąc
tædiosissimæ iako nayporządanszych od Wasz Mości Pana wiadomości, intimo onemusz voto życząc prosperos rerum
successus, y przy zaleceniu do łaski Jego Jego Mości Pana Podczaszego zostaiąc na zawsze vero cultu et affectu.
P. S. Copie Responsow danych od Jego Krolewskiey Mości Cesarzowi Jego Mości, Krolowi Jego Mości Angielskiemu
y Krolowey Szwedzkiey communicabantur tu Xięciu Jego Mości Dołhorukiemu.

Copia Literarum Sacræ Regiæ Maiestatis ad Sanctissimum.

Post oscula pedum Sanctitatis Vestræ mi
Regnorumq meorum humillimam commendationem. Æquale studium, et in promovenda Sacra Religio-
ne, et in præficiendis conservationis illius personis semper mihi placuit. adeoq facta nuper Dignitatum Spiritu
alium Regni mei distributione consideravi abbatiam Claræ Tumbæ, vel maxime Rectore pio et prudenti
indigere, qui res Angustas illius loci reparare infelicitate temporum, et præcipue Ignis subitanei Vicibus de
solatas restabilire defectus Religiosorum, ad pristinum statum reducere posset. Quare cognoscens pares Virtutes//

et merita ac in particulari piorum locorum amorem Reverendi Patris Michaelis de Stupow Szembek Episcopi Paphensis, et Suffraganei Cracoviensis mihi et Regno meo optime meriti. Eundem Sanctitati Vestræ pro Abbate Loci præmemorati nominaveram, postquam vero ad præsens Reverendus in Christo Pater Dominus Episcopus Posnaniensis pensata Indigentia Loci pii dictam Abbatiam Claræ Tumbæ resignaverit, Officii mei partem interpono implorando Paternam Sanctitatis Vestræ benevolentiam, quatenus Nominationem meam Regiam et memorati Ultimi Possessoris resignationem benigne Confirmare dignetur. Quod reliquum est felix ac diuturnum Orbis Christiani Regimen Sanctitati Vestræ ex Animo apprecor, et maneo. Sanctitatis Vestræ.

Copia Sacræ Regiæ Maiestatis ad Cardinalem Protectorem Regni Augustus Rex etc.

Illustrissimo et Reverendissimo in Christo Patri Domino Annibali Sacræ Regiæ Ecclesiæ Cardinali Albani Regni Nostri Protectori, Amico Nostro Charissimo, et Honorando Salutem et omnes felicitatis continuum incrementum. Illustrissime et Reverendissime in Christo Pater Domine Amice Noster Charissime et Honorande. Omnis Iustitiæ ratio exigebat a Nobis Reverendum Patrem Michaelem de Stupow Szembek Episcopum Paphensem et Suffraganeum Cracoviensem non solum Ecclesiæ Dei, sed etiam Nobis totique Regno Nostro multifarie meritum particularibus Sanctitatis Suæ insinuare favoribus, ut recusata sibi sponte nuper oblata, Senatoria Dignitate, modestiori præmiaretur honore, qualem sibi propria virtus, exemplaris pietas, et optime Nobis cognitus piorum locorum amor comparavit. Itaque cum Reverendus in Christo Pater Episcopus Posnaniensis Abbatiæ Claræ Tumbæ modernus Possessor, recommendato Nostro tanquam digno suo successori non expectata sua translatione ad Vladislaviensem Cathedram, de eadem abbatia cedere statuerit. In reliquo ad Illustritatis Vestræ Officia spectabit, efficaciter desiderium Nostrum Suæ Sanctitati repræsentare, ac opportune consulere, ut commendatio Nostra Regia, quam primum optatum recipiat complementum. Interim Ipsam de Constanti Nostro et immutabili affectu, securam reddemus, optimam valetudinem et prosperrimum rerum cursum ex animo precantes. Dabantur Varsaviæ die 20. Mensis Martii Anno Domini MDCCXX. Regni vero Nostri XXIII Anno.

Copia Literarum Sacræ Regiæ Maiestatis ad Cardinalem Sacripanti Augustus Rex Poloniæ.

Illustrissimo et Reverendissimo in Christo Patri Domino Josepho Sacræ Regiæ Ecclesiæ Cardinali Sacripante Datario Apostolico, Amico Nostro Charissimo et Honorando Salutem et omnis felicitatis continuum incrementum. Illustrissime et Reverendissime in Christo Pater Domine Amice Noster Charissime et Honorande Paterni Sanctitatis Suæ Affectus reciproca semper recognoscentes documenta recentem Ipsi porreximus petitionem pro confirmanda Nominatione Nostra Regia ad Abbatiam Claræ Tumbæ in favorem Reverendi Patris Michaelis de Stupow Szembek Episcopi Paphensis et Suffraganei Cracoviensis, quem sibi virtute propria, et conspicuis Domus suæ meritis conciliavit. Hoc Ipsum Illustritati Vestræ flagranter insinuamus, non alio fine, quam ut cooperante exactissima sua activitate justum desiderium Nostrum plenum affectum et merita recommendati Nostri justam æstimationem inveniant. Optimam Interim valetudinem cum prosperitatibus animitus precamur. Dabantur Varsaviæ die 11. Mensis Martii, Anno Domini MDCCXX. Regni vero Nostri XXIII. Anno.

Copia Literarum Sacræ Regiæ Maiestatis ad Regem Prussiæ. Varsaviæ die Mensis 27. Martii Anno Domini MDCCXX.

Postquam innotuit Nobis Maiestatem Vestram, explicationem quorundam terminorum in Literis Nostris Fraustadio die 16 Mensis Martii Anno 1719. datis desiderare, pro studio sinceræ amicitiæ Nostræ, quam fovemus erga Maiestatem Vestram non possumus contrariam Intentionibus Nostris Interpretationem ductius dissimulare, queri eandem plene de vero Sensu Nostro, in quo scripsimus informatam certamque reddamus. Non diffitemur, modum acerbiorem procedendi contra Sedanenses, expressionesque contra eosdem asperiores, per quosdam ex Ministris Maiestatis Vestræ adhibitas Nobis displicuisse, dedisseque ansam explicationi, et remonstrationi seriæ, Nihilominus per huiusmodi passum Nostrum antiquis pactis et foederibus cum Antecessoribus Nostris, Regnoque Poloniæ intercedentibus ullatenus, in quopiam præiudicare, vel in dubium vocare Supremum Dominium Maiestatis Vestræ super Terras olim Ducalis Prussiæ, nunc Regni sui non intendebamus: imo quemadmodum inviolabilem prædictorum Pactorum et foederum manutentionem, et conservationem Cordi habemus, ita plane mentem Nostram explicamus, et etiam pro nunc declaramus, quod iisdem derogare nequaquam intendamus. Nihilominus speramus quoque Maiestatem Vestram sicut memoriam, et observantiam habituram Eorum stipulatorum, quæ Iura Regum Regnumque Poloniæ concernunt, ita omni conatu ex parte sua incrementa vicinæ amicitiæ, ac perfectæ cointelligentiæ pro bono communi promoturam. De cætero Maiestati Vestræ omnigenam prosperitatem cum optima valetudinem apprecamur. Dabantur Varsaviæ die 27. Mensis Martii Anno Domini MDCCXX. Regni vero Nostri XXIII. Anno Maiestatis Vestræ Bonus Frater et Cognatus Augustus Rex.

Rescriptum Sacræ Regiæ Maiestatis ad Magistratum Elbingensem, in Negotio Obtenti per Saniones Eiusdem Civitatis Salvi Conductus in præiudicium Civitatis. Augustus Rex etc.

Nobilibus, et spectabilibus, Burgrabio, Præsidi Pro Consulibus, Consulibus, Totique Civitatis Nostræ

Elbingensis Fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Nobiles, et spectabiles fideliter Nobis dilecti. Perce-
pimus ex Relatione certorum Consiliariorum Lateri Nostro assidentium, quo modo quidam Civitatis Nostræ
Elbingensis Cives et Incolæ præsertim vero Laniones Veteris Civitatis Elbingensis literarum salvi Conductus Pro
tectionum, aliorumque Rescriptorum Nostrorum prætextu, a solvendis collectis pro necessitate et usu Civi
tali publico consilio, et consensu utriusque Ordinis sancitis, tum et ab aliis oneribus, ceteris Civibus communibus
se excusent et eximere conentur, Consodalibusque suis contra Juramentum Civitati præstitum, ad Ipsum inun-
gant, protectionemque contra Magistratum Præsidiariam implorent. Insuper in Convulsionem Jurium, Pri
vilegiorum, et Constitutionum Divorum Antecessorum Nostrorum. Conventicula Legibus, Juribusque prohi
bita instituant, et aliorum Opificiorum assistentiam contra Magistratum promoveant, falsas delationes ho
nori, et Authoritati Magistratus maxime derogantes in publicum spargant, inculpationes frivolas Personis
in Magistratu, et communitate Repræsentante existentibus irreverenter obiiciant, eoque Ipso, non nisi
turbas, nocivasque animorum scissiones, et in publicum odia excitent. Quod cum in derogationem Authori-
tatis, et diminutionem Jurisdictionis ordinariæ Magistratus eiusdem Civitatis fieri, multasque nocivas e-
xigende consequentias exoriri posse, animadvertamus, proinde declarandam esse duximus, quod literæ Salvi
Conductus, et Protectionis Nostræ illis impertitæ, a contributionibus, oneribus Civilibus, ac debita obedientia,
et honore Magistratui præstando, Ipsos non eximant, et si se in contrarium sub prætextu Earundem Litera-
rum Nostrarum opponant, vel eius modi quid præsumant, tunc in refragarios animadvertendi Fidelitatibus
Vestris potestatem permittimus. &c.

Relacya Ceremonii oddawania Biretu kardynalskiego dnia 2. Miesiąca Aprila Roku Panskiego MDCCLX. w Warszawie odprawioney.

Jegomość Pan Marszałek Wielki koronny poczyniwszy kilka dnia-
mi wprzod należyte do tego Aktu dyspozycye Uwiadomił każdego z JchMościow Officyalistow Koronnych
y Litewskich, tudziesz Dworskich kto co miał czynić, y iako się sprawić. A nie mniey y JchMościow Panow
Senatorow y Ministrow Status, aby Karety swoie ad assistendum introductioni na Zamek kardynała, na
godzinę dziewiątą zrana przysyłali. Aże Dwor po Cesarzowey Załobe nosił, więc na ten Akt Ceremonii
deposuit Załobe. y wszyscy JchMościowie w Świetnych Sukniach na Pokoiach JJgo krolewskiey Mości
comparuerunt. Wciągnął potym Batalion Gwardyi koronney z Chorągwiami na Zamek. et maxima pars
illius stanęła przy Schodach krzczonych. Druga zaś połowa osobliwie Granadierowie poszli częścią na
Ganki od Pokoiow Krolewskich do Kościoła idące, częścią na Wschody y Ganki z Bramy ku Senatorskiey
Izbie idące. Drabanci zaś w Senatorskiey Izbie, a dalej Chevalier de Grande in Armis stali. A przed Zam
kiem Piechota Marszałkowska z Chorągwią lokowana była. Krol JJgo Mość destinavit po Kardynała JJgo
Mości Xiędza Biskupa y Woiewode Płockich de Domo Załuskich Braci rodzonych w poszostney karecie Krolew-
skiey, in Assistentia kalwakaty przed Karetą Krolewską idącey, tudziesz Hajdukow Lokaiow y Paziow 4. Krolew-
skich piechotą przed Karetą idących, ktorych wszystkich prowadził Pan Kurier Krolewski Waleński, maiąc w
przodzie circiter 20. Karet poszostnych roznych JchMościow Panow Senatorow Ministrow y Urzędnikow
Koronnych y Litewskich do OO. Theatinow, gdzie stał Kardynał poiechali y w assystencyi Kawalerow y Prała
tow szli do Pokoiow Kardynała JJgo Mości ktory ich w pokoiu do Audyencyi destynowanym przy drzwiach
przyiął y siedzieć prosił. Trzy Krzesła były pod Baldachinem, pod ktorym obrazy Papieża, y Krola JJgo Mo
ści Naszego wisiały. Jedne krzesło na Lewey stronie Obrazu Papieskiego dla Kardynała, a dwa krzesła przeciw
ko Obrazom, na ktorych JchMościowie Panowie Senatorowie siedli, y komplement wymowili. Interea Karety szy
kowały się. Pretendebat Marszałek Dworu Kardynalskiego, aby dwie karety poszostne Kardynalskie szły imme
diate przed karetą krolewską. y w tym disceptatum, bo mu repositum, że nigdy etiam Legatorum Magnorum
reprezentujących Osoby Krolow Panow Karety nie pretendowali tego, a zatym y teraz Kardynał JJgo Mość pre
tendować tego nie powinien, w czym lubo rezolucya posłało się do Pana Marszałka Wielkiego Koronnego, ied
nakże miedzi ta supervenit, Kardynał JJgo Mość zezwolił, żeby Karety JJgo szły za krolewską; ruszyły się
potym Karety suo Ordine, Kardynał JJgo Mość wsiadł do Karety Krolewskiey, przed ktorym w teyże Karecie Jch
Mość Delegati Senatores na przedzie siedzieli. Lokaie Kardynalscy przed Karetą z Lokaiami Krolewskiemi szli
a za Karetą Krolewską, Karety Kardynalskie. Gdy wieżdżał do Zamku Kardynał, ani w Bębny nie bito, ani
muzyki nie grały, tylko Skwerowała Muszkiety Piechota. Przy samey Karecie w Bramie u Schodow przyimo-
wało Kardynała JJgo Mości 4. Karner Junkrow Krolewskich, na Górze przy Schodach Generałowie od Gwardyi,
y Ober Officierowie, ktorzy przed Kardynałem szli, w Senatorskiey Izbie, gdzie in Armis Drabanci stali, Generał
Zilen y Jnni Ober Officierowie od Drabantow, ktorzy także szli w assystencyi Kardynałowi JJgo Mości. Daley gdzie
Chevalier Grande stara, Officierowie od Chevalier de Garde. W pierwszym zaś Pokoiu JJgo Krolewskiey Mości.
gdzie Ludzie Dworscy Krolewscy w liberyi byli. Przy samych Drzwiach JJgo Mość Pan Podskarbi Nadworny y Re
gent Koronni ze dwiema Chambellanami Krolewskiemi. W dalszym zaś pokoiu JJgo Mość Pan Podkomorzy
Litewski in Assistentia Kawalerow. a w marmurowym Pokoiu, gdzie JchMościowie Ministri Status y Senato
rowie, tudziesz JJgo Mość Xiądz Nuncyusz Poseł Moskiewski, y Jnni znaydowali się. JJgo Mość Pan Marsza-
łek Wielki Koronny, maiąc w ręku Laskę Marszałkowską przyimował Kardynała JJgo Mości, y do Pokoiu
Krola JJgo Mości wprowadził. Po krotkim komplemencie in Assistentia całego Dworu ruszył się Krol JJ-
go Mość do Kościoła na nabożeństwo, za ktorym niby po Lewey stronie szedł Kardynał JJgo Mość a niży//

Jego Jego Mość Xiądz Nuncyusz, Poseł Moskiewski, y Inni. Szli Gankami, na których Granadierowie
od Gwardyi Koronney szeregiem stali. Gdy przed Ołtarz Wielki przybyli, Król Jego Mość w koło którego o-
śmiu Chevalier de Garde z Dzyjami szło, y przez całe Nabożeństwo niżey Gradusow stoiąc też furze na Ra-
mieniach trzymali, a podczas Elewacyi, zdiąwszy Kapelusze z Głowy, przyklękali, Stanął pod Baldachinem no-
vissime na ten Akt sporządzonym. Kardynał zaś naprzeciwko Jego, maiąc dla siebie przygotowane Krzesło
Królewskie przy ścianie Aksamitem czerwonym złotem galonowanym obitey, przy Kardynale zaś na boku,
po lewey ręce był Stolek okrągły adamaszkiem czerwonym pokryty, y krzesełko dla Prałata Papiezkiego
M.r Merenda, przy którym, ubrawszy się tenże Prałat w Zakrystyi w Togę Ponsowa, y Mucet ad instar Kapy
Gronostaiami wierzchem wyłożony, po uczynioney Jego Królewskiey Mości adoracyi Stanął, maiąc przed sobą
na Stoliku nakryty także Adamaszkiem czerwonym Biret Kardynalski. Msza Wielka Spiewana miał
Xiądz Biskup Poznański, kazanie Polskie Jego Mość Xiądz Brzozowski Societatis JESU podczas którego
tak Król Jego Mość, iako tesz Kardynał, y M.r l'Abbé Merenda siedzieli. Po skończoney Mszy Swiętey prze-
rzeczony Prałat Papiezki uczyniwszy Maiestati trinam adorationem oddał Jego Królewskiey Mości przy=
obecności adstantis Senatus List od Oyca Swiętego per modum Kartki złożony. A potym Jego Mość Xiądz
Auditor Nuntiaturæ czytał publicznie Breve Oyca Swiętego declaratorium za Kardynała Jego Mości Xiędza
Salernego. Po przeczytaniu Breve Kardynał Jego Mość ex Stallo suo poszedł do Jego Królewskiey Mości, a Król Je-
go Mość nakrywszy wprzód Kapeluszem Głowę swoię, włożył biret na Głowę Kardynałowi, który on zaraz zdiął,
a Król Jego Mość Kapelusz. Po tey tedy Ceremonii ruszył się Król Jego Mość na Zamek, gdzie iak prędko Stanął
poszło do Obiadu bić w kotły, a potym Trębacze trąbili. Stół był dla Jego Królewskiey Mości podługowaty pod
Baldachinem na dwuch gradusach suknem czerwonym pokrytych, tak że obadwa Końce Jego z pod Bal-
dachimu wychodziły, a niżey Thronu na boku drugi Stół także czworograniasty podługowaty, dla Ich Mościów
Panow Senatorow y Ministrow Status. Potrawy do Stołu Jego Królewskiey Mości nosili Drabanci, a do Inszych
Stołów Granadierowie. Przed Potrawami do Stołu Królewskiego szedł z Laską niby Marszałkowską, ale nie
mnieysza niż Marszałkowska Jego Mość Pan Regent Koronny supplendo vices Kuchmistrza Koronnego ma-
iąc na lewey ręce Serwetę wiszącą. Na Stole Królewskim ustawiał Potrawy Jego Mość Pan Cześnik Koronny
de domo Bieliński reprezentuiąc Stolnika Koronnego, maiąc także na lewey ręce Serwetę wiszącą. Serwetę
z maczaną na Tacy, od Kamer Junkiera wziętą, Jego Mość Pan Marszałek Wielki Koronny podawał Królo-
wi Jego Mości do Utarcia rąk; Kardynałowi zaś Jego Mości podobną Serwetę podawał Jego Mość Pan Rudo-
mina Starosta Subocki, iako Chambelan Jego Królewskiey Mości, a Jego Mości Xiędzu Nuncyuszowi Jego
Mość Pan Grabowski, a iako Dworzanin Jego Królewskiey Mości. Siadł potym Król Jego Mość wpośrodku Sto-
łu pod Baldachinem, Jego Mość Xiądz Kardynał po prawey Stronie a Jego Mość Xiądz Nuncyusz po lewey przy
Końcach Stołu Jeden przeciw drugiemu, na Krzesłach, które extra Baldachinu były. Jego Mość Pan Cześnik
Koronny representando Officium Stolnika maczał Chleb we wszystkich Potrawach, y publicznie kosztował o-
nych. Jego Mość Pan Przebendowski Krayczy Koronny, maiąc także w koło ręki obwinioną Serwetę stanął
wpośrodku Stołu, y potrawy naprzód Królowi Jego Mości na Talerzu drugi nad nim trzymaiąc nosił, a dla
Xiędza Kardynała, Jego Mości Panu Duninowi Chambellanowi Królewskiemu przy nim stoiącemu także na
Talerzu podawał, który one kładł przed Kardynałem, a dla Jego Mości Xiędza Nuncyusza, Jego Mości Panu
Grabowskiemu, a ten Nuncyuszowi oddawał. Za Krzesłem Jego Królewskiey Mości Jego Mość Pan Podkomo-
rzy Litewski y Jego Mość Pan Podskarbi Nadworny Koronny y Inni Urzędnicy stali, którzy od Jego Króle-
wskiey Mości odbierali talerzy y Paziom Królewskim oddawali. Po prawey Stronie Króla Jego Mości stał Je-
go Mość Pan Podczaszy Koronny Jawiański y Jego Mość Pan Kątski Generał Podolski reprezentuiąc Cześnika
Koronnego Officium, do którego Butelki, Szklanki y Kieliszki Pazie przenosili. A on Szklanki czy to Piwem,
czy Winem nalane oddawał zawsze na Tacy Jego Mości Panu Podczaszemu Koronnemu, ten zaś ulawszy wprzód
ze szklanki tegosz likworu na tacę, kosztował go, a potym Królowi Jego Mości podawał. Kardynałowi Jego Mości
służyło dwoch Chambellanow Królewskich Jego Mość Pan Rudomina y Dunin, maiąc sobie przydanego Kamer
Junkra Królewskiego Jego Mości Pana Olszańskiego Cześnika Wołyńskiego, który od tychże Podkomorzych Ta-
lerze odbierał, y Paziom Królewskim oddawał. Jego Mości Xiędzu Nuncyuszowi Sam tylko Kamer Junkier
Jego Mość Pan Grabowski służył odbieraiąc od niego Talerze y podaiąc mu Piwa y Wina. Jego Mości Panu
Krayczemu Koronnemu podawał, y odbierał od niego Talerze Jego Mość Pan Scipio Starościc Lidzki, iako Ka-
mer Junkier Jego Królewskiey Mości. Ich Mość Panowie Senatorowie, et Ministri Status, a wpośrodku Ich
Jego Mość Pan Marszałek Wielki Koronny z Laską Marszałkowską przed Stołem Jego Królewskiey Mości
z początku stali, ale skoro Król Jego Mość pierwszy raz piwa napił się, poszli do Stołu dla siebie przygoto-
wanego, przy którym po prawey stronie Ich Mościowie Xiąże Poznański, Płocki Chełmiński Biskupi,
Płocki Chełmiński Woiewodowie, Prałat Papiezki M.r Merenda, y Kasztelan Warszawski, a po lewey Stro-
nie Marszałek Kanclerz Wielcy Koronni, Xiądz Podkanclerzy Litewski, Jego Mość Pan Podskarbi Wiel-
ki y Referendarz Koronni Siedzieli. Wstawszy zaś ex post poszli przed Stół Jego Królewskiey Mości, które-
mu Jego Mość Xiądz Biskup Poznański, iako pierwszy pro tunc Senator podał na Tacy Wielką szklanicę
z Winem, którą za zdrowie Oyca Swiętego Król Jego Mość powstawszy z Krzesła wypił do Kardynała Je-
go mości przy Resonancyi Kotłow Trąb y Strzelaniu z Dział na Okręcie blisko Zamku stoiącym bę-
dących. Kardynał Jego Mość do Xiędza Nuncyusza a Xiądz Nuncyusz do Jego Mości Xiędza Bi-
skupa Poznańskiego iuż przy stole z drugiemi Ich mościami Panami Senatorami siedzącego też zdro-
wia propinavit. Gdy zaś ex post Kardynał Jego Mość pił za zdrowie Jego Królewskiey Mości do Xiędza

Nuncyusza. Ich Mość Panowie Senatorowie ruszyli się od Stołu swego y przed Stołem Jego Krolewskiey Mości Stoiąc toż zdrowie koleyno spełniali. Interea Pieczyste na Stół Ich dawano, Trzecie zdrowie Krol Jego Mość począt do Xiędza Nuncyusza za zdrowie Kardynała Jego Mości, Czwarte Jego Mość Xiądz Nuncyusz do Jego Mości Kardynała za zdrowie Domus Regiæ, Piąte Jego Mość Xiądz Kardynał do Jego Mości Xiędza Nuncyusza pro Incolumitate Reipublicæ, y te wszystkie zdrowia koleyno Ich Mość Panowie Senatorowie przy Stole swoim pili, Gdy zaś konfitury na Stuł Ich dawano posli słudzy Krolowi Jego Mości, ale się znowu wrócili. Troie zaś Dania, a czwarte Konfitury na Stuł Krolewski noszono. Ile razy zaś Krol Jego Mość, Kardynał y Xiądz Nuncyusz za zdrowie pili zawsze z Armat przy Trąbach y kotłach ognia dawano. A muzyka Instrumentalna przez cały czas Obiadu grała. Były także dwa Stoły wanty kamerze Jeden dla Duchownych, a drugi dla Swieckich, Przy pierwszym Xiędza Auditora Nuntiaturæ, y Prałatow Kardynalskich y Nuncyuszowskich, a przy drugim Kawalerow ich y rożnych traktowano. A osobliwie zaś Kamerdinerowie Krolewscy Kamerdinerow Kardinalskich y Nuncyuszowskich, a Lokaie Krolewscy Lokaiow Kardynalskich, ktorych było 20. aż do upoienia częstowali. Traktament Krolewski przy ktorym Officijalistowie, y Kawalerowie Sascy nullis fungebantur Officiis, a nawet y nie assystowali do Stołu Jego Krolewskiey Mości, trwał aż do wpuł do Szostey godziny. A potym Jego Mości wszyscy do Pokoiu odprowadziwszy, Kardynała Jego Mości cum delegati Senatorowie z tąż assistencyą iako na Zamek przywiezli, odwiezli do Stancyi.-

Die 7. Aprilis Roku Panskiego MDCCXX. Częstował na Obiad Jego Mość Pan Kanclerz Wielki Koronny Kardynała Jego Mości Salerna z Innymi Gośćmi w Tabella wyrażonymi, gdzie się y Specyfikacya Ustawienia Stołu, y Potraw kładzie, et quidem Nº 1. znaczy się pierwsze danie, Nº 2º Pieczyste. Oprocz tego przy Pieczy styn przyniesiono na Talerzach czterech delikatnie pieczone Ptastwo, iakoto Kwiczoły, śniguły, Kuropatwy y Kurczęta, ktorych nie stawiaiąc podawali sobie w koło, y rozbierali, pierwszy raz dopiero Kardynał Salerno iadł śniguły, y nie mogł ich się wychwalić. Kurczęta także wtym czasie były za wielki Specyał. Innych Potraw specifice opisać nie umiałem, bom się nie mogł dowiedzieć, dość że się Włosi nachwalić nie mogli dobrego gustu. Przy wesołey myśli, y zacnym Winie tak się Jgr Conte Mariani desvetos duxit in Cherœas artus. Muzyka była z Kapeli Krolewskiey, wzięła 40. czerwonych złotych honorarii. Konfitury układał także Kredencerz Krolewski ktoremu dano 64. Talerow. Dworzanie Kanclerscy służyli do Stołu Kardinałowi. Obiad trwał aż ku Czwartey, a opiątey posli wszyscy assystować Krolowi Jego Mości na Komedyą intitulatam. Andromaca.

Die 7. Aprilis. Częstował tegosz Kardynała Jego Mość Pan Marszałek Wielki Koronny pieknie y wspaniało przy przestronności Pałacu swego Nowego, były cztery Kredense we czterech rogach, ieden ze Srebrem drugi ze Szkłem y Krysztalami, a dwa z farfurami Olenderskiemi. Stoły były dwa, ieden na 12. osob, drugi na 6. Pierwszy był 3º obrusami nakryty, zdeymuiąc za każdym daniem obrusy y serwety, a do Wetow Talerze farfurowe dano. Na Stole nie było Mis, tylko srebrne serwisy na kształt małych Urn, abbo pignatow, na pożarz według teraznieyszey mody. Jeść było bardzo smaczno, y wino dobre. Muzyka także była Krolewska.

Die 8. Eiusdem. Tenże Kardynał był częstowany od Jego Mości Xiędza Biskupa Płockiego. Ten mowia strasny wystawił Kredens ze Srebra aż do Stropu. Na stole abundantia wszystkiego, ale kucharz nie dał tego gustu, co u pierwszych Ministrow. Wino było także zacne, non impar pierwszym. Noszenia były dwa, Pierwsze na okrągłych zwyczaynych półmiskach y talerzach, Pieczyste zaś wszystko na rogatym Serwisie, tak się sobą stykaiącym że miejsca między Półmiska gołego nie zostawało. Muzyka także Krolewska była. Jego Mość Pan Kanclerz Wielki Koroný nie był natym Bankiecie.

Die 9. Eiusdem. Traktował onegosz Jego Mość Xiądz Nuncyusz pieknie, y kucharza bardzo chwalono, a osobliwie podobały się Konfitury w kwiatach włoskich pieknie ułożone, et in abundantia wino zacne. Pozwolili sobie goście ochoty, y sam Jego Mość Pan Kanclerz, co mu z Łaski Boskiey nie szkodziło. Muzyki nie było.

Conformement a l'ancien Ceremonial qui s'est passé l'an 1718 a Varsovie.

Au bas de l'Escalier, doivent recevoir Mgr le Cardinal. Les Gentilshommes de la Chambre c'est a dire Messieurs Widecki, Olszanski, Scipion Grabowski. Aupres des degres devant la Garde Le General Maior, et les Officiers de Garde. Dans l'Antichambre premiers les Chambellands Messieurs le Thresorier de la Cour, le Regent, Comte Mariani, Chevalier Dąbrowski, Comte Trembek. Dans la Seconde Antichambre Mgr le Grand Chambellan de Lithuanie. Dans la Derniere Antichambre Mgr le Grand Marechall avec des autres Ministres. A Table Mgr le Grand Marechall presentera la Serviette au Roy avant, et apres la Table de meme, et cette Serviette sera donnée au Grand Marechal par un Gentilhome de la Chambre. Mr Rodomina presentera la Serviette au Cardinal et le servira á table. Mr Podczaszy de la Couronne fera sa fonction, Mr Krayczy la Sienne, Mr Czesnik de la Couronne fera celle de Stolnik, Mr Le Regent fera celle de Kuchmistrz, et Mr le Comte Kątski celle de Czesnik. Mr Dunin le Cadet prendra les Assiettes avec le ragouts de Mr Krayczy, et les presentera au Cardinal. Mr Olszanski servira á table le Cardinal, et Mr Grabowski prendra les ragouts de Mr Krayczy, et les presentera a Mr le Nonce. Au retour on conduira Mgr le Cardinal avec les memes Ceremoniens, qu'auparavant.

Au Suiet du Ceremonial

1º. Un Grand Ambassadeur en premier Lieu, envoyera son Secretaire au Grand Marechal de la Couronne, par luy notifier, son arrivée, et son Caractere, en luy communiquant en meme temp les Copies de ses Lettres de Creance, aussy bien pour le Roy, que pour le Primat, et pour les Etats de la Republique, s'il y en a.

2º. Le Grand Marechal aura soin d'avertir Sa Maiesté le Roy, et les Senateurs de l'arrivée de l'Ambassadeur, en leur notifiant son caractere.

3º. Le Grand Ambassadeur se fera annoncer parellement au Marechal de la Diete, et au Grand Chambellan de la Couronne.

4º. Ensuite les Senateurs, et les Ministres d'Etat luy rendront leurs Visites.

5.° Apres, le Grand Ambassadeur leur rendra la Revisite, ou il n'est pas besoin d'observer le Rang.
6.° Pour ce qui regard le Ceremonial, les Nonces, et les Ambassadeurs: lorsqu'ils recoivent les premieres Visites des Senateurs,
et des Ministres de Etat, ils viennent a leur rencontre jusqu'au Carosse, et ils les reconduissent de meme. Ce que
les Senateurs observent pareillement, a leur tour. Mgr le Primat ne rend point des Visites. mais il les re-
coit le Premier. Ensuite le Grand Ambassadeur fera connoitre, quelle Audience, qu'il voudra demander au Roy
dice sera une particuliere, ou publique dans l'appartement du Roy, ou bien dans le Senat? Toutes ces Trois especes
se faisant de la Maniere differente. Copia Literarum Serenissimi Regis Poloniæ ad
Serenissimum Regem in Prussia. datum Varsaviæ die 3. Mensis Aprilis Anno
Domini MDCCXX.

Quam Magna et plane indubia spe Nobis pollicebamur. ad iteratas Nostras Instantias.
et repetitas Illustrium, et Magnificorum Senatorum. et Ministrorum Status utriusque Gentis Traustadio factas
repræsentiones, ratione certorum Justorum desideriorum, et abolendorum gravaminum Civitatis Nostræ Regiæ El-
bingensis, omnem meliorem resolutionem, et congruam a Maiestate Vestra, uti Principe perpetico Fæderato Socio, et
Amico, satisfactionem de facili prastandam fuisse, tam dolendum Nobis evenit, ed Responsoriis Maiestatis Vestræ
de data: Berolini die 30. Mensis Xbris Anno proximo elapso perscripsit, nullum Nos posse colligere effectum, imo
graviorem animi commotionem Maiestatis Vestræ, ac expressam verborum acerbitatem. Contra innocuum Ma
gistratum Elbingensem, ac si iniquis laboraret delationibus, et querelis, legere. Quæ exaggeratio eo Magis præter
spem evenit Nobis, quod probe noverimus, Heroico Maiestatis Vestræ Pectori, tam excelsam animi Magnitudinem,
quam Justitiæ Sanctæ congenitam esse culturam. Nec civitati Nostræ Elbingensi ullam in eo culpam imputari po
sse. quod ad Nos tanquam Directum Dominum suum supplex recursum fecerit in humillimis suis libellis. quæ mani
festa æquitate nituntur et quæ toti Provinciæ Prutheniæ ac Proceribus Regni per famam publicam abunde constant. Nul
lo minus in segniorem acceptum in partem vel diversam aliquam interpretationem, quod Prædicti Proceres, ex vinculo
Juramenti sui Senatorii, præcavendo acivis indemnitati Jurium Reipublicæ, hanc provisionaliter coram Nobis inter
posuerint manifestationem. Certo si Maiestas Vestra, afflictissimam conditionem præfatæ Civitatis Elbingensis, pro
prius considerare velit, cuius Bona propria, a primæva Fundatione, videlicet Patronimicum Territorium cum solito
usufructu. post tradita imprimis Clenodia ex Thesauro Regni Nostri accepta. Jure solennis depositi, olim gloriosissi-
mæ memoriæ Serenissimo Domino Parenti Maiestatis Vestræ, ad huedum possidetur, et prædicta Civitas suis perinde
Proventibus destituta est, pro fecto miserandam potius, quam accusandam iusto suo Judicio censebit. Quod vero memo
rati Senatores Regni, et ad præsens ad latus Nostrum assistentes, firmiter inhæreant fundamento Pactorum retraditæ Elbin
gæ, præsertim Articulo Quinto, Nimirum, quod hocce Territorium, sine quavis tamen innovatione aut quocunque valore,
Fortalitii exstructione, verum in Statu, in quo una cum Clenodiis Reipublicæ tam diu possidendum sit. Donec summa Tre
centorum Millium Imperialium realiter exoluta fuerit. cuilibet æquo animo Arbitro judicandum relinquimus, utrum
Præsidium Militare eidem Territorio Elbingensi imponi potuerit, de quo nulla mentio in eodem Tractatu facta est, nec ra
tione custodiendi Territorii Eiusdem, ulla Nobis comperta est necessitas, siquidem Idem olim Serenissimus Parens Ma
iestatis Vestræ, ita exactam cum defuncto Rege Suecorum observavit neutralitatem, ut flagitata a Nobis et Republica sin
gulis bellis ferenda subsidia, vigore perpetui fæderis Bidgostiensis ultro excusaverit, et declinaverit. Neque ad percipien
dos Annuos census, requirebatur legio Pedestris, vel turma Equestris, quæ graviter incumbit Colonis, ubi ultra solitum
usum fructum excursivam Summam efficientem quinquaginta Millia florenorum bonæ monetæ. pro sustentatione
Eiusdem Militiæ, quotannis conferre tenentur. Et quod maius est, quod nullam habeant Securitatem domesticam
propter violentam abductionem, non tantum filiorum et servorum, sed etiam Ipsorum Colonorum, sicuti ultra anteri
ora attentata exempla, novissime certus Arendator ex villa prope Civitatem Elbingensem sita, nocturno tempore ex
lecto levatus, et multis Militibus stipatus. Preuschollandiam abductus, inibidem adhucdum detinetur. Quo vero ad
inundationes Territorii Elbingensis, ac si aliena de causa factas, quis alienæ culpæ imputare potest, quod tempe
stas Cœli, et violentiæ glaciei, ac quarum causaverunt, quæ similiter Oeconomiam Mariæburgensem Bona Men
sæ Nostræ Regiæ repetitis vicibus, dolendo diluvio submerserunt. Quantum attinet initam conventionem ratione
accepti mutui, ab alte dicto Serenissimo Domino Parente Maiestatis Vestræ ratione repetendorum, partialiter quin
quaginta Millium Talerorum Imperialium a Colonis Territorii Elbingensis, in aperto est, quod Illa collectio per
olim Serenissimum Parentem Maiestatis Vestræ de tempore in aliud tempus dilata, et prorogata fuerit, nec steterit
per Magistratum Elbingensem mora illa, qui omnino sollicita cura præstare voluit præstanda. Aitne prolixioribus
literis Nostris, oneremus Maiestatem Vestram, ad super adiunctam pleniorem elucidationem. Nos referimus, ex quo ve
ritas gravaminum et iustorum desideriorum, veriori ratione, et deductione illustrabitur, quam æquo animo ferre Ma
iestas Vestra, et profundiori trutina examinare, et expendere dignabitur. Ultimarie quemadmodum Maiestas Ve
stra securos Nos, et Rempublicam reddit, de integra sua perpetuo servanda amicitia, ita Nos vicissim non inter mit
temus mutua constantis affectus, et inalterabilis correspondentiæ, erga Maiestatem Vestram dare documenta, et
nunc maiorem in modum pro Parte Civitatis Elbingensis instamus, ut præfatum Territorium suis Copiis evacuare, et
ab ulteriori onere, ultra stipulatum solitum usum fructum Relevare, et sæpedictæ Conventioni stare dignetur, ante
quam relictio Clenodiorum Regni, et Eiusdem Territorii Elbingensis, in futuris Deo dante Comitiis proxime imminen
tibus finaliter resolvetur. Cum vero hæc nostra postulata in iustitia et æquitate omnino sint fundata, ita confidi
mus, etiam Maiestatem Vestram, se illis facilem præbituram fore, tali ratione Maiestas Vestra antiquæ necessitu
dinæ et fæderatæ amicitiæ inter Nos et Illustram intercedentibus optima datura est incrementa. Cui longæ
vam valetudinem, ac prosperosa Deo vovemus Successus. Dabantur ut supra.

Postquam præfata Civitas Elbingensis armis Sueticis insessa, et quævis infæstiora perpessa, cogente duro telo necessitatis, redimere suum interitum necesse habuit in illis extremis Angustiis, a Serenissimo pie defuncto Rege in Prussia certum mutuum, tenore Articuli Sexti initæ conventionis accepit videlicet: quod Magistratui etiam ad reluendam Summam illam, quam Civitas ratione Contributionis Sueticæ, quæ non tantum Civitati, sed et Territorio Ejusdem, quem altedictus Serenissimus Rex in Prussia non ita pridem occupaverat, jam imposita erat, contrahere debuit, Licitum erit a Colonis et Subditis Suis partem illam, quam hi contribuere pro illo tempore tenebantur, successive repetere, Ne tamen solito usui fructui, qui Sacræ Regiæ Majestati ab iisdem Colonis vigore Tractatus Retraditæ Elbingæ competit, quidquam propterea decedat; Hinc luce meridiana clarius patet certum fundum reluendæ Ejusdem Summæ intra Spatium Octo Annorum, videlicet Quinquaginta Millium Imperialium expresse reservatum et stipulatum fuisse. Cui articulo Conventionis præfata Civitas inhærendo Annorum 1705. 1706. 1707. et subsequenter olim Serenissimo Regi in Prussia supplices Instantias Continuo fecit, et Levissimum proposuit modum, juxta quem Coloni Territorii Elbingensis præter ordinarium censum singulis annis Triginta Sex millia florenorum bonæ monetæ, ad rationem Ejusdem Summæ solvere potuissent, Siquidem Liberi et Immunes existentes, ab Ordinariis, et extraordinariis Contributionibus nullum aliud onus sentiebant, neque agrorum Sterilitatem, nec pecorum Luem, nec agrorum inundationes adhuc passi fuerant, ex quo præfata mala demum post decursum illorum octo Annorum nempe Annorum 1713. 1714. et Anno 1715. et aliis subsequentibus Annis evenere. Ast pie defunctus Serenissimus Rex in Prussia non quidem propositum a Civitate modum rejecerat, neque Eidem exequendo egestatem Colonorum tunc opposuerat, sed solummodo per Dominum Consiliarium Suum Braun Magistratui denuntiari fecerat, quod Istam collectionem sine præjudicii et damno Civitatis ex certa ratione aliquantum adhuc suspensam manere voluerit; Quod cum prædicta Civitas mature prævidens, se se hac interveniente mora in termino præfixo restituendi mutui haud solvendo futuram esse, rursus mediantibus Literis instanter, et instantissime supplicavit, solenniter præcavendo, si circa expirationem octennii aliqua mora inccereetur, ne sibi ad juxta Regiam declarationem, ut supra datam, indignationem aliquam, damnum, vel periculum facessere queat; Quapropter Idem olim Serenissimus Rex in Prussia per eundem Dominum Consiliarium Braun iterato declaravit, ac verbo Regio firmiter spopendit, quod suspensa ista a Colonis facienda collectio, Civitati neque præjudicio esse, neque ead ullum exinde dispendium, seu damnum sentire deberet, sicuti hoc Ipsum memoratus dominus Consiliarius Braun adhucdum in civis existens, fide bona testari potest. Quibus verissimis circumstantiis absque partium studio consideratis, nullus profecto judicaturus est, quod Civitas Elbingensis iniquum quidquam petat, in fundamento stipulatæ conditionis, submisse implorando, ut ab usuris, quæ post decursum octo Annorum ceu restantes prætendantur Libera declaretur, Cum Illa omnimodam diligentiam suam pro præstanda satisfactione et exolutione Summæ 50/m Imperialium super impenderit. Quantum attinet Laudemia ex Locis tunc primum ad culturam datis, cum tantum solitus usus fructus per præfatum Tractatum olim Serenissimo Regi in Prussia concessus fuerit, et civitati præfatæ Laudemia Jure proprietatis competierint, atque ex Justitia, et æquanimitate Serenissimi Regis in Prussia eidem relicta fuerint, ne utiquam tamen id Ipsum obstat, quo minus Civitas ab usuris, quæ adhucdum prætenduntur, se se justius ex allegatis rationibus liberam pronuntiari, quam ad eadem solvendas adstringi possit. Quoad malla illa superius allegata, et callamitates publicas, omnibus notum est, quod non nisi post Annum 1712. sique post terminum, quo restitutio Capitalis Summæ, et consequenter repetitio summæ 50/m Imperialium ab Anno 1705. usque ad Annum 1712. Levandæ minus obstitere, et certe illis retroactis temporibus facile extraordinariam hanc Contributionem solvere potuissent, si ad præsens post tot calamitates, inundationes agrorum et alios improsperos casus, post Annum 1712. non tantum ordinarium censum solvere, sed insuper in alimentationem equitatus quod Annis Summam 50/m florenorum bonæ monetæ impendere tenentur. Porro cum evidenter pateat, quod sæpedicti Coloni juxta Articulum Sextum Conventionis, Ipsamque olim Serenissimi Regis in Prussia concessionem, ad solvendam præfatam Summam 50/m Imperialium obstricti sint, eo clarius est, quod non in contrarium in propria causa testari, nihilque prorsus probare possint. Inscriptio autem obligatorea non simpliciter, sed conditionate, ut superius deductum est, nempe præcauta repetitione sæpe memoratorum 50/m Imperialium a Colonis Territorii Elbingensis concessa, nequaquam Civitatem ex toto onere gravare potest, Siquidem olim Serenissimo Regi in Prussia præfatam collectionem suspendere, Civitatemque Elbingensem assecurare placuit, videlicet quod mora Ista præfatæ Civitati nec præjudiciosa, nec damnosa esse deberet, unde optima infertur Consequentia quod Idem Serenissimus Rex eandem Civitatem, quam vis non a capitali Summa post decursum Octo Annorum Stipulatorum, attamen a curso Usurarum liberam esse voluerit; Quod autem de reliquis 20/m Imperialium non sunt stipulatæ usuræ, non ex alia quam hac ratione factum est, Antequam altememoratus Serenissimus Rex Territorium Elbingense Anno 1703. occupavet, terminus, quo Coloni, censum Ordinarium Solvere tenentur, iam advenerat, et cum Civitas Eundem censum needum a Colonis realiter Levasset, idem Serenissimus Rex illum censum jam suo Juri asserens, et vendicans, nullatenus eundem Levare concessit, donec Civitas in illa urgentissima necessitate constituta, se se obligaret, quod censum illum, qui cum anticipative accepto 20/m Imperialium esse cit, non aliter, ac si idem mutuo sibi datus fuisset, una cum Summa 50/m Imperialium post expiratum Octennium restituere vellet; attamen quia Ipsa Istius census proprietas, ante apprehensam possessionem maturata, potiori Jure ad civitatem pertinuit, Idcirca eo respectu præfatæ usuræ a prædictæ Summa 20/m Imperialium remissæ fuerunt. ///

Quodsi ante Annum 1712. olim Serenissimus Rex in Prussia nonnullas censuum remissiones, seu defalcationes, quibusdam Colonis indulsit, quos vel conflagratio, vel inundatio affixit, hi sunt casus fortuiti, qui ex permissione Divina accidere solent, et christianam merentur pietatem, accompassionem. Quod vero spectat proponendos modos prædictæ Summæ Capitalis 50m Imperialium a Colonis Territorii Elbingensis Colligendæ, posse adhuc talia media adinveneri, per quæ Serenissimi Regis in Prussia Annuis censibus Nihil detrahatur, dummodo in eodem Territorio locatus Equitatus quam primum eductus, et evacuatus fuerit. Porro quæstio Ista super Locatione Equitatus in eodem Territorio Elbingensi facile resolvitur. Cum in Pactis retradita Elbingæ nulla extet mentio, Pedites vel Equites inibidem locandi, et qui dubitet Pacta servanda esse iuxta contenta conandemeum fides Pactorum sit fundamentum iustitiæ, nec aliter eadem interpretari possent, quem ad modum enim Clenodia Regni in pignus sunt tradita, et Territorium Elbingense solum modo pro percipiendo solito usu fructu, ubi ad faciendam forsan executionem unus vel alter Miles sufficeret, contra compellendos sententores, nequaquam tamen per continuum Anni spatium Legio Pedestris, minus vero Turma Equestris necessaria esset: Verissimum enim est, quod sustentatio præfati Equitatus, Territorio Elbingensi per quemlibet Annum 50m Florenorum Bonæ monetæ constet, prout adiacens desuper facta computatio exacte probat, atque evincit. Cui adhuc addendum est, quod præter Istas inibidem Specificatas impensas, minus pro Officialibus istis, qui Nomine Staab veniunt ratione hospitiorum, quibus absentes in natura sisi non sunt, certa Summa sub germanica Nomine Quatiergeldt dicta, seu de die 2. Decembris Anno 1748. usque ad diem 1mam Decembris Anni proxime elapsi 1749. restans ad præsens exigatur, eaque de causa Militaris executio in varios Pagos immessa sit. – Quod autem attinet rationes publicas, quæ Eundem Equitatum in Territorio Elbingensi locandum persvaserint, illas iam omnino cessisse, vel unicum Istud demonstrat Agrumentum, quod modernus Serenissimus Rex in Prussia per sæpedictum Consiliarium Suum Braun die 5o Mensis Augusti Anno proxime preterlapso 1749. Magistratui Elbingensi proponi curaverit, ut eliberando Territorium ab Istis Stativis pro Tabernis Militaribus vulgo Casernem circa Civitates Marienverder, et Risenburg ædificari faceret, Idque pro summa Imperialium 5000. Item loco portionum, rationum, et Hospitiorum pecuniam vulgo Quartiergeldt quovis Mense solveret Imperiales 762. Item ad Instruendum lectum pro binis Equitibus pulvinar Inferius ac superius cum cervicali ac lodicæ semel pro semper suppeditare vellet, promittendo tunc Eundem Equitatum ex Territorio Elbingensi eductum iri. Quando quidem vero præfatus Miles inibidem locatus tantum percipiendi usus fructus gratia in eodem Territorio, non sine gravi Colonorum onere subsistit, ac tali in casu omnia Iura disponunt, quod Is, qui ex titulo Inirativo, uti hic usum fructum colligit, nonnisi deductis deducendo, eundem percipere possit. neque Serenissimus Rex in Prussia, novum hac de causa conscripsit Militem, sed illum tantum in Territorio Elbingensi locavit, quem alias in propriis suis ditionibus, et Pagis sunt exteras Cohortes, et Regimina, sustentare necesse habet. Neque tantus Militum numerus propter Militares transitus requirebatur, maxime dum partes belligerantes, non tanquam hostes, sed Amici Serenissimi Regis in Prussia hocce Territorium transierit. Hinc minime erogatorum Stipendiorum, quæ ad Summam 350m Imperialium in Milites in Territorio existentes extenditur refusio prætendi, multo minus compensatio sumptuum in Equitatum, et antea in Peditatum impensorum peti potest, siquidem sancte et religiose confirmata Pacta perpetui fœderis Bidgostiensis omni effectu caruere, et Maior erat observandæ indifferentiæ cura ac Sollicitudo, quam succurendi ex nexu, et obligatione Pactorum laborandi pro tunc Reipublicæ Polonæ. Quod rursus concernit Summam 100m Imperialium a Serenissimo olim Friderico Wilhelmo Electore Brandeburgico ex summa Capitali imminutam. Profecto olim Serenissimus Ioannes Casimirus Rex Poloniæ longe maiorem fecit remissionem, ratione Quingentorum Militum Equitum seu Raytarorum Singulis Poloniæ ex vi Fœderis perpetui Bidgostientis Reipublicæ præstandorum, et quod Maius est, inua, et inconsulta Republica solum Rescriptum Regium, contra expressas tabulas Pactorum Velaviensium, et Cardinalia Iura Regni Poloniæ, quam vis Idem est non fieri, quam non suo modo fieri, et Actus irritus est, ubi de est potentia, et cui Status Poloniæ cognitus est, tam est notum quam nihil supra. Ratione violentæ abductionis Filiorum servorumque, et ad Militiam coactionis notiora anteriora sunt exempla, et plura attentata, quam probatione egeant, et protunc Anno proxime præterito, et quidem nocturno tempore in Pago Elbingensi Pohlonen, Filius sculteti maxima vi abductus, nec aliter dimissus, donec alium pro se sisteret, aliaque dona Offerret, ita et Anno præsenti nuper tempore certus arendator ex certa Villa prope Civitatem Elbingensem sita, ibidem defacto et violenter Noctu effractis foribus interceptus, inhucusque in Civitate Pre-yshollandt detinetur. Quod vero spectat Iurisdictionem, quam Magistratus Elbingensis non ex privato aliquo, uti arguitur, sed solo conscientiæ ductu manutenet, ut pote præcavendo, quo minus quidpiam Tractatui retraditæ Elbingæ, et fundamentalibus Civitatis Elbingensis Iuribus contrarium per Dominum Consiliarium Braun suscipiatur, quoniam in hoc sæpius allegato Tractata solitus tantum usus fructus concessus est, qui sine ullo respectu inundationis realiter exigitur, et scorsive Colonus Equitatum alere tenetur, qui nullo concesso Iure Eius depascit viscera. Euismodi vero Locationes nunquam hactenus in Civitate Elbingensi usitatæ fuere, videlicet ut plus licitant, propublicationem offerrentur. Civitas hoc minime tacendum duxit, quin potius Iurisdictionem suam a primæva fundatione, non vero ex aliquo indulto sibi competentem conservare voluit. Certe nihil est, quod redargui possit. Cui accidit quod census Istorum pascuorum ita iam ad actus sit, ut Ipse Dominus Consiliarius Braun inficiasire nequeat, Conductorem si annexis Conditionibus satisfacere velit, Neque quam ad Maiorem

posse instringi censum. — Nulla autem circa Tractatum Retraditæ Elbingæ summorum pacicentium mens fuerat velutta mota quæstio, ut proportionatæ usuræ Summæ Capitalis 300 m Imperialium ex Territorio Elbingensi levarentur, multominus et earum causa Idem Territorium pergravaretur, imo per expressum adiecta cautela, ut nulla unquam humanitus inicctretur difficultas. — Quo ad fixos Proventus Eiusdem Territorii, nullum est dubium, quod Collectionem Eiusdem sublti usus fructus neque Magistratus Elbingensis unquam denegaverit, neque Officialem Suum excludere præsumpserit. Novit enim bene Tabulas Tractatus Retraditæ Elbingæ, quas Sacrosancte observare studuit. — Quod generalem accisam certum est, quod Cives Elbingenses, qui Regiomonti merces suas, tum caseum, panem piperatum, linteum vendiderunt eandem solvere teneantur. Item Negotioses ac Opifices Elbingenses, qui præterito Anno Nundinas Vicinæ Civitatis Preuscholandt dictæ visitarunt, de omnibus mercibus, quas inibidem vendiderunt, Unum et dimidium florenum pro centum, nec non et Laniones Elbingenses de Bobus in Masovia emptis, quos tantum per præfatam Civitatem Preus Hollandt egerint, a quovis Bove Novem grossos bonæ monetæ solvere debuerint, prout hoc quietationibus inrequirentur facile probari potest. Quantum attinet exactionem Thelonei fluminalis Stromgeldt dictam, quando quidem Phalgeldt nunquam in fluminibus, sed solum modo in Portubus solvi consuevit, Sine eo minus Stromgeldt in locum Phalgeldt Regiomonti cessisse dici poterit, quo verius est, quod præfata Exactio Stromgeldt primum Anno 1642 Instituta sit, iuxta transactionem inter Serenissimos olim Vladislaum quartum Regem Poloniæ, et Electorem ac Ducem in Prussia Fridericum Vilhelmum ad triennium initam et confectam, videlicet, quod Sacra Regiæ Maiestas Poloniæ benigne protunc assenserit, ne Theloneum Pilaviense Maritimum defraudaretur, ut sua Serenita Electoralis durante præfata transactione, ad repagula Pregelæ Semissem Thelonei, ab iis duntaxat mercibus, quæ per Stabum, vel ex Lithvania Gedanum devehuntur, vel Mari invectæ, Gedano Regiomontum mittuntur exigeret. Unde luculenter patet, quod Istud Theloneum, quod Regiomonti in hanc usque diem ad Pregelam exigitur, et Stromgeldt nuncupatur, primam suam trahat originem a præfata transactione Anno 1642. et neutiquam tam Antiquum sit uti asseritur. Alterum est, quod Ista exactio Stromgeldt non generaliter, sed restrictive tantum concessa sit: quodque perinde Elbingensium merces omnino liberæ esse debeant, ex quo Istud Theloneum duntaxat ab iis mercibus exigidebat, quæ per Stabum, ex Lithvania Gedanum, et viceversa vehuntur: Cui iustissimæ pro parte Elbingensium libertationi ab eodem Theloneo Stromgeldt, etiam hæc est addenda ratio, quod eædem merces, quæ Elbingenses inter et Regiomontanos Mercatores distrahuntur, et mercantur, aut per Portum Pilaviensem invectæ sunt, tuncq iam Theloneum Pilaviensem Persolverint, aut etiam si eædem merces per Pilaviam non fuerint invectæ, attamen quoties Transmare mittuntur, non per alium, quam Pilaviensem Portum transnavigari debent, Eaque de causa Elbingensium Conditio dupplici solutione Thelonei prægravari nequeat. Mansit etiam Civitas Elbingensis inquieta, hac libertatione, ab Ipsa Thelonei Stromgeldt Introductione donec Anno 1684. sub prætextu, quod quidem Mercator merces suas, quas Regiomonti Elbingam mittendas denuntiaverat, directe Gedanum miserat, itaq adigebantur Elbingenses ad Solvendum hocce Theloneum, Postea vero ad iteratas factas remonstrationes Anno 1698. iterum hæc exactio intermissa fuit, et sic eadem immunitate Merces Elbingensium usque ad Annum 1736. liberrime fruebantur, est ab illo tempore contra superius deducta Iura, in hucusque ad Solvendum sæpedictum Theloneum Stromgeldt Elbingenses adiguntur. Licet si vero in Tractatu Varsaviensi Retraditæ Elbingæ Articulo 6.to stipulata Commissio pro faciendo examine, Si et inquantum eadem Exactio Stromgeldt dicta Pactis publicis contraria foret, Suum effectum non dum sortita est: neguaquam Idipsum Elbingensibus imputari potest, quos in possessione Eiusdem immunitatis relinquere, vel denuo restituere iustius erat, quam omnem præter culpam hoc onere solvendi Thelonei illos angaricare. Cum autem hocce vectigal ab Elbingensibus Mercibus ad 500 tantum florenos reducatur, et extenuetur, Non agitur de aliqua utilitate, sed tantum de avertendo præiudicio, tum ut Civitas Elbingensis obcerata et exhausta ex præscripto præscriptæ transactionis 1642. plena sua gaudeat immunitate. Quod concernit tam summam Capitalem, quam et usuras olim Magnifici liberi Baronis Dobrzynski Consiliarii, quod Serenissimus Rex in Prussia certam Summam de Capitali et usuris remiserit, devota mente et veneratione Idipsum agnovit Civitas Elbingensis, et adhuc dum agnoscit, et quamvis proventibus suis destituta, attamen nec privatorum perpecit localis, ut pro demerenda gratia Serenissimi Regis in Prussia singulariter pro data eiusdem cautione, nulla amplius Cessiones contra Civitatem Elbingensem suscipiendi, imo firmiter manutenenda, quot annis certum quantum in exolutionem præfatæ Dobrzynscianæ Summæ exolverit. Nihilominus non obstante præfata cautione, rursus evenit, ut Serenissimus Rex in Prussia Cessionem a Nobili Kirchenstein in se assumeret, et tam Capitalem Summam, quam et restantes usuras in Continenti persolvi postularet. Econverso Civitas Elbingensis perscrutatis diligentissime facultatibus suis, Ipsam impossibilitatem solutionis deprehenderet, Salutarius et æque et convenientius eadem Civitas duxit Cessionem Istam submissis deprecari precibus, quam vana spe solutionis moras nectere, et in Clementia Eiusdem Maiestatis incurrere.

Quod concernit literas Moratoreas, quas Sacræ Regiæ Maiestas Dominus Noster Clementissimus, non sua culpa sed Reipublicæ debiti causa ad extremas incitas reddactæ clementissimæ indulgere dignata est, non ad feliciora, sieque infinita, uti infertur tempora, sed saltem ad certum terminum, nempe qua ad Territorium Elbingensæ non fuerit eliberatum, et profecto Istæ moratoriæ æque iustissimo quam quæ ad quinquennium dantur, nituntur fundamento, siquidem Eundem intendunt finem, nimirum ut Debitor probabile vires colligendi tempus habeat, quam felicitatem Civitas Elbingensis ante rehabilitionem Territorii Sui, neutiquam sperare potest, et hoc intuitu visum est, Regiæ Clementiæ benignissime iustum temporis spatium concedere. Ultimaræ prout anteriores Remonstrationes nullam in se iniquitatem querimoniarum continebant, et longe abfuit Civitatis Elbingensis intentio, ⸗

ut per factum recursum suum ad Sacram Regiam Maiestatem Dominum suum Clementissimum pro Impetrandis Instantialibus ad Serenissimum Regem in Prussia aliquam vel in minimo Offendendi occasionem contrahere potuerit, quod Ipsamet Maiestas in Prussia probe agnoscit, Principibus Subditos suos iuvandi, ac protegendi, et salutem eorundem promovendi primarium munus a Deo impositum esse. quomodo igitur mirum cuipiam videri potest. quod Sacra Regia Maiestas Poloniæ Dominus Noster Clementissimus, cuius Thronus Regius, tam Justitia quam Clementia, bonitate, et amore Populi firmatur, hanc Ipsam regnandi regulam, pro Celebri sua gloria a primis diebus Regiminis Sui Sancte observet, et custodiat, cunctorumque Supplices preces pro paterna sua pietate consolari studeat, tum quod Illustres et Magnifici Senatores et Ministri Status utriusque Gentis pro nexu iuratæ fidei, et incumbente sibi muniorum suorum obligatione, praecaveant, ne quid detrimenti Respublica aut Populi Eius patiantur, vel Jura Regni, Pacta, Fœdera, et quævis publicæ transactiones in quopiam labefactari possint, nec ullæ inde quovis imaginabili colore possum obtendi iniuriæ, quod Jura volunt, et præscribunt. — Genuina Specificatio Expensarum, quas ob dimidiam eorum Officialium partem qui vulgo Staab dicuntur, ac duas Equitum Cohortes Regiminis Serenissimi Regis in Prussia sic dicti Schlippenbachiani die 2. Martii anno 1718. per totum Annum usque 1719. Mensem Martium Territorium Elbingense facere coactum fuit.

Quovis Mense dandum

Pro quovis equo
1½ Modii avenæ a 24 gl: f. 6.
Pro stramine longo, et scisso
quodie a 3 gl. facit per Mens: — 3.
Pro fœno quotidie a 6 gl facit
per Mensem 6.
Pro canthare Cerevisiæ a 4 gl.
et cibo a 12. gl. quovis die cuique
Equiti in natura suppeditando
facit per Mensem 16.
facit pro uno Equite et equo p: Mens f 31.
Pro 170 Equitibus eorumque equis a f 31.
facit per Mensem f 5270
Pro 12 vacantibus equis Sub Officialium
vulgo Unter Officier a 7 f: 15 gl — 90
Pro 12 Equis cursoriis vulgo ordinantz a 6. f: 72.
Pro 38. rationibus a 7. f: 15 gl 285.
Pro vacante Portione Ephippiarii 13 gl 15.
Pro præcipua Vigiliarum Domo
vulgo Staabs Quartier quovis mense 12.
Pro hospitio 2. Rott Magist a 6 f: 12.
2. Subdecurionum a 4 fl 8.
1. Signiferi 3.
Pecunia Lignorum pro Dño Maiore de Plotho 24
2 Rott Magist: a 12 f 24.
2 Subdecurio a 8 f 16.
1 Signifero 3.
Vigilia Equitum 10.
Pro candelis 3.
Portorium pro Equitibus flumen
Nogath duobus in locis
Clementfehr et Robbach transeundis quovis mense solvendum f 3.
facit p. Mens: April 5848 15
pro $\frac{1}{3}$ Men: Martii 1949 15
7790
Transport f 7790
Intuitu papuli durioris pro 170 equis
suppeditati a f: 6. per Mens quod per Mens April f 1020
per $\frac{1}{3}$ Mar 340
f 1360
restituendi fuissent, quia vero pro colligendis quibus-
vis f: 6. sub Nõe Receptur
Geldt quibusvis 8 gl. deducuntur facit 60 13 fl.
hinc tantum reipsa restituti 1299. 17.
qui a superiori Summa subtracti
facit pro $1\frac{1}{3}$ Men: nºa 22. Mar: usq adulti april f: 6490 13
Regulamine postea constituto mensibus
æstivalibus dandum et quidem
Mense Maio
Pro quovis equo
5 Modii avenæ a 24 gl f: 4.
Pro stramine longo et scisso 2.
Pro fœno et gramine 4.
Pro prandio quod in natura
cum 2. gl loco cerevisiæ ap-
ponendum per mensem 10.
loco cœno quotidie 4 gl 4.
facit pro quovis Equite et equo 24 fl.
Pro 170. Equitibus et equis f: 4080
Pro vacantibus 12. equis sub
Officialium a 7. f: 15 gl 90.
Pro 38. rationibus a 7. f 15 gl 285
Pro mercede præcipuæ Vigil. Domus f 12.
Pecunia lignorum pro Dño Maiore 10.
2. Rott Magist: a 10 f 20.
2. Subdecur a 6 f 12.
Pro hospitiis 2 Rott Magistr a 6 f 12.
2. Subdecur a 4 f 8.
1. Signiferi 3.
Portorium in Robach et Clemenfehr 3.
Pro vacante Portione Ephippiarii 13: 15
4540: 15
Pro Mense Junio 4540: 15
Julio 4540: 15
Augusto 4540: 15
Septembri 4548 15
facit usq adulti: septe 29241. 20
Pro Hospitio Dñi Rotth Magistri Meyer in Pago Maiori Stobay commodius Aedificando 268: 23
Pro avena et Jugero Pascuorum per Dñum Consiliarium
Braun Dño Maiori Plotho offerendo 32.
Circa ingressum Eidem Domino Maiori, avena
fœnum, et Stramen traditum 40.
Mensibus hyemalibus, et quidem octobri
Pro quovis equo

5 Modii avenæ a 20. gl. f: 3 gl 10.
Pro stramine longo et scisso 2.
Pro feno 4.
Pro cibo et cerevisia quotidie 14 gl. 14.
23. 10

Pro 170. equitibus et equis a 23 f 10 gl	3966: 20
Pro 12 vacantibus equis sub officiali: a f 7 gl. 15	90 -
Pro 38 Rationibus a f: 7: gl 15	285
Pro vacante Portione Ephipiarii	13. 15
Pro mercede præcipua Vigiliarum Domus	12.
Pecunia lignorum pro Dño sub Collonello Plotho	24.
2 Rott Magistr: a 12 f.	24.
2. Subdecur: a 8 f:	16.
1. Signifero	3
Vigilia Equitum	10.
Pro Hospitiis 2. Rott Magistr: a 6. f:	12.
2. Subdecur: a 8 f:	8.
1. Signiferi	3.
Pro Candelis	3.
Portorium in Clementschr et Robach	3.
	4473 : 5.

Intuitu Populi durioris pro 170 equis
Suppeditati a 6 f: per Men: quod faceret f 1020
restituendi essent, quia vero pro Colligendis
quibus vis 6 f: deducantur 8 fl. facit 45: 10
tantum restituti et subtrahendi 974 : 20.
3478: 15.

Pro Mense Novembris 3498 15
Facit usq ad ult Nov: 36578: 21.
A 1. Decembris Numerus Equitatus usq
ad 130. Equites. 12. Officiales 5. Dito et
Tibicen diminutus est
Pro mense Decembri
Pro quovis equo et Equite
5 Modii avenæ a 20. gl. f 3. 10.
Pro stramine longo et scisso 2.
Pro feno 4.
Pro cibo et cerevisia 14.
23. 10

Usque ad ultimam Novembris	f 36578. 21.
Pro 147 Equitibus et equis a f: 23 gl: 10	f 3430.
Pro 12. vacantibus equis subofficialium a f: 7. gl 15	90.
Pro 38. Rationibus a f: 7. gl: 15	285.
Pro Vacante Portione Ephipiary	13: 15
Pro mercede præcipuæ Vigiliar: Domus f	12.
Dño vice Collonello Plotho præter pecuniam hospitii	15.
Pro Candelis	3.
Pecunia lignorum pro Dño Vice Colonello	24.
Vigilla Equitum	10.
Rott Magistr Meyer	12.
Subdecurio Heinwehr	7.
Pecunia pro hospitio Dñi Rott Magistr Meyer	6.
Subdecurio: Heinwehr	4.
Subdecurio Stahn	4.
Pro vigilantibus in Robach, et Clementschr	3.
Pro Mense Decembri	3918: 15
Pro mense Januario Anno 1719.	3918: 15
Pro Mense Februario	3918 : 15
Signa Pro Dño Subdecur: Hahn f 7.	3925: 15
Pro mense Martio	3918: 15.

Signa pro Dño subdecur Stahn f 7.
Pro lignis et Hospitio pro Dño Rott
Magistro Aderkatz f: 18.
Pro Ligno et Hospitio pro Dño Signiffero 10.
Hospitia duorum Officialium in
Insula Ubingensi melius optanda 130.
4883.

Sum: a 22 Martii 1718 usq Marti 1719. in Equitatum
Brandenburgensi erogata 52424 : 21.
Intuitu populi durioris pro 147.
Equis quovis Mense a f: 6. restituendi
pro Mens: Decembr: Janu: Febr: Mart:
efficiunt f: 3528.
A quibus Receptur Geld detracto 156. 24.
remanent 3371. 6.
Qui si adhuc solventur a Summa
erogata subtrahendi essent.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Xiędza Prezydenta Miechowskiego. z Warszawy dnia 3e Miesiąca Aprilis Anno Domini MDCCXX.

Nie zawiedziesz się Wasz Mość Pan
in realitate uczynioney sobie przez Brata mego Jego Mości Xiędza Biskupa Przemyskiego mego Miłości
wego Pana nadziei, względem ochotnego przez mię przyięcia Concluzyi pod Imię moie destynowanych.
Ale przyznam się bardziey bym był kontent, mię ex Panegyri Domowi moiemu ad scripta, gdyby Memory
ały w Rzymie Imieniem Konwentu Wasz Mość Panow podane innocenter przeciwko temuż Jego Mości
Xiędzu Biskupowi Bratu memu napełnione iniuriosissimis punctis pungentibus veritatem æque ac
honorem Jego, nie zadały były tak ciężkiey rany sercu. Życzę zatym aby te przygotowane circa Conclu
sionem encomia cum vero affectu zgadzały się, y obiecuię to sobie przy godney Prezydencyi Wasz Mość
Pana nowvane, y dziś kniga za powinszowanie przeszłey Uroczystości życzliwe, vota votis reponendo
z estymacyą należytą zostawam &.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Woiewody Mazowieckiego. z Warszawy dnia 3. Aprila Anno Domini MDCCXX.

Odebrałem z partykularną
Satisfakcyą przydaną wiadomość o szczęśliwym Wasz Mość Pana do Petersburga przybyciu, z Relacyą
Wiazdu, y Audyencyi Jego. Spodziewam się, prout cessere prima fore universa ad satisfactionem pu
blicam, et ad cumulum gloriæ Wielkiego Wasz Mość Pana Imienia. Ta droga Cara Jego Mości do Wód
zatrzyma nidę dłużey Wasz Mość Pana, ultra expectationem, et exigentiam iako nayprędszey rezolucyi. ///

Day Boże, aby ta tarditatem ubertas iako nayporzyślnieyszey Expedycyi nagrodziła. Wyglądaiąc zniszczenia Konferencyi naznaczonych, donoszę Wasz Mości Panu, że Emissariusz Jego mości Pan Trański Podczaszy Rzeczycki przed kilkanasta dni wyiechał do Wasz Mości Pana z Supplementem Instrukcyi, a oraz z kommunikacya wszystkich, które powychodziły Expedycye. Do których przydaię teraz pewny skrypt, in casum żeby tam o tych Interessach z dworem Berlinskim co mówiono consummata Wasz mość Pana prudentia potrafi zażyć tego przydawszy, odmieniwszy, co videbitur, a nawet ani się wdaiąc, ani wydaiąc z niczym ieżeli byś Wasz mość Pan nie widział tego potrzeby. Odprawioney wczoray Ceremonii relacya posyłam Waszmości Panu, oraz iestem ze wszelką obserwancyą y życzliwością.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do niektórych Ich mościów na Seymikach będacych z Warszawy dnia 20. Miesiąca Marca Roku Pańskiego MDCCXX.

Ponieważ zbliża się termin Seymiku Relationis tedy nie tylko z partykularna moią Wasz mości Panu odzywam się życzliwością y uniżonością, ale też kommunikuię niektóre potrzebne pro scientia Wasz mości Pana, y Innych Ich mościów publicznych Instrumentów Copie, a oraz y partykularne pro ratione teraznieyszych publicznych okoliczności reflexye. A naprzód 1mo posyłam Wasz mości Panu Copie Listów a principibus Externis, y Responsów na nie. 2do Ponieważ w Uniwersałach (których także Exemplarze przydaię) Jego Królewska Mość Pan Mey Miłościwy referuie się ad contextum Traktatu Wiedenskiego, posyłam Exemplarze onegoż. 3° Copie Ordynansów Hetmanskich. Rozumiem zaś pro sensu meo porro unum necessarium, żebyśmy diffidencyi inter Status zabiegali, y ten Pokoy zewnętrzny, którym się cieszemy, nieporuszony utrzymywali, ile że mamy Seym bliski, a zatym rozumiem ex re Boni publici nie pozwalać, na tych Seymikach Relationis na nie takiego, coby miało alterować Serce Panskie, mieszać konfidencyą inter Status, y naruszać ten miły Pokoy, referendo wszystko do Seymu blisko przyszłego. Nie wątpię bynaymniey, że iako Wasz Mość Pan, tak y wszyscy bene sentientes będą in hoc voto et sensu, który Ja szczególnie ex zelo Boni publici in omni confidentia wyrazam Wasz mości Panu z tą expressyą, żem iest prawdziwie &.

Copia Literarum Sacræ Regiæ Maiestatis ad Sanctissimum.

Post oscula Beatorum pedum Sanctitatis Vestræ mei, Regnique, ac Dominiorum meorum humillimam commendationem. Gratissimæ profecto mihi fuerunt testificationes paterni amoris Sanctitatis Vestræ quas percepi non solum ex Summa Pontificii Brevis, verum etiam ex ore Venerabilis Abbatis Francisci Merendo Beatitudinis Vestræ Cubicularii, quem Ipsa cum purpurea Birreto ad Illustrissimum et Reverendissimum in Christo Patrem Joannem Babtistam Sacræ Regiæ Ecclesiæ Presbyterum Cardinalem Salernum huc allegavit, cui Summa cum delectatione manibus meis solennique ritu tradidi primum hocce Insigne meritæ dignitatis, quam cum Sanctitas Vestra etiam mea causa tam præclaro Viro conferre dignata fuerit, facere non possum, quin Ei de hoc novo erga me Pontificiæ Dignitatis, non obscuro argumento immortales gratias rependam. Eundem vero Venerabilem Abbatem Merenda, qua par est humanitate, et benevolentia excepi omniaque ab ipso mihi exposita, Nomine Sanctitatis Vestræ gratis Auribus audivi, ita enim exigit, tum obsequium filiale meum erga Eam tum præfati Venerabilis Abbatis animi dotes et virtutes, quibus mihi, totique Aulæ meæ Ornatissimum se præbuit. Interim diuturnum ac felix Christiani Orbis Regimen Sancti Vestræ apprecatus perenni cultu maneo. Sanctitatis Vestræ Obedientissimus Filius Augustus Rex Poloniæ.

Copia Literarum Sacræ Regiæ Maiestatis ad Archi Episcopum Pragensem Varsaviæ die 10. Aprilis Anno Domini MDCCXX.

Reverendissime in Christo Pater, grate Nobis dilecte. Ex alligatis literis, quibus a Sanctissimo Domino Nostro enixe petimus, celebrem ac favorabilem expeditionem Causæ Canonizationis Divis Joannis Nepomuceni, olim istius Metropolitanæ Ecclesiæ Canonici, non obscure intelliget Gratitudo Vestra, tum devotionem Nostram erga tam Illustrem Christi Martyrem, tum Regiam Propensionem, qua Gratitudinem Vestram ex corde prosequimur. De cætero Gratitudini Vestræ prospera cuncta et bonam a Deo valetudinem apprecamur. Dabantur &.

Post oscula pedum Sanctitatis Vestræ mei Regnique, ac Dominiorum meorum humillimam commendationem. Cum Intellexerim gloriosum Martyrium, virtutes; et miracula Beati Joannis Nepomuceni, quondam Metropolitanæ Ecclesiæ Pragensis Canonici, quem una cum Christi Fidelibus Regimini meo commissis vehementer colo, supremo ac infallibili Sanctitatis Vestræ Judicio, quam primum subiicienda esse facere non possum, quin ab Ea supplex petam, ut præclara merita, quibus tam Illustris Dei Servus ab immemorabili et indesinenter imo cum pretre bresoentia in Universa Ecclesia, ac præsertim in Regno meo refulget, quantocyus expendi iubeat, quo per solenne Canonizationis Decretum a Sanctitate Vestra ferendum huiusmodi Christi Athleta, qui gloriosus regnat in Coelo ///

meritum cultum in toto Orbe obtineat, et ut Beatitudo Vestra, in mei, ac Fidelium omnium Spirituale Solatium, atq[ue] ad Maiorem gloriam Dei, qui in eo mirabilis est, dignetur peculiare de Illo Officium et Missam approbare, atque Universæ Ecclesiæ benigne indulgere. Etenim cum Sanctitas Vestra humillimæ Supplicationi meæ clementissime annuere dignabitur, uberiorem a Deo benedictionem mihi Regnoque meo Eiusdem Divi Joannis patrocinio profecto sperare licebit. Ego vero tanto beneficio auctus diuturnum ac felici Christiani Orbis Regimen Sanctitati Vestræ apprecari, non prætermittam, ac Interim filiali cum observantia maneo &.

Copia Listu Jego Krolewskiey Mosci do Wielmoznego Kasztellana Wilenskiego Hetmana Wielkiego Litewskiego z Warszawy. dnia 12. Miesiąca Aprilis Roku Panskiego MDCCXX August Wtory &.

Wielmozny Uprzeymie nam Mily. Pomieważ z Leży y Konsystencyi Dobr Neyburskich Drabantow Naszych sprowadzic umyslilismy, azeby tez Dobra z Ludzi y Garnizonow ogołocone niezostawały, po Uprzeymosci Waszey pilnie żądamy abys na Ich mieysce cztery Kompanie z Regimentu Gwardyi Wielkiego Xięstwa Litewskiego naznaczył, y ordynowal. Ktoro wo onymże przydawszy Ordynanse, aby sprawuiąc się wedle Artykułow disciplinæ Militaris z Lenungow swoich (ktore z naznaczonych sobie od Rzeczy pospolitey Intrat wybierać powinni) tamże żyli, y beznaymnieyszego obciążenia z Ludzmi się obchodzili. W czym Jestesmy pewni, że Attendencya Zwierzchnosci Uprzeymosci Waszey pilnie mieć oko będzie. Ktoremu dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia. Datum ut supra &.

Responsum Sacræ Regiæ Maiestatis ad desideria et puncta Illustrissimi Domini Ducis Curlandiæ et Semigalliæ die 7. Mensis Januarii Anno 1720. per G. G. Ablegatos porrecta. Datum ex Cancellariis Regni et Magnus Dux Lithoaniæ die 26. Mensis Aprilis Anno Domini MDCCXX.

Sacra Regia Maiestas, uti benigno animo Generosos Ablegatos, et Plenipotentes Illustrissimi Domini Ferdinandi Curlandiæ et Semigalliæ Ducis suscepit, ita non intermisit dare operam, imo pro sua erga Illustrissimum Dominum Ducem benevolentia commisit, Magnifico Palatino Masoviæ Legato apud Caream Maiestatem curare, et promovere totalem Copiarum Moschoviticarum ex Curlandia Evacuationem, restitutionemque Bonorum, bonificationem Contributionum, ac redituum perceptorum. Qua in re Illustrissimus Dominus Dux Eundem Magnificum Palatinum Masoviæ Legatum literis suis melices de damnis passis, suisque desideriis promovendis informare poterit. Cui Magnifico Legato iterum Sacra Regia Maiestas hoc Negotium committet sedulo pertractandum. Quantum Attinet iniurias a Corona Sueciæ Ducalibus Curlandiæ et Semigalliæ illatas, has futuris Legatis ad Congressum Pacis Brunsvicensem Sacra Regia Maiestas promovendas pro obtinenda in illis satisfactione committet, et commendabit, iuxta Informationem ad Cancellariam porrectam. Quod concernit Homagium, hoc equidem iam suum eventum, et finem habuisset, nisi Comitia, a quibus dispensatio personalitatis Illustrissimi Ducis dependet, rupta fuissent. In futuris tamen, quæ proxime imminent, desiderium hoc Illustrissimi Domini Ducis poterit suum sortiri effectum.

Usuræ ut calamitoso tempore ad æquitatem, et practicatam in Regno observantiam, nempe ad dimidium moderentur. Possessoresque Bonorum Arendatarii, et obligatorii proportionatæ ad ferenda onera Contribuendi concurrant. Oppignorationes quoque Bonorum Ducalium absque Consensu Sacræ Regiæ Maiestatis fieri valide non possent, quamvis iustum esse Sacra Regia Maiestas arbitretur, tamen decisionem horum tantisper ad cognitionem commissionis suspendit. Prout, et Rescriptum ratione obedientiæ Illustrissimo Domino Duci per Nobilitatem Ducatuum præstandæ, ex certis rationibus, et reflexionibus differre Sacra Regia Maiestas dignatur. In Puncto Conventuum Provincialium ad anteriorem declarationem præsidæ datam Sacra Regia Maiestas se refert. De cætero &.

Copia Literarum Sacræ Regiæ Maiestatis ad Illustrissimum Curlandiæ et Semigalliæ Ducem. datum Varsaviæ die 26. Mensis Aprilis Anno Domini MDCCXX.

Illustrissime Princeps grate Nobis dilecte. Nihil unquam Nobis magis in votis fuit, quam ut Illustritatis Vestræ in Omnibus, quo ad velle fieri posset. Benevolentiam Nostram contestemur. Et certo in proxime præteritis Comitiis a quibus dispensatio personalitatis Maiestatis Vestræ in puncto Homagii, per Ablegatos reddendi, dependebat, ea quæ sibi Illustritatas Vestra exoptat, præstaremus, nisi Comitia eadem rupta fuissent. Futuris tamen proxime Comitiis, pleno affectu Illustritati Vestræ promissa Nostra, et ea, quæ in Responso Nostro depuncta, sub data die 7. Martii Anno nunc currenti; Nobis per SS. Ablegatos Illustritatis Vestræ porrecta, data continentur, expleturos pollicemur. Negotium vero Piltinense ulteriori tempore reservamus. De cætero optimam valetudinem, prosperosque rerum successus Illustritati Vestræ apprecamur. Datum ut supra &.

Rescriptum ad Consiliarios Curlandiæ datum Varsaviæ die 26. Mensis Aprilis. Anno Domini MDCCXX. Augustus Rex.

Generosis Supremis Consiliariis Regentibus Ducalibus Curlandiæ, et Semigalliæ fideliter Nobis dilectis. Gratiam Nostram Regiam. Generosi ff

Fideliter Nobis dilecti. Cum ex rationibus suis Illustrissimus Princeps Ferdinandus Curlandiæ et Semigalliæ Dux extra hos ducatus hucusq̃ suam continuet Residentiam. Ideo ut condignam Statui suo Ducali ex Bonis et secultatibus Ducalibus Subsistentiam habere posit, mandamus Fidelitatibus Vestris, quatenus di proventibus Bonarum Ducalium commodis et necessitatibus Eiusdem Illustrissimi Ducis pecuniario Subsidio prospiciant. Quod in rationibus calculi suo tempore peragendi computabitur. Facturæ sunt Fidelitates Vestræ pro ostendendo particulari zelo erga Illustrissimum Ducem et pro Gratia Nostra ac Officiorum Suorum debito.

Copie de La Lettre du Roy a la Princesse Sobieska endate de Varsavie le 9. d'Avril 1720.

Ayant vu par votre Lettre du 23. du dernier mais passé, qu'on vous avoit appris, que quelques Regiments de mes trouppes Saxonnes etoient entrez dans L'œconomée de Zavel, j'ay a vous dire La dessus, qu'il n'y a pas des Trouppes Saxonnes dans tout le Royaume hormis les 1200 hommes, qui s'y trouvent en vertus des Constitutions, et que tout ce qui a été envoyé a la dite œconomie, ne consiste qu'en trente chevaux, qui ont été commandez pour y Lever 12300. Tymfes assignez sur La dite œconomie; D'ailleurs cette assignation ne sçauroit vous paroitre fort extraordinaire, puisque toutes Les œconomies du Royaume, qui toutes n'ont pas moins souffert, que celle de Zavel, en ont receüs de parcelles, chacune a proportion, et que par consideration particuliere pour vous, je luy ay relaché ce qu'elle auroit du contribuer pour le tems passé, ou on ne luy a rien demandé, quoy que toutes Les autres aient été obligées de payer. Sur ce priant Dieu qu'il vous ait, Madame ma Cousine, en sa sainte, et digne garde. Je suis &.

Copia Translati Literarum Responsoriarum Magni Sultani ad Serenissimam Suecorum Gothorum, et Vandalorum Reginam exaratarum, quemadmodum Id magnæ ad Portam Ottomanicam Oratori Cæsareo Comiti Virmontio una cum Originalibus extraditum fuit.

Gloriosissimæ inter Magnas Principissas in Jesum credentes, præstantissimæ inter selectas et castas Matronas fidem Messiæ profitentes, Gubernatrici negotiorum Christianæ Reipublicæ, magnificentia, et dignitate conspicuæ, possessori Authoritatis et Potentiæ, ornamento Dominiorum, Sueciæ, Gothiæ Vandaliæ, Provinciarumque iisdem annexarum, Reginæ ac Dominatrici, Amicæ Nostræ Ulricæ, Eleonoræ, cuius extrema Deus prosperet, concedatque Eidem viam rectam et Salutarem. Imperiali hocce, nobili que meo Signo notificatur, quod Maiestatis Divinæ, quæ exaltetur, et magnificetur, abunde omnibus gratiam surgientis clementia, et misericordia sua infinita, copiaque miraculorum Summi Prophetæ, gloriæ utriusque Mundi, dilecti Dei, Mediatoris, ac intercessoris Diei Judicii ac Justorum antesignani Muhamedel Mustafa, super quem benedictio divina amplificetur, ad limena fulgidæ Nostræ Portæ, quæ est refugium Potentissimorum Regum é nobilissima Prosapia oriundorum ad fundandam amicitiam corroborandamq̃ benevolentiam Epistola Vestra continens documenta Sinceritatis per media Maiestatis, cui concredita fuerat, pervenit, ac in Imperiali mea Venerabile Constantinopoli, a qua Deus avertat omnem casum, præsentata, initataque Imperiali Nostra consvetudine translatio Eiusdem per media primarii, Intimique mei Consiliarii, Directoris Negotiorum publicorum, compositioris populorum, et Moderatoris præstantissimi, conclusoris Negotiorum universi, recto suo consilio, corroboratoris fabricæ prosperitatis et Imperii mei Regulatoris iusto moderamine graduum Celsitudinis, variis gratiis Regis altissimi dotati, ac Supremi Vesirii mei et generi honorandi Ibrahim Bassa, cuius dignitatem Deus perennem et potentem reddat et augeat, ad Ima Imperialis Solii mei exhibita expositaque est; Ex cuius amicabili tenore intelleximus, per Decretum altissimi Dei Antecessorem et Fratrem Vestrum, Amicum vero Nostrum Carolum ex hoc vano ad alium concessisse Mundum, Vos autem Jure Hæreditario ad Thronum Regni Sueciæ evectas esse, ac ad renovandam confirmandamque Amicitiam, et benevolentiam quæ inter fulgidam Nostram Portam, nominatumque defunctum Vestrum Fratrem olim intercesserat, promo corde et sincero animo Vos inclinari Significastis, et declarastis, Vos spem firmam concepisse a parte gloriosi quoq̃ Imperii mei in confirmanda, corroboranda, corroborandaque mutua amicitia eandem futuram fore inclinationem. Quicunque se huic gratiosæ et clementi Domui familiæ huic firmissioni fundamenti pura intentione et conatu insinuavere, semper grati et acceptabiles in conspectu Nostro Imperiali extiterunt, quos et copiosis Nostris gratiis (prout a gloriosissimis Senioribus et Antecessoribus Nostris in Paradiso Locatis traditam accepimus morem) abundanter circum dare dignamur, quod Idem expetit Jus amicitiæ, quæ inter Nos et Defunctum Fratrem Vestrum viguit. Et cum certum sit, animum Nostrum obiectumque Imperiale impigre ergo Vos inclinari, Delicato Vestro blandiloquio tenore Epistolæ Vestræ expresso Imperialis animus Noster, quem tristis Rumor defuncti Fratris Vestri afflixerat, lætoque mox nuntio evectionis Vestræ in Regale Solium deposito mærore reassumptoque gaudio Solis instar effulsit, et inclaruit, voluntatemque Vestram ad modum Nobis gratam et acceptabilem obiectoque Nostro benigno exposuit. Qua de causa hæc alta Nostra Imperialis Epistola extradita, perque media supramemoratæ Maiestatis transmissa est, quæ postquam pervenerit inter fulgidam Nostram Portham memoratumque defunctum Fratrem Vestrum fluentis amicitiæ et Sinceritatis normæ, cuiusmodi a Vobis observantia et cultus exhibitus fuerit, cuismodi et non absimile quidquam a Nostra quoque parte diligenter observabitur, benevolentiaque et Sinceritate mutua digna(ss)

Signisque gloriosi Imperii convenientia emanabunt documenta, vigue communibus, privatisque
Negotiis Vestris Imperialis Nostri Consensus spem Vobis porrigimus. Caeterum divina Maiestas decre
torum ductum in longam annorum Seriem in Regio Vestro solio variis Vos abundantes gaudiis,
Stabiliat firmetque.

Copia Listu Jego Mosci Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mosci Pana Woiewody Mazowieckiego z Warszawy dnia 14. Miesiąca Aprila Roku Panskiego MDCCXX.

Dwa Listy Wasz Mosci Pana de 15. de
22. Martii w tych dniach zwykłą odebrałem konsolacyą, ciesząc się pożądaną o dobrym zdrowiu, y po-
myślnym Wasz Mosci Panstwa powodzeniu wiadomoscią. Zaczęte pod pełną Wasz Mosci Pana Konfe-
rencye, aby Plenitudinem ukontentowania Rzeczypospolitey et gloriae Wielkiego Imienia Wasz
Mosci Pana przyniosły, omnibus votis życzę. Jam dotąd przez Pocztę Litewską pisywał do Wasz Mosci
Pana, ale uważaiąc niepunktualność y nierychłość oneyże, tedy przez Gdańska pisywać będę, ile że Mi
nisterium Saskie nierównie prędzey przez tę pocztę odbiera listy z Petersburga od Sekretarza Jego
Krolewskiey Mosci. Ztąd teraz to tylko occurrit ad deferendum Wasz Mosci Panu, co in annexis posyłam.
Jego Mosc Pan Marszałek Wielki Koronny od pisnie Jego Mosci Panu Pisarzowi Polnemu Koronnemu
życzę, aby w Responsie do Apty Baszy przy komplemencie wyraził, że każdemu Monarsze w Pan
stwie swoim, wolno czynić dyspozycye, iakiemu się podobaią, że My Polacy nierozumiemy, aby Car
Jego Mosc nie maiąc żadney przyczyny miał co przeciwnego Polszcze zamyślać, y naruszać Trakta-
ty, tak z Nami, iako y z Portha zawarte, y że actualiter Wasz Mosc Pan in Charactere Poselstwa znay-
duiesz się u tamtego Dworu, Jako tesz Xiąże Jego Mosc Dołhoruki u Naszego, y że się raczey dowodow
przyiazni od Cara Jego Mosci spodziewamy ś. Pisze mi także że Gdanska Xiąże Jego Mosc Nomi-
nat Krakowski de 6. praesentis, że tam Kapitan Ville Bey Cara Jego Mosci przykrzy się Miastu, et
impedit commercia na brzegu Morskim, pod Oliwą stoiąc, będziemy My tu z Xiązięciem Jego Moscią
Dołhorukiem serio oto expostulowali, ale y Wasz Mosc Pan racz toż samo y tam uczynić, żeby temu
Importunowi kazano ustąpić. Niewątpiąc zatym bynaymniey, że Jego Mosc Pan Iwański Emissari
usz uprzedzi ten List, tedy na postane przez Niego Expedycye, a oraz napisane ex post listy do Wasz Mosci
Pana referuiąc się, zostawam na zawsze ś.

Translat de la Lettre du Pasza Chotzim ecrite a Mr. Pisarz Polny de la Couronne le 24. Mart 1720.

Vos depeches
me sont rendües, j'en suis fort oblige. Par le Capitaine de Votre Excellence qui etoit chez moy avec
votre Lettre, j'avois mandé dans ma Lettre certaines nouvelles touchant les Moscevites, ce que je
confirme a present; Que j'ay appris ces jours cy par mes Gens, que j'avois de pechez en Ukraine, qui
me disent: Que l'armée Moscovites forte de 24 hommes se tient au de la de Dniepr tout prête a
Marcher, que les Cosagues demeurants au de la de Dniepr furent Animez ainsi, que, qui conque d'
Eux se nomme Cosague se tienne prêt a monter a Cheval au premier Signal: qu'un Nombre in
finie des Canons est amené a Kiiow, qu'on a ordonné aux Calmuques de se tenir prets au premier Or-
dre du Czar, qu'un Collonel nommé Janski faisant de bauches avec les Cosagues de son Pułk, fût sou-
vant vue d'avoire bü la Santé pour les butins, qu'il espere de faire en Pologne. Qu'ils doivent passer
la Riviere et se poster sous Biało Cerkiew. On fait de Grands Magazins a Kiiow, ou est attendüe l'
Arrivée du Prince Menzykow. Mon cher Monsieurs je m'etonne extremement, que Vous autres
dormez peut etre, ou que Vous <u>autres</u> meprisez cet Ennemy, et vous ne vous souciez pas de ce qu'il ve
ut entrer en Pologne. Que Votre Excellence envoye quel qu'un de sa part la, ou Elle le croira mieux
pour savoir ces Nouvelles, et qu'Elle me les mande aussy, Car j'ay soin de vous Messieurs, je suis pret
a temoigner tout pour mes amis, et il ne me sera pas difficile de faire defiler quelques Milliers de l'armee,
Car ma parole aura du Poids aupres de la Porthe, ence que j'ecriray et demanderay. Dans le Traité con
clüe il est contenü un Article, que les Trouppes Moscovites ne doivent pas mettre pied en Pologne, ni se
meler aux Interests en aucune maniere. Je souppose, qu'il se trouve la Copie de ce Traité. Encore une
fois je prie Votre Excellence d'avoir un soin exacte, et d'envoyer un Expres pour cet nouvelles et me les
communiquer. Je souhaite du reste a Votre Excellence une bonne santé, et touttes sortes des prosperitez.
Je suis. Votre amy Abdy Bassa de Silistrie Seraskier d'Oczakow de la Porthe la Sublime Porte a Chot
zim.

Copia Literarum Sacrae Regiae Maiestatis ad Imperatorem.

Quamquam ex anterioribus Literis Nostris 14. Octobris 1717. Maiestati Vestrae datis, atque
novissime ex ralatione Illustris et Magnifici Comitis a Königsegg, cui specialiter Negotium com-
mendatum fuit, satis superque animi Nostri, et Reipublicae sensus Ei innotuerit, quo ad Moniales Con-
ventus Trebnicensis Ordinis Cistersiensium per Henricum Barbatum Ducem Poloniae et Sanctam
Hedvigem Eius Coniugem in Sylesia fundati, facere non possumus, quin ad repetitas, ac enixas

Ordinum Reipublicæ Instantias a Maiestate Vestra cuius Iustitiæ, et æquitati præcipue confidimus,
iterum atque iterum commendemus ut Religiosæ Eiusdem Monasterii, quæ non cessant Laudare Deum
Ipsique pro Maiestatis Vestræ, totiusque Augustissimæ Domus suæ prosperitate preces offerre/ restabili
antur, et manuteneantur in Omnibus suis antiqui Iuribus, Privilegiis, et consvetudinibus atq; ut omnia ac
ta, et Decreta ad Sinistram Informationem nuper Lata, quibus eadem antiquissima Iura, et Privilegia, non
sine gravi dolore Gentis Polonæ Læduntur, revocentur, ita ut Moniales præfatæ absque ullo discrimine Nati
onis fruantur plena, et pacifica Libertate a Iure, Constitutionibus, ac Legibus Fundamentalibus Ordinis Ipsis tri
buta. Erit id Nobis, totique Regno Nostro perquam gratissimum, magnaque exinde fiet accessio sincero affec
tui Nostro erga Maiestatem Vestram, atque singulari desiderio, quo flagramus vicissim operam, studiumque
Nostrum Ei testificandi. Interea Maiestati Vestræ diuturnam incolumitatem, et prosperrimos rerum omni
um successus a Deo Omnimo Meo ex Corde precamur. etc.

Copia Literarum Illustrissimi et Excellentissimi Domini Supremi Regni Cancellarii, ad Dominum Comitem Schlik Supremum Regni Bohemicæ Cancellarium.

Ex Literis,
quas Sacræ Regiæ Maiestas Dominus Meus Clementissimus dedit ad Sacram Cæsaream et Catholicam Ma
iestatem non obscure intelliget Excellentia Vestra, quanto cum animi sensu tota Respublica perceperit Decreta,
quæ ad Sinistram Informationem nuper lata fuere in noto Negotio Monialium Conventus Trebnicensis.
Quamquam Regiis Officiis nihil prorsus mihi addere liceat, tamen pro debito muneris mei, ac pro spectata æ
quitate et humanitate Excellentiæ Vestræ erga Gentem Polonam facere non possum, quin et Ego ab Ea e
nixe efflagitem, ut Sapientissimum Consilium, atq; efficacissimam Operam suam apud Sacram Cæsaream
et Catholicam Maiestatem impendere velit, pro restabiliendis Iuribus, Privilegiis, et consvetudinibus, quibus
ab immemorabili Ideo Monasterium fruebatur, huiusmodum enim piissimo Officio Excellentia Vestra
non solum de Serenissimo Rege Domino Meo Clementissimo optime merebitur, verum etiam me, totam
que Polonam Gentem devinciet. Ceterum fausta cuncta Excellentiæ Vestræ apprecatur perenni cum obser
vantia maneo etc.

Copia Literarum Sacræ Regiæ Maiestatis ad Sacræ Cesareæ Maiestatem.

Adeuntas Ordinum Reipublicæ Instantias tam ex Sessionibus Comitiorum
ultimariorum, quam et in Senatus Consilio Postcomitiali ad Nos reiteratas, iniunxeramus Ministris Status Re
gni Nostri, quatenus Nostro publicoque Nomine desideria quædam Ministro Maiestatis Vestræ Illustrita
ti et Magnifico Comiti a Königsegg exponerent, eadem benevolentiæ atque æquitati Summæ Maiesta
tis Vestræ etiam atque etiam insinuanda. Ea sunt præcipue de terminandis nonnullis in Sylesia differen
tiis, reinducendo que pristino bonæ Viciniæ atque tranquillitatis statu, non modo per iniungendam a Su
prema Maiestatis Vestræ decisione Satisfactionem Comitibus, Palatino Kiioviæ, et Capitaneo Bobruyscensi, ve
rum etiam per restabilendam antiquam Conventuum certorum in Sylesia formam atq; usum, primævæ Funda
torum intentioni, atq; pacificæ in huc usque Possessioni confirmem. Intuitu videlicet Reunionis illorum Mo
nasteriorum, quæ a Provincialibus Polonis abalienata causam demeriti Sui ignorant, nec non ratione con
servandæ liberæ Electionis Abbatissæ in Conventu Trebnicensi, Sacræ Hedvigis Sancti monialium, nimis
differentibus informationibus apud Maiestatem Vestram et Eius Ministerium prægravatarum. In his omni
bus, estiminime diffiteamur prædictum Maiestatis Vestræ Ministrum, ad æquatam mutuæ Dominiorum No
strorum utilitati facturum repræsentationem, Nihilominus, ut eo Maiori documento pateat, tum Maiestati
Vestræ sincerum Nostrum ad firmandam bonam harmoniam studium, tum Statibus Reipublicæ Nostra in
emolumentum Ipsius, manutenendasque Coronæ Nostræ prærogativas Sollicitudo, desideratam hanc a Maie
state Vestra determinationem, iterum atque iterum paterne præstolamur, unde et Respublica meliorem in
modum agurmenta strictiorum ad præsens cum Maiestate Vestra nexuum Nostrorum explicare valeat, et nos
optato fiducialis recursus Successu gaudere. De cætera etc.

Copia Literarum Illustrissimi et Excellentissimi Supremi Regni Cancellarii ad Dominum Schlik Supremum Regni Bohemicæ Cancellarium.

Post factos in antecessum aliquot passus, Excellen
tiæ Vestræ bene notos, intuitu certatum in Sylesia differentiarum, nunc iterum Sacræ Regiæ Maiestas Do
minus Meus Clementissimus novissimis Statuum Reipublicæ Instantiis permotus, commiserat Nobis Mini
stris Status earundem Interveniientiarum facere expositionem, eamque Dignissimo Sacræ Cesareæ, Regiæq;
Maiestatis Catholicæ Ministro Illustrissimo et Excellentissimo Domino Comiti a Königsegg hic ad Aulam
Regiam commoranti, tanquam oculato prædictarum Instantiarum Testi confidere. Placuit Insuper Sacræ Regiæ
Maiestati Domino Meo seorsivi Literis Suis a Sacræ Cesareæ Maiestatem/ quarum Copia adiungitur/ mo
mentum addere. Mihi quoque pro Ministerii Mei incumbentia restat, hæc eadem Negotia Sacram Regiam
Maiestatem et Rempublicam concernentia maiorem in Modum Excellentiæ Vestræ insinuare. Et quo minus

dubitem, cognitas fore Excellentiæ Vestræ eas rationes, quæ, et Sacra Regia Maiestas Domino Meo
Clementissime intra crebriores Comitiorum, et Congressuum recursus, ad procurandam in præmissis
satisfactionem urgent, et Ordines Reipublicæ ex facili motivo in populari Dominio ad repetendas conti
nuandasq[ue] expostulationes commovent, eo maiori cum fiducia ab æquissimo Excellentiæ Vestræ animo,
et efficaci Eiusdem cooperatione desideratum Successum sperare præsumo. Interim cum debita observantia
maneo etc.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koron
nego do Jego Mości Pana Kasztellana Krakowskiego z Warszawy dnia 18.
Aprila Roku Pańskiego 1720.

Uczyniłem relacyą Jego Krolewskiey Mości contentorum Listu Wasz Mości Pana
zley poczty odebranego. Łaskawe przyięcie Konfidencyalney Korrespondencyi Moiey z Wasz Mości Panem gruntuie
tym bardziey te potrzebna poufałość, ktorey kontynuować nie omieszkam. Od Jego Mości Pana Woiewody Mazo
wieckiego, nie mamy świeższey wiadomości, do ktorego com pisał z okazyi Listu Apty Baszy pisanego do Jego Mości
Pana Pisarza Polnego Koronnego, posyłam pro scientia Wasz Mości Pana copiatim. Xiąże Jego Mość Dołhoruki wdyskur
sach z Nami, te Wiadomości Ukrainskie ma zabawki. Posłanie do Porthy, y Ja sądzę nader potrzebne, kiedy iednak
dotąd nie expedyowane z Wiadomych Wasz Mości Panu racyi z blisko przyszłego da Pan Bog Seymu będzie skutecznie
sze. Jestem zatym debito cultu etc.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego
Koronnego do Jego Mości Pana Sturzewskiego Podczaszego Chełmskiego z Warsza
wy dnia 18. Aprila Roku Pańskiego 1720.

Im bardziey znam emeritam przez Wasz Mości Pana gloriam non
fortunam, tym sensibilius uboleważ nad tym, że y w tey nieproporcyonalney cale zasługom Jego, et summo hono
ri Dyrekcyi Trybunalskiey, okkurencyi, niespodziana zachodzi trudność. Staram się y spodziewam przy Kooperacyi
Jego Mości Pana Referendarza Koronnego mego Wielce Miłościwego Pana uważnie Ja, abym sobie raczey w tey tak
sprawiedliwey promocyi uczynił satysfakcya Wasz Mości Panu altiora pro dignitate Jego życzę zostawam na
zawsze etc.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do
Jego Mości Pana Kasztellana Krakowskiego z Warszawy dnia 25. Aprila
Roku Pańskiego 1720.

Commissya przeformowana posyłam Wasz Mości Panu. Uniwersałow na Seymiki Rela
tionis pamiętałem daney Wasz Mości Panu deklaracyi, co dowodnie pokazać wiele Wasz Mości Panu za zniesieniem się
da Pan Bog naszym, czasow teraźnieyszych y przeszłych pamięć eximere powinna ab omni culpa innocentiam et in
tegritatem. Ja powtore excurso na krotki czas do Domu, circa 20. Maii tu na zad rediturus. Jego Mość Pan Marsza
łek Wielki Koronny (ktoremu Cyfrę zostawuię) będzie kommunikował Wasz Mości Panu nadchodzące od Jego Mości
Pana Woiewody Mazowieckiego Mego Miłościwego Pana wiadomości. Com miał z przeszłey poczty posyłam. Zo
staię etc.

Copia Ordynansu Jego Mości Pana Kasztellana Krakowskiego Jego
Mości Panu Flemingowi tanquam Pułkownikowi nad Gwardyą Jego Krolewskiey Mo
ści danego. Adam Mikołay z Granowa, Sieniawski Hrabia na Myszy y Szkłowie Kasztel
lan Krakowski Hetman Wielki Koronny.

Jaśnie Wielmożnemu Jego Mości Panu Jakubowi Henrykowi
Graffowi Flemingowi Koniuszemu Wielkiego Xięstwa Litewskiego, z Woli Nayiaśnieyszego Krola Jego Mości Pana
Naszego Miłościwego Generałowi pierwszemu kommende nad Gwardyą Jego Krolewskiey Mości maiącemu, daię ten moy
Ordynans z Władzy moiey Hetmańskiey, salvo per omnia Jure, Authoritate et usu Oneyże podług Praw Rzeczypo
spolitey, około porządku Woyska regularnego Cudzoziemskiego Authoramentu z punktualna płaca approbo
wanego dla pewnieyszey hac in parte Sancitorum Exekucyi, aby za Ordynansu odebraniem tego, objął y trzymał
generalna Kommendę Regimentow Pieszych y Dragońskich Authoramentu Cudzoziemskiego, salva Authoritate
Władzy moiey w kompucie novæ Erectionis Woysk Jego Krolewskiey Mości y Rzeczypospolitey zostaiących zawsze y
wszelkim Officyerom wyższey pomie
niowym Kommenduiąc z Jego Mościom Panom Generałom Pułkownikom, y wszelkim Officyerom wyższey pomie
nionego Woyska, y Zwierzchności wszystkich Ordynansow moich, ktore do siebie necessitate urgente temporis et re
rum circumstantia będzie miał wydane. Ze zaś Ordynanse moie y dalsze nie tylko ex persona sua Jego Mość ile oblig
Szarzy wyższey wyciąga sam do skutku przywodzić będzie, lecz y to usilnie starać się będzie, iako y od Ichmość Pa
now niższych Generałow Pułkownikow y Officyerow do kommendy Jegomości należących, sine ulla interpretatio
ne vel protelatione były exekwowane, nie mniey Regulamentu w Regimentach według Artykułow Woyska Cu
dzoziemskiego determinatum, una cum disciplina Militari, konformuiąc się ad mentem legis novellæ, aby przez
wszystkich od nayśmnieyszey aż do ostatniey Szarży y Stopnia Ludzi Woyskowych Cudzoziemskiego Zaciągu za
chowane były, mnie zaś raporty odsyłał. Krigsrechtow zaś sobie zachowuię według Praw y Szarży moiey su
premam potestatem, w czym wszystkim probatam et exactam applicationem Jaśnie Wielmożnego Jego Mości Pana
Koniuszego Wielkiego Xięstwa Litewskiego amore Boni Publici obliguię, zarabiaiąc obsequiis suis przez te funk
cyą na łaskę Jego Krolewskiey Mości y Rzeczypospolitey, tudzież na wiekopomna sławę Imienia y Zacnego
Domu swego etc.

Copia Ordynansu tegosz Jego Mości Pana Kasztellana Kra
kowskiego do wszystkich Officyerow Cudzoziemskiego Zaciągu. Adam Mi
kołay Sieniawski etc.

Ichmościom Panom Generałom, Pułkownikom, Oberszteitnantom, Maiorom,
Kapitanom, Porucznikom, Chorążym, y Innym Officyerom Woyska Jego Krolewskiey Mości y Rzeczypospolitey

Koronnego Cudzoziemskiego, iuxta novum Computum Zaciągu, po zaleceniu Chęci moich, in vim Ordynansu z Władzy moiey Hetmanskiey do wiadomości podaię. Ponieważ ex rationibus dobrego a potrzebnego porządku z Woli Jego Krolewskiey Mości Jaśnie Wielmożny Jego Mość Pan Jakub Henryk Graff Fleming Koniuszy Wielkiego Xięstwa Litewskiego pierwszą Kommendę maiący nad Gwardyą Nayiaśnieyszego Krola Jego Mości Pana Naszego Miłościwego w Woysku Cudzoziemskim w Służbie Koronney zostaiącym za Ordynansem moim salva per omnia Władzy Hetmańskiey, naypierwey o dyspozycyach moich Hetmańskich ex una et necessitate publica directe odemnie subalternis partykularnymi swymi Kommunikować obligowany iest Ordynansami, tedy serio przykazuię praesentibus Ichmościom pomienionym Woyska Koronnego w Polskim Kompucie Cudzoziemskim Zaciągiem Wyższey y niższey szarży Officyerom, aby stosuiąc się do teraźnieyszego y dalszych moich Ordynansow przerzeczonego Jaśnie Wielmożnego Jego mości Pana Koniuszego Wielkiego Xięstwa Litewskiego dyspozycyi, y Ordynacyi także Regulamentu w Regimentach determinowanego słuchali, y onym posłuszni byli, pod ostrością Artykułow swoich. Działo się w Warszawie dnia 13. Miesiąca Marca Roku Pańskiego 1720. Adam Mikołay Sieniawski Hetman Wielki Koronny.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Woiewody Chełminskiego datum ia wyżey.

Będąc przestrzeżony o bliskiey sprawie ex actoratu Jego mości Pana Kempinskiego mnie intentowaney, ktorą życzą sobie raczy per media compositionis, a niżeli per strepitum Juris zakonczyć, z cicitem traktować z pomienionym Jego Mością. Jeżeliby zaś sprawa przed dolarciem zgody przypaść miała, tedy upraszam Wasz Mość Pana, abyś ią tantisper differre, a Jego Mości Pana Kempinskiego interpositione Powagi swoiey ad omnem facilitatem w uspokoieniu się dysponować raczył. Co z tym większą ufnością Tasce Wasz mości Pana rekommenduię, im pewnieyszy iestem partykularnego Wasz Mość Pana ku osobie moiey affectu. Interea cultu solito zostawam etc.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Podsędka Lubelskiego datum etc.

Lubo ć mniey słusznie inquietuie mnie prawnymi terminami Jego Mość Pan Kempinski o Sukcessyą iakąś, przecięż niechcąc się dłużey kłucić wolałbym się finaliter z Jegomością uspokoic per media compositionis, do ktorey upraszam Wasz Mość Pana, abyś pro affectu swo, ktory masz ku osobie moiey skłonić się z Jego mość Panem Znamirowskim, raczył. Ultere Jego Mości Pana Kempinskiego do uspokoienia się, bo Jegomości remonstrowawszy, że on że sam iest moy Evictor, y dla tego abrenuntiować bonis paternis, żeby się wyslizgnął ex onere Evictionis, a potym upomniał Jego mości o życzliwey moiey wchodzących się okazyach przysłudze. Do czego zaś tam Wasz Mość Panowie rzeczy skierniecie, racz mnie Wasz Mość Pan informować. Ja zaś podiętey Jego favore mei pracy wszelką wdzięcznością y życzliwa moią do przysługi Wasz Mość Pana ochotą pensare nie omieszkam. Interea zostaię na zawsze etc.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Podkomorzego Chełmskiego datum ut supra etc.

Kiedy mi daią znać z Lublina że Ichmość Xięża Wikaryuszowie Krasnostawscy pociągaią mnie do Trybunału ratione censuum od summy czterech tysięcy ktoras Wasz Mość Pan z Dobr teraz moich a na ten czas S. p. Krola Jego Mości Pana Trzeciego na Dobra swoie Łachowiec przeiął, a census iako należy nie wypłacasz, tedy żebym przeciwko wszelkiey słuszności nie był dla tego inquietowany upraszam Wasz Mość Pana abyś raczył to praestare, co iest Juris et Justitiae, abym nie był obligowany kazać przypozwać Wasz Mość Pana pro Evictione. Jako zaś zawsze sobie życzę affektem certować z Wasz Mość Panem tak bynaymniey nie wątpię, że Wasz Mość Pan pro debito Justitiae cultu Ichmościow Xięży Wykaryuszow uspokoisz, a przez to zabieżysz skutecznie prawnym kłutniom. His expressis z nieodmienną estymacyą zostaię etc.

Copia Literarum Eiusdem ad Comitem Schlik.

Ex literis, quas Sacrae Regiae Maiestas Domino Meo Clementissimae dedit ad Sacram Caesareae et Catholicam Maiestatem non obscure intelliget Excellentia Vestra quanto cum animi sensu tota Respublica perceperit Decreta, quae ad sinistram Informationem nuper Lata fuere in noto Negotio Monialium Conventus Drobnicensi. Quanquam Regiis Officiis nihil prorsus mihi addere liceat, tamen pro debito muneris mei, ac pro spectata aequitate et humanitate Excellentiae Vestrae erga Gentem Polonam facere non possum, quin et ego ab Ea enixe efflagitem, ut sapientissimum Consilium, atque efficacissimam operam suam apud Caesareae et Catholicae Maiestatem impendere velit pro restabiliendis Juribus, Privilegiis, et consvetudinibus, quibus ab immemorabili idem Monasterium fruebatur huius modi enim piissimo Officio Excellentia Vestra non solum de Serenissimo Rege Domino Meo Clementissimo optime merebitur, verum etiam me totamque Polonam Gentem devinciet. Caeterum fausta cuncta Excellentiae Vestrae apprecatur, perenni cum observantia maneo etc.

Copie de la Lettre de la Reine de Svede au Roy de Pologne

Datée a Stokholm le 24. Mars 1720.

Monsieur Mon Frere. Votre Maiesté ayant toujours pris
beaucoup de part a tout ce qui me regarde, je ne scaurois douter, qu' elle n' apprenne aussy avec beau
coup de plaisir, que les Etats de Mon Royaume a la requisition, que je leur en ay faite, d'un consentement
unanime et avec un applaudissement general, ont elevé sur le Throne de Suede S. A. R. mon tres cher
Epoux. L'amour et l'affection, que mon peuple a fait eclater en cette rencontre aussi bien envers moy
qu' envers le Roy mon Epoux redouble la joye qui cet heureux evenement me doit naturellement in
spirer. Et comme les sentiments d'amitié et d'estime, que Sa Maiesté le Roy mon Epoux porte pour
Votre Maiesté, n'en seront que plus agissants, je me puis promettre, que l'union et la bonne intelligence
reviendra au plus tôt entre Nos deux Etats d'une maniere, qu' elle sera egalement avantageuse pour l'
un et pour l'autre. Je le souhaite ardament en conformité de notre étroite liaison de sang et de l'esti
me personelle avec laquelle je suis Monsieur Mon Frere de Votre Maiesté la bonne Soeur Cou
sine. Voisine et Amiee Ulrica Eleonora.

Copie de la Lettre du Roy de Pologne a la Reine de Suede, en date de Varsovie le 6. Juin 1720.

Madame ma Soeur. Apres le
plaisir, que J'ay eu d'apprendre l'avenement de Votre Maiesté a la Couronne de Suede, rien ne m'en pou
voit faire d'avantage que la part, qu' Elle me donne de ce, qu' a sa requisition, les Etats de Son Royaume, ont
elevé le Roy son Epoux sur le Throne. Il est sur qu' apres Votre Maiesté la Couronne de Suede ne pouvoit
jamais se donner a un Prince, qui fût plus digne de la porter, et a qui Je la souhaitasse de meilleur co
eur, qu'a Sa Maiesté. Je suis obligé a Votre Maiesté de la notification, qu' Elle a bien voulu m'en faire,
et Je partage avec Elle la joye, que cêt evenement peut luy causer. Les Grandes qualitez, que Je connois
a Sa Maiesté le Roy de Suede, et l'amitié, qu' il m'a toujours portée me font esperer, que son Regne
ne meritera pas moins d'applaudissement, que celuy de Votre Maiesté en meritoit, et qu'a l'exemple
de Votre Maiesté Il voudra bien donner tous ses soins a faire revivre la paix dans le nord, et sur tout, entre
les Couronnes de Pologne et de Suede. De mon coté, Je ne manqueray pas de faciliter tout ce, qui pour
ra contribuer a des vües si salutaires, ni de rechercher les occasions, ou Je pourray donner a Votre Maie
sté des marques de l'estime parfaite, avec laquelle je suis.

Copie de la Lettre du Roy de Suede au Roy de Pologne en date de Stokholm le 24. Mars 1720.

Monsieur Mon Frere. Les Etats de Suede assemblés presentement, m' ayant elevé au Thron de
ce Royaume par un consentement unanime, sur la proposition, que Sa Maiesté la Reine mon Epou
se leur en avoit faite, Je n'ay pas voulu tarder de faire part a Votre Maiesté d'un evenement si avantage
ux a mon Egard, étant persvadé qu' Elle y prendra toute la part, que je me puis promettre de l'amitie
sincere dont Elle m'a toujours honoré. Les Marques que Votre Maiesté m'en a bien voulu donner dans les
occasions m'en convainquent assez, aussi puis je asseurer Votre Maiesté, que rien ne me sera plus a co
eur, que de pouvoir bientot retablir l'amitié si long tems interrompüe entre Nos deux Royaumes. Le Ba
ron de Horn Maior General de mes armeés, que j'ay depeché pour en porter a Votre Maiesté la premiere
Nouvelle et dont le merite distingué luy a attiré ce choix, aura l'honneur d'en dire d'avantage a Votre Ma
iesté et de l'assurer de l'estime tres particuliere avec laquelle je suis Monsieur Mon Frere de Votre
Maiesté le bon Frere Cousin Voisin et amy Friedrich.

Copie de la Lettre du Roy de Pologne au Roy de Suede.

Monsieur Mon Frere. La Lettre, que le Baron de Horn, Maior General des armeés
de Votre Maiesté m'a rendüe de Votre part, et par laquelle Votre Maiesté me notifie son elevation au
Thronne du Royaume de Suede, m'a eté d'autant plus agreable, qu' J'y ay trouvé l'accomplissement de ce
que Je luy ay souhaité par celle, dont J'ay chargé le Sr Koch, lors qu' il retourna d'icy en Suede. Votre Ma
iesté a raison d'etre persvadeé, que Je prens beaucoup de part a ce qui luy vient d'arriver. L'amitie Singu
liere, que J'ay eu de tout tems pour Votre Maiesté, les noeuds de Sang et de fraternité, qui lient nos ma
isons, et l'esperance, que J'ay, que Votre Maiesté sera par la d'autant plus en état de faciliter de son coté, com
me Je le feray certainement du mien tout ce qui pourra contribuer au retablissement de la tranquillité du
nord, et de l'ancienne amitié entre Nos Royaumes, rendent ma joye parfaite a cet egard. Je felicite Votre
Maiesté de cet heureux evenement, et me remettant d'ailleurs au rapport, que le Baron de Horn luy fera des
sentimens, que J'ay pour Elle. Je la prie de s'asseurer, qu'il ne se peut rien ajouter a l'estime sincere, avec la
quelle je suis etc.

Copia Listu JGo Mosci Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do JGo Mosci Pana Woiewody Mazowieckiego dnia 7o Junii Roku Panskiego 1720.

Powróciwszy tu do Warszawy po dawnieyszych Relacyach od Wasz Mosci
Pana, na ktore JGo Mosc Pan Marszałek Wielki Koronny Moy Miłosciwy Pan ex mente Principis

dat Responsa. odebratem List Wasz Mosi Pana dnia 10 Maia z doskonała od prawioney przez niego dig-
nissime et prudentissime 6 Eiusdem Mensis Marii Konferencyi relacyą, ktora Xiąże Jego Mosi Nomi-
nat Krakowski, y Jego Mosi Pan Marszałek Wielki Koronny cum summo plausu czytali, a potym prze-
tłumaczoną oddałem dla Jego Krolewskiey Mosi Pana Mego Miłosciwego w ktorey widział, żeś Wasz Mosi
Pan iuż był wypełnił to, co Jego Mosi Pan Marszałek Wielki Koronny imieniem Jego Panskim zalecił
Wasz Mosi Panu. Posyłam teraz Wasz Mosi Panu Copie Listow od Krola Szwedzkiego, y od Samey Krolowey
do Krola Jego Mosi pisanych, ktori Generał Horn w tych dniach oddał Krolowi Jego Mosi, z ktorych ia-
wnie pokazuie się, iako te zarzuty y suspicye Cara Jego Mosi y Ministrow Jego nie miały żadnego funda-
mentu; A ieżeliby ieszcze miało cokolwiek zostawać skrupułow u Cara Jego Mosi, tedy racz mu Wasz Mosi
Pan tę insinuacyą uczynic, że byle Car Jego Mosc chciał dowodnie rzetelnie y w skutkach oswiadczyc Kro-
lowi Jego Mosi y Rzeczypospolitey szczyrość przyiazni swoiey, tedy może bydz pewien tego Car Jego Mosc
że mu wszystko communicabitur, cokolwiek propositum od Szwedow y z Strony Krola Jego Mosi repositum;
tak dalece że wszystkie suspicye, totaliter tollentur, Jeżeli videbitur Wasz Mosi Panu y to przydać, że lubo Krol
Jego Mosc y Rzeczpospolita nie weszli cale w nic takowego, z czym wypadaią, ale słuszna powinna bydź appre-
hensya, żeby Krol Jego Mosc y Rzeczpospolita nie byli tandem przymuszeni myslec o tym, ieżeliby Im chcia-
no krzywdę czynic z Strony Cara Jego Mosi, y nie czynic zadosyc Traktatom, żeby przecięż mogli mieć w
czemie media occurrendi nieprzyiaiącym sobie woli y Intencyi Cara Jego Mosi. Co Ja Consum Matissi-
mae prudentiae et dexteritati Wasz Mosi Pana oddaię, y dalszych Kommunikacyi wyglądaiąc, zostaię na
zawsze &c.

Responsum ad puncta Ablegati Brandenburgici

1°. In causa Generosi Narzymski contra Nobilem a Brantem Vasallum Prussiae ad Tribunal Regni instituta,
ratione Sacerdotis seu Parochi Biało tensi, furum Sacrilegorum ac si conservationis insimulati, in conside-
rationem venit, an iste Vasallus in Regno possidet Bona? quia si possidet, tunc ex Bonis non uti Vasal-
lus, sed uti Regnicola in Tribunali Regni licite converiri potuit.
2°. Generosus Strembowski ratione abductionis trium personarum, sub praetextu criminis in caestus ex Capitane-
atu Soldaviensi, qui postea eadem tres personas restituit; pro poenis sumendis uti Polonus Nobilis in Visno
Castrensi Judicio aut Tribunalitio Regni conveniendus est, iuxta regulam Juris. Actor sequitur Forum rei.
3°. Pariter et Generosus Zaborowski uti Nobilis Polonus ratione Domus Sacerdotis Muchlensis superaggressionis, et ex ea
Subditi sui extractionis, ad idem Forum huius Regni pertinet. et novam legem poenalem contra talia attentantes
in Comitiis Statuere supervacaneum est. Jam enim satis rigorosae leges Regni in tali casu sunt constitutae.
4°. Deberent specificari illi. qui Justitiam vel tarde, vel magnis sumptibus in Judiciis huius Regni non
sunt consecuti, et cum quibus personis actiones habuerunt, et in quo Judicio. Possent enim dari In-
stantiales pro ipsis Literae ut quantocyus Justitia illis ministretur.
5°. Generosus Węgierski ratione Podwodarum centum in villam Bergam immissionis, et quinquaginta
pallustrorum faeni interceptionis, uti Nobilis Terrae Ciechanoviensis, ut ibidem Conveniatur, et Judice-
tur. commendabitur haec causa Generoso Capitaneo Ciechanoviensi.
6°. Querela Generosi Wierzbicki contra Generosum Preitz ratione Subditorum ex Praefectura Olescensi abductorum,
siquidem ille est ex Bonis Oeconomicis Sacrae Regiae Maiestatis, hocce Negotium tangit Bona Oeconomica,
quorum administratio spectat ad Magnificum Thesaurarium Curiae Regni, Ipsiusq Informatio hac in re est
necessaria, ille autem nunc absens est. idcirco ad adventum Eiusdem Magnifici Thesaurarii Curiae Regni tan-
tisper differri debet.

Ad puncta in Secundo Memoriali.

1°. Ratione reparationis aggerum in Promontorio Montaviensi, in rippa Vistulae et Fluminis Nogat ad Wolt-
zam. Jam praeterito Anno pro avertendis malis reparatio eorundem aggerum est incaepta; Sed quia magnis
impensis indiget. commendabitur hoc Negotium ad particulares Conventus Terrarum Regni. ut in futu-
ris Comitiis Respublica de impensis iisdem provideat.
2°. Generosus Dargolewski uti Nobilis in suo districtu Mirachoviensis, vel in Judicio Tribunalis Regni Petri-
coviensi, a Generoso Dryggicliki conveniri debet ordinario processu. Commissiones etenim qualem Generosus
Dryggicliki desiderat, nisi ex Consensu partium, praescripta Statuta Regni, dari vetant.

Copie de la Lettre de Son Excellence Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a Son Excellen-ce Mr le Feldmarechal Fleming. Varsavie 11. Juin 1720.

La Lettre de Votre Excellence 1. de ce
mois dans l'affaire de l'Eveche de Smolensk ne m'a pas eté rendue plutot, qu' hier en meme temp, que celle
du 5. touchant le proces de Mr de Thienen ainsi j'ay l'honneur de repondre a tous les deux en meme temp.
All'egard de l'Eveche de Smolensk j'ay satisfait a ce que j'avois promis a Votre Excellence comme Elle en est
deja informée par S. A. M. le Prince Vice Chancellier de Lithuanie, Lequel m'a dit, qu'il y aura des moyens
de contenter Mr l'Abbe Sząsiewski. All'egard du Proces de Mr de Thienen, je joins l'information, et je
suis avec tout le respect.-

Informatya in Causa G: de Thien ex processu desumpta.

Anno 1718. Die 18. Augusti. G: de Thien citari fecit ad Judicium Gedanensi G: Offenberg protunc In-
colatum ibidem agentem, ratione cuiusdam calumniosæ Epistolæ. Die 20. Augusti Uxor eius pro Ma-
rito Suo cautionem plenariam fecit, et iterum eandem Die 5. 9bris confirmavit. Die 9. 9bris. Pendente Ge-
dani lite G: Offenberg discessit Berolinum, protectionem contra G: de Thien quærendo, et obtinuit ibidem
Titulum Consiliarii illius Aulæ, quo Ipsum secutus erat G: de Thien. Die 30. 9bris Reversus Gedanum G:
de Thien prosecutusque est suam causam, et G: Offenberg per suum Plenipotentem comparendo Gedani
in Judicio, Contestando litem opposuit rationes nonnullas incompetentis acti actionis. Die 17 8bris. Sub
secuta in Judicio Replica duplica datumque est Decretum in prima Instantia Gedanensi quatenus G: Of-
fenberg iuraret se Epistolam non contra Actorem scripsisse, nec ullam intentionem sive animum Acto-
rem G: de Thien in iuriandi habuisse. hac sententia erat contentus G: de Thien, sed G: Offenberg appellavit
ad Nobilem Magistratum Gedanensem. Die 16. 9bris. In Magistratu approbata Sententia et Terminus
præstandi Juramenti præfixus erat duarum septimanarum et iterum postea prorogatus. Sed G: Offenberg
noluit iurare, contumacem se præbuit. Itaque in Contumaciam Ipsius Actor ulteriorem processum
usque ad Diem 19. Xbris in prima Instantia formavit ad declarationem honoris Actoris faciendam, et ad
certam pecuniæ Summam ad pias causas aplicantis et refundendas expensas. Appellavit ad hoc Decreto Ac-
tor ad Magistratum ubi Sententia approbata stetit; a qua Actor appellavit ad Sacram Regiam Maie-
statem eratq; ei admissa. Anno 1720. die 5. Januarii. Ad hanc appellationem adcitavit G: Actor G: Offen-
berg, et eius Consortem ubi Cautricem ad Judicia Sacræ Regiæ Maiestatis. Et Decretum in Contumaci
am obtinuit, revocationis iniuriæ præscriptis verbis, refusionis damnorum et litis expensarum ad
f: 30. Tymf. Interim fatis cessit G: Offenberg, et Magistratus Gedanensis ex Bonis defuncti: et ex Uxo
re illius superstite, quoad expensas denegavit exe actionem. facere decreti Sacræ Regiæ Maiestatis.
Itaque Rescriptum Sacræ Regiæ Maiestatis unum est alterum G: de Thien ad Nobilem Magistratum
ex Cancellaria Regni exportavit, sed utrumque non est attentum. Tandem extradita Citatio contra Ma-
gistratum ratione denegatæ executionis decreti Sacræ Regiæ Maiestatis.

Hinc Terminus

Cum itaque G: Offenberg calumniando Actorem, ipsum coegit ad vindicandum Jure honorem et per Proce
ssum protractum Gedani Actorem, tum et Berolini diutius detinendo, aliaque diffugia quærendo, in ex
pensas Magnas Actorem induxit, easque causavit, quas de Jure refundere tenetur atque ex præmissis
clare apparet, quod prædictus G: Offenberg ex Incolatu et Domicilio Gedani forum sortitus sit, cidemq; Jo
ro cautionem præstitit, Bonorumque Civilium medietas Maritam Jure Culmensi concernit, ex qui
bus Civilibus Bonis Vidua pro satisfactione Decreto Sacræ Regiæ Maiestatis quoad expensas conveniatur.
Ideo quatenus Nobilis Magistratus Gedanensis ad exequendum decretum Sacræ Regiæ Maiestatis sub
gravi animadversione stringatur Supplicat G: de Thien. Aliæ vero poenæ morte evanuerunt.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Kasztellana Krakowskiego. z Warszawy dnia 29. Junii Roku Panskiego 1720.

Jużem odpisał Wasz Mości Panu przez Pocztę Ordy-
naryinę dla czego wyszedł List przypowiedni na Chorągiew Pancerną post fata Jego Mości Pana Starosty
Włodzimirskiego favore Jego Mości Pana Starosty Białocerkiewskiego. Żałuię zatym, że z tey okazyi przyszło
do Kontrowersyi, do ktorey uspokoienia przy Interpozycyi Wasz Mości Pana da z mieysca mego wszelka
applikacya concurrere nie omieszkam. Zostaię przytym indesinenti cultu.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Ledu-chowskiego. z Warszawy dnia 29. Junii 1720.

Żałuię wielce, że z okazyi Chorągwi Pancerney po
nieboszczyku Jego Mości Panu Staroście Włodzimirskim przyszło do tych Kontrowersyi między Jego Mości
Panem Starostą Tymbarskim a Jego Mości Panem Starostą Białocerkiewskim. Pewnieby był Jego Krolewska
Mość Pan Moy Miłościwy nie dysponował tą Chorągwią favore Jego Mości Pana Starosty Białocerkiewskiego,
a consequenter Cancellarya Koronna Listu przypowiednego nie pieczętowała, gdyby przerzeczona Chorągiew
inter vacantes Jego Krolewskiey Mości Pana Mego Miłościwego nie podana była. Jako zaś zacność godność y zna
mienite in Publicum zasługi Jego Mości Pana Starosty Tymbarskiego Jego Krolewska Mość Pan moy Miłościwy
należycie estymuie, tak byłoby się podała okazya do uspokoienia tey kontrowersyi do zupełnego obiey Strony
ukontentowania pewnie chętnie Jego Krolewska Mość wszelka łaskawość swoie pokaże do czego y Ja nie omies
kam wszelka applikacya moią concurrere, czyniąc zadosyć Interpozycyi Wasz Mości Pana. Zostaię przy
tym etc.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Starosty Tymbarskiego. z Warszawy dnia 29. Miesiąca Junii Roku Panskiego MDCCXX.

Nie bez osobliwego żalu mego, odbieram Informacyą, o zachodzącey między Wasz Mość Panem a Jego Mość Panem Starostą Białocerkiewskim controversyą in tuitu Chorągwi Pancerney po Nieboszczyku Jego Mość Panu Staroście Włodzimirskim. Niedysponowałby był Jego Krolewska Mość Pan Moy Miłościwy tą Chorągwią favore Jego Mości Pana Starosty Białocerkiewskiego, gdyby był niemiał sobie specifice podaney inter Vacantes, y natym fundamencie podpisany od Jego Krolewskiey Mości List Przypowiedni Kancellaria Koronna zapieczętowała. Jako zaś Jego Krolewska Mość Pan Moy Miłościwy wielce estymuie sobie godność y znamienite Jego ku sobie y Oyczyźnie zasługi, tak pewnie do uspokoienia tey Interwenienciyi ochotnie wszystko uczyni, do czego y Ja z Mieysca mego wszelkiey applikacyi przy Interpozycyi Jego Mości Pana Krakowskiego Wasz Mość Pana przyłożyć nie omieszkam, aby ta zachodząca Kontrowersya uspokoić się mogła, o czym upewniaiąc zostaię etc.

Copia Listu Jego Krolewskiey Mości do Jego Mości Pana Hetmana Wielkiego, Wielkiego Xięstwa Litewskiego in favorem Jego Mości Pana Sapiehy Pisarza Polnego Litewskiego.

Wielmożny Uprzeymie Nam miły. Lubo zawsze widzieć pragniemy punktualną wszystkim Poddanym Naszym in quovis Subsellio Sprawiedliwości administracyą, iednak urrodzoney skłonności ad Clementiam życzemy bardziey zawsze, aby wszelkie inter Concives dissidia non per iurgia litis, ale przez Przyiacielską Kombinacyą akkommodowane bydz mogły. Y dla tego maiąc osobliwy wzgląd na życzliwe Urodzonego Sapiehy Pisarza Polnego Wielkiego Xięstwa Litewskiego, Nam y Rzeczypospolitey świadczone zasługi, usilnie po Uprzeymości Waszey żądamy, aby zachodząca między przerzeczonym Urodzonym Pisarzem Polnym Wielkiego Xięstwa Litewskiego a Urodzonemi Bucholcami Kontrowersya, non per strepitum et rigorem Sądu, ale raczey Powagą swoią y Przyiacielską Mediacyą uspokoiona była. Co pilno Uprzeymości Waszey zaleciwszy, one[m] wsz[y]tkiego dobrego od Pana Boga życzemy z drowia. August Krol etc.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Woiewody Mazowieckiego. z Warszawy dnia 14. Junii 1720 Roku.

Po expedyowanych pocztach do Wasz Mość Pana w przeszłym tygodniu odebrałem Relacyą Konferencyi 17. Maii odprawioney, ktorą kommunikowałem zaraz przetłumaczoną Jego Krolewskiey Mości Panu Memu Miłościwemu. In Supplementum dawnieyszych Informacyi ad diluendas veteres suspiciones, z ktoremi znowu Ich Mość Panowie Ministrowie Jego Carskiego Wieliczeństwa wypadli, Posyłam Wasz Mość Panu Respons w Gdańsku dany na gravamina od Ministrow Cara Jego Mości na ow czas podane. In reliquo nie maiąc na ten czas więcey ad deferendum Wasz Mość Panu, in expectatione dalszych od niego iako naypomyślnieyszych wiadomości etc.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Woiewody Chełmińskiego.

Dziękuię uniżenie Wasz Mość Panu zaświadczony affekt w Sprawach moich, upewniaiąc o powinney obligacyi. Doniosłem Jego Krolewskiey Mości Panu Memu Miłościwemu wyrażono w liście Wasz Mość Pana przestrogi. Wdzięczen Jego Krolewska Mość tey życzliwości Wasz Mość Pana, ale uważaiąc wszelką dotąd z Strony Jego Mości Pana Kasztelana Krakowskiego punktualność, że żadnego kroku w publicznych Konjunkturach niechciał czynić sine praevia communicatione, że Jego Krolewska Mość Pan Moy Miłościwy ani chce ani może temu wierzyć, żeby hunc passum miał czynić, nie doniosszy Jego Krolewskiey Mości nic o tym. Obaczymy czym się ogłosi Jego Mość Pan Kasztelan Kamieniecki, na ten czas ex re Consilium będzie. Względem Seymikow Przed Seymowych, przy Expedycyi, około ktorey actualiter krzątam się, nie omieszkam w wszelkiey poufałości znosić się z Wasz Mość Panem. Interea Posyłaiąc Copią świeższego Listu Jego Mości Pana Woiewody Mazowieckiego iestem na zawsze etc.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Gałąski Sędziego Grodzkiego Łomżenskiego. z Warszawy 18. Junii 1720 r.

Uczynił tu do mnie rekurs Jego Mość Pan Woyciech Gołyński o Exekucyą Dekretu Trybunalskiego y przydanie Strzelcow pro Assistentia Officii, czym dosyć czyniąc Prawu y Powinności moiey zalecam Wasz Mość Panu, abyś takową exekucyą observatis Juris gradibus uczynił, y ieżeli tego potrzeba względem pro Assistentia Strzelcow, pilnie przestrzegaiąc, aby się żadne przeciw Prawu y słuszności wiolencye niedziały, a ieśliby miała bydz fortis oppositio Partis Jure victae, tedy Remissą solita praxi do Trybunału Koronnego uczynię. Co iako naypilniey zaleciwszy Wasz Mość Panu zostaię etc.

Copie de La Lettre de Sa Majesté Le Roy a Monsieur Le Palatin de Masovie

#

Monsieur le Palatin de Masovie. Vous sçavez bien, que depuis plusieurs Années j'ay etably aux environs de Varsovie des chan reservées pour les Lievres et perdris avec beaucoup de soins, et de depenses. Vous sçavez de meme, que tout le monde et les principaux Seigneurs Polonois, se faisant un plaisir de concourrir a ma satisfaction ont toujours respecté tres exactement ces chasses. Mais Mr le Prince Dolhoruki Ambassadeur de sa Maiesté Czarienne depuis quelques années ayant commencé a y chasser m'a causé beaucoup de dommage, et quoiqu'il ait eté exhorté de ma part par Mr le Grand Marechal de la Couronne de s'en abstenir, il continue à chasser partoit sans aucun égard. Il m'est impossible de le plus souffrir et dissimuler, c'est pourquoy Je souhaite, que Vous informiez de tout cela Sa Maiesté Czarienne, et que vous obtenier un ordre precis, et rigoureux au dit Prince de ne plus chasser dans les endroits reservez pour moy, et de se defaire promptement de Chiens de chasse, qu'il garde en bon nombre pour cet effect. J'attends cela de l'equité de Sa Maiesté Czarienne sur vos remonstrances de ces attentats ne donne occasions pour prevenir tous les accidents facheux, Au surplus Je prie Dieu, qu'il vous ait, Monsieur le Palatin de Masovie dans sa sainte garde fait a Varsovie &.

Copia Listu Jego Mosci Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mosci Pana Woiewody Mazowieckiego z Warszawy dnia 2. Junii 1720 r.

Na kommunikowane Wasz Mosci Panu przeszłemi pocztami Listy krola Jego Mosci Szwedzkiego y krolowey Jey Mosci, iakie Responsa dał Jego Krolewska Mosc Pan Moy Miłosciwy posyłam Wasz Mosci Panu, przydaiąc Mar y obsewcye teyze zostawam &c.

Copia Listu Jego Mosci Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mosci Pana Woiewody Mazowieckiego. z Warszawy dnia 22. Junii Roku 1720.

Pisałem przez wczorayszą poczte Gdanską do Wasz Mosci Pana, y posłałem mu tuteczne occurrencye. Odzywam się y przez dzis Giełdą Litewską, y życzliwa moia ku Wasz Mosci Panu uniżoność, posyłaiąc dokument ad suffragandum przy innych tak walnych racyach innocentia Jego Mosci Pana Kosciuszki, ktorego eliberationem Woiewodztwa przez Posełstwa Jego Krolewskiey Mosci Pana Mego Miłosciwego instantissime zalecaią, a krol Jego Mosci przezemnie applikacyi Wasz Mosci Pana iako nayskutecznieyszey rekommenduie. List Wasz Mosci Pana dnia 31. Maia odebrałem, nie zal się y zabawie, byles tandem Wasz Mosci Pan mogł sprawić iako nayporządnieyszy skutek votorum publicorum, y tak chwalebney Negocyacyi swoiey. Czego intimo Affectu życzę &.

Copia Listu Jego Mosci Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mosci Pana Kasztellana Małogoskiego z Warszawy dnia 27. Junii 1720 r.

Doszedł mnie List Wasz Mosci Pana de data 23. præsentis z inkludowanym Extraktem Przywileiu do Przysuchy Kurzęcego, ktorego mi Antecessorum swiatem z Grodu Warszawskiego Kommunikacya. Więc gdy kto maturius ten Przywiley zważy, snadno osądzi, że subsistere nie może z wielu racyi, osobliwie iednak, że Jus Maiestatium usurpatum w nadaniu tamtemu Mieyscu Prawa Magdeburskiego, w fundowaniu Jurisdykcyi, w Erigowaniu Cechow, y lubo Confirmatio Jego Krolewskiey Mosci Pana Mego Miłosciwego zaszła, iednak ta non solidat takowego Aktu cum præiudicio Jurium Regalium Ecclesiæ et Reipublicæ naypierwszego, aby tedy gruntownie quid constitui mogło, y takowa Lokacya perennet, trzeba żebyś Wasz Mosci Pan one per contrarium actum w Grodzie Warszawskim kassował, a nowy Przywiley od Krola Jego Mosci Pana Naszego Miłosciwego otrzymał, ktory y do Ukontentowania Wasz Mosci Panu y conformiter do Prawa może tu bydź napisany, alias ta Konfirmacya, iako z Kancellaryi Koronney wyszła, tak musiałaby revocari et cassari, confirmatum zas samo przez się iako przeciwne Prawu upadnie. Co tak ex præsenti circumstantia wyraziwszy, zostawam &.

Media reducendi ad aliam formam Locationem Artificum in Przysucha factam, Juri Regio, Reipublicæ, Ecclesiæ Catholicæ conformem.

1º. Aby Jego Mosci Pan Kasztellan Instrument swuy podany ad Acta Castrensi Warsaviensi, y tam roborowany coram iisdem Actis comparendo kassował, vel coram Actis Vicinioribus, ieżeliby do Warszawy ziechać nie mogł, y Konfirmacyą Jego Krolewskiey Mosci aby zwrocił do Kancellaryi Koronney.

2º. A ieżeliby nie chciał tego uczynić tedy może bydź pozwany do Assessoryi Koronney ad Instantiam Fiscalis Spiritualis pro reponendo Privilegiis Confirmationis Regiæ cassationeque Locationis prætensæ uti Juri Regio Reipublicæ Ecclesiæque Catholicæ præiudiciosæ.

Copia Listu Jego Mosci Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mosci Pana Woiewody Mazowieckiego. z Warszawy Dnia 28. Junii 1720. R.

List Wasz Mosci Pana dnia 10. præsentis z inkludowaną Relacyą partykularney Konferencyi z Ich Mosciami Panami Ministrami Cara Jego Mosci, na Gdansk Ordynowany punktualnie mię doszedł. Respons Moy zaczynam od żalu Wasz Mosci Pana, in Levamen ktorego to tylko teraz namieniam, że Jego Krolewska Mosc Pan Moy Miłosciwy znaiąc exactam prudentiam, nigentem zelum, et summam dexteritatem Wasz Mosci Pana w tey Jego Negocyacyi, a iako poslednieysze Relacye znalazły plausum et

Approbationem u Jego Krolewskiey Mości Pana Mego Miłościwego, tak doniesione zdąd Pańskie Jego ukontentowanie, przyniosły iuż pociechę Sentimentum doloris Wasz Mości Pana, y wtym upewnić Onegosz mogę, że Jego Krolewska Mość Pan Moy Miłościwy nie tylko Wasz Mości Panu tribuit Regias laudes, ale pragnie przy podaiących się okazyach w skutkach samych Respekta swoie Pańskie świadczyć Wasz Mości Panu, o czym particularitates ustnie da Pan Bog Wasz Mości Panu opowiem. Kontent był wielce Jego Krolewska Mość y z tey ostatniey Relacyi, z ktorą ieździłem do Xiążęcia Jego Mości Dołhorukiego expostuluiąc z nim o to, co tam doniosł Dworowi swemu, wzglądem rozmowy Jego Mości Pana Feld Marszałka Fleminga z onym że. Odpowiedział mi nato że tak rozumiał, y że tak rozumiał napisał, y że kiedy mowił z nim Jego Mość Pan Feldmarszałek, iuż miał na ten czas Copią tychże propozycyi Szwedzkich, ktorey że mu nie kommunikował Jego Mość Pan Feldmarszałek tym bardziey rozumiał, kiedy Ja potym wyexplikowałem contrarium, y z Informacyi samegosz Jego Mości Pana Feldmarszałka, Xiążę Jego Mość Dołhoruki rzekł: że Ich Mość Panowie Ministrowie Cara Jego Mości maiąc odemnie posłaną Copią tych propozycyi takąż właśnie iaką mieli zkąd inąd, a nie widząc w nich podpisu żadnego z Ministrow Krola Jego Mości, mogli łacno zważyć (iakoż Imto Wasz Mość Pan prudentissime wywiodł) że to tylko były propozycye od Korony Szwedzkiey, a nie żaden umowiony Traktat, y będąc konwinkowany, o tym obiecał pisać do Dworu, zalecaiąc iako nayprzemyślniejsza ad vota Jego Krolewskiey Mości Pana Mego Miłościwego y Całey Rzeczypospolitey Wasz Mości Pana Expedycyą; Deklarował także pisać y za Jego Mości Panem Kosciuszkiem, stawaiąc similiter, iako y Ich Mość Panowie Ministrowie, że o tym nic nie wie. Wzglądem Jego Mości Pana Daszkowa y Xiążęcia Kurakina, oddał mi Excerpta Listow onychże, ktore posyłam Wasz Mości Panu. To mi finaliter powiedział, że za powrotem Cara Jego Mości z Kronsłotu, po odprawionej z Wasz Mości Panem konferencyi miała bydź dana Wasz Mości Panu rezolucya. daysze Boże iako nay pomyślnieysza pro Justitia ad satisfactionem Jego Krolewskiey Mości Pana Mego Miłościwego y Rzeczypospolitey, et ad Gloriam Wielkiego Imienia Wasz Mości Pana, ktorego nieodmienney oddaiąc się łasce zostawam etc.

Extrakt z Listu Jego Mości Pana Daszkowa do Xiążęcia Dołhorukiego Pełnomocnego Posła Cara Jego Mości z Konstantynopola dnia 25. Martii S. V.

Mieliśmy tu rozne wiadomości o progressach Seymu w Warszawie agituiącego się, y że Wasza Xiążęcia Mość z Ichmościami Ministrami Polskiemi miał konferencyą, na ktorey był przytomnym y Jego Mość Xiądz Biskup przeszły Kuiawski, ktory miał prezentować Waszey Xiążęcey Mości zmyśloną kopią niby z Moiego Memoryału per extractum wziętą, iakobym Ja Porcie miał podać, żeby Portę podbudzić y Woyska do Polski wprowadzić, żeby Krola detronizować, y na Thron Polski Xiążęcia Rakoczego forsztelować, czego u Mnie nigdy y w myśli nie było, nadto y Xiążę Rakoczy tego nie pretenduie etc.

Extrakt z Listu Xiążęcia Kurakina do Xiążęcia Jego Mości Dołhorukiego Posła Cara Jego Mości. z Hagi dnia 11. Junii 1720 r.

Co należy do propozycyi Jego Mości Xiędza Biskupa Kuiawskiego, a oraz strony kommunikacyi skryptu do niego; przy uniżonym za to Waszey Xiążęcey Mości podziękowaniu oznaymuię. Żem Ja nie miał od Dworu żadnego Ordynansu, ażebym się mieszał do Interessow Stanisława Leszczynskiego, ani też żebym mu iakie miał czynić propozycye; a nie maiąc Ordynansu nie mogłem wkraczać w Dzieła Wielkiey Konsekwencyi, ale może bydź że te nie prawdziwe relacye zdąd pochodzą. Przed pięcią Miesięcy pewny Francuz prosił mnie o zwyczayny Paszport dla przeiazdu do Dworu Naszego, powiadaiąc że chce służyć Carskiemu Wieliczeństwu, y z tym się odezwał że służył w Woysku Polskim był kommendantem w Elblągu, y znał dobrze Waszą Xiążęcia Mość ktoremu Ja paszport dałem. Nadto mnie powiedział, że on ma in commissis od Stanisława, żeby Jego Carskiemu Wieliczeństwu podczas Generalnego Traktatu dał mu protekcyą y do pomogł, ażeby Jego Krolewska Mość y Rzeczpospolita obmyślili mu iaką pensyą dla subsistencyi. A oprocz tego nic więcey nie mowił, y będąc u mnie dwa razy odiechał etc.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Chorążego Kijowskiego. z Warszawy dnia 29. Junii 1720.

Miałem Relacyą od Jego Mości Xiędza Biskupa Przemyskiego, cum quanto zelo et studio utrzymywałeś Wasz Mość Pan na przeszłym Trybunale Radomskim novellam legem, insistendo Deklaracyom przeszłych Trybunałow. Co wszystko doniosłem Jego Krolewskiey Mości Panu Memu Miłościwemu czego iest bardzo wdzięczen, y przy podaiących się okazyach uznasz Wasz Mość Pan w skutkach samych Regiam gratitudinem. Ponieważ zaś Expedycya Seymowa nie może bydź żadną miarą tak prędka wygotowana, y na tego Umyślnego długoby czekać, kiedy maiąc mną pewną okazyą, nie omieszkam przez nię adressować tey że Expedycyi; Na ten czas y wzglądem innych Uniwersałow ni czasum zerwania pierwszego Seymiku, maiąc exploratam mentem Principis, odpisać Wasz Mości Panu nie omieszkam; pragnąc zawsze kontentować vota et desideria Wasz Mości Pana Applikacya moia, y świadczyć mu Jakom iest z wielką estymacyą etc.

Desideria Woyska Koronnego utriusque Authoramenti podane Jaśnie Oświeconemu Trybunałowi Skarbowemu Radomskiemu. Dnia 7.° Miesiąca Junii Roku Pańskiego 1720. #

Przez tak wiele Trybunałow Skarbowych in Antecessum odprawionych wszystkie desiderium Nasze ustnie
y na Papierze podawszy nie chcemy repetita crambe tędium przynosić Jasnie Wielmoznym Wielmoznym
Ich Mościom Panom Commissarzom Naszym y Dobrodzieiom, ktore ieżeli wte kilka punktow cum molesto
rogo verbo wmiesza się, niech ma reflexyą Jasnie Oswiecony Trybunał, że ieżeli Ich Mość Panow rzecz uprzy
krzona słuchać Naszych Expostulacyi, y iak Nam daleko wiksza cierpieć to za Krew Naszą Oyczyźnie po
święcona, bez prawia.

1º. Supplikowało Woysko utriusque Authoramente wpodanych przedtym od siebie punktach o stare zasługi, o
gutem wypisaliśmy porządnie likwidowane nielikwidowane przyznane przez Seymy y Radę Warszawską, tu-
dzież zawieszone do dalszey Rzeczypospolitey decyzyi, wybrane przez Ich Mość Panow Poborcow, y na swoie potrze
bę obrócone Gwiercz, aleśmy na to żadney niewzięli odpowiedzi z tym cięższym niekontentowaniem, że oyczy
a sprawiedliwie proszącym nawet słow załowano. Przecisz od własney Oyczyzny et hunc contemptum cierpli
wie y należytą znosząc modestyą, prosiemy Jasnie Oswieconego Trybunału, abyśmy y na przyszłe expostu
lacye Łaskawą mieli replikę, y na teraznieysze desideria skutecznie byli satisfakti.

2º. Uszczerbek to iest Wielkiey powagi Jasnie Oswieconego Trybunału nawit y samego Pana Boga (od ktorego
omnis potestas) niemnieysza uraża, że niektore Woiewodztwa, Ziemie y osoby absolute Dekretow Kommis
syi słuchać nie chcą, iedni tylo Zołnierzy iako całość Rzeczypospolitey zasłaniaią tak władzą dey, przez słepe
posłuszenstwo in rigore otrzymaią. Nakazano płacic Gwiercz dwie tanto motu na Seymie Warszawskim,
na ktorym iako się mowie nie godziło, tak tym bardziey przeciwko postanowieniom tego. Coż na to niektore
a iesze pierwsze in Ordine Woiewodztwa. Oto powiadaią Seymik nie stanął nie masz oczym płacic. a dla Bo
ga czy może iedno Woiewodztwo Całey Rzeczypospolitey, Jeden uparty Szlachcic zgromadzonym wszystkim
stanom sprzeciwić się. Supplikuiemy o skuteczne supra hos abusus remedium, bo przeciwne rigores całe nie nie
pomogły. Powiadali, że może się pœna peculatus piculio retento bonifikować. Jeżeli zaś Executio Milita
ris w Dekrecie condemnationis z execepcyami wszystkich fortuna albo Imienności pierwszych wyrażona
będzie. Prosiemy aby nam Regulamen był napisany, iak mamy zacząć y prosekwować Exekucyą, czyli
do Wsi od Granicy, czy Dobr pierwszych Urzędnikow ma bydź sprowadzona, Nam się zaś zda naylepszy sposob,
aby Jasnie Oswiecony Trybunał napisał Deklaracyą, że ktore Woiewodztwo y Ziemia nie chce obedire Legi et
Decreto, aby za Ordynansem Hetmanskim wszedł tam Regimentarz zkilkunastą Chorągwiami, y
poty miał bez zapłaty sustentacyą, poki nie oddadzą cum supplici persone suum contingens.

3º. Dekreta Jasnie Oswieconego Trybunału sacro sancte obserwuiemy. Supplikuiemy tylko po łacinie mało
rozumiemy o przetłomaczenie punktow w Dekrecie tak rzecznem między chorągwią, a niektorym Starostwem
napisanego wten sposob za zatrzymaną płacą nie każano wydzielić części iaka ducta proportione Grodom
ktorey Zołnierze zażywać będą powinni, as ad realem Satisfactionem. przyięta appendiem non præiudican
do quidquam futuro ex Justitia distrubutiva Sacræ Regiæ Maiestatis Successori tłumaczono na tamto,
że kiedy Starosta po odebranych Dobrach naraźitrz lub w kilka dni umrze, lub ieżeli komu inszemu
Starostwa swego uczyni Cessyą, wtylez dni, to Zołnierska Hyberna y Zasługi, tudzież koszt na sprowadze
nie Grodow łożono, na zapomożenie dla Intraty Poddanstwa, y wszelka zginie reparacya. My tedy iako Bo
skiemu y Ludzkiemu Prawu sprzeciwiaiącemu się tłumaczeniu nie wierzymy, bo coby to za sprawie
dliwość była, do tego onus Hyberny należy ponosić Mieszczanom y Chłopom, ktorzy nie przez Przywileie
Jego Krolewskiey Mości ale Syn albo krewny bierze grunta y domy więc wtych powinniśmy się upomi
nać Hybern et Onera Fundi u Starostow Quarty. Supplikuiemy aby przez deklaracyą to nam obia
śniono było, bo non præiudicatur futuro Possessori, kiedy oddawszy co cudzego, będzie miał pacificam possem.

4º. Obywatele Woiewodztw y Ziem tudzież niesłużący iuż w Woysku żołnierze upatrzywszy sobie iaki pretext ik
dawny do chorągwi lub Towarzysza, zaraz przez Woznego y Szlachtę punktualnie arestuie płacą. Dobr Po
ssessorowie radzi będą tey okazyi zatrzymania pieniędzy, prosiemy aby to nieowinieniens przez dekla
racyą uniciono było.

5º. Supplikuie Woysko, aby mogli wchodzić per indictionem w Aktoraty cudze, y pretensya Ich maiące
konnexyą, bo się z własnego niedoczeka Sprawy wpisu, a interim iustus patitur.

6º. Lubo mamy Swiątobliwy Dekret Jasnie Oswieconego Trybunału że kazał płacić Hyberne, na ktorą zaszła a
sekuracya, iednak że tak wiele znayduie się podobnych, prosiemy o generalną deklaracyą.

7º. Additament zasług do Prus ze Skarbu Koronnego na wiele części podzielony, więc że iezdząc po niego zdu
skich kraiow, więcey by Towarzysz stracił na drogę, na wielu mieyscach zalega, Uprasza Woysko Jasnie O-
świeconego Trybunału, aby iedney, ktorey dostał się, Chorągwi poblizszey cała Summa Pruska, aby inne
nie miały w tym zawodu.

8º. Ich Mość Panowie Obywatele Woiewodztw y Ziem od Urzędow swoich płacić nie chcą, więc prosiemy,
aby Rzeczpospolita znalazła sposob, aby Ich przymusić ad præstandam satisfactionem.

9º. Czytaliśmy wszelką obserwancyą Deklaracyą Jasnie Oswieconego Trybunału o likwidacyach et rigorem
non practicatum Juramentow, iakoz mamy przysięgać na to że Towarzystwo przytomnie iest u Chorą-
gwi; kiedy w zimie drożyzna Siana y Owsa, teraz zaś w lecie iako ustawiczni bydź mogą, kiedy Ich Mość
Panowie Starostowie y Dzierzawcy Gospod dla ludzi, Swoiemi Ich osadziwszy Dworskiemi, y Trawy dla Ko
ni nie pozwalaią prosiemy aby hinc mało Przeswietna Izba sub onire rączytar alias nie będzie Kon spo
sobny do Usługi publiczney, kiedy go na blokę ztrudą wypędzą.

10º. Moneta lubo nie w każdym mieyscu inaczey zwiedka szkoda Zołnierzom idzie, bo wiednychże Mieyscach
a osobliwie w Prusiech daia Nam Czerwone po złotych osmnaście, a ciż dami nie chcą wziąść tylko //

tylko po siedmnaście, iest to summa Iniustitia, et depactatio.

11º. Iest wola Rzeczypospolitey, aby Iaśnie Wielmożni Ich Mość Panowie Rotmistrze zaciągali kompania
w Ćwierci Nowembrowey iest Konstytucya, aby Hyberna oddana była między Swiętym Michałem a Swiętym
Marcinem, a tu nam Assygnacye wychodzą z Skarbu koło Swiętego Michała, iako tak Rok w Anno 1719. a ta
ci kara 1720. w Augusto Żydom na Raty, iakoż abo Officyerowie zaciągaią Towarzystwo, abo iako satisfiet Legi
positivæ, abo iako wystarczy Deputat iadąc od Chorągwi daleko, ile że Żydzi Harti, do których wychodzą Assy-
gnacye departymenta wydaią do kilkunastu miasteczek od siebie odległych, albo do kilkudziesiąt Karam, na które
podzielą kilkaset złotych, Supplikuiemy, aby Żydzi razem dawali pieniądze na Swięty Marcin nie na Raty.

12º. Nie mnieysze iest nasze uciemiężenie z Szlachtą osobliwie w Podlasiu, że nie Komportuią pieniądze podług Kon-
stytucyi, aby Deputat razem nie nie przykrząc się, odebrał. Umyślnie daią okazyą, albo słowami zelżywemi, abo cza-
sem porwaniem się do bicia, żeby Żołnierz wiolencyą zrobił, lub żeby Konia zagrabił, za którego na przyszły Rok
aresztem tamuią pieniądze, lub na kommissyą pozywaią, a czasem /iako niedawno stało się Deputatom Chorą-
gwi Iego Mości Pana Iaworskiego/ miasto zapłacenia upominaiącym się, Konie zabieraią, y piechotą siedmiu my-
mych puszczą. Prosiemy aby exorbitancya exemplariter karana była, y aby Sprawa Deputa Iego Mości Pana
Iaworskiego ex Declaratione Prześwietnego Trybunału bez Regestru przywrócona była.

13º. Hyberny zaległe ile na tych mieyscach, kędy Chorągwie nie brały na ten czas ustawy, per Iustitiam, aby były od-
dane w rat Woysku. Additamenta Hybern et ultimæ consumentiæ teyże Łaskawey Iaśnie Oświeconе-
go Trybunału pamięci Woysko rekommenduie.

14º. Ćwierć Podhaiecka ile na która zaszły assekuracye, tudziesz w którym Województwie weszła iuż w 10
tysiącem, aby była zapłacona, albo dopłacona upraszamy.

15º. Napisany iest rigor, aby kompania pod przysięgą deferat, ieżeli Ich Mość Panowie Rotmistrze y Porucznicy
nie depaktuią, niewiem iakim prætextem Rzeczpospolita te Urzędy Woyskowe wspomina do kary kiedy ich
na Seymie y w Trybunałach zapomina do Zapłaty. Prosi Woysko za swoiemi Officyerami, bo iako bez Star-
szyzny żadne nie iest zgromadzenie, iako Ciało bez głowy Monstrum, tak Woysko bez rządzących bydź nie mo-
że, Ieżeli zaś Rzeczpospolita tacito Consensu pozwoliła, aby sześć Koni cedant na Officyerów prosiemy, aby uczy-
niła przez deklaracyą pomiarkowanie wiele się ma dostać Rotmistrzowi, wiele Porucznikowi, Chorąże-
mu, Doboszowi, Trębaczowi, Surmaczom bez których się obeyść nie może.

16º. Do tego z respektu Rzeczypospolitey rekommenduiemy Ministrów Woyska, to iest Strażnika, Sędziego Obo-
zowego, aby mieli gaże swoie, wszak są zawsze, albo gotowi bydź w obsequio publico.

17º. Dekreta Iaśnie Oświeconego Trybunału ieszcze trzecioletnie pozachodziły na Województwa y Ziemie
nie płacące Ćwierci undecimi takowe solvat w duodecim, na tak rocznym także solvat, na teraznieyszym
simile Decretum solvat, a przecię z tego nic Supplikuiemy aby cum duplici pensione irremissibili et executio-
ne Militari przez Regimentarzów z Chorągwiami lub Officyerów z Całymi Regimentami przychodziły do skutku.

18º. Wnosi Woysko uniżoną prośbę za Iego Mością Panem Sędzią y Dyrektorem swoim, aby Dekret Iaśnie Oświe-
conego Trybunału 1718. ferowany na Ich Mość Panów Soborców Ciechanowskiey Ziemi osobliwym iakim In-
strumentem był poparty, bo lubo ex personali Comparitione Stanisło Iudicatum, nie iednak o to niedbaią,
ani pieniędzy przysądzonych nie oddaią, zatym za Iego Mością Panem Dyrektorem o Instancyą do
Prześwietnego Województwa Krakowskiego Anno Domini 1711. Supplikuiemy.

19º. Abrogacya przysięgi, ile tak ostrey y niepraktykowaney circa Liquidationem Woysko uniżenie prosi, przy-
znaie To Towarzystwo, że zawsze nie są u Chorągwi, wiedzą bowiem Iaśnie Wielmożni Ich Mość Panowie
Kommissarze, sami przedtym Woynę służąc, iaki pożytek iest, kiedy się kilkanaście albo kilkadziesiąt ile
nie maiąc zabawy Woienney skupi. Nie zawsze ćwiczenia Żołnierskie czas zabieraią, przy których posta-
rem ile w meditullio Polski posilać się trzeba, nie tylko punktualna płaca lecz substancye y porządki a nay-
bardziey zdrowie szwankowało by dosyć na tym, że na każdą usługę publiczną nie tylko zupełni ale nad
Komplet stanąć gotowi, za co oni Panów Officyerów, Officyerowie Rzeczypospolitey Spondent.

20º. Artylerya Koronna tą punktualną płacą ledwie mogąc ludzi do siebie należących sustentować defektów
przez rożnych Nieprzyiacioł y Przyiacioł poczynionych poprawić nie może. Więc że y ta pars iest inte-
gra Woyska wnosiemy uniżoną prośbę, aby Rzeczpospolita obmyśliła oney iaki Supplement, wszak
iest w tym Interess nie tylko Woyska, ale bardziey Rzeczypospolitey.

21º. Impozgdansza nam była prezencya Iaśnie Wielmożnego Iego Mości Pana Podskarbiego Wielkiego Koron-
nego tym cięzey Nos afflixit nagły odiazd Iego z Radomia. Spodziewaliśmy się tak wielkiego Żołnierza, nie
tylko z heroicznych dyskursów Iego w Akcyach Marsowych Informacyi, lecz y od Wielkiego Ministra, Nummos
post verba także iest szczęście, a raczey nieszczęście nasze że w oboygu zawiedliśmy się nadziei iednak, że ia-
ko scimus Longas Regibus esse manus, tak Vicaria Regum Potestas Iaśnie Oświeconego Trybunału dosią-
gnie kędykolwiek zostaiącego instancyalną ręką tego Pana, że albo sięgnie ad Consortium suum, albo Tra-
ktament przyśle, o który w gotowiźnie Supplikuie Woysko, ponieważ assygnacye ieszcze y tak rocznie
na renitencyą Żydów nie są zapłacone.

22º. Woysko Polskie Cudzoziemskim Trybem służące że w una z nami Compage znayduie się społna Iego z naszym
iako do usługi Publiczney applikacya y ochota tak desideriorum Series też maią na mowecie krzywdę, takowe
zabronienie pastwisk podobne krzywdy od Ich Mościów Panów Obywatelów renitentium, płac zatrzymania od
Województw Ćwierci 1711. Więc że non dissolubile corpus coniunctum sumus, iedną prośbą do Iaśnie Oświeco-
nego Trybunału concurrimus. Excepcye tylko niektóre w przysiędze do Sprawiedliwey Rzeczypospolitey podaią.

konsyderacyi na osobliwych cedułkach. Piotr Sulmirski Chorąży Bracławski Sędzia Generalny y Dyrektor Woyska Koronnego.

Desiderya partykularne od Regimentu Gwardyi Pieszey Jego Krolewskiey Mości.

Punktualney płacy opponitur contrarietas, gdy za
Miałtoney zostaia pomienionemu Regimentowi na desertach za wszystkie zupełne siedm Rat summe
70879. Złotych groszy 11. pieniądz 8. Więc supplikuie na tak znaczną szkodę ani nadwersya Bo chociaż
podług konstytucyi takowe grunta odbierać kazano, iednak Regiment fundiszu nie ma, te grunta ad perfe-
ctionem przyprowadzić, ile gdy co Rata, to większe accrescunt długi. Żołnierze zaś zostaiąc in continuis Ser-
vitiis Jego Krolewskiey Mości do Ekonomiczney nie mogą bydz używani potrzeby, chyba żeby Kompaniom kil-
ka porcyi przy likwidacyi bonifikowane były. Podług Repartycyi Rzeczypospolitey assygnacya ze Skarbu
koronnego odebrał ten Regiment na summę w Prussiech 11065. Złotych groszy 19. sine ulla exceptione,
dotąd zaś odbiera tylko 11361½. Złotych, więc Skarb Pruskiy odciąga nam na każdę ratę cztery Tysiące złotych
co na siedm Rat uczyni, na dwadzieścia osm tysięcy deceksu. Przeszłoroczny Trybunał Radomski uczynił
mentionem w deklaracyi, aby od każdego ukrzywdzonego Possessora zaszła naypierwey u Regimentu rekwi-
zycya, aże dotąd sine ulla requisitione et adcitatione kondemnaty z Kassy Regimentowey kombinować mu-
siemy, więc owyraźnieysza cirkumskrypcya deklaracyi przeszłoroczney supplikuiemy sub nullitate tako-
wych kondemnat. A ponieważ takie zachodzą akcye, ktore przez inkwizycyą altioris lub minoris subsellii
nakazaną nie mogą być, tylko przez Żołnierzy in defectu akcyi zarzuconey innych dowiedzione lub odmo-
wione, więc supplikuie aby były przez deklaracyą in casum praemissum zostaiący pod Regimentem od In-
kwizycyi przypuszczani. A iako zważyło Woysko koronne Interessow publicznych molem na barkach Ja-
snie Oświeconych Jasnie Wielmożnych w teraznieyszym Parlamencie zasiadaiących wspieraiąca się Kom-
missarzow, ktorzy dla utrzymania Interessow publicznych aestus solis podiąwszy insomnes coguntur du-
cere noctes, tak przy nayuniżeńszey submissyi ninieysze petita podawszy łaskawey in praemissis, y skute-
czney czeka rezolucyi ufność w Pańskich pokładaiąc Sercach.

Punkta do Przeswietnego Trybunału Od Regimentu Infanteryi Krolowey Jey Mości.

1º. Regimentowi nie dostaie według Pruskiey Assygnacyi złotych 823. co na siedm Rat wynosiło złotych
5761. zaczym uprasza aby w całości według teyże Assygnacyi pieniężna mogli odebrać summę.
2º. Tenże Regiment cierpi ledwie nie co R. w pieniądzach krzywde od 70000. Złotych, ponieważ zostaie w Prusiech, a w Polszcze odebrać należy złotych 60000. Czerwone złote po złotych 18. przyimować, a znowu po złotych 16. iak nayprędzey szkodować musza, przytym w Prusiech stoiące Regimenty zupełnie swoie assygnacye w
Prusiech maią, a przecięż żołdu żadnego nie odbieraią. Także Regiment, ktory w Elblągu stoi, nie może przez
tak niemały czas wybrać Summy w rożnych Woiewodztwach, zaczym uprasza Jasnie Oświeconego Trybunału,
aby w to potrafić mogł, bo inaczey nie podobna się będzie temuż Regimentowi in corpore otrzymać. Gdyż żadne
Woysko wszelkiego Regimentu w takowey nie zostaie proporcyi y nieposzanowaniu iako Krolowey Jey Mości.
3º. Regiment maiszcze nieodebranych siedm Rat złotych 14441. gro: 12. uprasza aby mogł bydz wypłacony.
4º. Stangi Traktat y Deklaracya iak się Regimenty w spustoszonych mieyscach sprawować maią, a w tym wielka
nie możność, zatym supplikuie ponieważ z krzywdą y z niekontentowaniem tak wiklu iako y Solucyi w tych
ze pomienionych zubożałych mieyscach, niechże przynaymniey według Raty na każdego idzie pensya, a
by od nas niebyło aggrawacyi.
5º. Także cierpi Regiment z przeszłych siedmiu Rat pienięzney Summy Złotych 55202. groszy 12. dotego zu sprocesu uformowanego są nawet exkludowani Officyerowie, gdyż żadney pienięzney rekompensy odebrać nie może.
6º. Ponieważ do tych czas Regiment trzymał się w komplecie, ale widzi iż rozrywać się przyidzie ieżeli Jasnie Oświecony Trybunał radą swoią temu nie zabieży, gdyż się deklaruie przy wszelkim utrzymać porządku według Re-
gulaminu byle miano onim należyte staranie.

Item od innych

Parthya Ukrainska tot exposita periculis na Granicy stoiąca na Celu samym od Woyska postanowiona, że assi-
dui in ambitu custodiis, kiedy nieustanne Forwachty Podiazdy, y inne powinności przyzwoite przeciwko swy-
wolnym bywać od kommendy musza. Przez co znacznie Kompania na fortunie szwankuie odkoni odpada
li, y odpadli przez lat kilka trwało y dotąd. A przecięż chcąc każdy Nayiaśnieyszey Rzeczypospolitey propriis ela-
rescere obsequiis statecznie chociaż w ponissioney ruinie w koniach dotrzymuią. Recurrit tedy iako ad asylum
Łaski y Klemencyi Jasnie Oświeconego Trybunału Radomskiego Jasnie Wielmożnych Miłościwych Pa-
now y Dobrodzieiow, aby ex mensa hac Justitiae sufficientem Parthyi tey mogli adinvenire mercedem, ktora
tym ochotnieysza w służbie sobie być pokaże. Patcat Przeswietnemu Trybunałowi ta ruina, że chorągwi Jasnie
Wielmożnego Jego Mości Pana Chorążego Wielkiego Koronnego na ieden Rok zdechło koni 91. Jego Mości Pana Stol-
nika Wołyńskiego koni zdechło 52. Jego Mości Pana Starosty Tymbarskiego koni zdechło 66. a co rok przez
lat kilka osobliwie zdychało, niechayże Przeswietnego Trybunału Jasnie Wielmożnych Miłościwych Panow y
Dobrodzieiow iaka będzie wynaleziona rekompensa, o ktorą demississimo animo et cum profundissima venera
tione supplikuie Parthya Ukrainska.

Memoryał z Reppliką od Regimentow do Przeswietnego Trybunału względem przysięgi.

1º Nakazuie Prześwietny Trybunał przysięgać iako się należyte kwartałowe Rolle y Regestra oddaią, y że ci ludzie specifikowani prawdziwie znayduią się pod Regimentami, ani żadne Niemniey albo z pod drugich Regimentow nieią.
2º Że Panowie Officyerowie tych ludzi na swoię usługę nie zażywaią.
3º Że pieniędzy Regimentowych Panowie Generałowie albo inni Panowie Officyerowie na swoie partykularne pożytki nie zażywali z szkodą Regimentową.
4º Że każdy Kapitan Porucznik, Chorąży, Unter Officyerowie genuine należytą odebrali Zapłatę z punktualney płacy, tak iako iest od Rzeczy pospolitey postanowiona bez naymnieyszego uszczerbku.
1º Na to przysięgać mogą
2º Na to przysięgać nie mogą, ponieważ we wszystkich Państwach y krolestwach wolno mieć przy sobie Officyerowie Żołnierza Alias Ordynansa byle tylko swoie Warty y Marsze odprawował.
3º Ponieważ Generałowie y Regimens Kwartyrmistrowie pieniędzmi dysponuią Regimentowemi bez dołożenia się Maiorow y drugich Officyerow, więc Maiorowie nie mogą, o tym mniey wiedząc na ten punkt przysięgać.
4º Nie mogą przysięgać ponieważ 1º siła maią Mieysc naznaczonych pustych, z ktorych żadną miarą nie mogą mieć swoiey Satisfakcyi. Co na Siedm Ratow wielką wyniesie summę. 2º Kiedy Regiment stoiący w Prusiech, a płacą bierze w Polszcze ma wielką na Czerwonych Złotych szkodę. 3º Siła Expens z Regimentowych pieniędzy decidit na prawne Extrakty, y za naymnieyszy Excess Żołnierza karą Regimentowemi pieniędzmi płacić Officyerom przez co Traktamenta y Gaże ich giną y nie są płatni na coby snadniey było przysięgać. A Żołnierza prostego trudno pieniężną karać winą, bo niedawszy mu lenungu, toby uciekł, y nie mogłby subsistere. Dotego że te pieniężne Expensa prawie Officyerowie muszą na sobie ponosić. 4º Officyerowie, ktorych Regimenty stoią na Brandeburskiey Granicy siła maią Desertorow, ktorzy z zupełnym Moderunkiem uciekaią y z strzelbą, y powinien Officyer każdy znowu Moderunek drugi nowo zaciężnemu z swoiey Gaży kupować, zkąd decess w Zapłacie, przytym Rzeczpospolita nic obmyśliła na Zaciągi pieniędzy, a kiedy Officyer zaciąga Żołnierza, to mu musi kilkanaście Tynfow na rękę według zwyczaiow y dla tego nie może mieć swoiey zupełney gaży. Podaią tedy te swoie reflexye Officyerowie Cudzoziemskiego Zaciągu y słuszną pretensyą, upraszaiąc aby ad manifestum periurium (kiedy uti talia iuramenta sunt vitanda) nie byli pociągani, y żeby te punkta były z Juramentu opuszczone eta deklaracya że przysięgać nie mogą.

Instrukcya do Nayiaśnieyszego krola Jego Mości Pana Naszego Miłościwego. Wielmożnemu Jego Mości Panu Jozefowi na Załuskach Załuskiemu Staroście Rawskiemu, y Jego Mości Panu Marcinowi na Świdnie Świdzinskiemu Cześnikowi Rawskiemu Posłom, dana z Seymiku Relationis Roku Panskiego 1720.

Łaskawe prowidencyi Boskiey rozkazy iescze non sinunt calamitoram, lubo przy Oycowskiey Jego krolewskiey Mości łasce y ustawicznego Pieczy Rzeczypospolitey Starania faciem de Nostris consulere fatis, kiedy Dobroczynna Jego krolewskiey Mości łaska, circa remota ad salutem Universi bella, et dissensiones ad osculum przywiodła pacis. Pace subsultant Juga Pace rident tetricae rupes. Niech ten Pan Bog sub cuius Potestate sortes, et omnium Jura Regnorum iako nayszczęśliwsze od Ziemi Naszey zasyła Sukcessa. A to na rekognicyą dulcis Clementiae Waszey krolewskiey Mości, y na powinną podziękowanie wysyłamy posyłaiąc Braci Naszych cum remonstratione fidelitatis Wdzięcznych Poddanych, oraz zlecamy aby upraszali Waszey Krolewskiey Mości, o Łaskawey swoiey deklaracyi pokazanie skutku, złożenia Seymu oddaliwszy hos Scopulos, na ktorych y Seym przeszłego Fluctuantium rozbita się Salus. A iako iesteśmy wyperswadowani o Oycowskiey Jego Krolewskiey Mości Dobroczynności, że przy Naszey Supplice nie zechcesz, ut frustentur vota Nostra, tak tym większą podufałością zlecamy Ichmościom Panom Posłom Naszym, aby póty łaskawey od pocałowania Waszey Krolewskiey Mości nie puszczali ręki, póki tranquillam, uspokoienia Seymu przyszłego non reddet Rempublicam. Caetera activitati Ich Mościom Panom Posłom zalecamy. Jan z Krosnowy Krosnowski Marszałek koła Rycerskiego Ziemi Rawskiey.

Respons na Instrukcyą Ziemi Rawskiey.

Ta iest nayobfitsza Prac y Starania Jego krolewskiey Mości Pana mego Miłościwego rekompensa, ta naywiększa Sollicitae oko to Dobra pospolitego mentis Regiae konsolacyą, kiedy po tak długich y uprzykrzonych nieszczęśliwościach dulcis Wiernych Poddanych dego saturat quies, a iako na otrzymanie tego pożądanego voto communi pokoiu nie schodziło nigdy na prawdziwie Oycowskiey Jego krolewskiey Mości Pana Mego Miłościwego applikacyi tak y na ugruntowanie Onego ab intra et ab extra vigiles zawsze impendit curas Jego Krolewska Mość Pan Moy Miłościwy, y dla tego konformuiąc się ad nexum legis uprzedził desiderium Zacney Ziemi Rawskiey przez godnych Posłow wyrażone, gdy po Wyiściu iuż Deliberatoriarum y Expedycyą na Seym kancellaryi gotować rozkazał. Przyznać zaś y Sam livor cuncta negans powinien, że na przyszłym Seymie żadnego ex parte Jego krolewskiey Mości ad prosperum Consiliorum Successum, nie było zatrudnienia, y owszem wszelka łatwość nieporownana Łaskawość y cierpliwość, nie fatygowana długiemi niewczasami Sollicitudo. Był intentus Jego Krolewska Mość Pan Moy Miłościwy omni momento Seymu tego do Otrzymania Onegoż, y do oddalenia wszelkich obstaculorum, y pewnie by się były uprzątnęły, gdyby było mowić y radzić pozwolono, wczym referuiąc się ad famam publicam et ad universalem scientiam o applikacyach explikacyach swoich Pańskich, tez samę y na przyszłym Seymie deklaruie. A zatym ad vitandos universalnego szczęścia y przyszłych obrad scopulos nie do przychylnego zawsze Bono Publico Serca Pańskiego, ta zacney Ziemi Rawskiey Instancya Regulari powinna, ale raczey do tych, ktorzy Specioso Libertatis vocabulo ukrywaią szkodliwe Prawom, Swobodom y Dobru Pospolitemu Partium Studia. Naylepiey zaś potrafi Sekundować skutecznie uiłowanie Pańskie zacney Ziemi Rawskiey prudentia, gdy na Seym blisko następuiący takowych obierze Posłow, ktorzyby przy zgadzaiącey się cum recte sentientibus Instrukcyi concurrant zawsze, Jego Krolewska Mość Pan Moy Miłościwy applikacya, ad perficiendum opus salutis Publicae. Wczym kiedy Zacna Ziemia Rawska zobowiązaney swoiey Ku Panu y Oyczyźnie Wierności

y zyczliwosci chwalebney dopomoze, bespieczna bydz moze nie tylko perennatura felicitatis et tranquillitatis, ale tesz y skwapliwey ad præmia meritorum Jego krolewskiey Mosci Pana Mego Milosciwego Laski y Munificencyi, ktora tak Caley zacney Ziemi, iako in particulari godnym Posłom Jego krolewska Mosc Pan Muy Milosciwy ofiarowac raczy. Datum ut supra &c.

Copie de La Lettre de Son Excellence Mgr. le Grand Chancellier de La Couronne au Cardinal Salerno. a Varsovie 3. du Juillet 1720.

Votre Eminence aura juge, mon silence pendent son sejour a Vienne pour un effet de ma discretion, qu' Elle y avoit, est de quoy je supplie tres humblement Votre Excellence aussi bien, que d'etre persvadee de mon empressement tres sinceres et constant pour son Service. Votre Eminence sera informee par M. le Nonce de la satisfaction, et de la resolution de Sa Maiesté sur la Relation de Vienne. La suite depende des avis de Votre Eminence. En attendant ses ordres et en luy souhaittant toutes les prosperites, je suis avec tout le respect &c.

Copie de La Lettre de Son Excellence Mgr. le Grand Chancellier de La Couronne a M. le Feltmarechal de Flemming. 3 du Juillet 1720.

La Lettre que Votre Excellence m'a fait l'honneur de m'ecrire le 22. du Mois Juin m'a eté rendüe avanthier par M. le General Poniatowski. C'est a Mgr. l'Evesque Nommé de Cracovie de satisfaire Votre Excellence sur ce, qu'il a fait all'egard dell' Eveché de Smolensko, et il n'y manquera pas. All'égard dell' extrait de la Lettre de Mgr. le Palatin de Russie, je l'ay envoyé au dit Mgr. l'Evesque Nommé de Cracovie, lequel vouloit reformer l'ecrit connu, pour s'en servir a temps au avant les dietines prochaines ou immediatement avant la diete selon que nous concerterions ensemble. Il doit etre icy dans cette semaine, et nous en parlerons. Je suis avec tout le respect &c.

Copia Listu Jego Mosci Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mosci Pana Woiewody Mazowieckiego. z Warszawy dnia 5. Miesiąca Julii Roku Panskiego 1720.

Po expedyowaney przeszłey poczcie do Wasz Mosci Pana y danym Responsie na List Jego de 10. Junii, odebrałem dwa Listy Wasz Mosci Pana ieden dawnieyszy die 7. zinkludowanymi Proicktami Responsow wzglądem Kurlandyi Millionow, Artylleryi, y Wiszniow drugi swieszy de 17. Eiusdem Mensis Junii. Contenta onychze, y relacye tak przezorney y godney Wasz Mosci Pana Negocyacyi, iako Jego Krolewska Mosc Pan Muy Milosciwy Kontentuia, tak y kazdego konwinkuia, ze Wasz Mosc Pan optime geris Provinciam sibi commissam. Nadzieia w Bogu ze skutek tey Legacyi bardziey ieszcze ukontentuie expectationem publicam. Ztąd to occurrit Wasz Mosci Panu ad deferendum, ze 29. Junii, w Antykamerze Jego Mosc Pan Ablegat Angielski powiedział mi, ze z okazyi dyskursu mianego nie dawno między Nim, Xiązęciem Jego Mosci Dołhorukiem y mną, na ktory potym nadszedł y Jego Mosc Pan Feltmarszałek Fleming (o ktorym to dyskursie pisałem zaraz do Wasz Mosci Pana) po uczynioney Dworowi swoiemu relacyi, przy remonstracyach Jego Mosci Pana Feltmarszałka; tenze Ablegat Angielski odebrał necessaria regni sita, y ze iest authorizatus ad conferendum imieniem Pryncypała swego z Xiązęciem Jego Mosci Dołhorukiem in materia Traktatu, y ze mi to donosił iako zyczącemu Pokoiu, y przytomnemu na on czas rozmowy, y ze miał o tym donieść Xiązęciu Jego Mosci Dołhorukiemu. Jam mu podziękował za tę Confidentią, zyczące zawsze pokoiu wszystkim porządanego y potrzebnego. Namieniłem oraz, ze ieżeli Szwecya będzie się dopominała Rewla, ile mogłem zrozumieć z Xiązęcia Jego Mosci Dołhorukiego, ze Car Jego Mosc nie zechce go zadną miarą ustąpić, a zatym pokoy zostanie zawsze intra vota. Jego Mosc Pan Ablegat rzekł: ze Szwecya Rewla nie moze ustąpić, niby Szwecyi po Inflantach bez Rewla. Jam odpowiedział, ze Krol Jego Mosc Nasz y Rzeczpospolita Inflanty mieć powinni przez wszystkie racye, y Szwecya tym bardziey nam ich powinna zyczyć, nie mogąc sama mieć, y nie korzystaiąc w nich bez Rewla. Jego Mosc Pan Ablegat rzekł: y Wasze nie iesteście pewni, ze Car Jego Mosc ie odda Polszcze. Jam odpowiedział: ze nie tylko fides Traktatow, ktore mamy z Carem Jego Moscią, ale Interess Jego własny każe nam się tego nie omylnie spodziewać. Namieniłem iako nie tylko Szwecyi potrzebny, ale y samey Anglii, zczym się nie szerzę, bo to iest rzecz oczywista. Namieniłem ze Car Jego Mosc przy Finlandyi mogłby y co więcey ztamtey strony oddać. Nadszedł potym do tego dyskursu Jego Mosc Pan Graff Manteüffel, ktorysmy rekapitulowali obadwa Jego Mosc Pan Ablegat y Ja; y kiedy Jego Mosc Pan Ablegat powiedział, ze Szwecya Subsystencyą miała z Inflant, zkądby ią potym miała? y kiedym Ja na to odpowiedział, zkąd ią miała y dawniey, nim posiedał Inflanty y miała przez te lata. Jego Mosc Pan Graff Manteüffel subiunxit. Zkąd ią miała y dawniey, nim posiedał Inflanty y Pomerania. Ja na koniec mowiłem, ze nikt nie moze się dziwować, ze kazdy sobie zyczy dobrze, ale kiedy Szwecya widzi ze Rewla nie moze mieć, per consequens Inflant, ktore Car Jego Mosc (iako się iure merito spodziewamy) przez wszystkie racye Krolowi Jego Mosci y Rzeczypospolitey odda, czy nie lepiey ze pokoy y tak uczynić, a zatym konkludowałem, aby Jego Mosc Pan Ablegat zważywszy te wszystkie racye Pryncypałowi swemu ie doniosł, zeby Szwecya do tego prowadził perswazyą swoią, aby certa et tuta praeferat incertis periculosis. &c. Kommunikowałem tego wszystkiego Xiązęciu Jego Mosci Dołhorukiemu, y miał to donieść Dworowi swemu.

Copie de La Lettre de Son Excellence Mgr. le Grand Chancellier de La Couronne a M. de Massa Conseiller des Finances de Sa Maiesté Imperiale et Catholique. a Varsovie 17. du Juillet 1720.

J'ay bien reçeu et l'avis, que vous m'aviez donné, et le chocolat, que vous m'avez envoyé de la part de Son Excellence Mgr. le Cardinal Salerni. – #

Je vous suis bien obligé Monsieur pour cette exactitude, et en vous assurant de ma reconoissance dans les occasions pour vous rendre Service, je suis avec estime &c.

Copie de la Lettre de son Excellence Mgr le grand Chancellier de la Couronne a son Excellence de Baudissin General de la Cavalerie du Roy de Pologne et Electeur de Saxe a Varsovie 20. Juillet 1720.

Personne ne m'a rien dit de la demande de Votre Excellence, que j'ay appris par sa Lettre du 6. de ce mois. Voicy les difficultes all'egard de cette expedition. Quan le Privilege sera changé, la confirmation de sa Maiesté sera d'abord expediée. Je prie Votre Excellence d'etre persuadée, que je suis veritablement.

Copia Listu Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego do Jego Mości Xiędza Opata Bledzewskiego.

List Wasz Mości Pana die 4. praesentis pisany odebrałem. Rakone tey summy sześciu tysięcy pamiętam że z Nieboszczykiem Jego Mością Xiędzem Surowskim Antecessorem Wasz Mość Pana miałem traktować y uspokoić Jego Mości, dla czego proszę wielce Wasz Mość Pana abyś mi dał czas, żebym poszukać kazał między papierami ali quod vestigium. Radbym także miał Extrakt zapisu tey Summy od Wasz Mość Pana kommunikowany. Co wyraziwszy zostaię &c.

Copia Listu Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego do Jego Mości Xiędza Nominata Poznanskiego.

Pierwszy y powtorny List Wasz Mość Pana z zwykłym respektem odebrałem. Jakom zas in antecessum życzliwą moię Wasz Mość Panu świadczył przysługę że ultra spem twam otrzymał Opactwo, tak y daley tęyże przysługi kontinuować nie omieszkam. W czym że rozne zachodzą trudności, tedy y z Jego Mością Xiędzem Nuncyuszem y Jego Mość Panem Marszałkiem Wielkim koronnym znosić się w tym będę, tak aby Jura Maiestatis nienaruszone zostały, y Sumienie moie nie było onerowane, a Wasz Mość Pan zostałeś compos votis bez żadney zwłoki, a wszakże Expedycya dla Wasz Mość Pana nie może być ieszcze tak prędko, y wszystko stanie się na czas. W czym referuię się na to co pisze Jego Mość Pan Marszałek Wielki koronny. Jestem &c.

Copia Listu Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego do Miasta Poznania.

Doniosła mi listownie Jey Mość Panna Przeorzysza Karmelitek Bosych Konwentu Poznanskiego, iako od Baszty, ktora iest przy kościele y klasztorze Ich Mościow bardzo ex vetustate, et penuria temporum do upadku nachyloney, Kościoł y klasztor Onychże wocżywistym niebezpieczeństwie zostaie, yże to Wasz Mościom po tak wiele razy remonstrowały, y tranzakcya strony tego uczyniły, ktora do skutku przyiść nie może, a one in continuo zostaią metu et periculo, dla czego particularissime obliguię Nobiles et Spectabiles Dominationes Vestras, abyście, co tylko pro pietate sua, et Securitate Mniszek Chrystusowych, in avertendo eiusdem periculo uczynić możecie, ochotnie uczynili przez co mnie Nobiles et Spectabiles Dominationes Vestrae ad promovenda commoda Civitatis obligować będziecie. Interea zostaię &c.

Copia Listu Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego do Jego Mości Pana Gałęski. z Warszawy dnia 25. Julii 1720.

Podał tu Memoryał Jego Mość Pan Ablegat Szwerin Minister Dworu Berlinskiego, donosząc iakoby w Łomżynskiey y Ostrołęckiey puszczy miał się znaydować niejaki Rydelek nazwany, o zabicie Leśniczego Hansberskiego obwiniony, ktorego, abyś Wasz Mość Pan inwestygować rozkazał, y ieżeli się tam znaydzie ad Sequestrum Castrense wziąwszy, Inquizycyę iako należy wywiodszy pro Justitia osądził, instanter rekommenduię y Jestem &c.

Kopia Listu Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego do Jego Mości Pana Sędziego kolinskiego.

Doniosł tu przez podany Memoryał Jego Mość Pan Ablegat Dworu Berlinskiego, iakoby w Sprawie, ktora od Starostwa Hansborskiego do Grodu kolinskiego Jego Mości Panu Truszkowskiemu Obywatelowi tameczne rationae violentiarum intentowano, miały się dziać nie należyte retardacye, więc rekommenduię Wasz Mość Panu, abyś Sprawę pomienioną bez wszelkich dilacyi, za naypierwszą partis actoreae requizycyą y poparciem pro Justitia rozsądził. &c.

Copia Listu Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego do Jego Mości Pana Starosty Ciechanowskiego sub datum ut supra.

Graff Szwerin zaniosł tu skargę w podanym Memoryale Dworu Berlinskiego Ablegat na Jego Mości Pana Węgierskiego Obywatela ziemi Ciechanowskiey, iakoby na sto Wozow Siana miał zabrać violenter w Prusiech Brandeburskich, co ieżeliby tak być miało, tedy to donoszę y rekommenduię Wasz Mości Panu, abyś iako Starosta tamtey ziemi Grodowey, za naypierwszą rekwizycyą tego komu siano to zabrano y wiolencya uczyniona Sprawcę officio suo nicod włocznie, et sine quibusvis diffugiis osądzić rozkazał &c.

Copia Literarum Illustrissimus et Excellentissimus Domini Nostri Supremi Regni Cancellarii

ad Celsissimam Abbatissam Herfordiensem. Varsaviæ die 25a Ju-
lii Anno Domini MDCCXX.

Celsissima Princeps. Cum Negotium Celsitudinis Vestræ ex præ-
scripto Legum Curlandicarum, non alio tempore, nisi Mense Octobri vel Martio pertractari possit, idque in Iu-
diciis Relationum propriarum Sacræ Regiæ Maiestatis. Extra vero Iudicia per Rescripta Regia etiam in ligui-
dissimis prætensionibus, iudicialiter non decisis Nemini immissio in Bona per Alteros possessa concedatur.
Itaque Commissarius Celsitudinis Vestræ extra tempus Iudiciis designatum nunc veniens in desideriis Celsitudi-
dinis Vestræ optatum finem ad præsens obtinere non valuit. Sed consultum esse putarem si mense futuro Octobri,
quo Iuridica Curlandica Celebrabitur, eundem vel quem placuerit Plenipotentem instructum ad promoven-
dum hoc Negotium suum mitteret. Cui pro Iustitia assistere non intermittam. De cætero maneo cum omni venera-
tione etc. Intitulatio Celsissimæ Principi Dominæ Charlottæ Sophiæ in Livonia Curlandiæ et Semi-
galliæ Ducissæ Imperialis liberæ Abbatissæ secularis Herfordiensis Abbatissæ Sacræ Regiæ Im-
perii Principi.

Uniwersał Jego Krolewskiey Mości na Seymiki Relati-
onis po Seymie pierwszym zerwanym in Anno Domini 1720o.

Wszem wobec etc. Jakośmy nietylko własnym Naszym, ale y Uniwersalnym całey Rzeczypospolitey zda-
niem y doświadczeniem, za naygruntownieyszy wewnętrznego Pokoiu, y Utwierdzenia zupełney między Sta-
nami Konfidencyi sądzili bydź fundament, chwalebne Traktatu, y Seymu Warszawskiego postanowienie,
tak w całości Jego, całość Praw, y swobod Rzeczypospolitey, bespieczeństwo. Maiestatu Naszego, wprowadzenia
dobrego porządku, restabilimentum Militaris disciplinæ, y wiele Innych publicznych pożytkow upatruiąc,
proprincipali pracowitey Naszey około dobra pospolitego applikacyi założyliśmy obiekto, iako naywaro-
wnieysze Sancitorum pomienionego Seymu zmocnienie, y utrzymanie. Jakoż nie przemogła usiłowa-
nia wtym Naszego y powszechnego, zawziąta na wywrocenie tey zbawienney Struktury Impreza, kiedy
zwiczą Seymu Grodzinskiego Konstytucyą. Stany Rzeczypospolitey in toto za iednostayną zgodą, et vi Le-
gis perpetuæ. reassumowały, y Utwierdziły, to tak potrzebne utilitati publicæ Dzieło. Nie stanęła iednak na
tym Stopniu, zabiegaiąca malis publicis Vigilantia Nasza, ale ugruntowawszy ab intra Legum præsidio
Rzeczpospolita, staraliśmy się y od Postronnych ubespieczyć Ją insultow, y uwolnić od nieznośnego ciężaru rozpo-
ścieraiących się in vitis Nobis w Państwach Rzeczypospolitey Woysk auxyliarnych, y dla tego nietylko Emis-
sarium z Seymu Grodzinskiego do Cara Jego Mości, urgendo iako nayprędzey Woysk przerzeczonych Ewakua-
cyą wyprawiliśmy, ale y Posła Wielkiego naznaczywszy, Seym ten na utrzymanie, y ugruntowanie publicz-
nych Interessow, tudzież na pomieszczenie, y ukontentowanie desideriorum Woiewodztw, Ziemm, y Powiatow,
ex consensu Ordinum Limitowaliśmy. Alubo staranie Nasze y publiczna Expektacya votivo tey pożądaney
Woysk Jego Carskiego Wieliczeństwa Ewakuacyi, ukontentowana została successu, lubo pax pissa per omnes et
tranquilla quies Populos cieszyć poczęła, ague prospera, et adversa z Wiernemi Poddanemi partycipuiące Oy-
cowskie Serce Nasze, y gorzka przeszłych nieszczęśliwości Nodziła pamięć; przecisz niezfatygowana, y nigdy
nie ustaiąca Nasza ad commoda publica applikacya, plus ultra postępuiąc, nie pozwoliła Nam Prawem na-
znaczonego, do dalszey Seymu tego Kontinuacyi, transgredi terminu, na ktorą gdyśmy posthabito oczu y Serca
Naszego w Nayiaśnieyszym Synu Naszym, y Nayiaśnieyszey Małżonce Onego amore, seposito, oczywistego Niebe-
spieczeństwa od grassuiącego w Wielu Mieyscach Powietrza, iusto metu, z Dziedzicznych Państw Naszych ziechali,
y Stanąwszy in loco Consiliorum a zastawszy iako dominatrix diffidentiarum Malignitas, in gratiam et emolumen-
tum Cudzych, cum præiudicio Rzeczypospolitey Interessow, na pomieszanie Konfidencyi między Stanami, na zatrud-
nienie, y zepsowanie potrzebnych Obrad, złośliwie, y fałszywie rozrucita Skrypta, nie od czego Jnnego chcieliśmy tę
reassumpcyą Seymu auspicari, tylko od Solennego przed zgromadzonemi Stanami Rzeczypospolitey oświadcze-
nia się że mamy, et Sacrosancte colimus co Prawom y Zwyczaiom Rzeczypospolitey powinniśmy, że po umo-
rzonych przez Traktat Warszawski odiorum et dissensionum wzytamentach, wszystkich od Nas przyiętych
Obowiązkow dotrzymaliśmy y dotrzymać chcemy, y pokazaliśmy y wtym dość Jawny dowod nienarusza-
ney Legum Patriarum obserwancyi, kiedy w Negocyacyi Wiedenskiey przez Urodzonego Fleminga Koniusze-
go Wielkiego Lijstra Litewskiego y uformowanych proiective, et relative ad Rempublicam punktach, lubo
iawna była puritas dobrych pro bono publico intencyi, ile miarkuiąc czas goszczącey a ciężkiey w Państwach
Naszych y Rzeczypospolitey Woysk Jego Carskiego Wieliczeństwa Subsystencyi, y oczywistego na Miasto
Gdansk niebezpieczeństwa, tudzież aktualney Traktatu z Korona Szwedzką na Insule Aland Negocyacyi,
lubo pomyślnie tey proiektowaney tylko Traktatu Wiedenskiego Planty skutki y czas naylepszy rerum Ma-
gister, y sam nawet in lucem wydany oney contextus ostrożnie, y z wielka na Prawa Rzeczypospolitey animad-
wersyą, y manutencyą Swobod Jey skoncypowany pokazał bonam voluntatem et innocuum passum prze-
rzeczonego Urodzonego Koniuszego Litewskiego, y potłumił fałszywe suspicye, y złośliwe zarzuty, przecisz nie-
chcąc aby albo livor cuncta negans, albo suspicax Libertatis amor, miał iaką kolwiek naymnieyszą do przeciw-
nych Impressyi okazyą, chcieliśmy przypaść na iak nayskutecznieysze Sposoby, ktore kolwiek Stany Rzeczypo-
spolitey uznałyby potrzebne, do uformowania in hoc puncto naywarownieyszego Proiektu pro Securitate Praw Oy-
czystych de ineundis Fœderibus. Swiadkiem iest Bog nayta**i**emnieysze skrytości przenikaiący, w ktorego ręku corda
Regum. Swiadkiem czyste ab omni studio et partialitate optimorum Civium Sumienia, żeśmy in ulteriori //

Seymowania Tractu, żadnego (ktory kolwiek salva dignitate Maiestatu Naszego, et Indemnitate Jurium Nostrorum et Reipublicæ mogł bydź praktykowany) nie opuścili Sposobu, do utrzymania Seymu tego, Solo, et unico publicznego szczęścia motivo, y lubo byliśmy plus quam persvasi, że Kommenda nad Woyskiem Cudzoziemskiego Zaciągu Urodzonemu Flemingowi Koniuszemu Wielkiego Xięstwa Litewskiego in virtute Computu Woyska przez pomieniony Traktat, od Nas y od Rzeczypospolitey na Seymie zgodnie postanowionego, y approbowanego. Naypierwszy Rang w Cudzoziemskim Authoramencie maiącemu, według Trybu Cudzoziemskiego, y dawnych zwyczaiow solita praxi, y ostrożnymi Władzy Hetmańskiey Warunkiem, y Cyrkumskrypcyą, od teyże Władzy, provide oddana, przez niego była że wszelką od Ordynansow Hetmańskich dependencyą, z należytą Regimentow y dyscypliny Woienney Attendencyą administrowana, iednak widząc, że ią obtentui sumebat, et pro lapide Offensionis niesłusznie zakładała usadzona na zerwanie Seymu niektorych animositas, tentowaliśmy omnia possibilia media, przez dane ustnie, y na piśmie deklaracye, do uspokoienia tey Materyi, ktora że weszła, lub niewinnie w kontrowersyą in publico, post scitum Nostrum y Wielmożnych Senatorow, y Ministrow Status, prywatnego Jey uprzątnienia conatum, chcieliśmy superabundanter nawet w tym słuchać zdania y rezolucyi Rzeczypospolitey za złączeniem się Izby Poselskiey z Senatem ziednoczoney, niewątpiąc bynaymniey, że Rzeczpospolita tym łatwiey będzie mogła widzieć, rozeznać y osądzić wszystkie w tey Interwenienciy okoliczności, y konserwować to, co Supremæ Authoritati Maiestatu Naszego y Rzeczypospolitey a co Władzy Hetmańskiey należy. A iako ten że Urodzony Koniuszy Litewski nigdy nie pretendował independenter od Władzy Hetmańskiey exercere teyże Kommendy nad Woyskiem Cudzoziemskiego Zaciągu, y zawsze za Ordynansami teyże Władzy Hetmańskiey wszystko czynił, tak ubespieczyliśmy powtorzoną od Thronu Naszego toż samo in futurum deklaracyą, et spopondimus iako naywarownieysze Władzy Hetmańskiey intra metam et limites Circumskrypcyi Traktatowey assekurowanie, czyto przez Nową Konstytucyą assensu universali uformowaną, czyli prævia z Wielmożnymi Hetmanami conventione, przez Deputacyą ex Senatorio, et Equestri Ordine przy Nayprzewielebnieyszym w Bogu Jegomości Xiędzu Prymasie y Wielmożnych Ministrach Status skoncentrowaną, nie mogąc iako żadnemu poddanemu Naszemu Sądem nieprzekonanemu, tak y Urodzonemu Koniuszemu dobrze Nam od Początku Panowania Naszego zasłużonego, gwałtem wydzierać honoru, cum præiudicio Komputu od Nas y Rzeczypospolitey postanowionego, et manifesta eversione Traktatu Warszawskiego, dopuszczać. Po tak szczerey Sentymentow Naszych Explikacyi, Spodziewaliśmy się, że przykładna Nasza, y nieporownana Ku tey Oyczyznie Miłość y do Utrzymania Seymu Applikacya, więcey miała wszystkich Poddanych Naszych za Serce y onych iungere dextras do usilney, szczerey, y disinteressowaney do dokonczenia obrad publicznych Dzieła Kooperacyi, y pewnie miałaby była pomyślne zakończenia szczęśliwego tego Seymu Rzeczpospolita pożytki, permaturam provisionem potrzebnych ad internam et externam Securitatem Sposobow, przez ułożoną exactissime Trybunałow Oboyga Narodow korrekturę, przez skoncertowaną na Prowincyalnych Sessiach desideriorum Woiewodztw Ziem y Powiatow akomodacyą. Ale zawzięta niektorych w Woienney Służbie Naszey y Rzeczypospolitey actualiter znaiduiących się, w Charakterze Poselskim na tym Seymie będących animositas, pod pozornym płaszczykiem okoloryzowaney Wolności, utrzymania niby Władzy Hetmańskiey, ukrywszy uciążliwą dawnych Nierządow, et despotice nad Fortunami Szlacheckiemi, tudzież Dobrami Naszemi, y Duchownemi, Militaris Dominationis chciwość, Traktatem Warszawskim zahamowaną y do należytey Sphery, z Uniwersalnym dobrze życzących Oyczyznie ukontentowaniem, wprowadzoną, wyciągnąwszy osmio niedzielny czas, na nieporuszonym, ani łatwością, dobrocią, y remonstracyą Naszą, ani Concilium, y Samychże Wielmożnych Hetmanow perswazyą, uporze, naruszywszy delicatissimam Wolnego Narodu pupillam, y Powagę Senatu, przez zabronienie głosow Intermedio Ordini, po niecichey w wolnym głosie Konstytucyi, wolała z Wielką Rzeczypospolitey szkodą wszelkie oney Sakryfikować emolumenta, aniżeli zawziętey odstąpić Imprezy; Chociasz iednak, ani te wszystkie prawdziwe Oycowskie usiłowania Nasze, y uczynione pretio Konserwacyi wnętrznego pokoiu kroki, ani Miłość Oyczyzny nie mogła flectere abruptam contumaciam, y wstrzymać, od przedsięwziętey zerwania Seymu zawziętości, przecież nie chcemy, y w tak zdesperowanym Rzeczypospolitey razie opuszczać ręku, y owszem chcąc ią remediis Ordinariis iako nayprędzey, y nayskuteczniey ratować, nie tylko Expedycyą zwykłą na Seym blisko ex præscripto Novellæ Legis przypadaiący, gotować roskazaliśmy, ale też zachowuiąc dawny zwyczay, Seymiki Relationis designare postanowiliśmy. Jakosz Uprzeymościom y Wiernościom Waszym Seymik Relationis na mieyscu zwyczaynym pro die XXIX. Aprilis Anni currentis naznaczamy, cum facultate Obrania Commissarzow w tych Woiewodztwach y Ziemiach, ktorzy Ich nie maią, na Trybunał Radomski, summopere na utrzymanie płacy punktualney, y Żołnierskiey dyscypliny, potrzebny. Nieprzepominaiąc oraz zalecić usilnie Uprzeymościom y Wiernościom Waszym obmyślenie exolutionis zaległych ieśli gdzie do wypłacenia restant Ćwierci Woysku Seymami przeszłymi uchwalonych, tudzież Ćwierci krasnostawskich, Repartycyami Trybunałow Skarbowych do Woiewodztw po Satisfakcyą odesłanych. Na ktory Seymik ziechawszy się, niewątpiemy, że Uprzeymości y Wierności Wasze tych wszystkich pomienionych sine fuco et ullo recessu expressyi Naszych, fide przytomnych swoich testimonio stwierdzonych, pondus et momenta zważywszy, nie dacie ucha ullis malevolorum susurris, y nie na ukoloryzowane Speciosis niby, a w rzeczy samey fatuis et imaginariis prætextibus suspicye, ale na niezmazany otwartego każdemu Serca naszego kandor, zapatruiąc się, nierozerwaną y potey przeciwney Seymu rupturze, z nami iednością życzliwą Radą, y nieporuszoną novellæ Legis manutencyą, exekucyą, y gotową ad omnes casus pomocą, sekundować zechciecie. Sollicitas około dobra pospolitego, y ugruntowania przystoynego trwałego, y communi voto upragnionego pokoiu, curas Nostras, y zbolałemu Sercu Naszemu desiderata przyniesiecie solitia. Ktory to Uniwersał Nasz, aby tym prędzey do wiadomości wszystkich doyść mogł, onże po Grodach, Parafiach, y Mieyscach zwyczaynych publikować zalecamy. A dla większey Wiary, wagi y pewności, Pieczęcią Wielką Koronną stwierdzić roskazaliśmy. Dan w Warszawie dnia y Miesiąca Roku Pańskiego MDCCXX. Panowania Naszego XXIII. Roku.

Augustus Rex &c.

Literæ Universales pro Comitiolis Generalibus Terrarum Prussiæ.

Universis et Singulis quorum Interest, præfertim vero, Reverendis, Magnificis, Generosis, Nobilibus,
Spectabilibus, et Famatis, Senatoribus, Dignitariis, Officialibus Nobilitati, Maioribus et Minoribus Civitatibus Ter-
rarum Prussiæ, Palatinatus. Sincere et fideliter Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. Reverendi, Magnifi-
ci, Generosi, Nobiles, Spectabiles et Famati, Sincere et fideliter Nobis dilecti. Quemadmodum experientia et voto
non solum Nostro, verum Universæ Reipublicæ propriis, Arbitrati Sumus, firmissimum esse internæ tranquil-
litatis et stabiliendæ inter Status plenariæ Confidentiæ fundamentum, Tractatus et Comitiorum Regni Genera-
lium Varsaviensium Laudabilem Constitutionem, sic in eorum integritate, soliditatem Jurium et Libertatum
Reipublicæ, Securitatem Maiestatis Vestræ, introductionem boni Ordinis, restabilimentum disciplinæ mili-
taris et alia permulta commoda publica prævidentes, pro principali obiecto Nostræ indefessæ circa Bonum com-
mune applicationis, censuimus ponendum Tractatus et Comitiorum eorundem Sanitorum, quam firmissimum
robur ac manutentionem. Nec hac in parte Nostros et Universales conatus prævaluerat Studium, ad subver-
tandam Eiusmodi salutarem Structuram præconceptum; Ordinibus Reipublicæ ad Comitia Regni Generalia
Grodnam congregatis recenti Constitutione, in toto, accedente unanimi Consensu, et vi Legis perpetuæ actum præ
fatum utilitati publicæ pernecessarium, reassumentibus, atque ratificantibus. Non tamen in eo constitit gradu, ma
lis publicis occurrens Paterna vigilantia Nostra, verum solidata Legum præsidio ab intra Respublica, conabamur
etiam ab Externis insultibus eandem liberam, atque ab insupportabili onere, Nobis invitis diffusi per Provincias Rei-
publicæ auxiliaris Exercitus præstare immunem. Quam obrem non Solum Emissarium ex Comitiis Grodnensibus
ad Suam Cæseream Maiestatem, urgendo quam citissimam Copiarum præfatarum evacuationem, expedivimus; Sed
Legato quoque Magno ibidem destinato, pro efficatiori manutentione ac Stabilimento publicorum Negotiorum, nec
non satisfactione desideriorum Palatinatuum, Terrarum, et Districtuum, Comitia præfata Generalia ex consensu
Ordinum limitavimus. Ac licet Nostra Sollicitudo atque publica expectatio votivo Successu desideratæ dictarum
Suæ Cæsareæ Maiestatis Copiarum Evacuationis, gavisa est, licet pax missa per omnes et tranquilla quies populos.
Paternum cor Nostram eq. prospera et adversa cum fidelibus subditis participans, acerbam præteritarum Calamita-
tum Sentiendo memoriam, lætitia compleverit; infatigabilis tamen, et continua commodis publicis Vigilantia No-
stra plus ultra procedendo, non permisit Nobis transgredi terminum circumscriptum lege, ad ulteriorem dictorum
Comitiorum Generalium continuationem ad eam itaque prosequendam, amore oculorum et cordis Nostri, in perso-
nis Serenissimi Filii Nostri, et Serenissimæ Consortis Eius posthabito, supositoq. iusto metu evidentis periculi a
grassante per plurima loca peste, ex Dominiis Nostris Hæreditariis, hic in loco Consiliorum tempestive comparui-
mus, ubi protinus eo comperto, qualiter diffidentiarum Seminatrix Malignitas, in gratiam et emolumentum
Externorum, cum præiudicio autem Reipublicæ commodorum, ad inter turbandam Ordinum Regni Confidenti
am tum ad difficultanda et subvertenda necessaria consilia, in Vulgus malitiosa eaque falsa disjecerit scripta:
non aliunde voluimus hanc reassumptionem Comitiorum, nisi a Sollenni coram Ordinibus Regni congregatis Ma
nifestatione Nostra; Nos videlicet cognoscere, et sacrosancte colere, quid quid à Nobis ex Legibus et Consvetudinibus
Reipublicæ debetur. Et quod sublatis per Tractatum Varsaviensem odiorum et dissensionum irritamentis, omnibus
iis, quæ acceptavimus obligationibus, plene satisfecerimus, ac easdem manutenere velimus. Et quidem hac etiam
in parte demonstravimus in Nobis documentum sat evidens inviolatæ Legum Patriarum observantiæ, cum licet
in Negotiatione Viennensi per Generosum Fleming Magistrum Stabuli Magni Dux Lithvaniæ Supremum, for
matisque proiectivè et relativè ad Rempublicam articulis, manifestissima patuerit intentionum Nostrarum pro
Bonopublico puritas, signanter, considerata reali, eaque gravissima in Dominiis Nostris et Reipublicæ, Copiarum
Suæ Cæsareæ Maiestatis subsistentia, insuper palpabili periculo imminenti Civitati Gedanensi, nec non in Insula
Aland actuali cum Corona Svetica Tractatu. Licet præterea propositæ duntaxat Eiusdem Tractatus Viennensis plan
tæ, votivi effectus, tempusque omnium rerum Magister, quinimo ipsemet luci publicæ datus eiusdem plantæ con
textus, caute Satis atque cum omni super Leges Reipublicæ animadversione, Immunitatumque illius manu
tentione formatus, rectam voluntatem et innocuum passum dicti Generosi Magistri Stabuli Magni Dux Lithva
niæ Supremi demonstraverit, ac simul falsas suspiciones et malitiosa obiecta irrealitatis convicerit. Paurendo
tamen ne aut Livori cuncta neganti, aut suspicaci libertatis amori remaneret inde aliqua vel minima contra
riarum impressionum occasio paratieramus acceptare quolibet efficacissima media pro idoneis ac necessariis ab
Ordinibus Regni adinventa, ad formandam in hoc puncto de securitate Legum Patriarum deineundis Fœderibus
Constitutionem. Testis est Deus, abscondita quæque secretissima penetrans, in cuius Manu corda Regum existunt;
testes puræ ac immunes ab omni Studio et partialitate optimorum Civium Conscientiæ, Nos in ulteriori Comitio
rum Tractu nullum (qui salva Dignitate Maiestatis Nostræ et indemnitate Jurium Nostrorum ac Reipubli
cæ practicari poterat) intermisisse modum, Comitia eadem ad optatam conclusionem deducendi, solo et unico
publicæ felicitatis motivo. Et quamvis fueramus plus quam persvasi, Commendam Exercitus Exotici Authora
menti Generoso Fleming, Magistro Stabuli Magni Dux Lithvaniæ Supremo in virtute Computus Copiarum
Regni, Tractatu eodem per Nos et Rempublicam in Comitiis Generalibus, unanimiter constituti et approbati,
ordine primum in Exotico Authoramento locum possidenti, practicato in simili militia more, veterique con
svetudine ac usitata praxi, præcustodito potestatis Ducalis assecuratione et circumscriptione, ab eadem Autho
ritate Ducali provide concessam per illum adhibita omni a mandatis Ducalibus dependentia nec non competen
ti Regiminum atq. militaris disciplinæ attendentia esse administratam, eo tamen præ oculis habito, quod can
dem ipsam Commendam obtentui sumebat, et pro Lapide Offensionis inuste ponebat, studiosa quorundam
abrumpendis Comitiis animositas: tentavimus omnia possibilia media, datis oretenus et in scripto declara
tionibus, ad sopiendæ huius ce materiæ. Quæ siquidem licet innocenter ansam controversiis in publico //

præbuerat, post irritum Nostrum, et Magnificorum Senatorum Ministrorumve Status privatim eius-
dem amovendæ conatum, superabundanter etiam voluimus præbere aures resolutioni atq sensibus
Reipublicæ post Coniunctionem cum Senatu Conclavis Nuntiorum unitæ, minime dubitantes, Rempu-
blicam facilius inspicere, dignoscere, atque discernere posse, omnes huius intervenientiæ circumstantias,
tum quoque conservare id, quod supremæ Maiestatis Nostræ et ipsiusmet Reipublicæ authoritati,
quodque competit potestati Ducali. Prout vero Memoratus Generosus Magister Stabuli Magni Ducatus
Lithvaniæ Supremus, exercitium Eiusdem Commendæ super Exercitum Exotici Authoramenti independen-
ter a postetate Ducali nunquam prætendebat, cunctaque fecit ac præstitit ex Regula Ordinationum eiusdem
potestatis Ducalis, ita idipsum pro futuro quoque servandum, iterata a Throno Nostro declaratione anc
curavimus, ac spopondimus, insimul tutissimam potestatis Ducalis intra metam et limites Circumscri-
ptionis Tractatu contentæ cautionem, vel nova Constitutione universali Ordinum Regni assensu formata,
vel prævia cum Magnificis Ducibus Conventione, per deputationem ex Senatorio et Equestri Ordine, in
præsentia Reverendissimi in Christo Patris Domini Primatis, et Magnificorum Ministrorum Status
concertata. Cum permittere nequeamus ullum subditum Nostrum non iure victum, et per consequens
præfatum Generosum Stabuli Magni Dux Lithvaniæ Supremum Præfectum, optime de Nobis a primis
auspiciis Regiminis Nostri meritum, violenter honore privari, non sine præiudicio evidenti computus
per Nos est Rempublicam constituti, imo cum eversione manifesta Tractatus Varsaviensis. Præmissa
igitur eiusmodi Sincera Sensus Nostri explicatione sperabamus exemplari, atque incomparabili a-
more Nostro erga hanc Rempublicam, intensaque ad effectum obtinendæ felices Coronodis Comitiorum
applicatione, potuisse Nos devincere Corda omnium Subditorum Nostrorum, eorumque iungere dex-
tras, ad sedulam veram nec interessatam actus Consiliorum consummationem. Etenim vero certe Res-
publica felici Comitiorum eorundem eventu Satis prosperos Lucrata fuisset fructus, per maturam opportu-
narum rationum internæ et externæ Securitati provisionem, per exactissime dispositam Tribunalium
utriusque Gentis Correctionem, per concertatam denique in sessionibus Provincialibus desideriorum Pala-
tinatuum Terrarum et Districtuum accomodationem. Sed nonnullorum in obsequis Exercitus Nostri et
Reipublicæ, ac simul in Charactere Nuntiorum actualiter in hisce Comitiis existentium animositas,
decertando sub speciose coloratæ libertatis pallio, circa manutentionem quasi Potestatis Ducalis, et quod
erat revera, occultata gravi anteriorum deordinum ac despoticæ super Fortunas Nobilium, Nostraque et
Ecclesiastica Bona, Militaris Dominationis cupiditate, quæ Tractatu Varsaviensi restricta, ac ad debi-
tam Sphæram cum Universali bene Patriæ faventium satisfactione reducta est, maluit nulliter ex
tracto Octo Septimanarum tempore, præfacta pertinacia, nec facilitate, bonitate, Lenitate, remonstra-
tioneque Nostra, nec persuasione Concivium, et ipsorummet Magnificorum Ducum Exercitus emollita,
in meram delicatissimæ pupillæ Liberæ Gentis, Senatusque Authoritatis Convulsionem per impedi-
mentum votorum Intermedio Ordini tumultuarie factum, post recentissimam de libera voce Constitu-
tionem, vel cum tanto Reipublicæ dispendio, cuncta eius emolumenta sacrificare; quam ab obstinato suo
condescendere proposito. Quanquam vero impensi huius modi ex Nostra Paterna solicitudine conatus, conser-
vationisque internæ quietis pretis a Nobis facti passus, ac insuper communis Patriæ amor flectere non potue-
rint abruptam contumaciam, et retinere a præconcepta rumpendorum Comitiorum protervia: Nos vel in tam de-
spirato Reipublicæ casu, nequidquam remittentes solicitudinem Nostram, quin imo eidem iniquæ sorti publicæ
mediis ordinariis quam citissime et quam efficacissime Succurrere volentes, non solum Expeditionem Solitam pro
Comitiis ex præscripto legis Novellæ proxime incidentibus, præparare iussimus, sed observando Usus antiquos Co-
mitiola Relationis Universaliter designare constituimus: prout Sinceritatibus et Fidelitatibus Vestris per præsen-
tes Conventum Generalem Terrarum Prussiæ iuxta unitatum alternæ vicis recursum Mariæburgi pro die Mensis
Anni Currentis indicimus, atq promulgamus: facultate addita Electionis Commissariorum si non sunt constituti, ad fu-
turum Tribunal Regni Radomiense, pro manutentione punctualis exolutionis Stipendiorum atq disciplinæ Milita-
ris per necessarium Tribunali. Simul impense Sinceritatibus et Fidelitatibus Vestris commendantes provisionem exo-
lutionis retentorum Exercitui Quartualium, anterioribus Comitiis Regni Generalibus laudatorum, nec non scorsivo-
rum Quartualium Crasnostavensium nuncupatorum, Repartitionibus Tribunalitiis Thesauri Regni pro satis fa-
ctione ad Palatinatus remissorum. In quo quidem Conventu Generali Terrarum Prussiæ, certi sumus Sinceritates
et Fidelitates Vestras, sine fuco et ullo recessu memoratorum expressionum Nostrarum, fido testimonio præsentis
hoc in loco pro tunc Senatus et Concivium Suorum assertarum, pondus et momenta pensaturas, nec aures ullis ma-
levolorum Susurris accommodaturas, ad eoque non speciosas, re vero ipsa fatuas et imaginariis prætextibus coloratas
suspiciones, sed patentis cuilibet Cordis Nostri candorem illibatum respecturas, tum quod reliquum est non interrupta
(licet post adversam Novissimorum horumve Comitiorum rupturam) Nobiscum unitate, recto Consilio inconcussa
legis novellæ manutentione atque executione, ac ad omnes casus prompto adiutario, sollicitis curis Nostris, circa
bonum commune ac Stabilimentum honestæ firmæ et voto Universali desideratæ pacis exoptata Solatia in-
genti dolore saucio cordi Nostro allaturas. Quibus interim bonam valetudinem et prosperum Consiliorum eventum
ex animo precamur. Præsentes autem literas Nostras maioris ergo fidei propria Manu Nostra subscriptas, Sigil-
lo Regni muniri, et quo citius ad notitiam omnium perveniant, in locis consuetis publicari mandavimus. Da-
tum Varsaviæ Die Mensis Anno Domini MDCCXX Regni Vero Nostri XXIII. Anno

Augustus Rex.

Præliminaria do Traktatu między krolem JMoscią Polskim y Szwecyą partykularnego.

Maiestas Sua Regina Sveciæ, tam per Strictam
Sanguinis Colligationem, quæ est inter illam et Regem Poloniæ, quam per utilitatem reciprocam, quam
Coronæ tam Sveciæ, quam Polonæ omni temporæ et Fœdere, et unione mutua habere solebant a principio
Regni sui, verum desiderium terminandi pace solida et durabili Bellum, quo ista bona Cointelligentia et unio,
tanto tempore interrupta fuit, cum Maiestas sua Svetica animadvertisset Regem Poloniæ non minus esse
dispositum in favorem tam Salutaris operis, sua præfata Maiestas Svetica credidit, quod in coniuncturis præ-
sentibus, et ad citius terminandas turbationes Nordicas nullum deberet tempus intermittere: ad afferendam
hoc in Negotio Omnem à Se dependentem facilitatem qua propter convenit et consentit, ut Tractatus præ
liminaris inter Se, et Regem Poloniæ super Articulis sequentibus concludi possit.

1º. Maiestates suæ hoc præliminari Tractatu conveniunt, de amnestia et cessatione omnis Generis hostilitatis,
ut hac mediante succedat præsenti bello pax solidæ et sinceræ amicitiæ.

2º. Ad istum finem utraque Maiestas renuntiant omnibus prætensionibus quas seu directe, seu indirecte una su
per alteram formare possent; et obligant se omni possibilitate sua, emolumentis et interiis suis omnibus allaborare.

3º. Maiestas sua Regina Sveciæ recognoscit pro solo et Legitimo Rege Poloniæ Augustum IIdum qui actualiter est super Thro
num, et post illius mortem, illum, quem Status, Legitime congregati, congruum iudicabunt, eligere.

4º. Sua Maiestas Regina Sveciæ reservat sibi in Pace futura satagere de Congrica Regis Stanislai Subsistentia.

5º. Sacra Maiestas Regia Poloniæ appromittit concedere Amnestiam Generalem, et sine ulla exceptione omnibus sub
ditis Polonis, qui hucusq. partes defuncti Regis Sveciæ secuti sunt. et Regis Stanislai, procurando illis restitu-
tionem terrarum et Bonorum ad illos Legitime pertinentium.

6º. Sacra Regia Maiestas Poloniæ omnem dans operam conservationi et Manutentioni Libertatis et Constituti
onum Regni Poloniæ et Magnus Dux Lithvaniæ, et sua Maiestas Regina Sveciæ interesse habens considerabi-
le in eorum manutentione. Maiestates suæ sibi promittunt contribuere in omnibus iis, quæ a Se dependent ad
manutenendam prædictam Libertatem, et prædictas Constitutiones, contra eos, qui possent velle iis derogare.

7º. Maiestates suæ obligant se mutuo adhærere conditionibus supra expressis, sive allii inter Fœderates Nordicos, si
militer pacem ineant cum Corona Sveciæ, sive non, interim appromittunt servare decretum, donec aliter even-
tum sit, et impendere omnia media necessaria, ut Nordicæ turbæ bellicæ cito terminentur.

8º. Tractatus Solennis ineundus in fundamento istius Conventionis præliminaris concludetur sub mediatione Sacræ
Maiestatis Imperialis et suarum Maiestatum Regum Galliæ et Magnæ Britaniæ, et Tractatus Olivensis confir-
mabitur, in Omnibus suis punctis et Articulis. In cuius rei fidem ex mandato præciso Maiestatis suæ Reginæ Sve
ciæ, Nos Senatores Sveciæ, et Secretarius Status hæc Acta manu propria subscripsimus. Datum Stokolmiæ die 1ma Men
sis Januarii Anno Domini MDCCXX. Care Gustaw Ducker /L.S./ Gustaw Adam Taube /L.S./ de La Gardie /L.S./
Johan Lienstedt /L.S./ Mutaston Aubselm /L.S./

Copia Literarum Reginæ Sveciæ ad Sacram Regiam Maiestatem Poloniæ.

Nos Ulrica Eleonora Dei Gratia Svecorum, Gothorum,
Vandalorumque Regina etc. Serenissimo, et Potentissimo Principi, Fratri, Consobrino, Vicino, et Amico Nostro
Charissimo Domino Friderico Augusto, Regi Poloniæ, Magno Duci Lithvaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masoviæ, Samo
gitiæ, Kioviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolensciæ, Severiæ, Czernichoviæque, Saxoniæ Duci
nec non Angriæ, et Vestphaliæ, Sacræ Regiæ Imperii Archi Marschallo, et Electori, Landgravio Thuringiæ, Mar
chioni Misniæ, nec non Superioris, et Inferioris Lusatiæ, Burgravio Magdeburgensi, Comiti Hennebergæ, Marchæ,
Ravensbergæ, et Barbiæ, Salutem, et prospera quævis. Serenissime, et Potentissime Princeps, Frater, Consobrine, Vi
cine, et Amice Noster Charissime. Ex Literis Maiestatis Vestræ die 8. Mensis Decembris Wschovæ in Maiori Po
lonia datis intelleximus, Naves Nostras bellicas hostilia Moscorum Navigia in Mar Baltico, et eius Portum seque
Mindensem per sequentes, turbatæ libertatis commerciorum multique in Regnum Poloniæ, et civitatem
Gedanum redundatis inde damni incusari. Vestramque Maiestatem desiderare, ut pro restituenda in prædicto ma-
ri tranquillitate, agendi iste modus iisdem interdicatur. Valde Nobis ingratum est, hæc talia Maiestati Vestræ sic
esse narrata, et de vera hoc in Negotio intentione Nostra Eidem parum recte constare, Etenim Naves Nostræ bellicæ
hostilia in mari Baltico Navigia persequentes, adeo non ad turbandam commercandi libertatem, damnumque ali-
quod Civitati Gedanensi asserendum emisserunt, ut potius ad tranquillitatem et securitatem in Mari asserendam,
atque Civitatis Gedanensis commoda, et commercia procuranda, revera destinatæ sint, idemque opere etiam ipso
declarent. Cum enim Czarus Moscorum /qui, siquis unquam, libertatem commerciorum dici nimis gravissime
turbat, et tantum non penitus opprimit:/ hostiles excursiones faciendo, mare reddat infestum, et cum Nostras,
tum aliarum Nationum huc destinatas Naves capiat, atque præterea Gedanensem portum, ut accepimus Navi
giis aliquot clausum teneat, ne liber inde exitus, reditusque concedatur. Certe fas, et æquum omne, imo belli, ac Gen
tium Iura, de libertate Commerciorum data fides, ac Nostra demum vicinorumque Regnorum quæ hac agitur, res,
non permittunt modo, sed et graviter Nos hortantur, et impellunt, ut pertinacissimum hostem ubivis in mari perse-
quamur, Eumque iis imprimis Locis, ubi maxime nocet, et libero commerciorum cursui viam præcludit, pellere, et
excutere nitamur. Et quum hac una, sed non alia unquam mente Navigia Nostra Gedanensem Oram adierint, non
dubitamus, quin Maiestas Vestra conceptam de iis opiniorum facilis mutet, imo magis convenit sperare, eandem in-
stissimos, et saluberrimos conatus probaturam potius, et quacunque ratione adiuturam fore. De cætero Maiestatem #

Vestram Divini Numinis Tutelæ animitus commendamus. Dabantur Holmiæ die 11. Mensis Januarii Anno Domini MDCCXX. Maiestatis Vestræ Bona Soror, Consobrina, Vicina et Amica Ulrica Eleonora Hopken.

Respons od Jego krolewskiey Mosci Pana Mego Milosciwego na Instrukcyą Wielebnemu Dzialynskiemu Vice Prezydentowi, y Urodzonemu Franciszkowi Czapskiemu Miecznikowi Ziem Pruskich Posłom Zacnego Trybunału koronnego dany z kancellaryi Wielkiey koronney. dnia y Miesiąca Roku Panskiego 1720.

Doznaie Jego krolewska Mosc Pan Moy Milosciwy że nondum Terras Astrea reliquit, kiedy zacny Trybunał Koronny dosc iawnym dowodem chwalebna sprawiedliwosci pokazuie obserwancyą, albowiem nie tylko pragnącym oney przykładnie ią administruie, ale tesz y temu Panu, od ktorego Nayiasnieyszego Maiestatu lucem derivat, tribuit, quod suum est, oswiadczaiąc się z powinną Wiernosci y życzliwosci przez godnych Posłow demonstracyą, ktora iako effuso Dobroci Swoiey Sinu przyiąc raczył Jego Krolewska Mosc Pan Moy Milosciwy, tak bynaymniey nie wątpi, że ta Subalterna Jego krolewskiey Mosci Potestas przestrzegać zawsze będzie Jurium Maiestatis immunitatem y pilną miec zechce animadwersyą, ne confundantur Jurisdictiones. A lubo doszła wiadomosc Jego krolewskiey Mosci Pana Mego Milosciwego, że tam pod niebytnosc Wielmoznego Woiewody Chełmskiego tegosz zacnego Trybunału Dyrektora, y godnych Posłow Kondemnowano ad rogum Protestacyą Magistra tu Gdanskiego pro tutamine Prawtego Miasta, et Supremi nad nim Dominii, et Jurisdictionis uczynioną, iednak Jego krolewska Mosc Pan Moy Milosciwy suspendit słuszny swoy stąd ressentiment do dalszey od zacnego Trybunału wtym explikacyi. Interceam wniesiona za Wielebnymi Kretkowskim, Referendarzem Koronnym y Załowickim Regentem Wielkiego Pisstwa Litewskiego, tudziesz za Urodzonemi Zaleskim Podstolim Zytomirskim, y Micielskim Podsedkiem Sieradzkim Instancya valido znakomitych, et in hoc Sacrario Justitiæ, y w całey Rzeczypospolitey Zasług Ich wsparta auxilio alta mente reponit Jego krolewska Mosc Pan Moy Milosciwy, a będąc sam non ingratus meritorum Judex proporcyonalną godnosci, et Clarissimis Onych virtutibus præmiare zechce rekompensą. A lubo zacny Trybunał Koronny vocalem famam wielkich ku Maiestatowi Jego krolewskiey Mosci Pana Mego Milosciwego y Rzeczypospolitey in Sago et Toga wyprobowanych zasług godnego Dyrektora swego Wielmoznego Woiewody Chełminskiego nie wspomina, wiedząc że virtus non indiga laudis, przecisz Jego krolewska Mosc Pan Moy Milosciwy nie tylko wdzięczną one prosequitur pamięcią ale y dalszey munificencyi swoiey pleno alveo cumulare pragnie. — Wniemnieyszey miec będzie konsyderacyi y pamięci Jego krolewska Mosc Pan Moy Milosciwy zalecony sobie od Zacnego Trybunału Interess Wielmoznego Woiewody Łęczyckiego, y kiedy dalsza Rzeczypospolitey dyspozycya resolvet ten Recess o Dobrach Stanisława Leszczynskiego, dopomoże Jego krolewska Mosc Panska powagą swoią pomienionemu Wielmoznemu Woiewodzie Łęczyckiemu ad vindicationem długu na dobrach przerzeczonych zaległego. — Azi nie tylko do Maiestatu Panskiego, ale y do Izby Poselskiey doszła querimonia od Urodzonych Posłow Kiiowskiego, Wołhynskiego, Bracławskiego, y Czerniechowskiego Woiewodztw, iakoby Urodzeni Deputaci Woiewodztwa Kiiowskiego, bez zadney ut testantur pomienionych Woiewodztw Posłowie Kontradykcyi rite et Legitime obrani, byc mieli ex hoc Subsellio rugowani; Więc aby ta Materya nie trudniła tu Obrad publicznych cursum zgda Jego krolewska Mosc Pan Moy Milosciwy, y zaleca instanter zacnemu Trybunałowi Koronnemu, aby ciz Urodzeni Zacnego Woiewodztwa Kijowskiego Deputaci munere Charakteru swego bez dalszych trudnosci fungi mogli. — Wielebnego Dzialynskiego Vice Prezydenta Trybunału Koronnego, y Urodzonego Czapskiego Miecznika Ziem Pruskich Posłow zacnego Trybunału Koronnego iako cum isto bene gestæ Provinciæ Testimonio dimittit Jego krolewska Mosc Pan Moy Milosciwy, tak pewnie non sterilescet w Dobrotliwego Pana Sercu, wniesiona za Nimi Zacnego Trybunału interpozycya, y własnych Zasług Domow, y Osob Ich claritudo, ale pociągnie Jego Krolewska Mosc Pan Moy Milosciwy do oswiadczenia skłonney ad munera Łaskawosci Panskiey, ktorą y Innym in hac Justitiæ Vinea chwalebnie pracuiącym dobrotliwie deklarowac raczy. Na własne Jego krolewskiey Mosci Pana Mego Milosciwego roskazanie.

Status Causæ.

O Dobra Chotywel y Ostrow krolewskie obrócone w Ziemskie Dekretem Trybunału koronnego.

Anno 1543. Starostwo kowelskie od krolowey Bony przez zamian za inne Dobra z Xiązęciem Sanguszkiem nabyte, miało y ma wielu boiarow, ktorych tenże Xiąże Sanguszko wszystkich oddał Krolowey Bonie z ich powinnosciami, tylko sobie iednego excypował.
Powinnosci zas tych Boiarow w Inwentarzu starym Skarbowym są opisane, aby woyną służyli, granic Starostwa bronili, one obiezdzali, z listami y z pieniędzmi Zamkowemi Kowelskiemi żeby iezdzili, Jurysdykcyi Zamkowey żeby podlegali, a w Szynkach y Młynach żeby przeszkody nie czynili Starostwu Kowelskiemu.
Anno 1548. Jeden Boiarzyn nazwany Procszko trzymaiąc ten Chotywel y Ostrow otrzymał sobie Confirmacyą od krolowey Bony za ktorą Succedanci Possessores te grunta trzymali, y trzymaią cum onere służby Boiarskiey. — Ten Boiarzyn Procsko iako y inni, pokazuie się y z tego, że Krolewszczyzny kiedy krzywdę iaką Starosta Kowelski ktoremu uczynił w gruntach, kędy się za Dworem sądzili y na Sądach Relacyinych, iako Decreta Anni Domini 1600. et 1602. edocent, ferowane.
Anno 1616. Weszli w Lustracyą z Seymu naznaczoną y potym consequenter w poslednieysze Lustracye

usq ad Annum 1663. Ztąd także apparet że Dobra te Chotywel y Ostrow są Krolewskie iuxta Constitutionem Anni 1598. folio 689. § Dobra liquidi Iuris Regii te są. Na ktore rewizie, y Lustracye Zasady albo Zayda, iako y na te zaszły. Notandum zaś że takowe Dobra Boiarskie mogą być trzymane per Successores tak iako Sołtyskie, ale przedawane bydź nie mogą Sine Consensu Regio, y iako Szołtyskie nie idą per donationes Terrestres, tylko per Cessiones praevio consensu Regio, tak y Boiarskie: dla tego na Chotywel y Ostrow nabyta donacya od Jaśnie Wielmożnego Jego Mości Pana Kasztellana Chełmskiego y consequenter Prawo Jaśnie Wielmożney Jey Mości Pani Kasztellanowey Chełmskiey iest nullitatis bo sine Consensu Regio kupione. – O co zapozwał był do Assessoryi Koronney Jaśnie Wielmożny Jego Mość Pan Woiewoda Kaliski iako Starosta Korelski Jaśnie Wielmożnego Jego Mości Pana Kasztellana Chełmskiego, ale że pendente lite fatis cessit, Więc po iego Śmierci otrzymał Privilegium od Krola Jego Mości na ten że Chotywel y Ostrow y per Intromissionem Officiosam odebrał one pacifice.

Anno 1719. Jeymość Pani Kasztellanowa Chełmska pozwała do Trybunału Koronnego Jaśnie Wielmożnego Jego Mości Pana Woiewodę Kaliskiego o te Dobra Chotywel y Ostrow evocatorie, y Trybunał Koronny wszedł in cognitionem Iurium Regalium, uznał Dobra Chotywel y Ostrow za Ziemskie które są Krolewskie, a to nie należało Trybunałowi Vetante Lege Constitutione 1598. folio 689. § Aż Kijowskie, Wołhynskie y Bracławskie Woiewodztwa insze prawa maią y pod prawo Koronne ratione Sądow nie podpadaią. Przeto Instigator Nasz Sam albo z Delatorem, ieżeliby kogo o Dobra Szlacheckie Ziemskie rozumieiąc że bydź naszemi Krolewskiemi pozwał, tedy powinien pozwać na Seym. – Więc teraz wydany iest Mandat na Seym ex instantia Urodzonych Instigatora, y Vice Instigatora Koronnych przeciwko obiema Stronom to iest przeciwko Jaśnie Wielmożney Jey Mości Pani Kasztellanowey Chełmskiey y przeciwko Jaśnie Wielmożnemu Jego Mości Panu Woiewodzie Kaliskiemu, o to że tę Sprawę w Trybunale przypuścili, et in praeiudicium Iuris Regii et Reipublicae Dobra Krolewskie w Ziemskie Dekretem przemienić się postarali. Z tego Mandatu Termini.

Supplementum Status Causae.

O Chotywel, Ostrow, dobra Boiarskie, krolewskie, nie Ziemskie

1.mo Z Listu Xiążęcia Sanguszka na ktorym się funduie Jey Mość Pani Kasztellanowa, y z Confirmacyi Krolowey Bony, pokaże się że Chotywel nie był darowany y resignowany Ziemskim Prawem, ale tylko Prawem Boiarskim dany do używania ze Służby Boiarskiey, nie Szlachcicowi albo Ziemianinowi ale Boiarzynowi. dla czego lubo mogł ten Boiarzyn z Successorami swemi tych Dobr zażywać, ale ich nie mogł przedać extra suam Familiam bez pozwolenia Pana swego Xiążęcia Sanguszka, a potym bez Krolewskiego Consensu, tak iako Sołtysi, Wybrańcy, Lemanowie mogą zażywać wiecznie z Successorami swemi Gruntow swych, ale przedać nikomu nie mogą bez Consensu Krolewskiego: Statut § Sculterus non vendat Sculteriam suam Potentiori absque Consensu Domini. folio 445.

2.do Pokaże się także z Listu tegoż Xiążęcia: Na zamianę Kowla danego, że tylko iednego Boiarzyna w Chotywlu, z tych co z Kowlem do Zamku Kowelskiego należeli, nie zostawił zostawić, a ten z Kowla Boiarzyn z innemi wszystkiemi Krolowey Bonie oddany iest, nie rodyczy sobie zachował, a ten z Chowla Boiarzyn z innemi wszystkiemi Krolowey Bonie oddany iest, nie mam o nim żadney exceptii, y swym poddanym Krolowa Bona go mianuie, nie Ziemianinem ani Szlachcicem.

3.o W Prawie Koronnym Boiarzynowie porownani, y razem są położeni z Szołtysami, przy Constitucyach Koronnych w Uniwersałach podatkowych, a w Statucie Litewskim porownani z ludźmi prostego Stanu, y z poddanymi, y że Boiarzyna zbiegłego wolno windykować, gruntu swego nie może przedać y bez assistencyi Pana swego, u Prawa nic nie może czynić iako to obszernie Statut opisał w Rozdziale 9. artykule 8. Item w Rozdziale 12. Artykule 12. Item w Rozdziale 11. Artykule 39. Item w Rozdziale 4. artykule 102. Toć y grunta ich nie są Ziemskie, Szlacheckie, ale Boiarskie Chłopskie do używania dane iako Sługom z usługi Boiarskiey, consequenter źle od nich nabyte, bo bez Consensu Krolewskiego.

4.o Działy y Reformacye Chotywla ktore strona pro fundamento Terrestreitatis zakłada, nie odmieniaią natury gruntu Boiarskiego w Ziemski, bo y Szołtysi, Lemanowie, y Wybrańcy dzielą się, y Constytucya Koronna Anni 1646. ieden Łan pozwala im między sobą dzielić. kiedy się rozrodzą na czterech gospodarzow, y Corkom albo Siostrom zapisuią na tych gruntach posagi, a przez to grunt Krolewski nie obraca się w Dziedziczny, Ziemski, Szlachecki, ale iako był, iest Krolewskim.

5.to Ani uwolnienie od Podatkow Boiarzyna uczyniła tego gruntu, gruntem Szlacheckim, bo ta wolność w zględem Służby Boiarskiey nadana iest, y wybrańcy y Szołtysi są wolni od podatkow, a przez to nie są Szlachtą y Ziemianinami, ale poddanemi y grunta ich nie odmieniaią naturom, są zawsze Krolewskiemi.

6.to Ani donacye między sobą czynione Boiarzynow tak iako Sołtysow directum dominium Panow y Krolow nie znoszą, y w Ziemskie nie przemieniaią, bo te iako abusive czynione są nullius valoris gdyż takowe grunta bez consensu Krolewskiego extra Familiam Boiarow, y Szołtysow, Alienari nie mogą, y kiedy Consens Krolewski zachodzi, to per Cessiones, a nie per Donationes przedawane bywaią.

7.mo Listy Krolewskie za Hawryłem Niecewiczem y innemi Boiarami do Starostow pisane od Krola, aby onych in possessione gruntow nie inquietowali, nie czynią tych gruntow Boiarskich Ziemiańskiemi y owszem z nich to pokazuje się że są Krolewskiemi kiedy się do Krolow Panow swych uciekali, y w Assessoryi y na Sądach Relacyinych sądzili się, dla tego podobno od Starostow bywali inquietowani, że Boiarskiey posługi z pilnością nie odprawowali. Więc Jey Mość Pani Kasztellanowa Chełmska cum Successoribus że ten grunt Krolewski Boiarski ad Ius Terrestre pociągnąć przez Dekret Trybunalski postarała się, powinna podpadać pod Prawo de abusu bonorum Regalium.

y nietylko Possessione Chotyn la powinna privari, ale y wszystkie Szkody Jaśnie Wielmożnemu Jego Mości Panu Woiewodzie iako Staroście Kowelskiemu, o grunta Krolewskie się opomniącemu refundere powinna. – Na tym Terminie Stawaiąc Jaśnie Wielmożny Jego Mość Pan Woiewoda Kaliski Suo pro Interesse Instifikuie się że Forum w Trybunale excypował w tey sprawie Patron Jego, ktory że był pogrozką przymuszony do Experimentu, y że Przywiley Krola Jego Mości z Cassowano, in Cognitionem Juris Regii się udano, na Seym Sprawy nie odesłano. W tym nie winien Jego Mość Pan Woiewoda y upraszo libertatem ab hac actione. Druga zaś stro na detrationes iako o Dobra Krolewskie w Trybunale Sądzie się mogła, y bez Seymu otrzymać Sobie Dziedzictwo Dobr Krolewskich Dekretem Trybunalskim vetantibus antiquioribus et recentioribus Legibus Regni. –

Expedycya na Seymiki Ante Comitialne in Anno 1720.

Instrukcya Urodzonemu .... Dworzaninowi y Posłowi Jego Krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego na Seymik Przed Seymowy Woiewodztwa .... Na dzień XIX. Miesiąca Sierpnia w Roku teraźnieyszym naznaczony, dana z Kancellaryi Koronney dnia VIII. Miesiąca Lipca Roku Pańskiego MDCCXX.

Nieznaten doskonale solatia et fructus prawdziwego szczęścia: ani publicznego ani prywatnego. ktokolwiek inter primas administrandæ Reipublicæ curas niekładzie promotionem et conservationem pokoiu trwałego tak ab extra, iako też ab intra, maiąc pro comperto, że nienaruszony publicæ quietis vigor omnem sortem dobra pospolitego y partykularnego superat. Pax optima rerum, quas homini novisse datum est; Na coż bowiem przydałyby się, prima ex dispersis et segregatis Familiis societatis humanæ Stabilimenta, Miasta, Provincye, Krolestwa, y inne ziednoczonych Państw gubernia? gdyby z gro madzeni w nich ludzie miłym y bespiecznym pokoiem cieszyć się y konserwować nieumieli! Na co Zwierzchności nay wysze, Magistratus Subalterni, Rady, Sądy, Prawa, Constitucye y inne præsidia Securitatis publicæ postanowione? ieżeli non studio et causa pacis, żeby nietylko między Stanami, y Obywatelami własnymi, ale też z sąsiedzkimi Potencyami, integra quies inviolabiliter manuteneri mogła. Ztąd nayszczęśliwsze te Narody poczytuią się, ktore nay więcey Panow y Monarchow swoich pacificos rachuią, y ktore w Sercach y Umysłach swoich na Ziazdach y Radach pospolitych, głęboko infixum maią pacis amorem, nec provocantes nec timentes bella. – A ieżeli zawsze każdemu iest pokoy wdzięczny y pożyteczny, tym słodszy y pożyteczniejszy w teraźnieyszych koniunkturach, ile że po tak gorzkich owocach ciężkiey y długiey Woyny, dezolacyi, y Spustoszenia Kraiow, Regio Judicio Jego Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy uznawać, oraz pro Paterno affectu zalecać raczy Prześwietnemu Woiewodztwu, aby na Seymiku przed seymowym, ea quæ pacis, Securitatis et utilitatis publicæ erunt, puncta et desideria do Instrukcyi insere, y Urodzonym Posłom promovere na Seymie następuiącym zlecilo, removendo wczesnie wszelkie obices trudniące facilitatem et felicitatem Consiliorum, lub wzruszaiące tranquillitatem Universorum: maiąc w reflexyi zerwania przeszłego Seymu exquisitum prætextum niby kommendy nad Woyskiem Cudzoziemskiego Zaciągu, ktora z dependencyą zupełna od Władzy Hetmańskiey vigore Computu y Traktatu Warszawskiego za zgodą Stanow Rzeczypospolitey postanowionego, y za Ordynansem Jaśnie Wielmożnego Kasztellana Krakowskiego Hetmana Wielkiego Koronnego iuste, provide et legitime ex usu veteri danym pro commodo Rzeczypospolitey należycie exercetur, et per consequens sine ulla culpa et causa, żadney questyi, disgwizycyi y opaczney interpretacyi podlegać nie powinna była: w ktorey materyi szczerze się Jego Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy, referuiąc się na dane na przeszłym Seymie Pańskie swoie w tym Punkcie rzetelne y konwinkuiące deklaracye, Woiewodztwom, Ziemiom y Powiatom na Seymikach przeszłych Relacyinych doniesione, to tylko iterum atq iterum zalecaiąc, aby takowe y tym podobne prætextus ad conciliandam invidiam et fomentandam diffidentiam inter Status niebyły wznieczone na pomieszanie y rozerwanie nader potrzebney między tymiż Stanami Rzeczypospolitey iedności y konfidencyi, od ktorey nietylko szczęśliwe Seymu przyszłego doyście, Woyny z Koroną Szwedzką pomyślne zakonczenie, ale też inne niezliczone emolumenta et incrementa quietis et prosperitatis Reipublicæ z doyścia tegoż Seymu nieomylnie emanatura dependent. – Jako nie płonną ma nadzieię Jego Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy de votivo successu Legacyi Wielmożnego Woiewody Mazowieckiego, ktorey exitus, z Relacyi Jegoż na Seymie przyszłym, patere Stanom Rzeczypospolitey powinien, tak ex amore et provida cura Boni publici życzy, aby Urodzeni Posłowie sufficienter byli instructi ad capiendas resolutiones conformes exigentiæ publicæ. – Że zaś dla limity Seymu Grodzieńskiego, alias Szczęśliwie in puncto Securitatis internæ et Externæ determinowanego, a ostatniego niedoszłego, inne Punkta w Instrukcyach Jego Krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego przeszłych wyrażone, sortiri effectum ferendarum Legum niemogły, Jego Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy też same Punkta immutabili zelo et tenore proponować, y rekommendować raczy. – Pretensye wszystkie Woyskowe dawnieyszych Komputow o Zasługi Stare, nie tylko Trybunałem Radomskim Anni 1699. Seymem Lubelskim, Walną Radą Warszawską, y ostatnim Seymem Assekurowane, ale też na Trybunałach, Radomskim Pośledniejszym y Commissyi Łuckiey liqwidowane, oraz przez Repartycye assygnowane, a dotąd in toto vel in parte niewypłacone, tak Successorom Woyska tego, ktore na Pograniczu podczas woyny Tureckiey pro Republica excubabat, y za swoy własny grosz żyło, iako też tego, ktore ex post in Visceribus Regni cum aggravatione Populi subsistebat, deducta liquidatione damnorum per mutuam compensationem, pro iustitia, et pro Salvando honore Fidei Reipublicæ, aby na Seymie przyszłym od Woiewodztw, Ziemm y Powiatow, przez Posłow Ziemskich sufficientem facultatem et comprobationem szkod, y krzywd od Woysk poczynionych, maiących, secundum iustam et proportionatam repartitionem akkomodowane y uspokoione Similiter

pro Semper bydź mogły, JEgo Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy urgentissime instare raczy.- Nieobmyslony
na Ostatnim Seymie certus fundus tak na reparacyą Artylleryi Oboyga Narodow, w Ceykhausach, Arsenałach,
Ludwisarniach, Prochowniach y innych requizytach, funditus zruynowanych, aby wczesnie zabieżeć się mogło
Millionowey szkodzie, iako też na otrzymanie Fortec Pogranicznych, mianowicie Kamienca Podolskiego y drugich
Ukrainskich, requirit promptam et infallibilem od Stanow Rzeczypospolitey provisionem et assignationem.-
Zachodzące z Dworem Berlinskim Intervenienceye, mianowicie ratione Tituli recognoscendi, tudziesz ratione Rece-
ptionis Homagii Eventualis, aby na Seymie przyszłym finaliter mogły bydź akkomodowane, Stanom Rzeczypo-
spolitey JEgo Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy zalecać raczy.- Eliberationem Territorii Elbingensis JEgo Krole-
ska Mość Pan Nasz Miłościwy przypominać non intermittit, aby to Miasto tot saeculorum Opus przez to nieupadło,
że Bona sua Patronymica w cudzych rękach widzieć musi, y że nullum proventum ex illis percipit, y że co rok tra-
ci ultra dwudziestu czterech tysięcy Talerow Intraty zastępuiąc Onus całey Rzeczypospolitey Korony Polskiey y
Wielkiego Xięstwa Litewskiego.- Xięstwa Kurlandzkiego y Semigalskiego aegerrima conditio, nietylko externis,
ale też et internis incommodis długo laborans, providam promptamq; na Seymie przyszłym znaleść powinna
medelam, iakoby Jura Maiestatis et Reipublicae ullum non patiantur detrimentum.- Jak dawna contro-
wersya circa Jura Patronatus cum Curia Romana, dotąd nieuspokoiona, meretur reflexionem et applicatio-
nem Rzeczypospolitey, aby ex integro mogła bydź akkomodowana.- Potop niegdy przez Swiętey pamięci Krola
JEgo Mości Jana Kazimierza Urodzonym Gratom zastawiony, ktory potym przez Constytucyą za Panowania Krola
JEgo Mości Michała, Podskarbiemu Wielkiemu koronnemu z podatkow publicznych wykupic Rzeczpospolita in-
iunxit, aby tak piękna antiquitas pro decore Rzeczypospolitey nieginęła, żeby mogł bydź wykupiony, providere
interest Rzeczypospolitey.- Montawska szpica propter asseurandam Navigationem do Gdanska z całey Pol-
ski, potrzebuie promptam reparationem, et magnum na to sumptum, gdyż Summus metus, żeby się meatus Wi-
sły kędy indziey nieobrocił, y ten złoty Talassus całe niezginął: A zatym ten powszechny całey Rzeczypospolitey po-
daie interess, z Oycowskiey swoiey przezornosći JEgo Krolewska Mość Stanom Rzeczypospolitey podaie ad reflexionem,
ut quam citius Sumptu publico subveniatur.- In simili periculo zostaie Navigatio nad Cyplem z Jarm, gdzie także
tempestive occurrere należy, żeby się meatus tey Rzeki nie zaszorował, cum ingenti Boni publici damno.-
Kommissya Mienniczna JEgo Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy sądzi bydź bardzo potrzebną, invitatis Viris, et convo-
catis illis Civitatibus Prussiae, ktore Jus cudendae monetae maią, y z Ich Gwardeynami, żeby się na tey kommissyi mogli
convenire super certum pedem, ligam, pondus, et intrinsecum valorem novae cudendae monetae Argenteae, żebyśmy się
tandem mogli porownać in valore monetae cum vicinis Nostris, tam propter facilitanda Commercia, iako et propter Cam-
bia, ktore in immensum excrescunt, propter inaequalitatem monetae, et propter pretia rerum, ktore za tym diminueren-
tur. Siłaby przez to accresceret publico, boby y Stipendia Militaria, y Hyberna była umnieyszona ad proportionem bonae
monetae, gdyby zasługi Woysko Bona Moneta odbierało. Szelągow znowu iakaby była valvatio, Stany Rzeczypospolitey
na Seymie convenient. Znaleźliby y Privati suum commodum, gdyby intratę z Dobr swoich bona Moneta nie szelągami
perciperent.- Aże bez srebra Mennica otwarta bydź nie może, defert JEgo Krolewska Mość, że oprocz Olkusza, iescze
się znayduią w Polszcze inne Srebrne Gory, bardzo bogate, ktore ad perfectionem przywieść ludzie Cudzoziemscy Artis hu-
ius gnari podeymuią się, conditione adiecta, aby im od Rzeczypospolitey obwarowana była wszelka securitas, y dane
Privilegia, żeby Gwarkowie more aliarum Nationum tamże osiedli, y tego Skarbu dobywali. W czym aby Urodzeni Po-
lacy Instructi byli, praecavet JEgo Krolewska Mość.- Miasta Koronne y Wielkiego Xięstwa Litewskiego in visceri-
bus Regni będące, iako też Pograniczne wszystkie, gdy propter continuas Belli calamitates, per impositiones et ex-
torsiones Arbitrarias ultra mentem Legum Czopowego y Szelężnego, y inne niezliczone gravamina, przyszły ad ulti-
mam et abominabilem desolationem, tak daleće, że nie tylko kupcy, ale też Artifices, Opifices, sukiennicy, iedni po-
gineli, drudzy powychodzili za granicę. Jeżeli aby ciż ludzie, albo inni na ich mieysce znowu nazad zwabieni, y zachęce-
ni bydź mogli, nie może się znaleść aliud expedientius medium, tylko żeby per reassumptionem Antiquarum Legum, Secu-
ritas et indemnitas od wszelkich ciężarow nad Prawo tychże Miast, assekurowana bydź mogła; tudziesz żeby per Constitutio-
nem caveatur, aby żadna Wełna za granicę niewychodziła, choćby też certo constituto pretio, żeby ani droższa ani tańsza
niebyła, secundum distinctionem gatunku dwoiakiey y iedney strzyży, y żeby z Polskiey Wełny w Polszcze fabrykowane by-
ły sukna y inne manufaktury, przez co by się Rzemieślnicy zchodzili y Miasta napełniali.- Skarb JEgo Krolewskiey
Mości y Rzeczypospolitey per protectiones indebitas, et varias na prywatnych mytach, ktore się nullis concessis Legi-
bus zagęściły, depactionis, violentias, aliasq; licentias, iako y przez zrabowania y rozboie kupcow, wielkie w prowen-
tach ponosi detrimentum, bo ani kupcy tantis oneribus sufficere mogą, ani (handlu swego securitatem nie maiąc) towa-
row prowadzą:- O co et vicini Principes quaerulantur, Aby zatym hi abusus tollantur, żeby commercia refloresca͞nt, y całe
nieupadły, providere należy Rzeczypospolitey.- Redintegrationem et Reinductionem ad pristinum florem dobr Sto-
łowych w Koronie y w Wielkim Xięstwie Litewskim, per avulsa y inne gravamina, et praeiudicia praeter Leges, penitus zni-
szczonych, JEgo Krolewska Mość curae et sollicitudini Rzeczypospolitey rekommenduie.- Ekonomia Szawelska przez
Stany Wielkiego Xięstwa Litewskiego, iako się per binas Constitutiones obligowały, aby wykupiona, et ad Mensam Re-
giam restituta była, urget JEgo Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy.- Że zaś ta powinna bydź wszystkich Narodow Ma-
xyma, y że na tym consistit Conservatio universi, żeby tego co się rodzi w Państwie ktorym, za Granicą nieszukać,
aby pieniądze extra Regnum niewychodziły: Więc że Bog Naywyższy obdarzył Polskę tak wielkim kleynotem
Solnym, że Samey Wody znaydzie się w Wieliczce y Bochni taka qualitas et bonitas intrinseca, iakiey cała Eu-
ropa niema, y że może bydź tak dostatek soli, że nie tylko w Wielkim Xięstwie Litewskim provideri może, ale też y
za morze udzieliłoby się jey mogło. Więc żąda JEgo Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy po Stanach Wielkiego Xięstwa #

Litewskiego, aby more Regni Colarum soli inney niebrali, tylko iedni z Sambora, drudzy z Wieliczki y Bochni,
ktora Skarb Jego Krolewskiey Mości pro Commoditate loci et conventionis z Wielkim Skarbem Litewskim prowido-
wać będzie. A zato, żeby soli Cudzoziemskiey niebrano. Status Nobilitaris participabit sol suchedniowa, taka ia-
ko w Koronie, ile gdy teraz tego Sekretu Ludzka industrya dociekła, że ta sol ma wsobie durabilitatem, y iuż iey
nieubywa nigdy, bo nietopnieie, y przechodzi ta proba wszystkie inne warzone sole, tak in virtute intrinseca, ia-
ko, y w białości. Caetera Activitati et dexteritati Urodzonego Posła committuntur. Na własne Jego Krolewskiey Mo-
ści Pana Naszego Miłościwego rozkazanie. (podpisałem) Michał Maurycy Sulki Łowczy Łomżyński Jego Kro-
lewskiey Mości Sekretarz.

Copia Listu Jego Krolewskiey Mości do Urodzonego Posła. sub data eadem dnia 8. Miesiąca Julii Anno Domini MDCCXX. Augustus Rex &c.

Urodzony wiernie Nam miły. Daiemy campum Wierności Twoiey merendi respekta
nasze Pańskie, gdy maiąc zalecone usilne Wierności Twoiey in rem Boni publici Studium, y nieporuszoną ku
Maiestatowi Naszemu życzliwość, zażywamy Osoby iego in Charactere Posła Naszego do Woiewodztwa na prze-
szły Seymik Przed Seymowy na dzien XIX. Miesiąca Sierpnia w Roku teraznieyszym MDCCXX. przypadaia-
cy, żądaiąc po Wierności Twoiey, abyś na czas pomienionego Seymiku ziechał, Punkta Instrukcyi. Naszey z Can-
cellaryi podane doniosł, y do chwalebnego onychże Skutku, a pochodzącego ztąd publicznego da Bog na pomienio-
nym Walnym Seymie w tymże Roku teraznieyszym Die XXX. Mensis Septembris przypadaiącym, ukontentowa-
nia, concurrere nieomieszkał. Co sobie po Wierności Twoiey Obiecuiąc, dobrego Onemuż od Pana Boga życze-
my zdrowia.

Credens Urodzonemu Posłowi na Seymik Przed Seymowy. Augustus Rex &c.

Wszem Wobec y każdemu z osobna komu otym wiedzieć należy, osobliwie iednak
Nayprzewielebnieyszemu, Wielebnemu w Bogu, Wielmożnym, Urodzonym, Senatorom, Dignitarzom, U-
rzędnikom, Ziemskim, Grodzkim, Szlachcie obywatelom Woiewodztwa. Uprzeymie y Wiernie Nam miłym,
przy Ofiarowaniu Łaski Naszey Krolewskiey do wiadomości podaiemy. Iż iakośmy Seym Walny sześcio Nie-
dzielny Stanom Rzeczypospolitey w Warszawie na dzien XXX. Miesiąca Września w Roku teraznieyszym
1720. złozyli, y Seymiki przed Seymowe na dzien XIX. Miesiąca Sierpnia Uniwersałami Naszymi naznа-
czyli, tak posyłamy do Uprzeymości y Wierności Waszych na tenże termin Seymiku Urodzonego N. maiąc
zalecone Onegoż Boni publici Studium, et in rebus agendis activitatem, cum charactere Posła Naszego. Żąda-
my zatym po Uprzeymościach y Wiernościach Waszych, abyście temuż Urodzonemu Posłowi Naszemu, w tym
wszystkim cokolwiek ex re Boni publici conformiter do Instrukcyi z Kancellarii Naszey Koronney sobie daney
doniesie, plenam fidem dali. Naco się dla lepszey Wiary y Wagi ręką własną podpisawszy, Pieczęć Koronną przyci-
snąć roskazaliśmy. Dan w Warszawie &c.

Uniwersał Jego Krolewskiey Mości na Seymiki Przed Seymowe. Augustus Rex &c.

Wszem wobec y każdemu z osobna komu otym
wiedzieć należy, mianowicie &c. Senatorom Dignitarzom, Urzędnikom Ziemskim Grodzkim, y wszystkie-
mu Rycerstwu Woiewodztwa. Uprzeymie y Wiernie Nam miłym, przy Ofiarowaniu Łaski Naszey Kro-
lewskiey do wiadomości podaiemy. Wielebnym. Wielmożnym. Uprzeymie y Wiernie Nam mili. Niepo-
trzeba longos revolvere fastos, ani obszernymi wywodzić słowy, iako pierwsi y przezorni Conditores Reipubli-
cae wnetrznego bespieczenstwa y Wolności, supremum et inviolabile munimentum w Seymach Walnych, alias
in communi Stanow Rzeczypospolitey Consilio, założywszy, nie tylko Granice Oyczyste, longe lateq rozprzestrzenili,
ale też y Całego Swiata gloriam et existimationem Prawami y ustawami swymi nabyli, bo to niezliczone ad in-
vidiam innym Narodom testantur caetera monumenta, oraz in futurum pomyślny prognostyk formować każą,
iż puki to inexpugnabile swobod, Praw y całości krolestwa tego praesidium, integra in publicum fide, Staropol-
ska ku Oyczyznie Miłością, zupełna między Stanami Konfidencyą, y harmonią, oddaloną od wszelkich prywat
y Szkodliwych praktyk żarliwością, iako vitali publiczney Obrady robore firmabitur, puki conductae in exiti-
um licentiae, speciosa imagine libertatis veram libertatem uderzać et violare niepozwoli, póty Rzeczpospolita
może być pewna y bespieczna gruntownego y trwałego szczęścia y uspokoienia swego, ktorego conserwacyą
et incrementa, za iedyny maiąc intencyi Naszych y Oycowskiego około Dobra pospolitego starania y czułości
cel y termin, tudziesz pokazuiąc że z iaką dobrocią y łaskawością powierzone nam od Boga y Wolnych Głosow
Krolestwo regere, z taką ochotą y punktualnością Legum Imperio regi zwyklismy, Seym teraznieyszy ex
praescripto Prawa na dzien XXX. Miesiąca Września w Roku teraznieyszym MDCCXX. w Warszawie składa-
my; oraz Seymiki Przed Seymowe Uprzeymościom y Wiernościom Waszym na mieyscu zwyczaynym &c. pro
die XIX. Mensis Augusti, Generalnas pro die XVII. Mensis Septembris tegoż Roku w Warszawie designuiemy
y determinuiemy: Na ktorych mamy nadzieię że Uprzeymości y Wierności Wasze Konformować zdania swoie do
insinuacyi Naszych w Instrukcyi wyrażonych będziecie, y znami metam tendentes ad unam zbawiennego salutis
publicae dzieła, takowych Posłow obierzecie, ktorzyby prisca probitate, zaniechawszy studia partium, samo dobro
powszechne przedoczyma mieli, y ono usilnie promowowali, utendo bardziey Jure vetandi ad solidanda vin-
cula charitatis, tudziesz na Obronę prawdziwey Wolności, na iak naydoskonalsze Praw Oyczystych y pożądanego #

pokoiu ugruntowanie, a niżeli abutendo ad irritamenta odiorum wewnętrznych diffidencyi y domowych
niezgod, fatalne za sobą z ruiną y zgubą Kraiu ciągnących consequencye. Ktory to Uniwersał Nasz, aby
do wszystkich wiadomości czym prędzey przyść mogł, po Grodach, Parafiach y Mieyscach zwyczaynych publiko-
wać go zlecamy &c. Datum w Warszawie die 8. Julii 1720.

Do Wielmożnych Senatorow tak świeckich iako też duchownych &c. August Wtory z Bożey Łaski Krol &c.

Wielmożny Uprzeymie Nam miły. Nietylko dawnieysza, ale y nasza własna experiencya tak wiele
Nam przed oczy stawia przykładow, że w naywiększych Rzeczypospolitey potrzebach Wierna Rada y appli-
kacya Intermedii Ordinis sekunduiące Maiestat Krolow Panow swoich, w usilnym około dobra pospolite-
go staraniu, pomyślne zawsze publico przynosiła skutki, y dlatego chwalebny, y nader potrzebny iest zwy-
czay ten, że przed następuiącymi Walnymi Seymami, iako explorare Sensus Senatu, tak y na Seymikach
Ante Comitialnych Onego żądać cooperacyi w utrzymaniu Interessow publicznych, y Intencyi swoich do iedy-
ney Uniwersalnego szczęścia mety zmierzaiących, Regnantes zwykli. A przeto maiąc wyprobowaną wiela
dowodami Uprzeymości Waszey ku Nam życzliwość, ku Oyczyźnie Miłość, tudziesz znaiąc consummatam
Jego prudentiam, y Wielki inter Concives kredyt, obliguiemy Uprzeymość Wasze, abyś poważna swoia perswa-
zya y insinuacyą do tego rzeczy na przyszłym Seymiku Przed Seymowym prowadzić chciał, aby Punkta w
Instrukcyi od nas daney in candore Paterno wyrażone, otrzymały exoptatum pro bono publico effectum, a
by zażalone zerwaniem przeszłego Seymu Serce Nasze, et conturbata Reipublicae facies, pożądanym przyszłe-
go Sukcessem solari mogła. Pomnożyć przeto Uprzeymość Wasza u nas Pański respekt y consideracyą, u
Oyczyzny należytą wdzięczność, u teraźnieyszych y potomnych Wiekow proporcyonalną zasługę swoich, y
żarliwości estymacyą, oraz utwierdzoney Jure Jurando adimplebis legem Obligacyi. Co sobie po Uprzeymo-
ści Waszey obiecuiące, Onemusz dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia &c.

Ad Equestrem Ordinem od Jego Krolewskiey Mości Circulares. August Wtory z Bożey Łaski Krol &c.

Urodzony Wiernie Nam miły. Lubo nie w słowach, ale skutkiem samym pokazu-
iemy intensum studium przywrocenia ad antiquum decorem tey Rzeczypospolitey, y ugruntowania Jey
wbespieczanym, trwałym y przystoynym ab intra et ab extra Pokoiu, kiedy y teraz seposita dziedzicznych
Państw Naszych cura, nec indulgendo czasu na ratunek własnego zdrowia ktore Saluti publicae postponimus,
nie ubliżyliśmy prezencyi Naszey invigilando momentis Interessow Krolestwa tego, y Seym Ordynaryi
ny ad mentem Legis złożyliśmy w opisanym czasie; przecięsz nie możemy się spodziewać pożądanego usil-
nych prac, dobrey woli, y Intencyi Naszych sukcessow, ieżeli zacny Stan Rycerski firmissimum robur
et praesidium Krolestwa Naszego non concurret wraz z nami ad perficiendum hoc opus felicitatis publicae zgo-
dna y iednostayna Sensuum harmonia, zupełna, et sinistris interpretationibus niezalterowana do Nas y
Prześwietnego Senatu konfidencya, y Starożytna ku Oyczyźnie miłością. Do czego iż summe interest, aby na
Seymikach Przed Seymowych disponantur Civium animi, wiec maiąc wiadomą rectitudinem Consilii, tu-
dziesz Wielkiego Kredytu activitatis et prudentiae Wierności Twoiey efficatiam, usilnie po Wierności Twoiey żą-
damy, abyś conformuiąc się do Punktow w Instrukcyi Naszey pro Obiecto przyszłego Seymu proponowanych
y one wszelką promowuiąc applikacyą, sekundował Regios conatus Nostros, y zbawienne pro bono publico za-
mysły. W czym gdy skuteczną Wierności Twoiey uznamy kooperacyą, oraz stateczną ku Maiestatowi Nasze-
mu życzliwość y nieporuszoną ullo studio ku Oyczyźnie, Prawom y Swobodom icy żarliwość, nie omieszka-
my alta mente reponere Wierności Twoiey merita, y one w podaiących się okkazyach praemiare. Dobrego za-
tym Wierności Twoiey od Pana Boga życzemy zdrowia &c.

Expeditio pro Conventu Generali Terrarum Prussiae Ante Comitiali. Literae Universales pro Conventu Ante Comitiali Augustus II. Dei Gratia Rex Poloniae.

Universis et Singulis, praesertim vero Reverendo in Christo Patri, Magnificis, Generosis, Nobi-
libus, Spectabilibus, et Famatis, Senatoribus, Dignitariis, Officialibus Terrestribus, Castrensibus, Nobilitati,
Maioribus et Minoribus Civitatibus, Terrarum Prussiae, Palatinatus. Sincere et fideliter Nobis dilectis
Gratiam Nostram Regiam. Reverende in Christo Pater, Magnifici, Generosi, Nobiles, Spectabiles et Famati,
Sincere et fideliter Nobis dilecti. Supervacaneum fore arbitramur longos revolvere fastos, aut prolixe dedu-
cere, quomodo primi et providi Conditores Reipublicae posito internae securitatis et libertatis supremo
et inviolabili munimine, in Generalibus Comitiis Regni, videlicet in communi Statuum Reipublicae consi-
lio, non solum limites Patrios longe lateq dilatarunt, verum etiam apud universum Orbem gloriam et existi-
mationem legibus et Sancitis suis compararunt. Quandoquidem id ipsum innumera ad invidiam usq aliarum
Gentium testantur. Vetera monumenta, simulq in futurum ominari iubent, quamdiu hocce inexpugnabile ff

Libertatum, Jurium et integritatis Regni huius Præsidium integra in publicum fide, prisco Polonorum erga Patriam Amore, plena inter Status confidentia et harmonia, remoto ab omnibus factionibus et nocivis Machinationibus zelo, uti vitali publico Consilii robore firmabitur, quamdiu conductæ in exitium licentiæ, speciosa immagine Libertatis veram Libertatem velare et violare non permittet, tamdiu Rempublicam fore certam et securam perfectæ ac firmæ felicitatis tranquillitatisq. suæ. Conservationem igitur et incrementa eiusdem felicitatis et tranquillitatis publicæ pro unica intentionum Nostrarum et Paternæ erga Bonum publicum vigilantiæ et curæ meta terminoq. habentes, tum etiam demonstrare cupientes Nos velle cum tanto studio et exactitudine, Legum imperio regi, cum quanta bonitate et clementia concreditum Nobis a Deo et Liberis Suffragiis Regnum, regere desideramus; Comitia Regni Generalia ex præscripto Legis in diem XXL. Mensis Septembris Anni præsentis 1720. Varsaviæ indiximus, ac simul Conventum Generalem Statuum et Ordinum Terrarum Prussiæ Sinceritatibus et Fidelitatibus Vestris Mariæburgi iuxta Alternatam pro Die XXVI. Mensis Augusti Anni Currentis designamus et determinamus. Spe indubia freti Sinceritates et Fidelitates Vestras Conformaturas sensus suos ad insinuationes Nostras in Instructione expressas, et Nobiscum metam tendentes ad unam salutis publicæ, tales Nuntios electuras, qui prisca probitate, sepositis studiis Patrium, unicum commune bonum præ oculis habeant, illudq. enixe promoveant, utendo magis Iure vetandi ad solidanda vincula charitatis, tum ad defensionem veræ Libertatis, perfectissimumq. Patriarum Legum firmamentum, quam abutendo ad irritamenta odiorum, internarum differentiarum, et domesticarum discordiarum fatales post se cum ruina et interitio Provinciarum trahentes consequentias. Quas Universales Nostras literas, ut eo citius omnibus et singulis innotescant, in Locis solitis publicari, mandamus; pro maiori vero præmissorum fide, manu Nostra subscriptas, Sigillo Regni communiri iussimus. Datum Varsaviæ Die XV. Mensis Julii Anno Domini MDCCXX. Regni vero Nostri XXIV. Anno.

Credentiales Nuntio Regio pro Conventu Generali Prussiæ. Augustus Rex &c.

Universis et Singulis quorum interest, præsertim vero Reverendis in Christo Patribus, Magnificis, Generosis, Nobilibus, Spectabilibus, Famatis, Senatoribus, Dignitariis, Officialibus, Universæ Nobilitati, Nec non Civitatibus Maioribus et Minoribus in Conventu Generali Terrarum Prussiæ Mariæburgi congregatis, sincere et fideliter Nobis dilectis, prævia testificatione gratiæ Nostræ Regiæ ad Notitiam dedicimus. Licent sint continua in aperto documenta, qua cura et sollicitudine Nostra Regia invigilamus momentis Negotiorum Regni huius, ut eo tamen melius sinceritatibus et Fidelitatibus Vestris intensum Nostrum conservandi in pristino decore hanc Rempublicam, solidandiq. eandem in secura, firma, ac decenti ab intra et ab extra pace studium innotescat, ad remonstrandas optimas hac in parte Intentiones Nostras, et promovenda Puncta Instructionis Nostræ, sub Nomine et Charactere Nuntii Nostri Generosum N. N. Cognitis Eius bene qualitatibus, et ex genito in publicum zelo ac egregiis Animi et ingenii Attributis expedimus. Cui pro munere suo agenti, dum plenam tribui fidem exposcimus, Sinceritatibus et Fidelitatibus Vestris prosperrimam huius Generalis Conventus conclusionem a DEO Authore omnis boni Consilii et Concordiæ, animitus exoptamus. Dabantur in Regia Nostra Varsaviensi. ut supra &.

Ad Generosum Nuntium Regium pro Eodem Conventu Generali Prussiæ. Augustus II. DEI Gratia Rex.

Generose Fideliter Nobis dilecte.

Insignes Fidelitatis Tuæ qualitates, maturam prudentiam et Cognitam cuivis gerendo Muneri capacitatem, Gratiis et favoribus Nostris Regiis prosequendo, designavimus Fidelitatem Tuam in Nuntium Nostrum Regium pro Conventu Generali Terrarum Prussiæ ex Alterna vice Mariæburgi in Die XXVI. Mensis Augusti Anni Currentis præfixo; pro cuius termino ut Fidelitas Tua tempestive adesse, et ibidem Puncta Instructionis Nostræ omni meliori modo promovere, cunctaq. Negotia ad votivum et desideratum finem dirigere annitatur, obnixe tandem requirimus. Elucescet per hoc Activitas Fidelitatis Tuæ, gratam sui apud Nos habitura memoriam, quam primis datis occasionibus testificari non intermittemus Fidelitati Tuæ. Cui interea optimam adeo valetudinem precamus.

Instructio Sacræ Regiæ Maiestatis Domini Nostri Clementissimi Generoso N: Aulico Sacræ Regiæ Maiestatis Nuntio ad Conventum Generalem Statuum et Ordinum Terrarum Prussiæ Mariæburgi pro Die XXVI. mensis Augusti Anno præsenti designatum in Cancellaria Regni Maiore Data Varsaviæ Die XV. Mensis Julii Anno Domini MDCCXX.°

Ignota sunt illi perfecta solatia et fructus veræ felicitatis tam publicæ, quam privatæ, quisquis inter primas administrandæ Reipublicæ curas non reponit promotionem et conservationem stabilis pacis tam ab extra quam ab intra, habens pro comperto, quod illibatus publicæ quietis vigor omnem sortem Boni publici et particularis superat: Pax optima rerum, quas homini novisse datum est. Ad quid enim prodessent prima ex dispersis et segregatis Familiis societatis humanæ stabilimenta, civitates, Provinciæ, Regna, aliaq. coadunatorum Dominiorum Gubernia? si congregatus in iisdem Populus dulci et secura pace gaudere et conservari non ##

deberet? Adquid Suprema Imperia, Magistratus Subalterni, Consilia, Judicia, Leges, Constitutiones, et
alia Præsidia Securitatis publicæ constituta, si non Studio et causa Pacis, ut non solum inter Status et Inco-
las proprios, sed etiam cum Vicinis Potentiis integra quies inviolabiliter manuteneri possit. Unde felicis-
simæ illæ Nationes reputantur, quæ plures Dominos et Monarches suos pacificos numerant, et quæ tem-
pore Congressuum et Consiliorum Publicorum, cordibus Animisq[ue] suis penitus infixum habent pacis Amo-
rem, nec provocantes, nec timentes Bella.- Quod si cuilibet semper Pax accepta et proficua est, eo dulcio-
rem et utiliorem in moderno rerum Statu, post tot acerbos fructus gravis et longioris Belli, desolationum et
ruinarum Provinciarum, Regio suo Judicio Sacra Regia Maiestas Dominus Noster Clementissimus fore
arbitratur, ac simul pro Paterno affectu commendare dignatur Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiæ,
ut in Conventu Generali Ante Comitiali, ea, quæ Pacis, securitatis et utilitatis publicæ erunt, Puncta et desi-
deria Instructioni inserere, Nuntiisq[ue] suis in imminentibus Comitiis promovere committant, removendo
tempestive quosvis obices interturbantes facilitatem et felicitatem Consiliorum, et commoventes tranqui-
llitatem universorum, præhabito in reflexione abruptorum proxime præteritorum Comitiorum prætex-
tu, ac si Commendæ super Exercitum Exotici Authoramenti, quæ cum plena dependentia a potestate Du-
cum Exercitus vigore Computi Tractatusque Varsaviensis de Consensu Statuum Reipublicæ constituti, in
fundamento mandati ab Illustrissimo Castellano Cracoviensi Supremo Exercituum Regni Duce, juste, provi-
de, et Legitime ex usu veteri dati, pro Commodo Reipublicæ debite exercetur, et per consequens absq[ue] ulla cau-
sa et nulli quæstioni, disquisitioni, ac sinistræ Interpretationi subiici debeat. In qua materia Sacra Regia
Maiestas Dominus Noster Clementissimus prolixitate non utitur, referendo sese ad reales et convincentes
Declarationes suas Regias, hoc in puncto in præteritis Comitiis datas, Palatinatibusq[ue], Terris ac Districtibus
in Comitiolis Relationum insinuatas, solummodo hoc iterum, atq[ue] iterum commendat, ut huiusmodi et
similes prætextus ad conciliandam invidiam et fomentandam diffidentiam inter Status, non suscitentur,
pro perturbanda et disrumpendia inter Eosdem Status Reipublicæ unitate et confidentia, a qua non solum
felix futurorum Comitiorum successus, Belli cum Corona Sueciæ exoptatus finis, verum etiam alia innu-
mera emolumenta ac incrementa quietis et prosperitatis Reipublicæ ex determinio Eorundem Comitio-
rum infallibiliter emanatura dependent. Prout vero Sacra Regia Maiestas Dominus Noster Clementissi-
mus non inani Spe fruitur votivi successus Legationis Magnifici Palatini Masoviæ, cuius exitus ex relati-
one ipsius in futuris Comitiis patere Statibus Reipublicæ debebit, ita ex Amore et provida cura Boni publi-
ci exoptat, ut Generosi Nuntii Sufficienter sint instructi ad capiendas resolutiones conformes exigentiæ
publicæ.- Cum autem propter limitationem Comitiorum Grodnensium, alias feliciter in puncto securitatis
internæ determinatorum, ultimarie vero abruptorum, Reliqua Puncta in anterioribus Instructioni-
bus Sacræ Regiæ Maiestatis Domini Nostri Clementissimi expressa, sortiri effectum ferendarum Le-
gum non potuissent, Eadem Puncta Sacræ Regiæ Maiestatis Dominus Noster Clementissimus immuta-
bili zelo et tenore proponere recommendareq[ue] dignatur.- Prætensiones omnes Exercitus Anteriorum Com-
putuum ratione veterum Stipendiorum, non solum per Tribunal Radomiense Anni 1699. Comitiis Lu-
blinensibus, Generali Consilio Varsaviensi et ultimariis Comitiis assecuratæ, verum etiam in Tribunali
Radomiensi proxime celebrat et commissione Luceoriensi liquidatæ, ac simul per repartitiones assigna-
tæ, hucusq[ue] vero in toto vel in parte non exolutæ, tam successoribus illius Exercitus, qui in limitibus tempo-
re Belli Turcii pro Republica excubabat, et de proprio vivebat, quam etiam illius, qui ex post in visceribus
Regni cum aggravatione populi subsistebat, deducta liquidatione damnorum per mutuam compensatio-
nem pro iustitia, et pro salvando honore Fidei Reipublicæ, ut in futuris Comitiis, per Nuntios a Palatinatibus,
Terris et districtibus sufficientem facultatem ad comprobationem damnorum et iniuriarum per Exercitum
causatarum habentes, secundum iustitiam et proportionatam repartitionem, accommodatæ et assopitæ se-
mel pro semper esse possint, Sacra Regia Maiestas Dominus Noster Clementissimus argentissime instare
dignatur.- Non provisus in ultimariis Comitiis certus fundus, tam pro reparatione Artollericæ utriusq[ue] Gen-
tis in Armamentariis, Arsenalibus, Ædibus fusoriis, Molendinis nitrati pulveris, aliisque requisitis funditus rui-
natis, ut tempestive multorum Milliorum damno obviari possit, tum pro manutentione Fortalitiorum
in Confiniis, potissimum Camenecii Podoliæ, et aliis Ukrainensibus requirit promptam et infallibilem a
Statibus Reipublicæ provisionem et assignationem. Intervenientiæ cum Aula Berolinensi intercedentes
potissimum ratione tituli recognoscendi, tum ratione receptionis Homagii Eventualis, ut in futuris Comi-
tiis finaliter accomodari possint, Sacra Regia Maiestas Dominus Noster Clementissimus Statibus Reipu-
blicæ commendatum habere cupit. Liberationem Territorii Elbingensis Sacra Regia Maiestas Dominus
Noster Clementissimus denuo in memoriam revocare non intermittit, ne civitas illa, tot Seculorum opus
per hoc collabatur, quod Bona sua Patronymica in alienis manibus videre cogatur, et nullum proventum
ex illis percipiat singulisq[ue] Annis sufferendo Onus totius Reipublicæ, Regni et Magni Duci Lithvaniæ,
ultra viginti quatuor Millium Thalerorum Proventuum perdat.- Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ æger-
rima conditio, non tantum externis, sed et internis incommodis diu laborans, providam promptamq[ue] in
Comitiis futuris medelam invenire debet, ne Iura Maiestatis et Reipublicæ ullum patiantur detrimentum.-
Iam antiqua controversia circa Iura Patronatus cum Curia Romana, nec dum hucusq[ue] composita meretur
reflexionem et applicationem Reipublicæ, ut ex integro assopiri possit.- Peristromata. Potop nuncupata,

per divæ Memoriæ Serenissimum Regem Casimirum, apud Generosos Gratta oppignorata, quæ expost Respublica per Constitutionem Regnante Serenissimo Michaele Rege Supremo Thesaurario Regni ex Proventibus publicis reluere iniunxerat, ut redimantur providere interest Reipublicæ, ne tam pulchra pro decore Eius Antiquitas pereat.- Quam summum et evidens periculum augetur ratione defluitationis per Fluvium Vistulam ad Civitatem Gedanensem, supervacaneum est pluribus enarrare; Notorium enim est, quod Fluvius Vistula ad Montem Album præcipuæ Angulum seu Apicem Montaviensem dictum, in dies maiori et vastiori impetu antiquum subruat munimentum, et tantam molem undarum in Fluvium Nogat dictum exoneret, ut omnes Impensi Insulanorum, aliorumq conatus minime sufficiant, nec aggeres Oppositi tantam aquarum sustinere queant magnitudinem, sicut aliquoties iteratæ Minoris Insulæ Mariæburgensis tum Elbingensis et aliarum circumiacentium inundationes tristi et luctuoso comprobarunt eventu. Idcirco præfatus Nuntius deferet Statibus et Ordinibus Terrarum Prussicæ, quod Civitates Prussicæ ad requisitionem Sacræ Regiæ Maiestatis Domini Nostri Clementissimi per particularem Eiusdem Commissionem Magnifico Palatino Mariæburgensi et Reverendo Abbati Siecicchoviensi datam, laudabili applicatione ad occurendum Maioribus periculis, media necessaria ex parte sua anticipando Subministrarunt. Ne itaq Opus iam saluberrime cœptum aliqua retardatione inevitabili discrimini exponatur, vel quod merito metuendum in nihilum redigatur. Idem Nuntius ulteriori maturæ Statuum et Terrarum Prussicæ reflexioni, iterum atq iterum proponet, ac instantissime commendabit. Nam licet si res hæc opem et operam totius Reipublicæ requirat. Nihil tamen Sacra Regia Maiestas Dominus Noster Clementissimus censet intermittendum, quin similia interim adhibeantur expedientia media donec in proxime futuris Comitiis congregata Respublica coniunctim huic operi manum admovere possit.- Simili periculo subiacet Navigatio ad Ostium Fluvii san. Sypel nominatum, cui tempestive quoq occurrendum, ne meatus huius Fluvii arena oppleatur cum ingenti Boni publici damno.- Commissionem monetariam Sacra Regia Maiestas Domini Noster Clementissimus Summe necessariam esse iudicat, invitatis Vicinis, convocatisq illis Civitatibus Prussicæ, quibus Ius cudendæ monetæ competit, cum Earum hominibus peritiam cudendæ monetæ habentibus, ut in hac Commissione convenire possint super certum pedem, Ligam, pondus, et intrinsecum valorem novæ cudendæ argenteæ monetæ, quatenus tandem coæquari possimus in valore monetæ cum Vicinis Nostris, tam propter facilitanda commercia, quem et propter facilitanda commercia, quem et propter Cambia, quæ in immensum excrescunt propter inæqualitatem monetæ, et propter pretia rerum, quæ per hoc medium diminuerentur. Multum inde accresceret publico, Nam etiam Stipendia Militaria et Hybernæ diminuerentur ad proportionem Bonæ monetæ, si Exercitus demerita Stipendia bona Moneta acciperet. Qualiver solidorum de novo possit esse valvatio, de eo Status Reipublicæ in Comitiis convenient. Invenirent etiam privati in hoc suum commodum, si proventus ex Bonis suis Bona moneta, non solidis perciperent.- Quoniam autem Officina monetaria sine argento aperiri non potest, Sacra Regia Maiestas Domini Noster Clementissimus defert, quod præter Olkusz, ad huc alii argentei montes ditiores inveniantur, quos Extranei homines Artis huius periti ad perfectionem perducendos in se recipient, conditione adiecta, ut a Republica ipsis omni securitate prospiciatur, Privilegiaq concedantur, quatenus Cultores Argenti fodinarum more aliarum Nationum ibidem sedem figant, illumq Thesaurum eruant. Quo in puncto ut Generosi Nuntii instructi sint, præcavet Sacra Regia Maiestas Domini Noster Clementissimus.- Civitates Regni et Magnus Duci Lithvanicæ in visceribus Regni existentes, nec non reliquæ finitimæ, cum propter continuas Belli calamitates, per Impositiones et Extorsiones Arbitrarias ultra mentem Legum ducillaris et solidariæ Contributionis, et propter alia innumerabilia Gravamina, ad ultimam et abominabilem desolationem pervenerit, eousq ut non tantum mercatores, sed etiam Artifices, Opifices, Pannifices, partim emortui, partim Extra Limites sese receperint; Igitur ut vel iidem homines, vel alii in Locum illorum ad reditum alliciantur, aliud expedientius medium inveniri non potest, nisi ut per reassumptionem Antiquarum Legum, securitas et indemnitas ab omnibus Oneribus ultra Iura Earundem Civitatum Assecurari possit; tum ut per Constitutionem caveatur, quatenus Nulla lana extra Limites ducatur, etiam certo constituto pretio, ne carius aut vilius vendatur, secundum distinctionem duplicis speciei et unius tonsuræ; utq ex Lana Polonica, in Polonia panni fabricentur et aliæ manufacturæ, per quod medium Opifices convenirent, et civitates implerentur.- Thesaurus Sacræ Regiæ Maiestatis et Reipublicæ per protectiones indebitas, et varias in privatis Vectigalibus /: quæ nullis concessis Legibus sese cumularunt:/ depactationes, Violentias, aliasq Licentias, nec non per despoliationes et deprædationes Mercatorum, magnum detrimentum in Proventibus publicis perfert, nam neq Mercatores tantis Oneribus sufficere possunt, neque merces /: ex quo Securitatem Commercii sui non habenti:/ aduehunt, de quo etiam Vicini Principes querutantur. Interest itaq Reipublicæ, ut hi abusus tollantur, quo commercia reflorescant, nec in totum cadant.- Redintegrationem et reinductionem ad pristinum florem Bonorum Mensæ Regiæ in Regno et Magnus Duci Lithvanicæ per avulsa et alia gravamina ac præiudicia præter Leges penitus deterioratorum, Sacra Regia Maiestas Domini Noster Clementissimus curæ et Sollicitudini Reipublicæ commendat.- Ut Œconomia Szaulensis per Status Magnus Duci Lithvanicæ, prout binis Constitutionibus sese Obligarunt, reluatur, et Mensæ Regiæ restituatur, urgat Sacra Regia Maiestas Dominus Noster Clementissimus.- Cum autem omnium Nationum hæc maxima /: in qua etiam consistit conservatio universi:/ esse debet, ne illud, quod in proprio Territorio Nascitur, #

extra Limites quærere cogatur, ne pecuniæ extra Regegnum evehantur. Igitur cum Deus Ter Optimus Poloniam tam ingenti Beneficio salis ditaverit, ut in ipsa Aqua Wieliciæ et Bochnæ talis qualitas et Bonitas intrinseca reperiatur, qualis in tota Europa non invenitur, et quod possit tanta esse sufficientia salis, ut non tantum Magno Ducatui Lithvaniæ provideri, sed etiam ultra mare aliis communicari possit. Hinc Sacra Regia Maiestas Dominus Noster Clementissimus a Statibus Magnus Duci Lithvaniæ requirit, ut more Regni solarum sal non aliunde, quam Nonnulli Samboria, Nonnulli Wielicia et Bochna sumant, quod Thesauras Sacræ Regiæ Maiestatis pro commoditate Loci et conventionis cum Magnus Duci Lithvaniæ providebit. Pro hoc vero, ne sal Extraneum importetur, Status Nobilitaris participabit Sal Quartuale, taliter pro ut Nobilitas in Regno; Maxime cum humana Industria secretum detexerit, quod hocce Sal habebat in se durabilitatem, et nunquam ei aliquid decedat, ex quo non liquescit, superatque hæc experimentatio omnia alia salia cetatam virtute intrinseca, quam albedine. Quoniam vero ad effectum executionis sancitorum Tractatus et Comitiorum Regni Generalium Varsaviensium Anni 1717 in Ordine proportionis Contributionum publicarum pro stipendiis Militaribus adinveniendæ, Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiæ certam Taryffam ex præteritis assumere visum est, unde loco speratæ pro iustitia Onerum publicorum moderationis Bona Mensæ Regiæ nimium præaggravata esse liquido constat. Sacra Regia Maiestas Dominus Noster Clementissimus præfatis Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiæ singularius commendare dignatur, ut in eodem Congressu Ante Comitiali Bona Oeconomyca quantocyus ab impositis ultra æquitatem eiusmodi Oneribus publicis relevare velint, atque in futurum immunitatibus per Leges et Constitutiones eisdem effective concessis gaudere permittant. Similiter etiam Civitati Sacræ Regiæ Maiestatis Mariæburgensi in exolvendis Contributionibus publicis magna præ aliis Prussiæ Civitatibus in æqualitate aliquot retro ab annis Oneratæ, quatenus per iustum debitumque moderament, a Dictis Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiæ subveniatur, Sacra Regia Maiestas Dominus Noster Clementissimus eisdem insinuat. Ad extremum cum Civitas Gedanensis sicut et Reliquæ Civitates Prussiæ in propriis Relationum Sacræ Regiæ Maiestatis et Assessorialibus Iudiciis Forum ex Lege et usu veteri tantum habeat, interim vero eadem Civitas in Tribunalitiis Fiscalibus Radomiensibus, aliisque Iudiciis, in Contumaciam variis Luctis et condemnationibus innodata sit, Proinde indemnitati Iurisdictionis Regiæ Iuribusque Civitatum consulendo, prædictus Nuntius omnimode curabit, ne obtentu præfatarum Condemnationum, aut alio quopiam prætextu memoratæ Civitatis Gedanensis Activitas, in publico illo Generali Terrarum Prussiæ Ante Comitiali Conventu disputabilis vel dubia reddatur. Cætera Activitati et Dexteritati Generosi Nuntii committuntur. (L. S. Anu.) Ad Mandatum Sacræ Regiæ Maiestatis Domini Nostri Clementissimi proprium. Subscripsit. Idem Generosus Michael Mauritius Suski Venator Terræ Lomzensi Secretarius Regius.

Copia Circularium Jego Krolewskiey Mosci do Senatorow y Urzędnikow Ziemm Pruskich. sub datum ut supra. August II. z Bożey Łaski Krol etc.

Wielebny w Bogu Uprzeymie Nam Miły. Nietylko dawnieysza ale y nasza własna experyencya, tak wiele Nam przed oczy stawia przykładow, że w Naywiększych Rzeczypospolitey potrzebach Wierna Rada y Applikacya Intermedii Ordinis sekunduiąca Maiestat Krolow Panow swoich w usilnym około Dobra pospolitego staraniu, pomyślne zawsze publico przynosiła skutki, y dlatego Chwalebny y nader potrzebny iest zwyczay ten, że przed Następuiącymi Walnymi Seymami, iako explorare sensus Senatu, tak y na Seymikach Ante Comitialnych Onego żądać cooperacyi, w utrzymaniu Interessow publicznych y Intencyi swoich do iedyney uniwersalnego szczęścia mety zmierzaiących, Regnantes zwykli. Aprzeto maiąc wyprobowaną tak wielą dowodami Uprzeymości Waszey ku Nam życzliwość, ku Oyczyznie miłość, tudzież znaiąc consumatam Jego prudentiam y Wielki inter Concives Kredyt, Obliguiemy Uprzeymość Waszą, abyś poważna swoia perswazya y insinuacyą do tego rzeczy na przyszłym Generale Przed Seymowym Provincyi Pruskiey, ktory na dzien XXVI. Miesiąca Sierpnia w Roku teraznieyszym z Alternaty Malborku naznaczyliśmy, prowadzić chciał, aby Punkta w Instrukcyi od Nas daney, in Candore Paterno wyrażone otrzymały exoptatum pro Bono publico effectum, aby zażalone zerwaniem przeszłego Seymu serce nasze, et conturbata Rzeczypospolitey facies pożądanym przyszłego sukcessem solari mogła. Pomnożysz przez to Uprzeymość Wasza u nas Pańskiy respekt y consideracyą, u Oyczyzny należytą wdzięczność, u teraznieyszych y potomnych Wiekow proporcyonalną zasług swoich y żarliwości estymacyą, oraz stwierdzoney Iureiurando adimplebis legem obligacyi. Co sobie po Uprzeymości Waszey obiecuiąc, Onemusz dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia etc.

Ad Civitates Maiores Terrarum Prussiæ. sub data eadem. Augustus Rex etc.

Nobiles et spectabiles Fideliter Nobis dilecti. Non verbis sed ipso effectu commonstramus intensum Nostrum Studium restituendi pristino decori hanc Rempublicam solidandique Eandem in secura, firma, ac decenti, ab intra et ab extra pace, dum seposita Hæreditariorum Dominiorum Nostrorum cura, nec indulgendo tempori curandæ propriæ valetudinis, quam saluti publicæ postponimus, invigilavimus continuo momentis Negotiorum Regni huius, Comitiaque Ordinaria ad mentem Legis in præscripto tempore indiximus. Præfiximus quoque Conventum Generalem Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiæ ex #

Alterna vice Mariaeburgi in diem XXVI. Mensis Augusti Anni Currentis. Pro quo Conventus Gene
ralis Termino et Fidelitates Vestrae per Internuntios suos Viros prudentia et Virtute praeditos, Boni publici
amantes compareant, impensisq conatibus suis ad id concurrere velint, quatenus Puncta Instructionis
Nostrae in candore Paterno expressa exoptatum pro Bono publico sortiantur effectum. Quo afflictum per abrup
ta nuperrimá Comitia Regni Generalia Cor Nostrum, et Conturbata Reipublicae facies prospero futurorum
Comitiorum successu solari possit, praesentibus requirimus Fidelitates Vestras. Quas de caetero bene valere
iubemus etc.

Ad minores Civitates Terrarum Prussiae sub eodem da ta. Augustus Rex etc.

Spectabiles Famati fideliter Nobis dilecti. Incidente ex praescripto Legum
futurorum Comitiorum Regni Generalium termino in diem Trigesimam Mensis Septembris Anni praesen
tis indiximus Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiae Conventum Generalem Mariaeburgi ex Alterna vi
ce, pro die XXVI. Mensis Augusti Anni praesentis MDCCXX. Pro Cuius Conventus Generalis termino ut
Fidelitates Vestrae perfunctae prius Officiis suis in particularibus Conventibus per Viros probos, Prudentes, Bo
niq publici Amantes é medio sui deputatos compareant, et per Eosdem ad mentem Instructionis Nostrae
Salutem et tranquillitatem publicam commodaq Provinciae promovere conentur. Easdem praesentibus com
pellamus. Quas de caetero bene valere iubemus. Ad mandatum Sacrae Regiae Maiestatis Domini
Nostri Clementissimi proprium. Subscripsit Generosus Michael Suski Venator Terrae Lomzensis Sa
crae Regiae Maiestatis Secretarius.

Uniwersał Iego Krolewskiey Mości na Seymiki Ante Comitialne powtorne pozerwanych pierwszych. August II. z Bo zey Łaski Krol.

Wszem wobec etc. Im z większą punktualnością y usilnością Seym następuiący złoży
lismy, y Seymiki Zwyczayne Ante Comitialne tempestive naznaczyliśmy, tym bardziey ex Paterna circa
Bonum publicum sollicitudine uboleawamy na to, że Seymik Przed Seymowy pro die XIV. Augusti w Wo
iewodztwu N: determinowany iest zerwany. Chcąc zaś iako żalowi Naszemu ex hoc casu lenimentum,
tak y publicznym całey Rzeczypospolitey, a oraz y partykularnym Uprzeymości y Wierności Waszych In
teressom fulimentum przynieść, powtorny Seymik Ante Comitialny Uprzeymościom y Wiernościom
Waszym na dzien Miesiąca N: w Roku teraznieyszym na Mieyscu zwyczaynym w N: składamy.
Na ktorym to Seymiku, abyście Uprzeymości y Wierności Wasze słuchaiąc się do Instrukcyi Naszey con
cordi assensu Bono publico consulere raczyli, miłością spolney Oyczyzny, Onychże gorąco obowięzuiemy.
Ten zaś Uniwersał aby tym prędzey do Wiadomości każdego przyszedł, Onpo Grodach Parafiach. Datum
ut supra etc.

Copia Listu Iego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Iego Mości Pana Kasztelana Małogoskiego.

Niezewszystkim Rada viris pe
ritorum zaszła, interes Wasz Mości Pana uspokoiła, kiedy bez pozwolenia Iego Krolewskiey Mości Pana
Mego Miłościwego Iurysdykcya sądową propria authoritate fundowaé in causis etiam similibus Wasz Mość
Pana dispensowała y iura Ecclesiae Romanae Catholicae nie salwowała. Bo lubo Bona terrestria są indispu
tabilia przecięż żaden Haeres że Wsi Miasteczka erigere ani iurisdictionem dare Iudicialem niemoże tylko za
Przywilejem Krolewskim, Ktory że Non praecessit, in maturé to factum, co się stało, y niepotrzebny recursus do
Woiewodztw, ani tamten Przywiley do Kancellaryi nie oddany, ani Krol Iego Mość Pan Mey Miłościwy nie
był ieszcze rogatus od Wasz Mości Pana post recessum a priori erectione, aby dał był Consensum locandi, Mia
steczka erigendiq Iurisdictionem enim, y pewnie iako Krol Iego Mość tak y Kościoł Swięty circa Iura
Maiestatica et Ecclesiae, nie tylko Przeswietny Senat, ale y zacny Stan Rycerski przy należytych Informacy
ach mieliby na przyszłym Seymie ex factis Wasz Mości Pana Contrariantes. Życzyłbym tedy Wasz Mość Pa
nu Konformowaé się do Prawa y zwyczaiu, Prawa Iego Krolewskiey Mości Pana Mego Miłościwego, Ktore lu
ni parte należy non laedere et Ecclesiae Romano Catholicae non praeiudicare, a spuścic się super Sensus ktore cum
desideriis Wasz Mości Pana cum lege zgodzić się mogą, y ktore ia w liście moim pierwszym pro decentia expra
ssi, pro realitate, et pro affectu vero ku Wasz Mości Panu wyraziłem. Interea odebrawszy iuż w drodze list od Wasz
Mości Pana nieomieszkam uczynić omnem diligentiam u Xiążęcia Iego Mości Prymasa Dobrodzieia, aby do przy
szłego da Bog Seymu ob spem Satisfactionis za dalszym porozumieniem się z Wasz Mości Panem rozkazał proce
ssum zatrzymać in suspenso: Niewątpiąc bynaymniey że Wasz Mość Pan z strony swoiey nie dasz okazyi do po
mieszania rzeczy większego y do zrazenia skutku moiey Instancyi y Interpozycyi do Kombinancyi. Mam
Honor zostawać etc.

Contrakt Między Krolem Iego Mością a Iego Mości Panem Starostą Spiskim o Czerniakow.

Między stronami niżey wyrażonemi,
to iest ex Parte Nayiasnieyszego Krola Iego Mości Augusta Wtorego szczęśliwie panuiącego, Iasnie Wielmo-

Wielmożnym JMości Panem Maxymilianem Hrabią z Tęczyna Ossolinskim Podskarbim Nadwornym
Koronnym. Przewielebnym JMością Xiędzem Krzysztofem de Manteuffel Kielpinskim Pisarzem Nay-
wyższem Skarbu JKrolewskiey Mości Sebestyanem Rybczynskiem Pisarzem Dekretowym Koronnym a Ja-
śnie Oświeconym JMości Panem Theodorem Lubomirskim Sacri Romani Imperii Xiązęciem Starosta Spi
skiem stanął Kontrakt dobrowólny y nieodmienne postanowienie. Iż przerzeczony JMości Pan Starosta Spi
ski maiąc dobra swoie własne dziedziczne działem wiecznym z Ich Mościami Rodzonemi Bracią swymi uczy
nionym y Urzędownie roborowanym etiam quo ad alias omnes exinde promanantes praetensiones Dekretem
Sądu Compromissarskiego utwierdzonym na siebie przypadło: To iest Wiazdow z Zamkiem, Czerniakow, Gar
niow alias Siekierki, także części wsiow Rakowa y Stanczlewicz w Ziemi Warszawskiey leżące a dogadzaiące
potrzebney wygodzie przy Rezydencyi Warszawskiey Jegoż Nayiaśnieyszego Krola JMości Pana Naszego
Miłościwego, też same wyżey mianowane Dobra wszystkie nic sobie nie zostawuiąc, szczegulnie tylko Kościoł
z Klasztorem y Szpitalem murowanym oraz y gruntem pewnym według exdywizyi osobney ręka mi tychże Ich
Mościow JKrolewskiey Mości Kommissarzow. et ex Parte Jaśnie Oświeconego JMości Pana Starosty
Spiskiego ręką Wielmożnego JMości Pana Franciszka Łoskiego Podkomorzego Warszawskiego iako Ple
nipotenta specialiter Actis Terrestribus Lublinensibus Feria quarta post Dominicam Misericordiae proxi-
mam Anno praesenti ad hunc Actum Zapisanego podpisaney wydzielonym we Wsi Czerniakowie zostaiące
sobie excypuiąc. Puszcza wrealną Aktualną ex nunc temuż Nayiaśnieyszemu Maiestatowi Pańskiemu
Possessyą. Ato per commutationem legitime firmandam et ratificandam. In vim ktorey Commutacii
dostaią się pomienionemu JMości Panu Staroście Spiskiemu Dobra niektore Wielkorządow Krakow=
skich. Jako to Łobzow z Nową Wsią y Pałacem Krolewskim, do tego przyłączaią się niektore Klucze Dobr
Wielkorządowych z Hiberną coroczną iaka ad praesens od poddanych exigitur. to iest Klucz Czerniechow
ski cum attinentiis. Itidem Klucz Słomnicki z Miasteczkiem, Folwarkami, y Wsiami do niego należące-
mi. Itidem Wies Jurkowa. A tak gdy Strony obiedwie uczyniwszy wprzod dostateczną cognitione In
trospekcyą y zważywszy także pomienionych ab utrinque Dobr, tak Wielkorządowych maiori emolumen
to, iako przerzeczonych Ziemskich meliori commoditate et complacentia ac Contiguitate loci przy usta
wiczney w Warszawie Rezydencyi Pańskiey evidenter przewyższaiących wzaiemną rekompensą one dobro
wolnie per Commutationem sobie puszczaią tedy iuż od tąd każda Strona też Dobra iakiem sposobem za
mienione, et in utramque Partem opisane cum omni Jure ac Dominio z Pałacami, Ogrodami, Dworami,
Folwarkami, Poddanemi, y ich daninami powinnościami y wszelkiemi pożytkami Stawami, pola
mi, Łąkami, borami, Lasami, alias ze wszystkiemi in genere et specie przyległościami oraz znayduiącymi
się ad praesens ex utraque parte Inwentarzami trzymać y zażywać maią. Intromissyi Urzędowney wzaiem
sobie Strony dopuszczaią. A iako JKroleska Mość Pan Nasz Miłościwy nayższa powagą swoią
do należytego tey tranzakcyi ugruntowania dopomoc deklaruie, tak JMości Pan Starosta Spiski gene
ralem ac omnimodam de Bonis suis quibus vis ab omnibus Impedimentis tuitionem et Evictionem Te
muż Nayiaśnieyszemu Maiestatowi warnie y zapiśmie excepto dwoch sum iedney Oycow Bernardy
now Czerniechowskich dziewięciu tysięcy Złotych, drugiey Panien Karmelitanek Bosych Warszawskich
Złotych sześciu tysięcy, ktore iako wyderkauffem są na Czerniakowie zapisane, tak na tych że Dobrach
ad transportationem in alia Bona munda et libera, zostawać maią y nie powinni ad Personam et alia
Bona JMości Pana Starosty Spiskiego vigore huius compacti regulari, ponieważ JKrolewskiey
Mości in recognitionem et regratificationem okazaney sobie łatwości idoneis na tych że Dobrach Czer
niakowskich pro sua Munificentia abhinc ponosić raczy a zatrzymane pro praeterito prowizye. JMo
Mości Pan Starosta Spiski circa traductionem Bonorum uspokoić powinien. A że tenże JMości Pan Staro
sta Spiski zostawuie sobie particulam fundi Bonorum Czerniakow ut praemissum est tedy contractu prae
senti obligatur, aby tam żadney Rezydencyi sobie nie zakładał Szynku y innych pożytkow in praeiudiciam
prowentow tey Maiętności nie pretendował, ale raczy tak iako się teraz in sua qualitate cokolwiek in ibi
dem znayduie to samo in eodem esse manutenerri powinno, owszem evitando rozney Conwicynii Temusz
Nayiaśnieyszemu Maiestatowi de Manu et Consensu eiusdem Haeredis modo Arendae trzymać wolno bę
dzie. Naostatek teraźnieyszym kontraktem cavetur, ażeby ci ktorzy w pomienionych Dobrach Wielkorządo-
wych teraźnieyszey Commutacyi podległych maią swoie iura advitalitia przy spokoyney possessyi ad
vitae tempora byli zachowani. A przytym y to praecustoditur ażeby Browarowi y Młynom Krakowskim
krolewskim przez tę commutacyą żadnego praeiudicium y przeszkody nie było ani się godziło stawiać na
Łobzowie Młynow y karczem, tylko się tego trzymać będzie powinno, iako się teraz in sua quantitate et qua
litate te Dobra Wielkorządowe wyżey opisane podaią. Intrata iednak wszelka w tych Dobrach pro Industria
JMości Pana Starosty Spiskiego / servata nihilominus in quos vis actus huius eventus et ex re institice
tam Bonorum quam et subditorum omnimoda conservatione / onemusz per mittitur. Co sobie Strony obied-
wie ziścić y dotrzymać we wszystkim przyrzekaią sub damnis Terrestribus. O co w niedotrzymaniu Forum quod
vis Regni competens sobie naznaczaią y ten kontrakt eorundem Contrahentium ręka mi podpisany
Actis Authenticis Regni robornia Działo się Dnia 29. Miesiąca Kwietnia Roku Pańskiego MDCCXX.

Copia Literarum Illustrissimi Cancellarii Regni, ad Reverendissi=

nium Patrem Steyerer Confessarium Serenissimæ Regiæ Poloniæ.

Ea est devotio, qva proseqvor Divum Joannem Nepomucenum Martyrio et miraculis Clarissimum, tantoq studio Mandatum Serenissimæ Principissæ observo, ut nihil mihi gratius, nihilq iucundius mihi accidere poterat, quam operam meam quam diligentissimam impendere, favore Canonizationis tam insignis Christi Athletæ apud Serenissimum Regem Dominum Meum Clementissimum; ex cuius adiuncto exemplo Literarum ad Santissimum Dominum Nostrum datarum non obsure intelliget Reverendissima Paternitas Vestra, quanta cum efficacia Sacra Regia Maiestas, pro sua spectata pietate ac peculiari Devotione, qva erga eundem Divum Joannem pariter flagrat, Officia sua Regia apud Sanctissimum Patrem interposuerit. Interim operam meam imparticulari Reverendissimæ Paternitati Vestræ, qvacunqve inere ex animo deferens, perenni cum observantia me subscribo etc. Reverendissimæ Paternitatis Vestræ addictissimum et obseqviosissimum Servitor.

Copia Listu Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego do Jego Mości Xiędza Prezydenta Trybunału koronnego.

Lubo sobie dobrze ominantur Ich Mości Panowie Deputaci Płoccy, że sub auspiciis Prezydencyi Wasz Mości Pana /: ktorey uprzeymem sercem winszuie :/ Stalla sua w Przeswietnym Trybunale pacifice osiędą. Przeciesz in casu iakiey trudności admissionis Ich Mościow wnoszę za Ich Mościami Instancyą, aby iako legitime electi pod dyrekcyą Jego Mości Pana Chorążego Płockiego /: o czym tu præsens będąc fidele dał Testimonium :/ Protectione et manuductione WM M Pana eadem stalla sua pacifice osieść mogli. W czym nie tylko Ich Mościow ale y mnie do każdych sobie obligabis usług ktorego się łasce na ten czas oddaiąc zostaię etc.

Copia Listu Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego do Jego Mości Xiędza Vice Prezydenta Trybunału koronnego.

Niewątpię że Ich Mości Panowie Deputaci Płoccy Elekcyą swoię documentaliter legalizować będą. Jezeliby iednak in aliquam disputationem przychodzić mieli. Ktorym tu Jego Mości Pan Chorąży Płocki præsens będący publice dał testimonium że pod dyrekcyą Jego Mości legitime są obrani. Zedy wielce upraszam Wasz Mości Pana abyś raczył onymże suffragari, aby mixta electionem suam in gremium Wasz Mości Panow pacifice przypuszczeni bydź mogli. etc.

Copia Listu Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego do Jego Mości Pana Cześnika Lubelskiego Deputata Trybunału koronnego.

Kiedy będąc tu przytomny Jego Mości Pan Chorąży Płocki M M Pan, dał to testimonium. Jako pod dyrekcyą Jego Mości. Ich Mości Panowie Deputaci Woiewodztwa Płockiego legitime są obrani. Więc ieżeliby iaka oteyże Ich Mościow Elekcyi Kontrowersya zachodzić miała, upraszam wielce Wasz Mości Pana, abyś łaskawie stawie się Ich Mościom chciał, utrudności ieżeliby iakie ad Conclave ingressum Ich Mościow tamowały, ufacilitować raczył. Co iako naypilniey zalecaiąc zostaię Wasz Mości Pana etc.

Copia Listu Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego do Xiążęcia Jego Mości Mszyka.

List Waszey Xiążęcey Mości z Niżyna die 14. Mensis aprilis pisany ze wszelkim odebrałem respektem. Dziękuię uniżenie Waszey Xiążęcey Mości że mnie w pamięci swoiey konserwować raczysz. o ktorą dalszą iako upraszam Waszą Xiążęcią Mość, tako wzaiemney moiey ku Waszey Xiążęcey Mości życzliwości upewniam. Z tych kraiow to tylko teraz mam do oznaymienia Waszey Xiążęcey Mości M.W. M. Panu że z osobliwey Boskiey Opatrzności y zastaraniem Jego Krolewskiey Mości Pana Mego Miłościwego miłym wewnętrznym cieszemy się uspokoieniem wyglądamy z utęsknieniem porządanego skutku Negocyacyi Jego Mości Pana Woiewody Mazowieckiego Posła Jego krolewskiey Mości y Rzeczypospolitey u Jego Carskiego Wieliczenstwa maiąc dobrą nadzieię ugruntowaną na sprawiedliwości y przezorności Nayiaśnieyszego Cara Jego Mości Że ten że Jego Mości Pan Poseł pomyślną ad Vota Jego krolewskiey Mości y Rzeczypospolitey przywiezie expedycyą. Do czego nie wątpię że y Wasza Xiążęcia Mość wielkim u Jego Carskiego Wieliczenstwa kredytem swoiem z miłości ku Jego Interessom a oraz y z przychylney chęci ku Jego krolewskiey Mości y Rzeczypospolitey przyłożyć się zechcesz. O sobie upewniam że będąc zawsze pamiętny łask Nayiaśnieyszego Cara Jego Mości sobie świadczonych, niczego bardziey nie pragnę nadto abym widział na zawsze stateczną y nigdy nieporuszoną przyiaźń y cointelligencyą między Monarchami y Panstwami Naszymi y do utrzymania oneyże wszelką applikacyą concurrere nie omieszkam. etc.

Copia Listu Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego do Jego Mości Pana Woiewody Sieradzkiego. Datum ut supra.

Znac że się musiał przykrzyć Wasz Mości Panu moy umyślny, o expedycyą, a tym samym nie dał czasu aby był Wasz Mości Pan mogł ważyć in trutinam contenta Listu mojego cum inclusis, ktore dla tym zupełnieyszey Informacyi y tym łatwieyszey rezolucyi posłałem Wasz Mości Panu chcąc tedy dostateczniey zadosyć uczynić Rozkazowi Pańskie mu powtornie expressum wysyłam. Proponowana od Jego krolewskiey Mości Pana Mego Miłościwego commutacya nie może bydź tylko cum satisfactione przezacnego Domu Wasz Mości Pana, co się luculenter pokaże intractu negocyacyi, ktora nie inaczey tylko relative ad examen Wasz Mości Pana odprawować się będzie gradibus usitatis, to iest przez obmyslenie aequivalentis sufficientis z pomiarkowaniem Dobr y Intrat ich, tak aby iustum et proportionatum było z tychże samych Dobr Wielkorządowych, czego wszystkiego wprzod Wasz Mości Pan odbierzesz graphicam descriptionem z proiektami tranzakcyi nim przyidzie do konkluzyi, ktora dependebit abeneplacito, et resolutione Wasz Mości Pana, a zatym iako Wasz Mości Pan zechcesz mieć upewnionego Jego Krolewsko Mości Pana Mego Miłościwego że strony Wasz Mości Pana nie będzie żadney trudności, tak nie widzę coby miało retardare pisanie Listu od Wasz Mości Pana hic et nunc do Jey Mości Pani Kanclerzyny Koronney M.W.M. Pani wyrażaiący consensum Jego do tey tranzakcyi, ile będąc plenissime securus że ia sam pro candore et affectu meo, ktory mam do Osoby y Wielkiego Imienia Wasz Mości Pana szczerze dopilnuię żeby się nic takowego nie stało, coby miało bydź znaymnieyszym fortuny Wasz Mości Państwa uszczerbkiem, chyba zawantażem. Upraszam tedy Wasz Mości Pana abyś raczył przysłać na moie ręce list do Jey Mości Pani Kanclerzyny Wielkiey Koronney M.M. Pani odmieniwszy co się Wasz Mości Panu będzie zdało, tak abym mogł Jego Krolewską Mości przywieźć z sobą dokument łatwości Wasz Mości Pana o ktorey bynaymniey niewątpiąc y to ieszcze przydaię że Jey Mości Pani Woiewodzina Poznańska M.W.M. Pani iakom iuż namienił w pierwszym Liście chce się akkomodować y Jego Mości Pana Starosty Opoczyńskiego M.W.M. Pana do tego dysponować aby podobnąż oświatczyli łatwość ad vota Principis. In hoc fundamento zacząć się może zaproworotem moiem ta negocyacya y przez poczte będą mogły bydź kommunikowane Wasz Mości Panu wszystkie gradus do dalszego onegoż rezolucyi, ale porro unum necessarium żebyś Wasz Mości Pan raczył explikować mentem suam Jey Mości Pani Kanclerzyny Wielkiey Koronney M.W.M. Pani żeby ona pro Interesse suo stante vita sua traktować mogła, tym łacniey y tym gruntowniey, a oraz y Jego Krolewska Mość nie tylko pro praesenti dla siebie ale et infuturum dla P.D.W.M.P. y Jego Krolewskiey Mości Pana Mego Miłościwego similiter mogł mieć eandem securitatem teyże tranzakcyi, ieżeli się będzie zdało Wasz Mości Panu zaraz przez tego umyślnego pisać y do Jey Mości Pani Woiewodziny Poznańskiey M.W.M. Pani tobym ia samten list oddał, żebym y od tey W.M.M. Pana y od Jego Mości Pana Starosty Opoczyńskiego M.W.M. Pana podobnyż Jego Krolewskiey Mości przywiozł consens, y w przyszły da Pan Bog wtorek wyiadę czekaiąc na pomyślną Wasz Mości Pana rezolucyą y zostaiąc vero Affectu et cultu etc. — P.S. Ręka Pańska Supplikuię Wasz Mości Panu uniżenie, abyś hanc diligentiam meam in executione Woli Pańskiey nie miał pro importunitate y raczył bydź pewien, że ia bez żadnego Interessu chciałbym dogodzić y Intencyi Pańskiey et omni modo securitati et utilitati nawet zacnego Domu Wasz Mości Pana.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Woiewody Sieradzkiego. datt. ut Supra.

Ziechawszy się tu na czas krotki, życzyłem sobie bardzo przyiść ad coram in amplexum Wasz Mości Pana czego gdy mi absentia Jego nie pozwoliła, więc per praesentes odzywam się Wasz Mości Panu z życzliwą moią uniżonością. Ponieważ zaś Jego Krolewska Mość Pan Muy Miłościwy tak dla swoiey, iako też dla następcow swoich, krolow Polskich tym lepszey in Regia Varsaviensi wygody, życzy sobie wtamtey bliskości nabyć Dobr pro Mensa Regia, sub ratthabitione całey Rzeczypospolitey, tak iako iuż nabył od Jego Mości Pana Starosty Spiskiego Uiazdowa y Czerniakowa per Commutationem za Dobra swoie stołowe tu w krakowskim leżące, dość z dobrym ukontentowaniem y awantażem pomienionego Jego Mości Pana Starosty, oczym nie wątpię że Wasz Mości Panu bardzo iest wiadomo, chcąc ieszcze rozprzestrzenić illam possessionem przez nabycie od Wielkiego Imienia Wasz Mości Pana Maiętności oborskiey ktora subest Juribus Jey Mości Pani Kanclerzyny Wielkiey Koronney M.M. Pani, zlecił mi tedy Jego Krolewska Mość znieść się z Wasz Mości Panem, iako cum primo Capite Domu swego Naturalnym oraz dla wiadomey racyi Opiekunem Jego Mości Pana Starosty Nowotarskiego, po ktorym ieżeliby miał steriliter decedere, spadłaby sukcessya na zacne Potomstwo Wasz Mości Pana y na Jego Mości Pana Starostę Opoczyńskiego; de mediis przez ktoreby o Dobra pomienione secure mogła bydź uczyniona tranzakcya. Namieniłem iuż tu o tey Intencyi Jego Krolewskiey Mości, Jey Mości Pani Woiewodzinie Poznańskiey M.W.M. Pani, ktora upewniła mię że z strony Jego Mości Pana Starosty Opoczyńskiego żadney nie będzie trudności, bylebyś tylko Wasz Mości Pan raczył dać na to suum Consensum, według kopii ktora ad iungo. Jako zaś Wasz Mości Pan możesz bydź securus że ta commutacya nie tylko nie będzie cum detrimento Fortuny Wasz Mości Państwa, ale y owszem z niezmyślną satysfakcyą y awantażem za Dobra stołowe proporcyonalne, tak możesz Wasz Mości Pan ufać, tym ktorym negotium hoc zlecił, iako to Marszałkowi Wielkiemu Koronnemu nawet y mnie ktorzy prawdziwie dobrze życzemy Wasz Mości Panu, żebyśmy pomienioney tranzakcyi sincerissime doyrzeli, y cokolwiek hoc in passu zrobilibyśmy to wszystko per Copias byłoby communikowana Wasz Mości Panu ad bene placitum Jego nimby się tranzakcya konkludowała. Dla ukontentowania tedy woli ///

Pańskiey upraszam unizenie Wasz Mości Pana o pomieniony Consens ktorego czekaiąc zostawam. PS. Ręka Pańska. Posyłam Wasz Mości Panu w wszelkiey poufałości proiekta inklaudowane, nie racz zas Wasz Mości Pan mieć ullum scrupulum w tey mierze supplikuię, będąc plenissimo persvasus, et securus że y ia gotowem dopilnować z drugiemi Ich Mościami ktorych Jey Mości Pani Kanclerzyna Wielka Koronna M. M. Pani y Wasz Mości Pan sobie obierzecie y naznaczycie, aby ta tranzakcya zawarantazem y bespieczenstwem wszelkim zacnego Domu Wasz Mości Pana perfici mogła. Supplikuię, oraz nieodwłoczny respons, poniewasz w tych dniach powracam do Warszawy. Posyłam Wasz Mości Panu kopią kontraktu o Ujazdow y Czerniakow dla tym doskonalszey Informacyi y tym łacnieyszey rezolucyi.

Copia Listu Jego Mości Pana Woiewody Sieradzkiego, do Jey Mości Pani Kanclerzyny Wielkiey Koronney datum ut supra:

Doniosł Mi tu Jego Mości Pan Kanclerz Wielki Koronny M. W. M. Pan Intencyą Jego Krolewskiey Mości Pana Mego Miłosciwego że sobie życzy nabydź maiętności Oborskiey Prawu dożywotniemu W. M. M. Pani podległey, przez zamianę za Dobra swoie Stołowe proporcyonalne, tak iako tez nabył od Jego Mości Pana Starosty Spiskiego Ujazdowa y Czerniakowa. Rekwirował mię oraz tenże Jego Mości Pan Kanclerz Wielki Koronny M. W. M. Pan, abym iako pierwszy w Domu Naszym nietylko sam z Osoby moiey łatwość pokazał, aletez y należących do mnie do tey tranzakcyi dysponował. Więc że te Dobra są w Possessyi W. M. M. Pani y Prawu Jey podlegaią dla tego Interess ten referuiąc do W. M. M. Pani zdanie moie oneyże otwieram, y iako sam pragnę dogodzić Intencyi Jego Krolewskiey Mości, tak też życzę Wasz Mości Pani, abyś ten Interes poufałym Przyiaciołom swoim zlecić raczyła traktować z wszelkim Prawa swego, y Jego Mości Pana Starosty Nowotarskiego warunkiem, tak ażebyś Wasz Mości Pani Intracie Maiętności Oborskiey mogła mieć Korrespondującą z proporcyonalnych Dobr Jego Krolewskiey Mości stołowych zamianę, ktora pewnieby niebyła z krzywdą y szkodą W. M. M. Pani y Domu Naszego owszem z Ukontentowaniem y Awantażem, ile że to niebędzie bez approbacyi całey Rzeczypospolitey. Ja iako chętnie na to zezwalam tak z mieysca mego proszę Ich Mościow wymienić do traktowania tego Interessu, życząc W. M. M. Pani abyś tychże Ich Mościow do traktowania z swoiey także Strony prosiła, ktorzy pewnie doyrzą szczerze y życzliwie tamtey tranzakcyi. Co wyraziwszy zostawam.

Consens albo Plenipotencya.

Poniewasz Jego Krolewska Mość Pan Muy Miłościwy życzy sobie nabydź maiętności Oborskiey per Commutationem za Dobra swoie Stołowe valori et fructui Dobr Oborskich correspondujące, tedy chcąc dogodzić Intencyi Jego Krolewskiey Mości, do włożenia stopniow potrzebnych ad Illum finem transakcyi, y zawarcia oney z należytym utriusq partis bespieczenstwem in Ordine ad ratificationem Stanow Rzeczypospolitey uprosiłem y proszę Jaśnie Wielmożnych Ich Mościow Panow W. W. z Strony Domu Moiego cum plenario Consensu aby z Kommissarzami Jego Krolewskiey Mości Pana Mego Miłościwego, ktorzy ad illum actum wysadzeni, y characterizati będą opomnioną Dobr permutacyą traktowali, tych Dobr ktore w zamian proponowane będą proporcyą y Intratę uważyli, należycie rozstrzygnęli ex aequo et iusto bez krzywdy obu stron pomiarkowali omnimodam securitatem, Prawa tak Jey Mości Pani Kanclerzyny Koronney, stante vita Jey, iako post sera fata oney Successorom obmyslili. Co ia czyli Officiose pro rato et grato przyiąć submittuię się, y na to się podpisuię.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Podstolego Koronnego.

Miałem dziś u Siebie na Obiedzie Prezencyą Jego Mości Xiędza Biskupa Kiiowskiego, Jego Mości Xiędza Kustosza Krakowskiego, Ich Mościow Xięży Olszowskiego Jordana Szembeka Kanonikow Krakowskich, z ktoremi po obiedzie mowiłem w wszelkiey poufałości de Intervenientiis inter Reverendissimum Capitulum Cracoviense, a między Wasz Mości Panem co wypisywać rozumiem minus necessarium, to tylko wyrażam że Ich Mości pomienieni na moię perswazyą deklarowali się z Wasz Mości Panem per media amicabilia uspokoić, czyniąc mi ten Honor y zdaiąc ten Interess na Osobę moię, iakosz gdybym niewyieżdżał zaraz do Warszawy, miałbym był za osobliwe szczęście usłużyć hoc in passu tak Reverendissimo Capitulo, do ktorego z wielu relacyi, y racyi należę, iako tez y Wasz Mości Pana, z ktorym podobnesz zachodzą obowiązki. Proponowałem zatym finaliter Ich Mościom, to expediens do Combinacyi z Wasz Mości Panem, aby Reverendissimum Capitulum wysadziło e medio sui do tey tranzakcyi deputatos, a Jego Mości Xiądz Archyprezbiter z Jego Mości Xiędzem Łuczkiewiczem, iako Executores Testamentu Nieboszczyka S. P. Xiążęcia Jego Mości Biskupa Krakowskiego, oraz y Confratres byli Intermedii utriusq partis Amici, miarkuiąc wszystko iako naylepiey y prowadząc rzeczy do pomyślnego konca: Acceptowali tedy Ich Mość Panowie proponowane to odemnie medium, y deklarowali po iutrze da Pan Bog za przybyciem Wasz Mości Pana uczynić tę Deputacyą ad Interpositionem meam y puścić się na też medyacyą Ich Mościow Xięży Exekutorow pominionych. O czym donosząc Wasz Mości Panu y niewątpiąc de facilitate Jego, ile ~~pewnie~~ stałaiąc dobrze uczyniona mi iuż dawno przez Wasz Mości Pana deklaracya wszelkiey łatwości do zgody cum Reverendissimo Capitulo, iestem plenus votorum et non dubius spei, że tym sposobem wyżey namienionym wszelkie aspera

wykierwią się in vias planas, y to cokolwiek Wasz Mości Panu y życzliwym Imieniowi Jego mogło bydź sensibile zupełną satisfakcyą umorzy się y uspokoi totaliter. Non restat tedy tylko abyś Wasz Mość Pan na Srodę przyszła tu ziechawszy z Swoiey strony ad præmissa concurrere raczył czego animitus życząc Jestem na zawsze z weneracyą etc.

Proiekt Contentorum responsu danego Jego Mości Panu Woiewodzie Rawskiemu die 8. Mensis Julii Anno Domini MDCCXX.

Jezeli zas ktorych Seymikow feliciorem et faciliorem exitum, tedy przyszłych antecomicyalnych spodziewać się należy nie tylko ex necessitate utrzymania następuiącego Seymu, ale też że Instrukcye Woiewodztw Ziem m y Powiatow, nie będąc dla zerwanego Seymu rozobrowane ad reassumendum są gotowe. Inne zas materye pendent od relacyi Jego Mości Pana Woiewody Mazowieckiego, y od coniunctur iako to respektem Traktatu Brunswickiego, a zatym resolutiones conformes pro exigentia publica. Niemogą determinari tylko ex universali sensu et assensu Całey Rzeczypospolitey y dla tegoż w takowych y tym podobnych materyach ktore muszą bydź w przod dobrze roz rostrząsnione y zważone. Naylepiey się refferre moim zdaniem ad determinationem omnium ordinum. Jest tak wiele po Woiewodztwach Ziemiach Powiatach Ich Mościow Braci godnych, Oyczyznę kochaiących, do ktorych Woiewodztwa będą miały tyle ufności że im dadzą facultatem razem z drugiemi consulendi et statuendi, co tempora, Reipublicæ securitas et tranquillitas oneyże, a nie mniey fides samychże Ich Mościow Panow Posłow postulabunt pilnuiąc ne quid detrimenti Respublica patiatur a tak y w Instrukcyach Unikną Woiewodztwa irritamenta y Ich Mość Panowie Posłowie, nie maią punktow do tamowania głosow et cursum consiliorum prospere da Pan Bog procedent w onychże pro bono Reipublicæ wiadomo dobrze Jaśnie Oświeconemu Wasz Mości Panu żeby y przyszły Seym zakonczyłby się bydź szczęśliwie y wszelkie obstacula uprzątnione byłyby gdyby było mowic y radzic pozwolono, bo ze kto chce finem trzeba koniecznie chciec et media ad finem ale nie mogą bydź bez porozumiania się obmyślone y determinowane. Wszystko tedy studium powinno bydź na tym, żeby odwrocic podobne iako na przyszłym Seymie na wolny głos nastę powanie y to wszystko cokolwiek mogłoby mieszać Confidencyą inter Status Ich Mościom Panom Posłom takowe dać Instrukcye, ktoreby ad promovenda Consilia publica, y Im samym y drugim libertatem sentiendi et dicendi nie odeymowały Co tak w Confidencyą wyraziwszy.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Woiewody Mazowieckiego. z Warszawy Die 13. Mensis Julii Anno Domini MDCCXX.

List Wasz Mości Pana de 23. Junii z Kronslotu przy nagłym z tamtąd wyiezdzie, pisany przez poczte Gdanską odebrałem, wyglądaiąc non sine sollicitudine przyobiecaney przez następuiącą poczte o tameczrnych okurencyach y konferencyach Communikacyi, Uniwersału oraz y Kopią Instrukcyi na przyszłe Seymiki Ante Comicyalne posyłam Wasz Mości Panu. In reliquo refferuiąc się na przeszłe listy moie przy Uniżonym podziękowaniu Wasz Mości Panu za honor łaskawey Jego pamięci circa recursum Imienin moich vota votis refundendo. Zostawam debito cultu et Affectu.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Miecznika Koronnego z Warszawy. dnia 12. Miesiąca Julii Roku Panskiego MDCCXX.

Miałem przez ostatnią poczte od Jego Mości Pana Woiewody Mazowieckiego, posyłam Wasz Mości Panu przydaiąc Uniwersał y Copią Instrukcyi na przyszłe Seymiki Ante Comicialne, ktore aby się mogły odprawic sine irritamentis w Instrukcyach od Woiewodztw conciliando raczey non turbando Confidentiam inter Status, a zatym solidando tranquillitatem internam iako omnibus Votis życzę z Mieysca mego tak y Wasz Mości Pana Authoritatem et activitatem do tego wwocę. Awszak że Woiewodztwa obligowawszy Ich Mościow Panow Posłow ut attendant, ne quid detrimenti Respublica patiatur, mogą ich Cnocie y poczciwości ufać y pozwolic aby ex Communi Sensu et assensu Ordinum determinowali in occurentibus Materiis, to co e Republica et fide onychże samych będzie się zdało statuendam. Niech tylko mowic y radzic nie zabraniaią, wszystko może się ułacnic y determinować pro securitate, dignitate et utilitate Rzeczypospolitey za doswiadczoną y Samego Wasz Mości Pana appli applikacyą. Co ex zelo in publicum we wszelkiey poufałości zostawam na zawsze z winna Honoratią etc.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Podkomorzego Krzemienieckiego. die 24. Julii 1720. r.

Przez odieżdzaiącego z tąd Jego Mości Pana Chorążyca Wołynskiego odzywam się Wasz Mości Panu z życzliwą moią Uniżonością. Expedycyą do Seymiku Prześwietnego Woiewodztwa Wołynskiego należącą Posyłam Wasz Mości Panu, ktoremu tantorum meritorum claritudini #

et experientia zelus innoscendis et agendis conspicuus, czynic takie Insynuacye y reflexye iest superfluum. Nikt lepiey nie zna nad Wasz Mości Pana statum rerum, habitum animorum, causas nieszczęścia publicznego. A zatym będziesz Wasz Mość Pan wiedział, iako zabiegać wszelkim Interwenienciom, ktoreby iako Seymiki przyszłe mieszać tak y przyszłemu Seymowi obstacula aut discrimen przynieść mogły, ad eum finem rzeczy kieruiąc, aby coraz bardziey confidentia inter Status Conciliari, a zatym tranquillitas publica solidari mogła. Wszystko przy łasce Boskiey y przy doświadczoney Wasz Mości Pana skuteczney Applikacyi sądzić się mogło ułacnić y determinować, byle by tylko mowić y radzić nie zbraniano ex communi assensu et consensu ordinum pro Securitate, dignitate, et utilitate Rzeczypospolitey. Czego omnibus votis życząc, y Wasz Mości Pana auxiliatricem Praesentiam na przyszłym da Bog Seymie wyglądaiąc. Zostawam debito cultu.

Copia Listu Iego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego do Iego Mości Pana kasztellana Woynickiego 29. Julii 1720.

Kiedy się zbliża czas y termin Seymikow Antecomicyalnych tedy przy wyrażeniu życzliwey moiey Wasz Mości Panu uniżoności nie omieszkiwam przesłać na Ręce Jego expedycyą do Prześwietnego Woiewodztwa krakowskiego należącey. Czynic zaś takie Wasz Mości Panu tanto viro Insynuacye y reflexye, zdało mi się superfluum, nikt bowiem nad Wasz Mości Pana lepiey nie zna statum rerum, habitum animorum causas nieszczęścia publicznego. A zatym będziesz Wasz Mość Pan wiedział, iako zabiegać wszelkim Interwenienciom, ktoreby iako Seymiki przyszłe mieszać tak y przyszłemu Seymowi obstacula aut discrimen przynieść mogły ad eum finem rzeczy kieruiąc, aby coraz bardziey confidentia inter Status Conciliari, a zatym tranquillitas publica solidari mogła, byleby tylko mowić y radzić niezabraniano, a wszystko przy łasce Boskiey y przy doświadczoney Wasz Mości Pana skuteczney applikacyi, będzie się mogło ułacnić y determinować ex Communi sensu et assensu ordinum pro Securitate dignitate et utilitate Rzeczypospolitey Czego Omnibus votis życzę. A ponieważ kommunikował mi Intencyi swoiey Iego Mość Pan Podkomorzy Koronny M. M. Pan że będzie na Seymiku Proszowskim z ochotą podięcia się funkcyi Poselskiey, ktory iako generis et meritorum claritudine conspicuus godzien iest wszelkich respektow y fawrorow, tak lubo iest superfluum, abym mię wnosił za Iego Mości Panem Instancyą, iednak obtemperando poufałey Iego Mości Pana requizycyi upraszam Wasz Mości Pana abyś y sam suo suffragio Iego Mości ad esse y Innych Ich Mościow in partem Iego powagą y kredytem swoim supponować nie omieszkał. Do tegoż Affectu y respektu Wasz Mości Pana upraszam y Iego Mości Pana Woyskiego Krakowskiego M. W. M. M. Pana, abyś z nim także, na Funkcyą Poselską promowować y na niey utrzymać Ich Mościow, oraz Przyiacioł swoich przez życzliwą swoię kooperacyą do tegoż samego skutecznie pociągnąć raczył. Co ia za własną moię przyiąwszy obligacyą zasługować tey Wasz Mości Pana łaski nie omieszkam. Interea zostaię etc.

Copia Listu Cara Iego Mości do krola Iego Mości.

Wasze Krolewskie Wieliczenstwo. W przysłaney do Nas przyiacielsko Braterskiey Hramocie swoiey die 30. Maii 1719. uwiadomić nas raczyliście że Wasze Wieliczenstwo Extraordynaryinego Ablega Lossa naznaczyliście swoim Hoffmarszałkiem, y na mieysce Iego inszego Ministra przyszlecie, dla czego My Wasze Krolewskie Wieliczenstwo w przyiacielsko Braterskim responsie prosili. Ponieważ negotia, o ktorych My między sobą traktować mamy, więcey do Nas y do Korony Polskiey y Wielkiego Xięstwa Litewskiego należą azeby Wasze Wieliczenstwo dlatego do Nas przysłać zechcieli, iednego znacznego Ministra z Narodu Polskiego, że zaś potym od Waszego Krolewskiego Wieliczenstwa y od całey Rzeczypospolitey Expedyowany Extraordynaryiny y Pełnomocny Poseł Stanisław Graff na Chomentowie Chomentowski Woiewoda Ziem Mazowieckich Radomski, Drohobycki, Łaźniewiecki Starosta u Dworu Naszego stanął, y negotia in fundamento zawartey między Obiema Panstwami dobrey y stateczney przyiaźni pochodzące z postanowionych Traktatow y Aliansu ni przez kogo inszego, oprocz kto od Waszego Wieliczenstwa y od Rzeczypospolitey do tego naznaczony traktowane być mogą, a per consequens od Waszego Wieliczenstwa do tego czasu Zostawiony tu legacyi Sekretarz Frendzdorff wchodzić w te dzieła nie może toc daremnie y całe nie potrzebnie byłoby iezeliby mu Wasze Wieliczenstwo tu dłużey zostawać roskazali. A zatym rozsądziliśmy za rzecz potrzebną Waszemu Krolewskiemu Wieliczenstwu Przyiacielsko y Braterskо o tym oznaymić y prosić Waszego Wieliczenstwa pomienionego swoiego Legacyi Sekretarza Frendzdorffa od Dworu Naszego odezwać czego od Waszego Wieliczenstwa spodziewamy się. Przy tym bez wątpienia pewni iesteśmy że Wasze Wieliczenstwo na mieysce tego według pierwszego Naszego przyiacielsko Braterskiego żądania iednego in Charactere Polskiego Ministra do Nas przysłać zechcecie ktoryby od Waszego Wieliczenstwa y od Rzeczypospolitey przy naszym Dworze ustawicznie zostawał y między Nami y Waszem Wieliczenstwem y Rzecząpospolitą Polską gruntowną Przyiaźń utrzymywać y dzieła do Obu Panstw Sąsiedzkich należące traktować, y Waszemu Wieliczenstwu y Rzeczypospolitey od Naszey prawdziwey y iedyney

do nienaruszonego utrzymania z Waszem Wieliczenstwem y Rzeczpospolita zawartey dobrey Przyiazni y do Aliansu naleiącey Intencyi zawsze prawdziwa relacyę czynic mogł, zeby wszystkie niepotrzebne suspicye y przeciwne relacye in futurum cale uprzedzic, y one annihilować. In reliquo Zycząc Waszemu Krolewskiemu Wieliczenstwu dobrego y czerstwego zdrowia y szczęsliwego Panowania zostaiemy. Dan w Sankt Peterburgu die 26 Mensis Aprilis Roku Panskiego MDCCXX. Panowania Naszego XXXVIII[o] Waszego Krolewskiego Wieliczenstwa Wierny Brat Przyiaciel y Samsiad Piotr. – Graff Gołowkin Kanclerz.

Copia Responsu Jego krolewskiey do Cara Jego Mosci.

Odbieramy List Waszego Carskiego Wieliczenstwa de data XXVI. Aprilis, w ktorym gdy zachodzące hic et nunc spolne negocyacye Nasze unicum Rzeczypospolitey spectant Interesse Wasze Carskie Wieliczenstwo sobie życzysz, abysmy Urodzonego Frendzdorffa Legacyi Saskiey Sekretarza rewokowali, a na Jego Mieysce Ministra Natione Polaka do Dworu Waszego Carskiego Wieliczenstwa naznaczyli. Ze nas zas wyrazne Rzeczypospolitey Konstytucye, osobliwie Traktat Warszawski ostatni obowiązuią, abysmy Polskich Ministrow do Dworow Cudzoziemskich sine Consensu ordinum Rzeczypospolitey nieposyłali nieomieszkamy Im przynadchodzącym Seymie Listu Waszego Carskiego Wieliczenstwa kommunikować y spolnie pro tunc z Niemi skutecznych szukać sposobow do Manutencyi Stateczney y nierozerwaney między Nami Przyiazni. Co się zaś tycze rewokacyi Urodzonego Frendzdorffa, będąc dotych czas z Waszem Carstwem Wieliczenstwem w kolligacyi nietylko iako Krol Polski, ale iako Elektor Saski ⁏ o czym nietylko frequentes suppeticæ, ktoremi non deficimus Wasze Carskie Wieliczenstwo ale y subsistentes między Nami watpic niedozwalaią Tractatus; gdy wzwysz mianowane Rzeczypospolitey konstytucye zakazuią vicissim Polakom do Saskich mieszać się Interessow, iako y Sasom do Polskich, niewidziemy iako bysmy mogli wtym satisfacere Waszemu Carskiemu Wieliczenstwu poki trwaiące między Nami do tych czas eodem modo subsistent kolligacye, tym bardziey że Nas Pełnomocny Waszego Carskiego Wieliczenstwa Poseł upewnia że pomieniony Sekretarz ani z Osoby swoiey ani z negocyacyi non displicuit Waszemu Carskiemu Wieliczenstwu y z relacyi Jego uznalismy szczerą ochotę y applikacyą do Utrzymania dobrey między nami Kointelligentii. Albo Nam przed kilkudniami doniesiono że Wasze Carskie Wieliczenstwo miał kazać temuż Sekretarzowi instantanee ode Dworu swego odiezdzać, iednakże temu fidem adhibere niechcemy nie mogąc sobie Imaginować abyś Wasze Carskie Wieliczenstwo miał sobie postąpić tak przeciwnym nietylko iuribus Gentium trybem, ale y powinney wzaiemnie obserwancyi między rowney godnosci y w dobrey zyiących Intelligencyi Monarchami, chybaby tenże Sekretarz aliqua enormi culpa na to miał zasłużyć karę. Z tych tedy racyi et ad elucidationem facti instantanee mu Do Boku swego powracać roskazuiemy, aby się z Swoich sprawił postempkow życzemy przytym Waszemu Carskiemu Wieliczenstwu wszelkich pomyslnych od Pana Boga przy zdrowiu dobrym Sukcessow Dan w Warszawie dnia 2[o] Miesiąca Augusti Anno Domini MDCCXX. Panowania Naszego XXIV. Roku.

Copia Listu Jego Mosci Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mosci Pana Kasztellana Sądeckiego.

Okolicznosci blisko następuiących Seymikow Ante Comicyalnych daie mi okazyą odezwania się W. M. M. Panu z zyczliwa uniżonąscią moią, aby się zaś też Seymiki odprawic mogły sine irritamentis w Instrukcyach od Woiewodztw conciliando raczey non turbando Confidentiam inter Status, a zatym solidando internam tranquillitatem, iako omnibus Votis życzę zmieyscia mego tak y Wasz Mosci Pana authoritatem et activitatem do tego invoco. Wszakże Woiewodztwa obligowawszy Ich Mosciow Panow Posłow ut attendant nequid detrimenti Respublica patiatur mogą ich Cnocie y podciwosci podufać y pozwolić, aby ex communi sensu et assensu ordinum, determinowali in occurrentibus materiis, to co e Republica et fide onychże samych będzie się zdało statuendum, niech tylko mowic y radzic niezabraniaia, może się wszystko ułacnic, y determinować pro Securitate, dignitate, et utilitate Rzeczypospolitey za doswiadczona y samego Wasz Mosci Pana applikacyą etc.

Copia Listu Jego Mosci Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mosci Pana Woyskiego Krakowskiego.

Nieprzepominam też in particulari y samego Wasz Mosci Pana amore Patriæ obligować y uprazać abyś się podiął Funkcyi Poselskiey na Seym przyszły, nietylko dla Honoru zacnego Imienia swego, ale tez dla pomnożenia meritorum in publicum. Et in omni Confidentia wyrazIwszy etc.

Copia Listu Jego Mosci Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mosci Pana Podkomorzego Kiiowskiego.

Maiąc potrzebę wyboczyć z Traktu Krakowskiego do Kruszyny do Ich Mosciow Dobrodzieystwa Rodzicow Zony Moiey, zatym bardzo że przed następuiącym Seymikiem przed Seymowym nie będę miał szczęscia widzenia się z Wasz Mosci Panem przecisz umyslnie Jego Mosci Pana Woyskiego #

Oświecimskiego M.M. Pana uprosiłem, aby mi zaiechał drogę do Przedborza gdzie, viva voce obligowałem Jego Mości Pana aby na przyszłym Seymiku zwykła Applikacya służył Wasz Mości Panu ad vota Jego, pisałem y do innych Ich Mościów M.M. Panów, nie tak dla Instancyi potrzebnych, wiedząc dobrze eminentissimæ et dignissimæ Personæ Wasz Mości Pana każdy na tamtym mieyscu służyć ochotnie będzie, miał za Honor iako dla zadosyć uczynienia rozkazowi Wasz Mości Pana, którego nieodmienney oddaiąc się łasce zostawam etc.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Generała Wielkopolskiego z Kruszyny 6. Augusta 1720.

Przy Expedycyi Seymowey, która do Wasz Mości Pana Ordynowałem, y która niewątpię że iuż doszła Rąk Jego odezwałem się Wasz Mości Panu z życzliwą moią uniżonością; teraz zaś Respons na List publiczny Prześwietnych Woiewodztw z ostatniego Seymiku Relationis do Mnie pisany posyłaiąc winną moię zasyłam Wasz Mości Panu obserwancyą, w wszelkiey oraz poufałości donoszę żal móy, który tenże List od Prześwietnych Woiewodztw causavit Sercu moiemu, Oyczyznie Prawa y swobody Jey Kochaiącemu a oraz iako Prześwietnym Woiewodztwom in universum, tak y każdemu osobliwie in particulari życzliwie sprzyiaiącemu et singulari licet w wielu Osobach Godnych dobrze zasłużonemu. Zapewna że nie zwykłym nigdy tak kochać się in partu meo żebym za rzecz zacnieyszą y chwalebnieyszą nie poczytał promptius errorem fateri ani zechtucri, wiedząc dobrze iż homo sum, et nihil alienum humanum a me Reputo. Ale sam tenor Universału na te Seymiki Relationis wydanego, dalekí bardzo a supposito prætensæ censuræ powinien był obronić innocentiam Cancellaryi intuitu expressionis terminów ad invidiam et Censuram pociągnionych et impressionis dawniey ieszcze ante Ministerium practicatæ oraz subministrare vires iusta tuentibus y łaskawym na Mnie ad resistendum tylko Ich Mościom, którzy z nieukontentowania iakiego partikularnego do którego z Osoby moiey nie dałem okazyi quasito prætextu, intima verum penetrare zaniechawszy verba superficialia in segviorem Sensum trahere nie zaniechali. Jednak kiedym na przeszłym Seymiku nie miał tego szczęścia żebym Serca in Nitiam et intaminatum obseqvium pro publico ab Infensis był defensus, recurro teraz ad auxilium doświadczonego Wasz Mości Pana Affektu y przyiacielskiey Assystencyi żebyś na Seymiku następuiącym Ante Comicyalnym przy Responsie moim cum Omni respectu et candore niewinność Kancellaryi explikuiącym iustas vindicias innocentiæ dać y ratować Serce solatio grationis remedii tenire raczył. Jako zaś miałem sobie zawsze za partykularną satysfakcyą skuteczną w podaiących się okazyach przysługę moię świadczyć Wasz Mości Panu tak upewnie mogę onego że co kolwiek Wasz Mości Pan wtey okkurencyi wyświadczysz mi Affektu swoiego pomnożysz we mnie życzliwą ad usus Wasz Mości Pana na dalszy czas ochotę z którą zostawam etc.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Woiewody Poznańskiego.

Zbliżaiący się czas y termin Seymików Ante Comicyalnych daie mi okazyą odezwania się per præsentes z życzliwą moią Wasz Mości Panu Uniżonością. Czynić zaś iakie Wasz Mości Panu tanto Viro Insynuacye y reflexye zdało mi się superfluum: Znasz bowiem Wasz Mość Pan dobrze Statum rerum habitum animorum causas nieszczęścia publicznego. A zatym będziesz Wasz Mość Pan wiedział iako zabiegać wszelkim Interweniencyom, któreby iako Seymiki przyszłe mieszać tak y przyszłemu Seymowi obstacula aut discrimen przynieść mogły, ad eum finem rzeczy kieruiąc, aby co raz bardziey Konfidencya inter Status Conciliari, a zatym tranqvillitas publica solidari mogła. Byleby tylko mowić y radzić niezabraniano wszystko przy łasce Boskiey y przy doświadczoney Wasz Mości Pana skuteczney applikacyi będzie się mogło ułacnić y determinować ex Communi Sensu et assensu Ordinum pro Securitate dignitate et utilitate Rzeczypospolitey lo ex zelo in publicum namieniwszy we wszelkiey oraz poufałości donoszę Wasz Mości Panu żal moy który List od Prześwietnych Woiewodztw z ostatniego Seymiku Relationis do Mnie pisany causavit Sercu Moiemu Oyczyznę y Prawa y Swobody Jey kochaiącemu, a oraz iako Prześwietnym Woiewodztwom in universum tak y każdemu osobliwie in particulari życzliwie sprzyiaiącemu et si gloriarii licet w wielu godnych Osobach dobrze Zasłużonemu Zapewna.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Ich Mościów Panów Urzędników.

Okoliczność blisko następuiących Seymików Ante Comicyalnych daie mi okazyą odezwania się Wasz Mości Panu z życzliwą Uniżonością moią. Aby się zaś też Seymiki odprawić mogły sine irritamentis w Instrukcyach od Woiewodztw conciliando raczey non turbando Confidentiam inter Status, a zatym solidando internam tranqvillitatem iako omnibus votis życzę z mieysca mego tak y Wasz Mości Pana authoritatem et activitatem do tego in voco. Wszakże Woiewodztwa obligowawszy z Ich Mościów Panów Posłów ut attendant ne qvid detrimenti Respublica patiatur, mogą ich Cnocie y poczciwości

podufać y pozwolić aby ex Communi sensu et assensu ordinum determinowali in occurentibus materiis, to co, e Republica et fide onych że samych będzie się zdało statuendum byleby tylko mowić y radzić nie zabraniano, może się wszystko ułacnić y determinować pro securitate dignitate et utilitate Rzeczypospolitey zadosyć uczyniona y samego Wasz Mości Pana Applikacya. Co ex zelo in publicum namieniwszy w Wszelkiey oraz poufałości donoszę Wasz Mości Panu żal moy ktory list od Prześwietnych Woiewodztw Zostatniego Seymiku Relationis do mnie pisany causavit sercu moiemu, Oyczyzny Prawa y Swobody Jey kochaiącemu, a oraz iako Prześwietnym in Woiewodztwom in Universum, tak y każdemu Zo nych że in particulari życzliwie sprzyiaiącemu et singulari licet w Wielu godnych Osobach dobrze zasłużonemu. Dopewna.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Seymiku Srzedzkiego z Kruszyny die XI. Mensis Augusti Anno Domini MDCCXX.

Odebrałem ze wszelką obserwancyą list Prześwietnych Woiewodztw Wasz Mości Panow z przeszłego Relationis Seymiku pisany, w ktorym, że przywyznaniu powinney Dobrotliwemu Panu za podięte na przyszłym Seymie około dobra pospolitego prace y starania w dzięcznosci, y moiey szczerey y usilney ad usus publicos Applikacyi gratam pokazać raczyliście reminiscentiam Uniżone Wasz Mości Panom oddam podziękowanie. Doczytawszy się zaś w dalszym pomienionego listu Wasz Mości Panow kontexcie, wyrażonego przeciwko Kancellaryi Koronney ressentimentu Wasz Mości Panow examinowałem znowu jako y przedtym nietylko zdaniem moiem ale y Innych maturo iudicio uważone wszystkie terminy słowa wydrukowanego non nova methodo lecz iescze ante meum Ministerium praktykowanym zwyczaiem na Seymiki Relationis Uniwersału y nieznalazłem nic takowego, coby iuste Wasz Mości Panow offendere, albo strzez Boże delicatissimam wolności pupillam laedere miało. Poniewasz vocabula pod censurę niewinnie pociągnione, w tym Sensie w ktorym są położone, nie mogą ullatenus applicari ad praeterita zerwanego Seymu publica damna, deffenda potius quam cribranda, a dopieroż nie mogą regulari ad rectum usum czyli obliquum abusum wolnego głosu, ale raczey sciągaią się ad futura et consecutiva studia tych, ktorzyby pokoy wewnętrzny zamieszać pragnęli żeby przychylnego nie znaleźli ucha y kredytu. Niewątpię bynaymniey, że tenże Sentiment, iako u wszystkich innych Woiewodztw Ziem y Powiatow tak y u Wasz Mości Panow praevalere musi ktorzy iako primi in Ordine tak fama et exemplo praecipui zarowno wolności, y centrum oney principale, to iest Pokoy y bespieczeństwo wewnętrzne konserwować y praeferre nad wszelkie bardziey pozorne a niżeli sprawiedliwe Interpretacye będziecie raczyli. A iako widzieliście Wasz Mości Panowie, u wnayciezszych Koniunkturach y opłakanych czasow rewolucyach dość pewnie vigilem z Osoby moiey Praw y Swobod Oyczystych custodiam, y nie naruszoney wiary y miłości ku Oyczyznie ac illibatis candoris dowody tak ieżeli się godzi quaesitam meritis sumere gloriam, śmiałbym sobie to za naywiększą prac moich desinteressowaney usługi y sakryfikowanego usui publico zdrowia polliceri recognicyą, abyście Wasz Mości Panowie Wyperswadowani byli, że poki Pan Bog żyć pozwoli intaminata fide służyć Oyczyznie całey y Wasz Mości Panom nie przestanę dictis et factis pokazuiąc, żem iest na zawsze.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Rybczenskiego 7. Augusti 1720. z Kruszyny.

Dekreta popieczętowane odsyłam W. Mości Panu Interess Kupcow Warszawskich Katolikow z Dyssydentami, iakom na wyieżdnym ustnie zalecił Wasz Mości Panu tak y per praesentes toż samo ponawiam obliguiąc ut sit curae et cordi, ani wątpię że y Wasz Mości Pan Marszałek Wielki Koronny M W M Pan wziąwszy to in trutinam wielkiego rozsądku swego, uważy, y przyzna iż tu idzie nietylko o Prawa y Przywileie, excepta y Dekreta Xiążąt Mazowieckich o powagę iudicatorum sądu Jego Krolewskiey Mości Assessorskiego, ale co nay większa, o Boskie Błogosławieństwo; a zatym nie zechce tego, aby pod zasłoną Jmc M W M Pana dissidentes ktorym prawa y excepta Mazowieckie, etiam in colatum zabroniły cum depauperatione katolikow zbogacać się mieli, o co nietylko Collegium Episcopale, ale Xięstwo Mazowieckie, słusznie by się ujmować musiało. Napatrzyliśmy się na przeszłym Seymie zelum publicum, że lubo in usu et possessione activitatis Dissidentes equestris Ordinis byli aprzecię icy dyssydentowi zabraniano w czym cała prawie Rzeczpospolita była unius labii. Dopieroż w Mieście w Warszawie, ktore ma po sobie tak wiele Praw y Dekretow, iak się mogą dissidentes rozposierać et media subsistentiae katolikom praeripere. Naostatek pewien iestem że Jego Mości Pan Marszałek M W M Pan dla przyiaźni moiey, poniewasz ia pro munere meo obligowany iestem stawać circa authoritatem Dekretow krolewskich aby miały debitam observantiam, nie uczynisz takowego coby inter iurisdictiones sprawić mogło aliquam collisionem naybardziey iednak dla ściągnienia na siebie y na zacne potomstwo swoie błogosławieństwa Boskiego, bez ktorego Nam nic po wszystkim. Proszę tedy wielce Wasz Mości Pana, abyś niechciał remorari wydania dekretu katolikom, y owszem aby tegoż Dekretu nieodwłoczna stała się exekucya ite gdy dessidentes maiąc dość czasu do rozprawy consulto dali się condemnare. Jestem etc.

Copia Listu Jego Mości Pana y.

Woiewody Mazowieckiego do Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego. dnia XIX. Miesiąca Iulii Roku Pańskiego MDCCXX. z Peterburga pisany.

List Wasz Mości Pana y Dobrodzieia de 5.° Iulii odebrałem w którym wielkie sensus pro bono communi wyczytałem. Dałby to był Pan Bog zeby pierwey takie Intymacye były mogły by się irradicata suspiciones pokoiu praesumptios uti asserunt uczynionego wykorzenia y wywrocie, teraz zaś podobno magna ex parte Negotium transferetur do Wasz Mości Panstwa. List Wasz Mości Pana zastał mnie u Jego Mości Pana Ablegata Duńskiego na obiedzie, gdzie byli Jego Mości Pan Kanclerz Gołowkin y Jego Mości Pan Podkanclerzy Szaffirow. zaraz kommunikowałem Im contenta, y tak byli kontenci, że mnie o kommunikacyą Punktu iego prosili. co y uczyniłem. do łożyli, że mieli ex parte y od Xięcia Jego Mości Dołhorukiego. W tych dniach Respons przyszedł od Admirała Noris do Admirała Appraxima, w którym ut mihi relatum że kontent wielce, widząc inclinationes pacis Jego Carskiego Wieliczenstwa wyraiaiąc, że Panu swemu doniosł, a Królowi Jego Mości Szwedzkiemu kommunikował, którego znalazł dispositum do Pokoiu, y byle ni vicinia Car Jego Mość naznaczył mieysce do Traktowania, tedy y on Ministra swego do skonczenia naznaczy. Zda się to, że przecie niby medyacyą choc surde offert. ale ten Dwor wątpi. żeby na nię pozwolił nie będąc securas. że indifferenter tractabit. sicuti mediatori expedit; boy dnia onegdayszego kiedy z Jego Carskiem Wieliczenstwem expostulowałem, inter alia, ieśli Plenipotentow swoich do Brunswika posle, powiedział. że będąc expostulowany od Jego Carskiego Wieliczenstwa do Traktatu, pisałem że ieżeli Jego Carskie Wieliczenstwo mnie assekurować będzie. że żadney stronie faworyzować nie będzie, ale iak własny Mediator Neutralista będzie / na co się wkrutce Responsu spodziewam / tedy Plenipotentow posle. Namieniwszy tedy o mowieniu z Jego Carskiem Wieliczenstwem, które było die 17. praesentis w Katarzynesze, tam wieczorem o szustey przyiechawszy, mowiłem z Jego Carskiem Wieliczenstwem partykularnie. siłaby pisać racyi y mowienia, iednak krotko wyrażam, dwa Punkta, Kurlandya y Inflanty, rozbieralismy, y w nich mocno mowili, co do Inflant po długich z obu stron racyach. tak rzekł, że kiedy żadney nie miałem o Traktatach Partykularnych Suspicyi, a przecie terminu Inflant w Soimie nie położono iako teraz mam, kiedy o Traktacie zewsząd pełno swiadomości, nawet Cadagan w Wiedniu miał mowić, że dla tego Krol Angielski nie pospieszył, żeby przywiodszy pokoy Duński do skutku, y Stralzond odebrawszy, Woyska Szwedzkie sprowadziwszy, które złączywszy się z Flaskie, Hanowerskiemi, a podobno y Innemi chcą mię sprzeć Polskę attakować, kiedy Flotte od morza będą ale żeby Rzeczpospolita y król Jego Mość pewni byli oddania Ryki, pisz cie iaka chcecie assekuracya, że ia przy pokoiu oddam, nie maiąc nigdy intencyi y nie mogąc Jey Szwedom oddać. Na Interess Xiężney Kurlandzkiey rzekł, że ona przecię z nim iako żona mieszkała, krzywdy Jey uczynić nie można, ile że Inne Xiężne maią swoie Intraty. Te tedy były Jego w tych Punktach rezolucye y racye, y lubo może się podobno co mollius wyrobić, ale podobno realiter hic et nunc wszystko przytrudnicy, co consummatissimae Jego oddawszy prudentiae, Sam iestem etc.

Copie de la Lettre de Son Excellence Mgr Le Grand Chancellier de la Couronne au Roy. de Kruszyna le 14.e d'Avut 1720.

Ayant receu avec un profond respect la Lettre de Votre Maieste du 9. de ce mois. j'ay cherché avec tout l'empressement et un effort imaginable les moyens, les plus propres, pour seconder les soins Paternels et les bonnes intentions de Votre Maiesté pour le salut publique, dans les conianctures si dangereuses. Plus j'y ay pensé et examine les circomstances de la situation presente, j'ay trouvé d'autant plus de difficultés, et des obstacles insurmontables pour faire a present / tandis, que le terme de la diete est si proche: / quelque pas. Il n'est pas necessaire, que je les expose a la grande penetration et experience de Votre Maiesté. C'est pour quoy j'ose supplier tres humblement Votre Maiesté d'aggreer mon petit avis, que j'avois donné dans ma reponse a Mr. Le Compte de Manteüffel, croyant fermement Sire, que Votre Maiesté en prenant ce petit delay, saurera son Royaume d'autant plus surement et efficacement. Je ne manqueray pas de me rendre a Varsovie, avant le terme de la Diete, pour concerter de bonne heure le plan de la conduite des Affaires dans la meme Diete. En embrassant cependant les pieds de Votre Maiesté, je suis avec toute la soumission. Sire de Votre Maieste le 14.e d'avut 1720.

Copie de la Lettre de Son Excellence Mgr Le Grand Chancellier de la Couronne a Mr Le Comte de Manteüffel en meme date.

Je suis tres obligé a Votre Excellence pour la Communication des Informations et des avertissement necessaire, que Votre Excellence a bien voulu joindre a la Lettre du Roy, voicy ma reponse. Je m'y remets, aussi bien qu'a l'entretien de bouchee avec votre Excellence a mon arrivée. s'il plait a Dieu a Varsovie. Je suis cependant avec toute la veneration etc.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Gorzenskiego die 17 Augusti 1720.

List Wasz Mości Pana die 2. praesentis z Poznania pisany przez ostatnią

poczte na tym tu mieyscu odebrałem, który gdybym był odebrał przy liście Prześwietnych Woiewództw, nie mała miałbym był z niego konsolacyą, y levamen w słusznym moim żalu, ale znać chciał Pan Bóg mnie zmortyfikowana tantisper nie winności Ministerii moiey. Jako zaś sam Wasz Mość Pan przyznawać raczysz, że list pomieniony z niektórymi expressyami invitus podpisać musiałeś, tak bynaymniey nie wątpię że na blisko przyszłym da Bóg przed Seymowym Seymiku przy Responsie moim ultro zechcesz Wasz Mość Pan dać dowód affectus et candoris erga Justitiam, et in aminatum obsequium meum pro publico. A Ja zacność Imienia y zasługi Wasz Mość Pana destincta aestimatione poważaiące sobie w każdey okazyi, y na każdym mieyscu skutkiem samym chcę pokazać, żem iest na zawsze etc.

Copia Listu Jego Mości Pana Kasztellana Rogozińskiego do Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego z Srzody. die 23. Augusti Anno Domini 1720.

Dziękuię iako nayuniżeniey Wasz Mość Panu y dobrodziciowi za poufała na tym tu mieyscu in rebus agendis Informacyą, według którey pro posse meo starałem się, iakoby in hoc depravato rerum statu, iuż prawie in profundum lapis incurrere rebus, ale divinae magis quam humanae protestatis tak rozpędzone in omne nefas, zatrzymać koła. Cokolwiek mogłem pro modulo meo wiadczyć przysługi moiey czynić nie omieszkałem, utinam correspondeat życzliwa chęć moia publicae expectatione oraz y samego Wasz Mość Pana iako naypierwszego Praw y Swobod Oyczystych Strażnika desideriis. Wczym pleniorem Jaśnie Wielmożny Jego Mość Pan Woiewoda Kaliski dobrodziey móy uczyni Wasz Mość Panu z łaski swey relationem. Winne przytym zasyłam Wasz Mość Panu dzięki, żeś mi Wasz Mość Pan arctum suum dolorem communicare raczył, który złość privatorum cordi Wasz Mość Pana impressit, et Universis in odium podała, iest mi pars cordia flendi, iakosz y na teraznieyszym Kongressie exponebam erino centiam kancellaryi, ani merebatur, iedno słowo male interpretatum, ile do Woiewództw Naszych nie reguluiące się, sex quosmy Posłów nie mieli, tantam magni Nominis Wasz Mość Pana impetitionem. Co zaś Ich Mość, którzy abusi sunt indebito stylo do Wasz Mość Pana erubescere in publico musieli et erubescent, iako się to temu teraz zabierało ex hoc dolendo casu, iż żadnego na potym listu od Woiewództw ad Magna Nomina nie wynidzie, pokiby in publico czytany niebył. A nadto in sentimentum doloris Wasz Mość Pana cum omni aequanimitate et civitate napisać zlecito kogo, y przytym Ich Mość Panowie Posłowie, gdy w Warszawie staną, kłaniać Wasz Mość Panu uniżenie będą, collegiatim cum expressione życzliwych Woiewództw Naszych ku godney osobie Wasz Mość Pana chęci. Co wyraziwszy etc.

Copia Listu Jego Mości Pana Woiewody Kaliskiego do Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego die 25ᵗᵒ Augusti 1720.

Stanąwszy wczoray tu w Kruszowie po szczęśliwie skonczonym we Srzedzie Seymiku wyprawiam umyślnie Żołnierza mego, daiąc znać Wasz Mość Panu, że się szczęśliwie zakonczył, nie trwał, tylko trzy dni, bom się oto starał wszelkiemi siłami, prosząc Ich Mościów wszystkich, aby nim długo nie bawili, żebym miał więcey czasu do prędszego przybycia do usług Wasz Mość Pana w Kruszwicy, multum contribuit bytność moia we Srzedzie, że ten Seymik stanął, bo gdybym tam był nie był to nie pochybnie zerwał by się był, a naybardziey z okazyi Ich Mościów Panów Dissidentów których em przeciw umotlifikował, że lubo żadnego z nich Woiewództwa za Posła nie obrały, przecisz pokazali w tym suam aequanimitatem że tak potrzebnego Oyczyznie Seymiku nie zerwali. Wasz Mość Pana dulce nomen iest in dulcissima recordatione apud optimos Cives, y roskazały Woiewództwa Jego Mości Panu Staroście Kopanickiemu Marszałkowi teraznieyszemu Seymikowemu, aby quam civilissime Excusatorias do Wasz Mość Pana napisał, y wyraził, quo errore factum, że ten List był napisany contra mensem Woiewództw do Wasz Mość Pana, gdyż y w kole nie był czytany a pióro był pociągnął Jego Mość Pan Marszałek przeszły, na co fremebant wszyscy optimi Cives. Ja nie mogę bydź prędzey w Kruszwicy, iako w przyszły piątek da Bóg na południe, to iest die 30. praesentis, y uniżenie Wasz Mość Pana upraszam, abyś mnie tam doczekał, abym doskonałą relacyą Wasz Mość Panu o wszystkim uczynił, czego nie podobna tak prędko na papierze wypisać, Łasce się przytym etc.

Excerpt z Listu pewnego z Seymiku Wieluńskiego do Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego.

Jako zawsze przy władzy Hetmańskiey intwince pacis in Virtute praw dawnych trzymane bywały cardines; tak y teraz żeby z powierzonego y danego sobie Ministerium dla utrzymania Dobra pospolitego taż władza zachowana była, et in suo robore zostawała, instabunt Ich Mość Panowie Posłowie nasi laesionem ziemi Naszey w Pośle legitime obranym na Seym przeszły, iako też conservationem Sancitorum ab Antecessoribus circa Jura dissidentium vindicare powinni będą. etc.

Copie de La Lettre de Son Excellence Mgr Le Grand Chancellier de La Couronne au Roy.

La Dietine du Palatinat de Cracovie de l'Election du Chambellant s'etant fince heureusement sa medy passé, et les Suffrages ayant suivi l'intention de Votre Maiesté en faveur de Mon Cousin, il est de mon devoir Sire d'en rendre graces tres humbles a Votre Maiesté. Je m'en acquitte avec un tres profond respect et avec cette assurance, que ce surcroit des bienfaits de Votre Maiesté a ma Maison est un accroissement des obligations, et de la reconnoissance avec laquelle je dois vivre. &c.

Copia Listu kardynała Jego Mości Salerno do Jego Mości Pana kanclerza wielkiego koronnego z Rzymu dnia 27. Julii 1720.

Con somma Consolatione ricevo la Lettera di Votre Excellence 3. di Juglio, e la ringratio vivamente da continuatione della sua amicitia e del suo affetto, conassicurar la che vien corrisposta bendicuore. Mr Nuntio me partecipa li sentimenti di Sa Maiesta, ma comme queste prime mie cerimonie mi tolgono tutto il tempo mi reservo all' ordinario venturo, e scrivero a Votre Excellence supponendo Mr Nuntio in Russia, all' arrivo che fara la mia Lettera. Per ora supplico Votre Excellence di assicurare Sa Maiesté che mi trovera sempre pronto a tutto cio che riguarda il suo servitio reale, senza riserba veruna: havendo gia sacrificato tutto me stesso a lui, et alli suoi interessi: comme scrivero poi in detaglio fra tanto prego Votre Excellence a presentare alla Medina sua Maiesta, l'annessa Lettera di participatione del mio arrivo a Roma; i do mandare a Mr Nuntio l'altra che cotiene il medino amplimto l'istess Mr Nuntio sara destinato alla Nuntiatura di Vienna; cosa molto buona, pil miglior servitio da Maiesta Sua &c.

Copia Responsu na ten List z kruszyny dnia 25. Augusti 1720.

C'est icy a Kruszyna, que je viens de recevoir la Lettre de Votre Eminence du 27. du mois passé, avec l'incluse pour le Roy, au quel je l'envoye par cet ordinaire, avec l'Extrait de celle, qu'il a plu a Votre Excellence de m'ecrire. L'autre Lettre pour Mgr le Nonce n'a pas eté mise dans le paquet, on l'aura apparemment adresse par une autre voye. Si Mgr le Nonce pouvoit rester en Pologne etant fait Cardinal avec d'autres graces de sa Sainteté, qu'il a assurement meritees cela me feroit bien du plaisir, et cela seroit meme tres avantageux pour tout. J'espere d'etre a Varsovie (s'il plait a Dieu) avant le 20. du mois prochain, avec tout l'empressement pour executer les Ordres de Votre Eminence, ayant une entiere confiance dans sa grace, et etant avec toutte la sincerite et veneration &c.

Copia Listu Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego do Jego Mości Pana Starosty Kopanickiego Datum ut supra &c.

Będąc informowany z pierwszego od głosu, że wręce Wasz Mość Pana dostała się virga directionis Seymiku Ante Comicyalnego Prześwietnych Woiewodztw Wielkopolskich wrozytem y wywrozytem felicem onegosz successum. Cieszę się tedy bardzo, y winszuię Oyczyznie że in illo Theatro publicznych Obrad będzie miała auxilium et consilium Wasz Mość Pana, ktory probata virtute, et experientia sua do utrzymania przyszłego da Bog Seymu wiele dopomożesz. Listu od Prześwietnych Woiewodztw ieszcze nie odebrałem, pewien iednak iestem że zpod ręki Wasz Mość Pana będzie ad vota. Lubom zaś ieszcze nie dał, ale pragnę ardentissime dać skutkiem samym dowod życzliwey moiey Wasz mość Panu przysługi, y estimacya, z ktora y teraz iestem &c.

Copia Listow de Deputatow Trybunalskich favore Ichmościow Panien Wizytek.

Pietas ku Swiątobliwemu Ich Mości Panien Wizytek zgromadzenia Konwentu Krakowskiego, gdzie Matki moiey są złozone Exuviae, nie tylko partykularna relacya przez Osobę Siostry moiey Rodzoney wtymże Konwencie będącey, y należyty respekt ku tak zacnym Domom ktorych krew godna tam się znayduie, ale tesz sama Sprawiedliwość, obliguią mnie abym się do Sprawy Jey Panny Jarnowskiey wtymże klasztorze zakonney, a zatym całego zakonu interessował, dla czego instantissime proszę Wasz Mość Pana, abyś w Sprawie pomienioney ratione Posagu Jey Mości Pannie Jarnowskiey należącego, ktora iest unica Successtrix, et heredissa Oyczystey y Macierzystey Fortuny. Jus naturae tueri raczył. Swiątobliwemu oraz y zacnemu Zgromadzeniu valido łaski y protekcyi swoiey auxilio do należytey pro Justitia satisfakcyi pomogł skutecznie przecz uczynisz Wasz Mość Pan rem pietate plenam. Boskie Błogosławienstwo za gorącymi Więzniow Chrystusowych modlitwami na osobę swoię ściągniesz, mnie zaś do świadczenia sobie ochotney przysługi particularissime obligować będziesz. Interea &c.

Copia Listu Jgo Mosci Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jgo Mosci Pana Podkomorzego Krakowskiego. z Wieliczki dnia 9. 9bris 1720.

Bytnosc moia na tym tu mieyscu daie mi okazya odezwania sie Wasz Mosci Panu per praesentes z Braterskim y uniżonym ukłonem moim. Jako zaś z Ordynacyi Boskiey y Łaski Jgo Krolewskiey Mosci Pana Mego Miłosiwego dostapiłes Wasz Mosc Pan honoru Podkomorstwa, tak nie watpię bynaymniey, że Wasz Mosc Pan in recognitionem Łaski y dobrodzieystwa Panskiego zechcesz sie komportowac z Ludzmi Jgo Krolewskiey Mosci Skarbowymi według ustney Xiecia Jgo Mosci Biskupa Krakowskiego MM Pana y moiey in Antecessum insynuacyi y WMM. Pana deklaracyi, znoszac sie we wszystkim poufale z Jgo Mosci Panem Commissarzem Grabowskim, ktory Wasz Mosci Panu kommunikowac bedzie przeszłych Podkomorzych vestigia, ad normam ktorych uczynicie Wasz Mosc Panstwo potrzebne hoc in passu planke, według ktorey miedzy Jurysdykcya Wasz Mosci Pana, a miedzy Ludzmi Skarbowymi Jgo Krolewskiey Mosci invariabilis bedzie mogła conservari ordinatio w czym wszystkim, referuiac sie na pomienionego Jgo Mosci Pana Kommissarza pewien iestem, że Wasz Mosc Pan z strony swoiey nie dasz żadney Okazyi do Alteracyi Jgo Krolewskiey Mosci, owszem starac sie bedziesz przez wszelkie Sposoby o pomnażanie Respektow Panskich, nie tylko dla siebie, ale y dla zacnego Potomstwa swego, signanter dla Jgo Mosci Pana Starosty Boronickiego w aktualney usłudze Jgo Krolewskiey Mosci zostaiacego, y utrzymasz ten o sobie kredyt, że Jgo Krolewska Mosc słusznie Wasz Mosc Pana praeferowal nad Jnnych ad fastigium teraznieyszey godnosci. Co wyraziwszy Jestem etc.

Copia Literarum Regis Sveciae ad Serenissimum Regem Poloniae die 15. Junii 1720. Holmae.

Gratissimum Nobis fuit ex Literis Maiestatis Varsaviae die 16. Martii hoc Anno ad Nos datis cognoscere, Sincerum Nostrum pacis cum Maiestate Vestra et Inclyta Republica Polona quantocyus restaurandae. desiderium, pari etiam animi propensionem a Maiestate Vestra et praefata Republica acceptum esse. – Quam obrem ut Salutare hoc Negotium eo melius promoveri possit, e re esse duximus, ad aulam Maiestatis Vestrae praesentem habere Ministrum; in quem finem mittimus Virum Maiestati Vestrae iam antea cognitum utque speramus, gratum, Nobis certe fide et prudentia sua commendatissimum et sincere dilectum Generosum liberum Baronem Johannem Arnhold Frautvetter in Copiis Nostris pedestribus Generalem Locum tenentem et Primum Praefectum, Eique Negotium damus, ut sinceram Animi Nostri Sententiam coram Maiestate Vestra uberius exponat, atque utrinque tam salubre pacis Negotium Nostra ex Parte rite procuret. Quem admodum itaque non dubitamus, quin Maiestas Vestra facilem Ei aditum concessura sit, ita imprimis rogamus, ut integram et omnimodam Ei fidem tribuat, atque de amicis et propensis Nostris erga Maiestatem Vestram et Inclytam Rempublicam studiis certissima esse velit. De caetero Maiestati Vestrae fausta et felicia quaevis apprecamur. Eamque Divini Numinis tutelae animitus commendamus. Datum ut supra etc. Maiestatis Vestrae Bonus Frater, Cognatus et Vicinus Fridericus Höpken.

Copie de la Lettre de Son Excellence Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a S. A. Royalle a Varsovie 28. de Xbre 1720.

J'ay receu avec tout le respect la Lettre, que Votre Altesse Royalle m'a fait la grace de m'ecrire le 16. de ce mois, et j'ay entendu ce que Mr le Staroste de Siva m'a dit par sa Commission. Je n'ay pas manqué d'en faire d'abord le rapport a Sa Maiesté le Roy Mon maitre, le quel n'ayant eu aucune part de Sa Maiesté Imperiale de ce que Votre Altesse Royalle vient de faire, Sa Maiesté, juge necessaire avant tout, de s'entendre sur cela, aussi bien avec la Cour Imperiale, qu'avec celle du Roy d'angleterre Sa Maiesté etant d'ailleurs portee a temoigner les egards possibles a Votre Altesse Royalle Elle me permettra cependant de dire mon sentiment a Votre Altesse Royalle, qu'Elle faira bien de tenir son Sejour en grandissime seret, que le bruit n'en soit pas repandu, car cela pourroit etre preiudiciable aux Interets de Votre Altesse Royalle, et aux bons intentions de Sa Maiesté pour Elle. Je suis avec toute la Soumission. etc.

Kombinacya Xiazat Ich Mosciow Wisniowieckiego y Czartoryiskiego. w Warszawie dnia 21. Octobra 1720.

Jego Krolewska Mosc Pan Nasz Miłosiwy chcac przez Interpozycya Powagi swoiey Krolewskiey uspokoic casum, ktory sie stał w Pałacu Xiecia Jgo Mosci Czartoryiskiego Podkanclerzego Litewskiego przez Xiecia Wisniowieckiego Kanclerza Wielkiego, Wielkiego Xiestwa Litewskiego die 17. Currentis, zażył do tego Ministrow swoich applikacyi, ktorey nie bez pracy y starania Oboyga Stron, w to przecie potrafili że Xiaże Jgo Mosc Czartoryiski odstapił od Prosekucyi prawney, do ktorey sie zabierał przeciwko Xieciu Jgo Mosci Wisniowieckiemu, z tą iednak Kondycya, żeby Pan Szore uderzony był ukontentowany, y żeby żadnych wiolencyi nie czyniono Panu Strawinskiemu, ale żeby prawnie z nim postepowano, iako //

tesz y Jemu, aby wolno było Prawem dochodzić swych pretensyi, na co gdy ze zwolił Xiąże Jego Mość Wiśniowiecki, y słowo dał Ministrom, że te wszystkie wypełni kondycye, Jego Krolewska Mość przyzwać raczył do Siebie obudwoch Xiążąt Ich Mościow, to iest Xiącia Jego Mości Wiśniowieckiego y Xiącia Jego Mości Czartoryiskiego rano dnia 21. tego Miesiąca. ktorzy na zawołanie Pańskie nie omieszkali stawić się punktualnie każdy in assistentia liczwych Przyiacioł swoich; Sam Krol Jego Mość przy obecności wielu Senatorow, Ministrow Urzędnikow Krolestwa swego, taką do nich przez Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego uczynił przemowę po Francusku. Wiecie dobrze Wasz Mość, iako Jego Krolewska Mość Pan Muy Miłościwy miał zawsze in honore ową maxime divide et Impera, iako naywiększe Jego Staranie było, doskonałą w krolestwie swym ugruntować iedność nad utrzymaniem, ktorey do tych czas pracować nie przestawał, dlategoż iedności y teraz tamuie cursum iustitiæ, et rigorem Legum ktore za sobą pociąga zachodząca między Wasz Mościami Interweniencya. Nie wchodzi Jego Krolewska Mość w explikacyą difformitatis tey akcyi, albowiem trzyma, że choćbyś Mości Xiąże Wiśniowiecki nie znał tak Praw Oyczystych, iako znasz, poniewasz Custos Ich iesteś, tedy Zacności krwi Jego. y Serca wspaniałość nalezycie w tym obiaśniaią Wasz Mość, y Jego Krolewska Mość iest pewien, że szczerze y Żywym Żalem żałuiesz tego, co się stało. Co się tknie Wasz Mości Mości Xiąże Czartoryiski, prawda że iest urazon, y że Prawo masz po sobie, aby ci dano satisfakcyą, iednakże choć przy tey Urazie, trzyma to Wasz Mości Jego Krolewska Mość Pan Muy Miłościwy, iż gdyby obierać przyszło. cobyś Wasz Mość wolał, czy urazić, czy Urazę ponieść, obrałbyś nie wątpię ostatnią. A to z tey Maxymy, iż przystoyniey Prawa urazę darować niż obrażać, oraz przez uwagę publiczney iedności ktora się fundnie na iedności między Prywatnymi nie możesz Wasz Mość lepiey uczynić, iako gdy odstąpisz od prozekucyi y Xiącia Wiśniowieckiego według rygoru prawnego, y gdy się z Nim pogodzisz, przywracaiąc mu przyiaźń swoię szczerą, bądź Wasz Mość upewniony, iż przez to dasz zupełne Jego Krolewskiey Mości ukontentowanie iako y Jego Krolewska Mość nie omieszkał świadczyć onemusz respekta swoie, zatym Xiąże Jego Mość Wiśniowiecki rzekł; Miłościwy Krolu, rzucam się do Nog Pańskich Maiestatu Waszey Krolewskiey Mości, y Nayniższe oddaię dzięki, że przykładem Wielkich Krolow, ktorzy często pœnitentia non pœna contenta, nie chciałeś intrare in Judicium z emną Sługą swoim, Wiem Miłościwy Panie Prawa, gdy Wasza Krolewska Mość straza onych powierzyłeś mi, przyznaię, że przez popełnioną Akcyą zgrzeszyłem przeciw Prawu, y Maiestat Waszey Krolewskiey Mości obraziłem. Supplikuię Waszey Krolewskiey Mości Panu memu Miłościwemu abyś mi to odpuścić raczył, oraz pokornie dziękuię, żeś miłościwie przez Interpozycyę Powagi Swoiey Pańskiey, do Xiącia Jego Mości Czartoryiskiego Podkanclerzego Wielkiego Xięstwa Litewskiego wymocto na nim raczył, iż mnie od prawnych wypuszcza prozekucyi; Upraszam tegosz Xiącia Jego Mości Podkanclerzego, wespoł z Xiąciem Synem Jego Postem Lirskim, aby chciał zapomnieć Urazy. ktorą Jego Mości uczynił, a mnie dawną przyiaźń swoię konserwowali, ktorą zawsze utrzymywać starać się będę. Na co Xiąże Jego Mość Czartoryiski odpowiedział. Miłościwy Krolu zawsze ta powinność w Sercu moim tkwiła, bądź posłusznym rozkazom Waszey Krolewskiey Mości. y za Sławę to sobie poczytałem naśladować przykład Waszey Krolewskiey Mości, iak wiele razy Miłościwy Panie darowałeś Wasza Krolewska Mość wspaniale Urazy swoie, y przez to pociągnąłeś wszystkich Serca do podziwienia: rozkazuiesz mi Wasza Krolewska Mość, iako Krol Łaskawy, abym się pogodził z Xiąciem Jego Mością Wiśniowieckim, a oraz iako Krol Sprawiedliwy uznawać raczysz, że mi Satisfakcyą za obrazę uczynioną należy przez Słuszność Prawa. Przyznawam się Miłościwy Krolu z mey Strony do Żalu y urażenia, zeznaię żem był wskroś z nim wziąty, y przeniknięty. ale tesz Wasza Krolewska Mość znasz ułomność w tey mierze Ludzką. Lecz iżelim się pokazał Człowiekiem, w pierwszym niecierpliwości Impecie, uwaga y remonstracya Waszey Krolewskiey Mości do tego są oni powodem, abym w tey okazyi postępował, iako dobry Chrześcianin, iako dobry Compatriota, y iako wierny zawsze y żarliwy Sługa Waszey Krolewskiey Mości. A poniewasz Xiąże Jego Mość Wiśniowiecki wyznał sam na się winę, poniewasz przyznaie mi prawo, żebym się słusznie mogł udać ad rigorem Justitiæ, y gdy żal Jego, ktory oświadcza służyć może Innym na przykład Chronienia się bardziey podobnych postępkow, aniżeli naśladować onych, tedy zapominam zupełnie wszystkiego co się stało, y zprawdziwą y wzaiemną Przyiaźnią ściskam Xiącia Jego Mości tymczasem Nayiaśnieyszy Miłościwy Krolu, Xiąże Jego Mość y Ja, iako Pieczętarze Jesteśmy obligowani reprezentować Waszey Krolewskiey Mości, oraz y Ministrom Jego kollegom Naszym, aby spolnie z nami starali się, y takie przed się brali sposoby, iakoby wszelkim podobnym inkonweniencyom droga na potym zagrodzona bydź mogła. – Potym Krol Jego Mość Sam ze swych ust rzekł. – Słyszeliście Wasz Mość co rzekł Xiąże Czartoryiski, iż potrzeba wziąć przed się mensuras, do zagrodzenia, aby żadne podobne nie działy się bezprawia na potym, co słusznie mowi y Ja iako się obawiam aby zbyteczna Clemencia nie była kiedy powodem do złamania Praw tak Wasz Mościom deklaruię, iż tego nie będę cierpiał, aby mi ktory z Ministrow radził, żeby w podobnym razie powagę kiedy moię interponere miał. Przestrzegam Wasz Mościow Ministrowie Moi, abyście dopilnowali, aby doskonała była prawu obserwancya, y żeby sprawiedliwości rigor extendatur na tych ktorzy się tymże prawem na potym sprzeciwiać będą.

W tym obadwa Xiążęta Wisniowiecki, Czartoryiski scisneli Krola Jego Mosci za nogi, a potym się sami z sobą scisnęli, y przeprosili, w tenże czas Dworzanie y Przyiaciele pomienionych Xiążąt, ktorzy stali w antykamerze krolewskiey wzaiemnie się z serca scisneli y pogodzili.

Respons od Jego Krolewskiey Mosci Pana Naszego Miłosciwego na Instrukcyą Wielebnego Xiędza Franciszka Kobielskiego Proboszcza Krakowskiego Vice Prezydenta y Urodzonego Wiktoryna Kuczynskiego Podkomorzego Drohickiego Posłow Trybunału Koronnego dany z Kancellaryi Wielkiey Koronney w Warszawie dnia 26. octobra 1720.

Pokazuie oczywistym dowodem zacny Trybunał Koronny, że na nim non sana Catonum Nomina zasiadaią, kiedy początki do oswiadczenia powinney Maiestatowi Jego Krolewskiey Mosci Pana Mego Miłosciwego przez godnych Mostow Wiernosci y Subiekcyi auspicando, a przytym chwalebna nie tylko Praw y Sprawiedliwosci obserwancyą, ale też y proiektowaney na niedoszłym Seymie abusum Korrektury przykładną animadwersyą tribuit, quod Regis Regi quod Legis Legi. Ma nadzieię Jego Krolewska Mosć Pan Muy Miłosciwy że gdy ta in herba dopiero będąca, et voto publico oczekiwana Trybunału Korrektura, na teraznieyszym day Boże nad przeszły szczęsliwszym Seymie crescet usque ad messem, odniesie palmarem swey egzekucyi oney gloriam Zacny Trybunał, y że praktykowanych kiedykolwiek w dawnieyszym czasie, nierządow dissolutas scopas, iaka Prezydenska skrzepmi Laska, tak Justitiam et fortitudinem Symbolizuiąca Wielmożnego Marszałka Ostrea wykorzeni. A gdy życzy Jego Krolewska Mosć Pan Mуy Miłosciwy, aby Sprawiedliwosć Swięta suum miała robur et vigorem nie zwidzie pewnie na Panskim Jego Staraniu do wynalezienia z Stanami Rzeczypospolitey sposobow, aby y mieysca oney destynowane to iest Piotrkowski y Lubelski Ratusze, ieden poprawy drugi do konczenia potrzebuiący mogły bydz proportionato opatrzone subsidio. Interess od Wielebnego Kanonika Poznańskiego rekommendowany, że iuż iest zakonczony y uspokoiony, tak miał relacyą Jego Krolewska Mosć Pan Muy Miłosciwy. In reliquo iako wszystkim in hoc Astreæ Sacrario zasiadaiącym, tak partykularnie godnym Posłom Zacnego Trybunału, ktorych virtus non indiga laudis Łaskę swoię Panską, y skwapliwą ad præmianda merita municencyą Jego Krolewska Mosć Pan Muy Miłosciwy ofiarowaċ raczy. Na wiaramu Jego Krolewskiey Mosci Pana mego Miłosciwego rozkazaniu.

Copia Assekuracyi Ich Mosciow Panow Sapiehow y Pocieia względem Dobr Neiburskich. Die 15. 9bris 1720.

My niżey podpisani daiemy tę Assekuracyę Naszą Imieniem własnym Naszym, y Conactorow spolnie z nami czyniących, habendo pro ratihabitione onych, iż ani My, ani Conactores Nasi in processum intrantes żadnych Condemnat w Trybunale Wielkiego Xięstwa Litewskiego ex occasione Dobr Neyburskich otrzymanych, do exekucyi przywodziċ y żadnych Officia na te Dobra Neyburskie, y Ich Poddanych sprowadzaċ niebędziemy. A to do Combinacyi Przyiacielskiey między przyszłym Seymem, za medyacyą Jego Krolewskiey Mosci Pana Mego Miłosciwego sub nullitate attentatorum et ipso facto contrario tey assekuracyi. Condemnate te y process wszystek iako nie ważny upadaċ powinny. Na co dla lepszey wiary rękami własnymi podpisuiemy się. Działo się w Warszawie di.

Puncta pro Senatus Consilio in Anno 1720. die 14. 9bris rozdane z Kancellaryi Wielkiey Koronney.

1. Po rozeszłym dolendo casu Seymie z wielkim żalem Publicznym Jego Krolewska Mosć Pan Muy Miłosciwy exquirit sensus przytomney Rady, quibus mediis Securitas interna et externa conservanda et manutenenda.—

2. Jezeli Seymiki Relacyine, y na ktory czas maią bydz wydane.—

3. Chocim przeciwko wszystkim dawnieyszym Paktom Turkami osadzony, y ufortyfikowany, ciągnie za sobą aperta pericula belli, y corocznego powietrza, należy avertere hoc malum przez demolicyą tey Fortecy; nim zaś ta nastąpi trzeba providere Securitatem Woiewodztwu Podolskiemu, aby przez ustawiczne ex utraque parte kradzieże, rozboie, zabiegi, nie zaiął się Ogien Woienny prætextu repressalium, czemu iako zabieżeċ? porrigitur deliberationi.—

4. Na rozgraniczenie Ukrainy Polskiey od Panstwa Tureckiego dana była ex Archivo Regni Cracoviensi Skrzynia z papierami ad Actum Nominatum należącymi, tę z skrzynię z tymisz Papierami przywiozł teraz Wielmożny Woiewoda Podolski, komu ią zaś ma oddaċ tu prævia Securitate sui, potrzebuie rezolucyi.—

5. Dobra Neyburskie, aby iuxta novellas Constitutiones in sua tranquillitate zostawały et stante litis pendentia w Sądach Seymowych Trybunalskiemi kondemnatami, y Exekucyami żeby aggravowane nie były, media providenda. Urodzeni Posłowie od Woyska Koronnego aby solita praesidii in vim tractamenti naznaczona kwotę ze Skarbu mieċ mogli zaleca Consilio præsenti Jego Krolewska Mosć.—

#

Conclusum.

1º Sacra Regia Maiestas Dominus Noster Clementissimus pro paterna sua cura et sollicitudine erga Bonum publicum, Securitatem Externam conservandam per continuationem Officiorum ac bonæ Contelligentiæ cum Potentiis Extraneis, secundum Exigentiam temporum et utilitatis publicæ, nec non similiter exigente necessitate per ablegationem ad Serenissimum Magnum Czarum Moschoviæ, iterandam arbitratur; Eoque intuitu tam Ablegando pro mense quolibet Imperiales mille, quam Commissariis ad recipienda Tormenta bellica, et rehabendos Captivos destinandis, unicuique pro mense Imperiales Ducentos per Magnificos Thesaurarios Regni et Magnus Dux Lithvaniæ solvendos assignat. Ad manutenendam autem pacem et tranquillitatem internam mediis et rigoribus in Legibus antiquis et novella præscriptis, contra quosvis Infractores et Trangressores Tractatus Varsaviensis, utetur. Conservando omnia in statu quo, tam in militaribus, quam in Civilibus ad beneplacitum et decisionem Reipublicæ. Interea Sacra Regia Maiestas nihil omittet ex sua parte ad Conciliandam combinationem cum Magnificis Generalibus Exercituum Regni, minime volens præiudicare tam Iuribus Maiestatis suæ et Reipublicæ quam Eorundem Magnificorum Generalium.-

2º Comitiola Relationum pro opportunitate temporis et exigentia circumstantiarum, quoties opus fuerit Sacra Regia Maiestas ex re et commodo Reipublicæ, nec non alia Comitiola ad instantiam recurrentium Palatinatuum et Terrarum, præsertim pro eligendis Commissariis ad Tribunal Radomiense indicere non intermittet, idemque Tribunal Radomiense sub eadem Præsidentia Reverendi in Christo Patris Christophoris Szembeck Episcopi Præmisliensis uni ex Lege practicato continuandum et expediendum censet.-

3º Scrinium cum Instrumentis publicis per Magnificum Palatinum Podoliæ apportatum, prævia guscetatione, ad Archivum Cracoviense reddendum ac restituendum, nec non erogatas Expensas in usus publicos Eidem Magnifico Palatino Podoliæ compensandas, et exolvendas, per Magnificum Thesaurarium Regni præmissa liquidatione Sacra Regia Maiestas Dominus Noster Clementissimus declarat. Magnifico quoque Palatino Siradiensi Capitaneo Cracoviensi intuitu Præsidii in arce Cracoviensi conservandi ac sustinendi, donec in Comitiis futuris stipendium cærtum providebitur, ad interim Summam duodecim Millium Florenorum polonicalium per Eundem Magnificum Thesaurarium ex Thesauro Regni exolvendam designat.-.

4º Erecti noviter Fortalitii Chocimensis contra vetera Pacta cum Portha Otthomanica, desiderata demollitio, quatenus pacatis et amicis repræsentationibus per Officia quoque et interpositiones aliarum Potentiarum persvaderi et obtineri possit, Sacra Regia Maiestas omnem impendit curam. Interea ut Iura Bonæ Viciniæ pax et Securitas omnimoda inter Accolas utriusque Dominii ex integro et inviolabiliter observentur, Magnifici Generales Exercitus Regni, nec non Magnificus Palatinus Podoliæ serio invigilabunt ac præcavebunt. Officiales vero Castrensis Camonecenses cum Burgrabio et Deputatis si electi fuerint a Palatinatu Podoliæ, unius vel plurium absentia non obstante, iustitiam rigorosam summario processu, et præcisa quavis Appellatione secundum Iura Gentium administrabunt, adhibito Brachio Militari, quoties opus fuerit. Respectu prætensionum Magnificorum Palatini Kiiovienisis et Capitanei Bobruyscensis aliarum differentiarum inter confinantes tam Expostulationes necessariæ cum Reverendissimo Legato Sacræ Cesareæ Maiestatis instituentur, quam opportunæ Commissiones iuxta obloquentiam Compactatorum designabuntur.-

Ne delectus Militum sub quocunque titulo vel prætextu in Dominiis et Terris Reipublicæ a quocunque Extraneo usurpentur. Sacra Regia Maiestas Magnificos Generales Exercituum Regni et Capitaneos Castrenses finitemos ablegabit ad debitam vigilantiam.- Quoniam vero Magnifici Thesaurarii Supremi Regni et Magnus Dux Lithvaniæ Summas assignatas pro Legatione tam Magnifico Palatino Masoviæ, tanquam Legato, quam Generosis Puzyna Notario Terrestri Magnus Dux Lithvaniæ tanquam Secretario, nec non Iranski vexillifero Rzeczycensi hucusque non exolverunt; ideo authoritate Sacræ Regiæ Maiestatis et præsentis Consilii ad exolutionem indilatam quam urgentissime obligantur ac obstringuntur.- Generosis Nuntiis Exercituum Regni et Magnus Dux Lithvaniæ utriusque authoramenti, intuitu soliti tractamenti, videlicet proprimis Summa viginti millium florenorum Polonicalium, pro Alteris summa quoque similis ex Thesauris utriusq. Gentis respective exolvendæ assignantur. Obviando proximæ ruinæ Arcis et Residentiæ Regiæ Varsaviensis, obligatur Magnificus Thesaurarius Regni ad indilatam reparationem Eiusdem, præsenti Consilis, impensis Thesauri Regni perficiendam, salvis calculo et acceptatione in futuris Comitiis.- Generoso Buchel Residenti in Curia Romana intuitu susceptorum sumptuum et laborum ultra ordinariam pensionem, in vim gratificationis, et compensationis, mille Imperiales solvendi Thesauro Regni assignantur.-

Residenci do Boku JEgo krolewskiey Mosci ex Senatus Consilio naznaczeni w Roku 1720. die 1º 9bris anni 1720. ad ultimam Ianuarii anni Domini 1721.

#

Wielebny Jego Mości Xiądz Biskup Warminski, Wielmożni Woiewodowie Ruski, Lubelski, Urodzony Chełmski Kasztellanowie.

Na drugi Rok y Cwierc.

A Die 1ª Februarii Anni 1721 ad ultimam aprilis anni Eiusdem. Wielebny Xiądz Biskup Łucki, Wielmożni Woiewoda Wołhynski, Połocki, Urodzony Dobrzynski, Kasztellanowie.—

Na drugą Cwierc.

a Die 1ª Maii ad ultimam Julii Eiusdem Anni Tenże Wielebny Xiądz Biskup Łucki Wielmożni Woiewoda Podolski, Bełzki, Urodzony Połaniecki Kasztellanowie.—

Na drugie pułroka na Cwierc trzecią.

a Die 1ª Augusti ad ultimam octobris Anni Eiusdem Wielebny Xiądz Biskup Przemyski Wielmożni Woiewoda Smolenski. Nowogrodzki, Urodzony Przemyski Kasztellanowie.—

Na czwartą część Roku.

a Die 1ª 9bris Anni Eiusdem ad ultimam Januarii Anni 1722. Tenże Wielebny Xiądz Biskup Przemyski, Wielmożni Woiewoda Lubelski, Płocki, Urodzony Krzywinski Kasztellanowie.—

a Die 1ª Februarii Anni 1722 ad ultimam Aprilis Anni Eiusdem Wielebny Xiądz Biskup Łucki, Wielmożni Woiewoda Połocki, Witepski, Urodzony Czechowski Kasztellanowie.—

Na drugą Cwierc.

a Die 1ª Maii ad ultimam Julii Anni Eiusdem tenże Wielebny Xiądz Biskup Żmudzki, Wielmożni Woiewoda Bełzki, Czerski. Urodzony Nakielski Kasztellanowie.—

Na trzecią Cwierc Roku.

a Die 1ª Augusti ad ultimam octobris Anni Eiusdem, Wielebny Xiądz Biskup Chełminski, Wielmożni Woiewoda Nowogrodzki, Podlaski Urodzony Rospirski Kasztellanowie.—

Na czwartą Cwierc Roku.

a Die 1ª 9bris ad ultimam Januarii Anni 1723. Tenże Wielebny Xiądz Biskup Chełminski, Wielmożni Woiewoda Połocki, Rawski, Urodzony Biechowski Kasztellanowie.

Copia Literarum Illustrissimi et Excellentissimi Supremi Regni Cancellarii ad Civitatem Thoronensem favore Illustrissimi Towianski. Varsaviae 15ª 9bris Anno Domini MDCCXX.

Jam a longo tempore Illustrissimus Dominus Towianski Pocillator Regni in causa, quae Ipsi cum Domino Blewig intercedit, apud Praenobiles et Spectabiles Dominationes Vestras administrationem Justitiae praestolando, sola tantum huc usque expectatione mortificatus, praesenti mea itidem ad Prae nobiles et Spectabiles Dominationes Vestras interpositione, quatenus ulteriores non nectendi moras, remotisque partis diffugiis, id quod Juris et Justitiae erit Praenobiles et Spectabiles Dominationes Vestrae in eadem causa decernere non intermittant Hoc Praenobilium et spectabilium dominationum Vestrarum facilitas et promptitudo me devinctum Eisdemque magis ac magis gratumque reddet. Interea maneo etc. Datum ut Supra.

Copie de la Lettre de Son Excellence Mgr le Grand Chancellier de la Couronne a son Al. Royalle Mgr le Prince Jaque a Varsovie 4. Xbre 1720.

En assurant V. Alt. Royalle de mes tres humbles respects, je lui donne l'avis, qui faira plaisir a Votre Alt. Royalle, qu'Elle peut s'en retourner a Olau, apres les reponses, que Notre Cour a reçeu de Vienne, et d'Hannover sur ce suiet. La cour Imperiale a repondu, qu'on y avoit cru, que Votre Altesse Royalle etoit en Pologne avec le consentement de Sa Maieste le Roy mon Maittre, et celle d'Angleterre a fait repondre, qu'Elle ne se soucioit pas, que Votre Altesse Royalle s'en retournat a Olau. C'est par Ordre du Roy que je donne part de cecy a Votre Altesse Royalle Sa Maieste souhaittant ce retour de Votre Altesse Royalle a Olau. Je suis etc.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego Koronnego do Jego Mości Pana Podskarbiego Wielkiego Koronnego. z Warszawy dnia 6ª Miesiąca Xbris Roku Pańskiego 1720.

Dwa listy Wasz Mości Pana, ieden przez Sztaffetę dnia 27. drugi przez poczte dnia 30. dapsi pisane w tych dniach z zwykłem odebrałem respektem. Względem Ordynacyi Ostrogskiey posyłam Wasz Mości Panu Copią podaney od Jego krolewskiey Mości Panu Memu Miłościwemu przez Xięcia Jego Mości Sanguszka Marszałka Nadwornego Litewskiego in favorem sui racyi. Xiążę Jego Mość Biskup Krakowski M. M. Pan miał postać iako mi powiedział / Wasz Mości Panu proiekt, y zdanie swoie w tey materyi Krolowi Jego Mości //

od niegosz dane. Co król Jego Mość Pan Mój Miłościwy resolvet, nie wątpię bynaymniey, że listem swoim Pańskim doniesie Wasz Mość Panu. Co do mnie kiedy Jego Królewska Mość Pan Mój Miłościwy na to Convocabit Senatus Consilium, które po rozjechaniu się teraz ad propria Ich Mościów Panów Senatorów nie może być numerosum. Ja na ten czas iuxta dictamen Conscientiæ przy prawie pro Iustitia rzetelnie zdanie moie Ratione obciążenia przez blisko przeszłe Senatus Consilium Skarbu Koronnego znać że Wasz Mość Pan nie miałeś genuinam votorum relationem, kiedy taka inwektywa addictos sobie nie tylko innocentis, ale Iure merito sprawiedliwa rekognicya praetendentis od Wasz Mości Pana Ministerii perstringis animos. kiedy dowodzono że teraz Rzeczpospolita zostaie w pokoiu, y skarb nie ma na Commissye hybernowe, y na Likwidacye Hetmańskie expens, tedy w Skarbie więcey być musi Importancyi. Ja w głosie moim żadney nieopuściłem racyi z tych, których Wasz Mość Pan w liście swoim wyraził do mnie, za co słusznie się powinienem był spodziewać raczey wdzięczności, ale że na przeszłych Radach in præsentia Wasz Mości Pana większe naznaczono Expensa. Co wyrazi[w]szy etc.

Copia Literarum Serenissimi Regis ad Regem Daniæ Varsaviæ die 13. Xbris 1720.

Exposuit nobis iteratis vicibus Civitas Nostra Gedanensis, qua ratione jam Anno 1715. die 23. Iunii Nauta quidam Hollandus Dirck Wandel dictus, Navim Maria appellatam literis passus Civitatis Amstelodamensis in ostio Portus e Svecia appulerit, merces, quas vehebat mercatori Hollando in Civitate Gedanensi commoranti Peter Poll dicto, ut in Mandatis a Mercatoribus Hollandis habuerat, traditurus. Cum vero tunc temporis Maiestatis Vestræ Capitaneus Petrus Sorensen dictus cum nave sua prædataria prope dictum Fortalitium Mindense commoraretur, is idem Capitaneus Navem præfatam pro Svetica habens, tanquam bonam prædam occupavit. Videns hoc Commendans Hollandicus Jacobus Baro de Rhede dictus cum aliquot Navibus Hollandicis eodem tempore, ibidem constitutus, Navem a præfato Maiestatis Vestræ Capitaneo occupatam, iterum occupavit, allegando navem illam esse Hollandicam, et se a Principalibus suis in commissis habere, ut ostia Portus Civitatis Nostræ Gedanensis una cum Ipso Portu contra omnes hostilitates defenderet. Conquestus ideo apud Maiestatem Vestram prædictus Capitaneus Sorensen, sinistre referendo Navem, quæ pro bona præda tanquam svetica venditabatur occupatam fuisse a Commendante Hollandico, adhibitis in Subsidium Militibus Civitatis Gedanensis e Fortalitio Mindensi, quod tamen factum non fuisse, ipsum quod hic iungimus testimonium sæpefati Commendantis Hollandici evincit. Dum vero ideo ad Nos Civitas Gedanensis recurreret, factum Eiusque genuinas circumstantias ac Innocentiam suam Nobis probatura, Maiestati Vestræ tam literis, quam per suum tunc apud Nos degentem Consiliarium a Jessen Negotium hocce commendavimus. Nec aliter credidimus, quam dictum Capitaneum Sorensen instam sinistræ suæ delationis a Maiestate Vestra tulisse repulsam, eo quod per integrum fere Quadriennium nulla amplius ideo mentio iniecta, et Ipse Capitaneus Severien mortuus fuerit. Sed contrarium ostendunt Literæ Repressaliorum ab Hæredibus Eiusdem Capitanei die 12. 9bris Anno 1718. a Maiestate Vestra sine dubio ad sinistram Informationem exportatarum, quibus mediantibus Navium Gedanensium, ubi cunque repertæ fuerint, interceptio permittitur, donec Civitas Gedanensis Hæredibus defuncti Capitanei Sorensen damna omnia putativa, et valorem Navis a Commendante Hollandico libertatæ exolverit. Quibus repressaliorum literis publicatis duas Naves Gedanensium interceptas statim fuisse comperimus, quæ per Decretum Maiestatis Vestræ Anno Currenti 1720 die 14. 7bris latum non aliter eliberatæ, nec Repressaliorum literæ sub alia conditione sublatæ, quam ut certus quidam Civis Hafniensis Abraham Kloecker dictus, qui suam ideo interponere debuit cautionem Hæredibus defuncti Capitanei Sorensem Summam quinque millium Thalerorum realiter exolveret. Cum vero constet Commendantem Fortalitii Mindensis, ne unum quidem militem ad vindicandam illam Navem Commendanti Hollandico dedisse, uti huius attestatum clare edocet, præterea Navem a defuncto Capitaneo Sorensen occupatam non fuisse Sveticam sed Hollandicam, quin Repressalia iuxta dispositionem Iuris Naturæ ac Gentium irrequisitis Nobis in Subditos Nostros neutiquam decerni, et in hoc fundamento Decretum ferri minime potuisse Maiestatem Vestram fraterne requirimus, ut pro mutuæ, quæ Nobiscum intercedit necessitudinis vinculo, proque solita sua æquanimitate, et pro amore iusti et æqui, præfatas Repressaliorum literas tanquam indebite emanatas, nec non Decretum huic fundamento innixum tollere ac cassare, et commerciorum Civitates Nostræ Gedanensis Calamitate temporum sic satis attritorum Vigorem illibatum restituere non dedignetur. Prouti hoc tanquam singulare Maiestatis Vestræ erga nos affectus ac amicitiæ vicinitatisque documentum deprædicabimus, ita Maiestati Vestræ quævis omnigenæ prosperitatis incrementa ex animo precari nunquam intermittemus. etc.

Copia Literarum Illustrissimi et Excellentissimi Domini Supremi Regni Cancellarii

rii ad Judices Terrestres Piltinensi.

Magnifici et Generosi Domini Domini Fratres observandissimi. Habet in Judiciis Terrestribus Piltinensibus Generosus Steffens Colonellus in Exercitu Regni optime de Sacra Regia Maiestate Domino Nostro Clementissimo et Republica meritus, causam iam aliquot Annis et Instantia sui Generoso de Brincken intentatam; In qua ut eo citius potuisset finalem obtinere decisionem, exportaverat Rescriptum Sacræ Regiæ Maiestatis Domini Nostri Clementissimi ad Magnificentias Vestras, cui inhærendo, licet Magnificentias Vestras prædictam causam ex æquo et iusto quantocyus decisuras minime dubitem, eam tamen etiam præsentibus Instantialibus meis singulariter recommendo, ut tandem in præfata causa sua memoratus Generosus Steffens votivum pro Iure et Iustitia assequatur finem. De cetero prosperos rerum Successus Magnificentiis Vestris apprecando, maneo Magnificentiarum Vestrarum Frater ad Obsequia paratissimus.

Inscriptio: na liście: Magnificis et Generosis Dominis Præsidi, Consiliariis Iudicibus Terrestribus, totiq Iudicio Terrestri Piltinensi Fratribus Observandissimis.

Copia Literarum Eiusdem ad Dominum Præsidentem Behr.

Magnifice et Generose Domine Domine Frater Observandissime.

Proficiscitur Piltinum Generosus Colonellus Steffens invigilaturus causæ suæ, Generoso de Brincken ab aliquot iam Annis intentatæ. Quem licet Instantialibus meis literis toti Iudicio Terrestri Piltinensi Recommendo, specialiter tamen Ipsum Favori Magnificentiæ Vestræ, tanquam prædicti Iudicii Præsidi dignissimo minimo, ut pro ea, qua Magnificentia Vestra in illo Iudicio pollet Authoritate, rem eo dirigere velit, quo memoratus Generosus Colonellus indilatam obtineat ex æquo et Iusto præfatæ causæ suæ decisionem. Præstiti Ipsi hac in re favoris memor ero, et quavis occasione promptitudinem meam ad obsequia Magnificentiæ Vestræ testari non intermittam. Magnificentiæ Vestræ Frater ad obsequia paratissimus.–

Inscriptio: Magnifico et Generoso Domino de Behr Præsidi Iudicii Terrestris Piltinensis Domino Fratri Observandissimo.

Copia Eiusdem Illustrissimi et Excellentissimi Domini Supremi Regni Cancellarii ad Magistratum Gedanensem.

Denunciata sunt quædam circa obitum Varsaviæ Sacræ Regiæ Maiestatis Domini Nostri Clementissimi præiudicia monasteriis Gedanensibus contra Ipsorum Iura et Privilegia ac immemorabiles consuetudines ac si per Prænobiles et Spectabiles Dominationes Vestras illata, quæ si vera taliter ut narrata et delata sunt, esse deberent. Suaderem Prænobilibus et Spectabilibus Dominationibus Vestris Eadem Monasteria Religionemque Eorum in pace et tranquillitate in sta Iura et Privilegia ac veterem consuetudinem, usumque fundorum Possessorum conservare et manutenere, et novi alicuius litis exinde emergendi occasionem evitare. Quod Ipsis enixissime commendando, maneo etc.

Copia listu Jego krolewskiey Mosci do Jego Mosci Pana Oboźnego Koronnego. z Warszawy dnia 14° Miesiąca Xbris 1720°

Urodzony Uprzeymie nam miły. Iuż to przez powtorny Memoryał przełożył nam tu Urodzony Rezydent Nayiaśnieyszego Cesarza Jego Mosci Chrześciańskiego, krzywdę Exaktorow Miasta Preszowa w krolestwie Węgierskim ktorą Im miał uczynić Urodzony Białecki Pisarz Grodzki Sądecki przez zabranie onym czterech Beczek Wina, co ieżeli tak iest, tedy Uprzeymości Twoiey pilno rekommenduiemy, abyś Urodzonego Białeckiego Pisarza swego Grodzkiego od Iurysdykcyi Twoiey Starościńskiey dependuiącego, który ex debito Urzędu swego powinien przestrzegać racyi sprawiedliwości a niedawać z siebie przykładu do Wiolencyi, niewdwłocznie rekwirował et authoritate Capitaneali obligował, aby pomienionych Extraktorow Preszowskich wtey pretensyi według słuszności uspokoił, y na potym strzegł się similia attentare. Przez co rem Iustitiæ plenam uczynisz Uprzeymość Twoia, ktorey dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia. Datum ut supra etc.

Copia Kommissyi Jego krolewskiey Mosci na pogodzenie defferencyi pogranicznych.

Reverende in Christo Pater Magnifici ac Generosi Sincere ac fideliter Nobis dilecti. Cum plurimas et sæpissimas percipimus querelas ab Incolis et Subditis tam Regni Nostri quam Ditionum Sacræ Cæsareæ Maiestatis Vicinis inter se ratione variarum violentiarum, gravaminum, damnorum, repressaliorum, iniuriarumque publi=

carum, et privatarum ab invicem illatarum. Ideo cupientes, ut eosdem querellæ differentiæq[ue] et controversiæ inter Ipsos intercedentes pro Jure et Justitia decidantur definiantur, et sopiantur, omnesque imposterum dissidiorum causæ pro quiete mutua et bonæ vicinitatis conservatione, quod fieri potest rescindantur et amoveantur inhærendo Fœderibus per Serenissimos Prædecessores Nostros cum Serenissimis Prædecessoribus Sacræ Cæsareæ Maiestatis initis, ex parte Nostra Sinceritates et Fidelitates Vestras in Commissarios designandos, et deputandos esse censuimus, prout designamus et deputamus præsentibus, committimusque Sinceritatibus et Fidelitatibus Vestris, ut capto inter se cum Commissariis Sacræ Cæsareæ Maiestatis consilio, assignatoque certo die et Loco, avisatisque per Intotescentiales Literas Partibus, quarum Interest, ad eundem Locum vel loca assignanda condescendant, ibidemque absentia non nullorum non obstante in pari tamen cum Commissariis Sacræ Cesareæ Maiestatis numero Jurisdictione Commissariali cum facultate Eam limitandi fundata, acclamatisque ad præsentiam sui Partibus Earundem querelas ac Justificationes, propositiones et responsiones postulataque exaudiant, de violentiis, damnes Iniuriis, gravaminibus, tam publicis, quam privatorum hinc inde illatis, per omnes circumstantias inquirant, indagent, Testes fide dignos Juramento corporali depositiones suas comprobaturos examinent Literatoriaque documenta, siquæ a partibus producentur ad controversias servientia perlegant trutinent, omniaque dissidia, et singulas differentias inter Partes, etiam ratione limitum, si et inquantum disiectarum aut transgressarum metarum antiquarum intercedentes accurate omni genere probationum inquirant, perpendant, cognoscant, limitesque eosdem, si disiecti esse aut obliterati nec bene apparentes apparuerint, signaque Eorum renovent, omniaque pro Jure et Justitia diiudicent, decidant, definiant ac finaliter sopiant. Facturæ sunt Sinceritates et Fidelitates Vestræ pro Gratia Nostra Officiorum suorum debito. Datum Varsaviæ die XVI. Mensis Xbris Anno Domini M.D.CC.XX.

Copia Listu Jego krolewskiey Mości do Ich Mość Panow Woiewodow. Starostow pogranicznych. z Warszawy dnia 16. Xbris Roku Panskiego 1720.

Po rozeszłym tristi casu Seymie, z ktorego Cała Oyczyzna tam in publicis, quam et privatis desideriis, pożądaney spodziewała się satisfakcyi, na odprawionym tu Senatus Consilium. Cokolwiek pro paterna providentia widzieliśmy, indispensabiliter potrzebnego do utrzymywania internæ et externæ Securitatis, to wszystko za zdaniem przytomney Rady konkludowaliśmy, nie zapomnieliśmy y tego, oczym z rożnych mieysc mieliśmy relacye, że w Państwach Naszych y Rzeczypospolitey Zagraniczni Ludzie mimo wiadomość y pozwolenie nasze y Rzeczypospolitey przeciwko wszelkim Prawom ważą się Werbunki czynic; Przeto Uprzeymość Waszę præsentibus gorąco obliguiemy, abyś pro debito Urzędu swego miał iako nawiększą w tey mierze wigilancyą, y Officio swo zalecił pilnie tego przestrzegać, aby się nikt nie ważył pod iakim kolwiek pretextem Ludzi w Państwach Naszych y Rzeczypospolitey zaciągać, y zagranicę wyprowadzać, a ieśliby się co podobnego trafić miało, aby się według opisania Konstytucyi prawił. Przydaiemy dla tym większey w tym Uprzeymości Waszey informacyi punkt ex Senatus Consilio. Dobrego zatym zdrowia od Pana Boga życzemy zdrowia.

Copia Literarum Sacræ Regiæ Maiestatis ad Monachos Paradisiensis. Varsaviæ die 16. Mensis Xbris Anno Domini MDCCXX. Augustus Rex.

Venerabili Gorczynski et Religiosis Monachis Ordinis Cisterciensis Sancti Bernardi Monasterii Paradisiensis devote Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. Venerabiles et Religiosi devoti Nobis dilecti. Cum pro Jure Patronatus Nostri Regii, quod Nobis super abbatiam Paradiscensis Competit, Coadiutoria illius absque expresso Consensu Nostro Regio haberi et possideri nequebit, ac Venerabilis Devotio Tua Consensum Eundem Nostrum super hanc Coadiutoriam abbatiæ Paradiensis consequendam a Nobis postulavit, et Reverendus in Christo Pater Episcopus Nominatus Posnaniensis Abbas Paradiscensis huic rei non contradicit Itaque ut in Eandem Coadiutoriam Authoritate Loci Ordinaria instituaris ac investiaris Consensum Nostrum dandum ac impertiendum esse duximus, prout damus et impertimur Venerabili Devotioni Tuæ. Ita tamen ac Venerabiles Devotio Tua vacabili ex aliquo casu abbatiæ Paradisiensis, alium Coadiutorem novum in Locum sui, sine explorato Consensu Nostro constituere intendat, modernoque abbati, Reverendo in Christo Patri Episcopo Nominato Posnaniensi, aliquo litigio Usum temporalium in Omnia bona ad huius modi Abbatiam pertinensis non impediat, molestareque ex quacunque causa Ipsum non præsumat. Quæ præmissa Venerabili et Religiosis Devotionibus Vestris Notificando, Ipsas benevalere cupimus. Datum Varsaviæ ut Supra.

Copia Nominationis Sacræ Regiæ Maiestatis ad Sanctissimum pro abbatia Obrensi.

Post oscula pedum Sanctitatis Vestræ, mei ac Regni mei humillimam com-

mendationem. Cum Ecclesia hucusque Abbatialis Obrensis Cisterciensium post fata Venerabi
lis Nivardi Gorski Abbatis Obrensis, debito careat Pastore pro solito meo, quo Ecclesiarum Regni mei
incrementis favore consuevi studio, nominavi in Abbatem Eiusdem Ecclesiæ Venerabilem Ale
xandrum Benedictum Gurowski prædicti Ordinis Cistersiensium Virum exemplarem, et prætera
vitam Generis sui claritudinem plurimis virtutibus ornatissimum, quem Sanctitati Vestræ
præsentibus supplex propono, rogans Sanctitatem Vestram, ut hanc Nominationem meam Su
premo Authoritate sua approbare dignetur. Quod dum a Sanctitate Vestra demississime peto Ei
dem diuturnum ac felix in hac supremo Sede Imperium humillime voveo. Datum Varsaviæ
die 16. Xbris Anno Domini MDCCXX.

Copia Literarum ad Eminenciæ Cardinalem Albani a Sacra Regiæ Maiestatæ

Nominavimus ad vacantem hucus-
que post fata Venerabilis Nivardi Gorski ultimi Abbatis Obrensis. Ecclesiam Abbatialem Mona-
sterii Obrensis Ordinis Cistersiensium Venerabilem Alexandrum Benedictum Gurowski Eiusdem
Ordinis Cisterciensium Religiosum, Eundemque Sanctitati suæ confirmandum præsentavimus.
Quod Illustritati Vestræ innotescendo, ab eadem impensius contendimus quatenus apud suam San-
ctitatem favore moderni Præsentati Nostri instare dignetur, ut exoptatam hoc in passu quantocy-
us obtinere possit expeditionem. Rem nobis gratissimam factura Illustritas Vestra. Cui de cetero
optatam a Domino Deo precamur valetudinem. Dabantur ut supra.

Copia Literarum Sacræ Regiæ Maiestatis ad Monachos Monasterii Obrensis datum ut supra.

Religiosi devote Nobis dilecti. Ne dictius Ecclesia Monasteriumque obrense Ordinis Ci-
stersiensium post fata Venerabilis olim Nivardi Gorski Eiusdem Monasterii ultimi et imme
diati Abbatis debito careat Pastore, pro Iure Patronatus Nostri Regii destinavimus in Abbatem
prædictæ Ecclesiæ Obrensis, Venerabilem Alexandrum Benedictum Gurowski Eiusdem Ordinis Reli-
giosum. Hortamur itaque Devotiones Vestras, ut in Eundem et non alium Suffragia sua Conferant.
Rem Nobis gratam facturæ Devotiones Vestræ, Quas de cetero benevalere cupiumus. Dabantur
ut supra.

Copia Literarum Sacræ Regiæ Maiestatis ad Episcopum Posnaniensem.

Reverende in Christo Pater Sincere Nobis dilecte. Accepta Informa
tione, quod Ecclesia Abbatialis Obrensis Ordinis Cisterciensium Diœcesis Sinceritatis Vestræ
post fata Venerabilis olim Nivardi Gorski Eiusdem ultimi et immediati abbatis, debito careat hu-
cusque Pastore, Regiæ Nostræ sollicitudinis fore arbitramur, talem pro Iure Patronatus Nostri Re-
gii dictæ Ecclesiæ providere Abbatem, qui et Cœnobio illi proficue præ esse, et Ecclesiæ commoda
per bellorum et temporum calamitates attrita resarcire possit. Cum vero Venerabilem Alexandrum
Benedictum Gurowski prædicti Ordines Cisterciensium Religiosum, plurima ad eum finem ex gene-
ris splendore ac virtutum eminentia habere subsidia compererimus, Eum eri abbatem obrensem
nominavimus. Hanc itaque Nominationem Nostram Sinceritati Vestræ innotescimus, requirentes
Eandem, ut pro more et consvetudine Electiones diem Monasteris illi præfigat, ac Comissarios desi
gnet, qui solita eo in passu munea exequantur. Cæterum Sinceritatem Vestram optime valere cu-
pimus. Datum Varsaviæ ut supra.

Copia Listu Jego Krolewskiey Mości do Commissarzow Dobr Ordynacyi Ostrogskiey w Warszawie dnia 16. Xbris 1720.

Wielmożny Uprzeymie Nam miły. Kiedy dla utrzymania Iuris Maiestatici Nostri, et
Reipublicæ względem Dobr Ordynacyi Ostrogskiey służącego, ex re et necessitate zdało się nam pu-
ście teź Dobra wadministracyą co inaczey stać się nie mogło, tylko per vicem Commissionis; tedy
maiąc zalecona sobie Uprzeymość Waszcy summam dexteritatem et activitatem Jegosz z Innymi
na tę Commissyą, naznaczyliśmy pewni bədąc że Uprzeymość Wasza z chęcią na siebie przyimie
hanc publici obsequii gloriam, a przez to Pańskie nasze pomnożysz sobie respekta z ktorymi się y na ten
czas Uprzeymości Waszcy oświadczaiąc. Dobrego ostomusz od Pana Boga życzemy zdrowia. Dan
ut supra.

Copia Listu Jego Krolewski Mości do Xiężcia Jego Mości Sanguszka Marszałka Nadwornego Wielkiego Xięstwa Litewskiego. datum ut supra.

Wielmożny Uprzeymie Nam miły. Bynaymniey nie wątpiemy, że doniosł... #

Uprzeymosci Waszey Wielebny Szwcykowski, ktory tu Interessa Jego magna sollicitudine
unas promowował, Sensus roznych Procerum Regni, względem Ordynacyi Ostrogskiey. Niech
cąc tedy ublizyć Juribus Nam, y Rzeczypospolitey post fata Urodzonego Starosty Sendomir=
skiego competentibus naznaczylismy Commissarzow Naszych, aby do teyze Ordynacyi ziechaw=
szy wszystko to, cokolwiek ad Conservationem Dobr Ordynackich, y do zachowania porządku re=
spektem wyprawy Zołnierza na Usługe Rzeczypospolitey należy, non praeiudicando praetentio=
nibus stron interessuiących się, uczynili, y postanowili. Deputowalismy oraz y Administrato
row na dwie lecie, między ktorymi Uprzeymosci Waszey nie przepomnielismy, usilnie za
tym po Uprzeymosci Waszey żądamy, y onemusz pilnie rekommenduiemy, abys się ad men=
tem et praescriptum Commissyi y Administracyi Naszey we wszystkim konformował, y to co
tam Commissarze Nasi w podawaniu y rozporządzeniu teyże Ordynacyi uczynią, obserwował,
y exekwował. Przez co Pańskie Nasze pomnozysz sobie Uprzeymosci Wasza respekta. Dan ut
supra.

Copia Uniwersału na Seymik Relacyiny w Roku 1720. August Wtory etc.

Wszem wobec etc. Niechcemy infundum renovare dolorem su
per tristi ostatniego Seymu eventu, ale raczey Laeta extremi Luctus Uprzeymosciom y Wierno
sciom Waszym kommunikuiemy solatia, że materia Kommendy nad Woyskiem Cudzoziem=
skiego Zaciągu, według Nowego Kompulu na Seymie Traktatowym uformowanego, pierwsze=
mu od nas Generałowi, ex vi Justitiae distributivae dana, rozne in sensibus Civium causavit
Skrupuły, y publiczne zatrudniła dwoch Seymow Obrady. Więc lubosmy usilnie chcieli na tym
ostatnim blisko rozeszłym ułacnic finaliter zachodzącą te atiennio trudność, gdyby była przy
szła Rzeczpospolita tota et integra w Stanach swoich ad desideratam activitatem. Że iednak
do niey non perventum, in diverso et libero disceptantium Sensu; a zatym nie bez prawdziwe
go Żalu Naszego intencye nasze czyste, sprawiedliwe do dobra Pospolitego y do Zachowania Praw
zmierzaiące, na tymże sporze in casum idąc, nie mogli skutkiem samym patere Stanom Rze
czypospolitey. Niechcąc przecięż etiam in abruptis deesse curae powierzonego sobie desuper
Krolestwa złozylismy Senatus Consilium, na ktorym ex voto communi provisa interna et ex
terna Securitate, deklarowalismy zostawic tęż kommendę in Statu quo, ad ulteriorem Całey
Rzeczypospolitey decisionem. Insuper niedaiąc okazyi do dalszych kollizyi, diffidencyi, y przeciw
nych otey Kommendzie interpretacyi, zdało się nam wniść w konferencye z Wielmożnymi Het=
manami Obuyga Narodow, na ktorych przy zachowaney Im zupełney, y Prawem dawnym y
swieższym obwarowaney nad Woyskami utriusque Authoramenti Władzy, wynalezione są tem
peramenta dispositiva do zupełnego Całey Rzeczypospolitey ukontentowania, y do finalnego da
Bog na przyszłym Seymie zakonczenia. A zatym ta ufnością żebysmy tym prędzey zatrwożone
y zasmucone Civium z okazyi niedoyscia Seymu blisko przeszłego Serca rozweselili, y pocieszyć
mogli, Seymik Relacyiny na dzien Miesiąca w Roku na Mieyscu zwyczaynym Uprzey
mosciom y Wiernosciom Waszym cum facultate obrania Commissarzow na Trybunał Radom
ski w tych Woiewodztwach y Ziemiach ktore ich nie maią składamy, nie wątpiąc bynaymniey,
że Uprzeymosci y Wiernosci Wasze, konformuiąc się ad mentem Novellae Legis, mianowicie sub titu
lo o Seymikach Relationis, tenże Seymik cum manutentione Securitatis et tranquillitatis in
ternae ad vota publica finaliter zakonczycie. Ktory to Uniwersał, aby tym prędzey do wszystkich wia
domosci przyszedł, on po Grodach y Parafiach publikować zlecilismy, a dla lepszey Wiary ręką Naszą
własną podpisany Pieczęcią Koronną stwierdzić roskazalismy.

Copie de La Lettre du Prince Jaque au Grand Chancellier de La Couronne de Hamystow en Silesie 15. Avril 1720.

Apres avoir reçeu la gracieuse Lettre de Votre Excellence et lorsque je
me preparois de me raprocher d'Olau, Mr Le Comte Kotulinski Chancellier de l'Ober ambt est arri
ve icy avec L'Ordre de L'Empereur pour me faire resortir des pays hereditaires; Mon Sejour dans ce pa
ys cy ayant donné apparemment de l'ombrage aux Ministres d'Angleterre, et de la Frances envers
Sa Maiesté Imperiale et Catho:, si bien que me trouvant dans cette perplexité, et connoissant, comme
Sa Maiesté Le Roy de Pologne, est delicat dans le point d'honneur, et comme sa dit Maiesté sait sou
tenir ceux aux quels il a une fois accordé sa protection, je prends la liberté d'y avoir recours, et en me
mettant aux pieds de La Maiesté la suppliant de vouloir bien pousser la Cour d'Angleterre de faire par
Son Ministre a Vienne la meme declaration a mon suiet qu'Elle la fait faire a Sa Maiesté, a la quelle
j'auray des obligations, qui ne finiront qu'avec ma vie, si par son moyen je puis etre retabli a Olau #

et rejoint a ma Famille, outre ala /: ce qui soit dit entre nous: / Sa Maiesté tirera l'Empereur d'un grand embarras, car sans cette declaration Sa Maiesté Imperiale et Cathol: aura toujours ses mains liees, et je seray incertain de mon sort, etant oblige de regler mon Sejour selon la necessité de mon Subsistance. J'attends donc comme Prince de Pologne, et comme une personne tout á fait devouée aux Interets de Sa Maiesté les effets de sa tres puissante protection, a la quelle m'abandonnant entierement, je prie tres instamment Votre Excellence d'y joindre son grand credit et son assistence, et de vouloir etre persuadée de la tres vive reconnoissance et du tendre attachement avec les quelles je seray jusqu' au tombeau. De Votre Excellence le tres affectioné et tres humble Serviteur. Jaque Louis Prince Royale du Royaume de Pologne.

Relatio in puncto prætensionis Naviculariorum et Subditorum Prussiæ Brandeburgicæ contra Contubernii Naviculariorum Gedanensium.

Contubernium Naviculariorum Gedanensium non diffitetur se a Navibus, quas subditi Sacræ Regiæ Maiestatis in Prussia marienvendera vel ex aliis locis, si naves illæ Subditorum Serenissimi Regis in Prussia non propriæ sed alienæ sunt, a quolibet nave mercibus una sta. duos florenos et sex grossos exigere, quod recepto antiquitus vocabulo; Poena fluminis vulgo Strohm Straffe intitulatur / hanc exactionem Pactis Anni 1529. contrariari et pro nova haberi debere, navicularii et subditi quidam Prussiæ Brandeburgicæ sine ullo fundamento contendunt.- Verba Pactorum Renovationis pacis perpetuæ de Anno 1529. sunt sequentia: Item liber sit transitus et via omnibus mercatoribus et Incolis Terrarum Domini Ducis Prussiæ, cum suis Mercantiis et frumentis cuius cunq. grani, et rebus quibuscunque &c. sine impedimento et ns angaria per Terras, Maria, aquas et flumina quæcunque ascendendo in et ad Regnum Poloniæ, Terras Lithuaniæ et Samogitiarum, et descendendo per Terras Nostras, ac per Ipsa flumina, et quas usque ad Ducatum Prussiæ in Navibus vacuis seu oneratis, magnis sive parvis in perpetuum, quocunque vel quoties, cunque voluerint &c. Theloneis et depositis similiter usibus et consvetudinibus antiquis salvis.- Sed constabunt singula plenius, si fundamenta, antiquitatem et usum continuum Exactionis huius penitius inspicere placuerit.- Prouti enim experientia teste, patet, in Ipsa Prussia Brandeburgica, non quam cunque restrictionem liberi transitus Mercatorum et Incolarum Prussicorum cum frumento ac aliis mercibus, pro impedimento aut angaria contra Pacta allegata /: ut pote quæ solum liberum transitum indigitant: / haberi: ita in iisdem Pactis in fine citati articuli habetur clausula: salvis teloneis et depositis, similiter usibus et consvetudinibus antiquis. Iam vero constat, Navicularios Terrarum Prussiæ non tantum ab ordine Teutonico, habita ratione emolumenti tam Belli, quam pacis temporibus in publicum inde redundantis, multis insignibus Privilegiis et Immunitatibus donatos, et ad conservationem Navigationis per Vistulam hoc Ipso incitatos fuisse, sed in space quoq. etiam ante Pacta præfata in variis Conventibus Terrarum Prussiæ sancitum fuit, ne in Vistula merces ullæ per alias naves, quam quæ Incolarum huius Provinciæ propriæ sunt, vehantur, aut per Navium aut Cymbarum /: vulgo / vecturam in Vistula præiudicium et detrimentu in Civibus ex Civitatibus Prussicis inferatur de quo inter alia Laudum Conventus Terrarum Prussiæ de Anno 1426. in dia 27. 9bris Elbingæ habiti et Costitutio Anno 1526. a Commissariis Serenissimi Regis Poloniæ Elbingæ publicata, uberius consuli possunt. Postinita Pacta allegata in Conventu Generali Terrarum Prussiæ Anno 1537. de 6. Octobris Graudenti habito, unanime conclusum stetis, ut neque Nobiles, neque Rustici navigationem Vistulæ frumento aliisque Mercibus inpræiudicium Civitatum exercere, et nulla Bona in peregrinis, et non Prussicis Navibus vehi, sed Prussicæ Naves ad hanc Navigationem proximores esse debeant. Hæc certe dispositio illo ad huc tempore, ubi Pacta sæpe fata recentissima ad huc erant, facta non fuisset, si credidissent, Pactis perpetuis vel usui antiquiori per hoc derogatum esse. In hoc fundamento Iurium, quæ omnibus Naviculariis Regiæ Prussiæ Polonicæ competunt, cum quibus Iuribus iisdem uti omnes Incolæ Terrarum Prussicæ ratione Iurium cuicunque servientium, ad Regnum Polonicum accesserunt Serenissimi Reges Poloniarum et Domini Anno 1590. die 12. aplis, Anno 1635. die 29. Xbris Anno 1651. die 7. Octobris, Anno 1670. die 30. Septembris, anno 1676. die 27. aprilis et Anno 1690. Navicularios Prussicos, et in Specie Contubernium Naviculariorum Gedanensium Clementissime adeo confirmarunt, et manutenuerunt, ut præmissa magis magisque elucidata, iisdemq. contra quascunque Interpretationes sinistras plenissime prospectum fuerit.- In hoc Iurium usu et Possessione contubernium Naviculariorum Gedanense persecuta fuit, et per rationes suas deducere potest, quod Subditi Prussicæ Brandeburgicæ Iura prædicta non impugnaverint, sed dun illos florenos et sex grossos, quoties iis contravenisse deprehensi fuerunt, sine ulla tergiversatione exsolverunt. Præterea Contubernium Naviculariorum tam moderate cum subditis Prussiæ Brandeburgicæ agit, ut licet secundum antiquas Terrarum Prussiæ constitutiones Naves e iusmodi alienæ cum Vectura confiscandæ, et Naves propriæ pœna 20. Marcarum redimendæ essent, duobus florenis, quorum unus Fiscali Regio, cui in Diplomate suo cura Naviculariorum Regiæ Prussiæ Polonicæ severissime iniunctum est, datur, acquiescat. Licet quoque Navicularii Marienverdetenses, et alii in Prussia ‡

Brandenburgicæ nullum Contubernium constituant, nihilominus Contubernium Naviculariorum Gedanensium, Ipsis permittit, ut propria sua Bona in propriis Navibus sine ulla exactione Gedanum deferre possint, ut adeo pœna fluminis sic dicta, tum demum obtineat, quando præfatorum Naviculariorum Naves in alienis littoribus merces vehendas recipiunt. De quo certe conquerendi causam vel minimam non habent, quia Ipsis Polonicis Civitatibus, quæ extra Provinciam Prussiæ prope Vistulam sitæ sunt, non maior libertas indulgetur. Observatur etiam quotidie hoc inter Contubernia Naviculariorum Regiomontanum et Gedanensium, ut quoties Eorum aliquis limites suos excedit, toties secundum æquitatem et consuetudinem inter Eos Complanatio fiat. Quibus consideratis currens est. Naviculariis Gedanensibus in Iure usu et continua possessione contra Navicularios et Subditos Prussicæ Brandenburgicæ sese fundantibus, pecuniam illorum duorum florenorum et sex grossorum a Magistratu Gedanensi non sine totali Eorunde interitu ex illimitata per Vistulam prætensa Navigatione ab indicari minime posse.

Responsum ad Memoriale per Comitem de Schwerin porrectum Ministrum Prussicum.

Ad Memoriale per Magnificum Comitem de Schwerin Ministrum Serenissimi Regis in Prussia intuitu exactionis per Contubernium Naviculariorum Gedanensium Strohmstraffe nuncupatæ a Navibus Subditorum Prussico Brandenburgicorum, Vistula Gedanum Mercimonia vehentium die 5. Mensis Xbris Anno nunc currenti 1720. porrectum in vim Responsi ex Cancellaria Sacræ Regiæ Maiestatis Domini Nostri Clementissimi Relatio cum sufficienti deductione Iurium prædicti Contubernii anatitur. Varsaviæ die 17. Xbris Anno MDCCXX. ad Mandatum Sacræ Regiæ Maiestatis Domini Nostri Clementissimi proprium.

Memoriale Comitis de Schwerin Ministri Prussici Sacræ Regiæ Maiestati porrectum Varsaviæ die 5º Xbris 1720.

Serenissimi Borussiæ Regis Minister infranominatus iterato iussu Domini sui Clementissimi Maiestati Vestræ repræsentare tenetur, Collegium Naviculariorum Gedanensium/ neglectis ea de re, Magistratui Gedanensi, qm sæpissime factis remonstrationibus atque Instantiis ut nempe prohiberetur vectigalis Cuiusdam iniquissimi, quod sub nomine a Civibus Mariæ Insulanis Riesenburgensibus, et qui iisdem sunt Vicini Serenissimæ Regiæ Borussiæ Maiestatis Subditis, mercimonia sua, navi Dantiscum vehentibus iniustissimo exposcit modo, in exactione frivola Eiusdem Vectigalis ita perseverare, ut omnis spes plane sit perdita, quod tandem illa sit aliquando cessatura. Cum autem hæc vectigalis supra memorati Civibus Borussiæ facta impositio apertam Pactorum perpetuorum involvat violationem, imprimis autem Sancitis de Annis 1436. 1466. et 1529. evidenter repugnet, in quibus liber concessus est transitus Incolis Terrarum atque Ordinis Dominiorum/ in quorum Iura nunc Serenissimus Borussiæ Rex successit/ cum suis Mercantiis sine impedimento vel angaria, per Terras et maria, aquas et flumina, quacunque ascendendo vel descendendo, in Navibus parvis sive magnis, vacuis sive oneratis insistere potest Iure Serenissimus Borussiæ Rex, ut istis suorum Subditorum querelis tandem imponatur finis ac Eorum libertati in negotiando consulatur. Et propterea infra nominatus Minister a Maiestate Vestra, nomine Domini sui Clementissimi expetere iussus est, ut Regia Vestra Maiestas serio Magistratui Dantiscano abolitionem supra memorati vectigalis, pactis aperte contrarii et Iura Vicinitatis, cum iactura Commerciorum manifeste lædentis, Authoritate Regia iniungat, aut si qua inde oriri possit difficultas, ut Regia Vestra Maiestas Commissarios denominet, qui cum Commissariis a Serenissimo Regis Borussiæ Maiestate cum in finem denominandis, in originem huius Rei inquirant de fundamento dignoscant, et secundum Iustitiam et æquitatem decidant. - Cæterum Gratiæ Regiæ Maiestatis Vestræ se se commendans, Eandem perhumillimo ac sempiterno cultu prosequi Officii debitique sui esse ducet Regiæ Maiestatis Vestræ.

Responsum ex Cancellaria Sacræ Regiæ Maiestatis ad memoriale porrectum a Magnifico Sut Ablegato Extraordinario Serenissimi Regis Magnæ Britanniæ. Datum die Mensis Decembris Anno Domini MDCCXX.

Tametsi Sacræ Regiæ Maiestatis Domino Nostro Clementissimo a sui Regni exordio id unum antiquissimum fuit, ut suum cuique Ius tribueretur, et quod Legibus Patriis, Constitutionibus Regni, Pactisque inter Maiestatem suam et Rempublicam conventis sancitum est, integrum, inviolatumque maneret, tamen eo maiori cura pacem et securitatem quæ Incolis a Religione Catholica Dissidentibus indulta est, sartam tectamque esse voluit, quo pluris fecit semper, ac facit Officia Serenissimi Magnæ Britanniæ Regis, Iam pridem Ipsorum gratia interposita, et etiam num renovata. Hoc animo cum esset Sacra Regia Maiestas æquissimam se se omni tempore Dissidentibus præbuit, Eorundemque querimonias benignis auribus excepit, et quantum sine aliorum Iniuria facere potuit, eorum incommoda avertit. #

Verum cum hi ad Legitima subsellia et praesertim ad Tribunal Regni, cui summa iuris dicendi potestas attributa est, tantaque, sicuti similibus caeterarum Regionum Subselliis, debetur reverentia, ut illud asperioribus verbis perstringere ne quaquam liceat, plerumque vocati fuerint, non potuit Sacra Regia Maiestas Dominus Noster Clementissimus prohibere, quominus Iudices, secundum Regni Statuta, quae cuique Genti pecularia sunt, Ipsis Dissidentibus, non secus, ac reliquis Poloniae Incolis sancta esse debent, de eorum Controversiis decernerent. Si praeterita Regni Comitia feliciorem exitum habuissent, universi Regni Ordines Dissidentium querelas, praesertim quo ad Decreta Tribunalis Regni. Expendere, eorundemque tranquillitati efficacius consulere potuissent. Quoniam vero in iisdem Comitiis nihil peragere licuit, dabit operam Sacra Regia Maiestas Dominus Noster Clementissimus donec alia habentur, ut nullum a se ergo Dissidentes aequitatis, et Clementiae Officium merito desideretur. Et quando tantopere cupit nova suae Amicitiae documenta Serenissimo Magnae Britanniae Regni arctissimo sibi et Sanguinis et foederis vinculo coniuncto exhibere, confidit propterea suum hoc Studium ita gratum et iucundum Ipsi fore, ut aerumnas, quibus Catholici in Eius Regno degentes premuntur, vicissim levaturus, parique benevolentiae relato Officio Eorum indemnitati prospecturus sit. Datum ut Supra.

Responsum ex Cancellaria Sacrae Regiae Maiestatis ad memoriale porrectum a Comite Schverin ablegato Prussico. Varsaviae die Xbris Anno Domini MDCCXX.

Nihil Sacrae Regiae Maiestati Domino Nostro Clementissimo ex quo tempore regnare coepit fuit antiquius, quam ut leges omnes, et in primis Constitutiones Regni, ac pacta inter Ipsum et Rempublicam conventa religiosissime servarentur, paxque concessa Dissidentibus a Religione Catholica eo tutior esset, quo gravioris apud Ipsum ponderis nunquam non fuerunt, quae illorum gratia Serenissimus Rex in Prussia non semel interposuit Officia. Hinc factum est, ut non solum querelis, quas ad Eum detulerunt, summa cum benignitate, ac aequitate aures praebuerit, sed etiam quantum salvo aliorum Iure potuit, semper Ipsis prospexit. Si praeterita Comitia optatum habuissent eventum, Universi Regni Ordines efficacius necessitati Eorum, praesertim, quo ad Decreta Tribunalis Regni, Consulere potuissent pro summa sua authoritate sed cum infectare Comitia soluta sint, non praetermittet interea Sacra Regia Maiestas, donec Respublica congregata fuerit, quidquid aequum et iustum erit, uti hactenus fecit, ad huc Ipsis praestare et que confidit promptitudinem hanc, qua Serenissimi Regis in Prussia Votis obsecundare Studet, tantae Ipsi futuram voluptati, ut Catholicos omnes in eis Ditionibus commorantes, ac praesertim Eos, qui ex pactis a Praedecessoribus Eius cum Serenissimis Regibus, ac Republica Poloniae initis certis Libertatibus, et Privilegiis gaudere debent, a quacunque Iniuria vicissim prohibiturus.

Copia Listu Iego krolewski Mosci do Cara Iego Mosci z Warszawy, dnia 17. Miesiąca Xbris Roku Pańskiego 1720.

Kiedy Wielmożny Xiąże Dolhoruki Poseł Waszego Carskiego Wieliczenstwa pełnomocny pod Bokiem tu Naszym bez opowiedzenia kazał porwać Człowieka, tedy nie podobna że byśmy się nie mieli Waszemu Carskiemu Wieliczenstwu uskarżać na to, na co tym bardziey uboleważ nam przychodzi, im wyższe z inszey miary mamy racye być z osoby y z Charakteru Iego kontenci. Wiadomo dobrze Waszemu Carskiemu Wieliczenstwu, iak iest warowane Prawem Narodow y assekurowane w każdym Państwie, a dopierosz pod Bokiem Monarchow wszelkim Osobom bespieczenstwo, y tak wiele Samemuż Waszemu Carskiemu Wieliczenstwu na tym należy, aby z Strony Iego nic się w cudzym Panstwie nie stało, czego by ś Wasze Carskie Wieliczenstwo w swoim ciérpieć nie mogł. Gdyby był tenże Wielmożny Xiąże Poseł Imieniem Waszego Carskiego Wieliczenstwa informował Nas wprzod o tym Człowieku, y żądał w tym o Satisfakcyą, pewnie byśmy byli Iey nie odmowili, y owszem żądaniu Iego za dosyć uczynili bez naruszenia Prawa y bespieczenstwa publicznego, y nie mielibyśmy byli okazyi do żalu y skargi teraznieyszey. Trzymamy tedy mocno po Sprawiedliwości Waszego Carskiego Wieliczenstwa, że tego postępku approbować nie będziesz, miarkuiąc się po sobie, gdyby tez pod Bokiem Waszego Carskiego Wieliczenstwa podobna stać się miała okazya, a zatym przyznasz słuszność żalu, y nieukontentowania ztąd Naszego. Dla czego nieomylney, iesteśmy Nadziei, że Wasze Carskie Wieliczenstwo zważywsze sprawiedliwe representacye Nasze, rozkażesz wypuścić tego Człowieka, a oraz y Kapitana Polaka Poddanego Naszego, który go brał wespoł z Niemi, co się do tego sz mieszali oddać nam; My zaś upewniamy Wasze Carskie Wieliczenstwo, że respektem pomienionego Człowieka taką damy satisfakcyą, iakiey Wasze Carskie Wieliczenstwo potrzebować będziesz. A teraz pomyślnych Sukcessow przy zdrowiu dobrym od Pana Boga Waszemu Carskiemu Wieliczenstwu życzemy. w Warszawie ut Supra.

Le Compliment, que Mr Le Grand Marechal a fait faire au Prince Dolhoruki.

Qu'il a appris avec beau coup

de surprise, que Mr. l'Ambassadeur avoit fait enlever un Cosaque, qui vivoit, ici sur la iurisdiction et protection et sureté publique et dans la Residence de Sa Maiesté. Qu'il n'avoit pas d'abord voulu a jouter foi a cet avis, ayant douté, que Mr. l'Ambassadeur eut pu donner les mains a une pareille violence, et qu'il avoit pris exprés du tems pour s'informer de la verité du fait, mais qu'il savoit maintenant, que l'enlevement s'etoit fait par un soi disant Officier Russien muni d'un Ordre de Mr. l'Ambassadeur, et que le Cosaque avoit eté pris en pleine rüe, et mené a l'hotel de Son Excellence: Que le Roy et la Republique lui ayant confié la jurisdiction dans cette Residence, la Charge l'Obligeoit non seulement a administrer la Justice particuliere, mais aussi a veiller a la securté publique, et a ce qui il ne se passe rien au preiudice des droits de Sa Maiesté et de la Republique. Que, pour cette effet, il ne pouvoit se dispenser de faire savoir a Mr. l'Ambassadeur, qu'il, sait fort bien, que Son Excellence n'aura Considere se Cosaque, que comme un suiet, et peutétre comme un rebelle du Czar Son Maitre; et qu'on sait en Pologne, ce qui est dû a un Ambassadeur d'un Prince Souverain, et sur tout, d'un Prince Allie, ce que Mr. l'Ambassadeur doit savoir experimenté lui même depuis tant d'annees, qu'il reside a la Cour de Pologne, mais. Qu'on y fait en même tems, que les Ambassadeur, ni leurs Maittres mêmes, n'ont aucune jurisdiction à exercer dans un pays etranger, si non sur leurs domestiques, et que si les Ambassadeurs ont quelque pretension sur qui que ce soit, le droit des gens, les coutumes practiquees en toutes les Cours de l'Europe, et la raison même demendent, qu'ils s'adressent au Prince, auprés du quel ils resident, et qu'ils lui demandent justice; qu'on sait de meme, qu'un Ambassadeur, qui pretend jouir des Privileges, que le droit des gens lui donne, doit etre le Premier à observer le même droit, et rien faire contre la souverainté du Gouvernement, au quel il est envoyé; que s'il en agit autrement, il perd les droits attachez d'ailleurs a son Caractere, et qu'il cesse d'etre inviolable des qu'il commet lui même des violences; que l'enlevement d'une personne, qui vit hors la Maison de l'Ambassadeur, est une violence achevée, et une infraction de la securté publique, que chaque Prince est obligé de maintenir dans ses Etats: Qu'il y a fort peu d'exemples, qu'un Ambassadeur ait osé se porter a de telles entreprises mais, que ceux, qui l'ont osé, s'en sont fort mal trouvez. Que par consequent, Mr. le Grand Marechal, en vertu de Son Ministere, seroit en droit de faire reprendre par force le Cosaque en question, et de procurer ainsi lui meme une juste satisfaction au Roy et a la Republique particulierement lesez en cette occasion; mais, qu'ayant beaucoup de devotion pour Sa Maiesté Czar: et etant des Amis et Serviteurs de l'Ambassadeur, il avoit mieux aimé choisir le chemin le plus doux, qui est de prier Mr. l'Ambassadeur, de remettre le Cosaque en liberté et de livrer a la iustice l'Officier, qui a fait le Coup, et qui ne sauroit etré regardé, que comme un perturbateur du repos public, d'autant plus, qu'on le dit ne Polonois: Qu'il espere, que l'Ambassadeur ne fera aucune difficulté la dessus; Que le Czar même, si jaloux de ses droits, ne sauroit approuver le procede de l'Ambassadeur, Sa Maiesté Czar etant troup juste par permettre a ses Ministres aux Cour etrangeres, de faire des violences, qu'Elle ne laiservoit pas exercer impunement a ceux qui resident aupres d'elle, que d'ailleurs Mr. le Grand Marechal ne prend aucun interet particulier au Cosaque enlevé et qu'il n'auroit pas fait la moindre difficulté de faire faire iustice contre lui, si l'Ambassadeur eut fait la moindre instance a cet egard: mais qu'il s'agit ici des droits souverains, et de l'anthorité du Roy et de la Republique, et qu'enfin le Grand Marechal ne sauroit faire moins, que ce qu'il fait. &c.

Copia Listu Jego Mosci Pana Marszałka Wielkiego koronnego do Jego Mosci Pana Gołowkina kanclerza Moskiewskiego.

Wyrozumiesz Wasz Mosć Pan z inkludowanych Copyi Akcyats, która tu bez żadney tam gdzie należało requizycyi pod Bokiem Jego krolewskiey Mosci Pana Mego Miłosciwego uczynił Xiąże Jego Mosć Dołhoruki Pełnomocny Poseł Jego Carskiego Wieliczenstwa. Aż tasz Akcya dała okazyę Jego Krolewskiey Mosci Panu Memu Miłosciwemu do użalenia się, które w Liście swym do Jego Carskiego Wieliczenstwa pisanym obszerniey wyraża, tudziesz przytomnemu Senatowi y Ministrom Status do zadumienia y niemałego żalu, tedy to z powinnosci Urzędu y Jurysdykcyi moiey, swym y przytomnego Senatu tudziesz Ich Mosciow Panow Ministrow Status Jmieniem, przy oswiadczeniu życzliwey moiey uniżonosci, donieść onemusz Jestem Obligowany, pewien będąc że Wasz Mosć Pan iako wiadomy dobrze wszelkich Praw o publicznym bespieczenstwie postanowionych, wrostropna swoię wziąwszy to uwagę przyznasz, że takowego postepku w żadnym Panstwie nigdzie, dopieroz pod Bokiem Monarchy nikomu nie przystoi y nie godzi się czynic. A zatym starać się będziesz o skuteczny Ordynans Jego Carskiego Wieliczenstwa do Xięcia Jego Mosci Posła, aby przez nieodwłoczne powrócenie pobranych tu Ludzi należyta tak Jego krolewskiey Mosci iako tesz Prawu Narodow tym procederem naruszonemu uczynił Satisfakcyą, do ktorey się tenże Xiąże Jego Mosć Poseł, lubo miał wiele o to rekwizycyi y dostatecznych prezentacyi, co się przy danych Copyi iawnie pokaznie żadną miarą akkomodować niechciał. Jako nayusilniey tedy o pomieniony Ordynans upraszaiąc Wasz Mosć Pana, życzliwą moię do Usług Jego w każdey rekwizycyi deklaruię ochotę, y Jestem Wasz Mosci Pana &c.

Copia Listu Jego krolewski Mosci do Xięcia Jego Mosci Prymassa. z Warszawy dnia 16. Xbris 1720.

Nayprzewielebnieyszy w Bogu Uprzeymie nam miły &c.

Jakośmy Sensibiliter uboleiwali że słabość zdrowia Uprzeymości Waszey ubliżyła Nam Maiestatowi Naszemu miley usibus publicznych potrzebney na świeżo nie doszłym Seymie przytomności Jego, tak to nas niepomału Kontentowało, że przy tey absencyi Uprzeymości Waszey doznawaliśmy przez inspirowane Wielmożnemu Kanclerzowi Wielkiemu Koronnemu, a od Niego Nam kommunikowane godne Uprzeymości Waszey sentimenta, a Assistuiem Jego w Sprawach publicznych prudentiam, y że teraz Laetiorem o Melioracyi zdrowia Uprzeymości Waszey /: którego quam perfectissimum życzemy vigorem :/ Uprzeymości Waszey słyszeliśmy Nuntium. Aże dotych czas intenta około dobra pospolitego y ubespieczenia gruntownego pokoiu cura nie pozwoliła Nam kommunikować Uprzeymości Waszey domestica gaudia Nostra z Narodzenia Nayiaśnieyszego Wnuka Naszego; Więc lubo nie wątpiemy, że to iuż ex fama publica Uprzeymości Waszey innotuit, przecięż y My Sami czyniemy go participem tey Konsolacyi y ukontentowania Naszego. Donosiemy oraz Uprzeymości Waszey Żegdyśmy przez wynalezione z przytomną Radą Sposoby, o których Wielmożny Kanclerz Wielki Koronny informował Uprzeymość Waszą obmyślili dostatecznie internam et externam Securitatem Reipublicae, umyśliliśmy na krotki czas oddalic się do Dziedzicznych Państw Naszych, będąc permoti nietylko indispensabili Interessow tamecznych przytomności Naszey potrzebuiących necessitate, ale tesz et desiderio oglądania tych Nayiaśnieyszych pociech naszych, od których Nas separavit Miłość Rzeczypospolitey superans omnem Charitatem. Jako zaś doswiadczyliśmy nieraz, y w nay niebespiecznieyszych Konniunkturach Prymacyalney Uprzeymości Waszey circa bonum publicum pod niebytność Naszę Wigilancyi, y Wielkiey in rebus gerendis przezorności y doskonałości, tak y teraz wzywamy oney na utrzymanie tego Miłego wszystkim ab intra pokoiu, y Exekucyą novellæ Legis. Upewniaiąc przytym Uprzeymość Waszę że My lubo ztąd Corpore non animo oddaleni będziemy iednak powrotu Naszego maturare w prędce nie omieszkamy. Dobrego przytym Uprzeymości Waszey od Pana Boga życzemy zdrowia. Datum ut supra.

Copia Listu Jego krolewski Mości do Jego Mości Pana Hetmana wielkiego, Wielkiego Xięstwa Litewskiego z Warszawy dnia 16. Xbris 1720.

Wielmożny Uprzeymie Nam Miły. Kiedyśmy częścią indispensabili necessitate rozporządzenia Interessow Dziedzicznych Państw Naszych częścią desiderio widzenia Nayiaśnieyszych pociech Naszych, umyślili na krotki czas oddalic się do Saxonii post provisam Rzeczypospolitey ab intra et ab extra securitatem, przez umowione communicato z przytomną Radą, y z Uprzeymością Waszą consilio Sposoby, dobrze onemusz wiadome: tedy usilnie żądamy po Uprzeymości Waszey, abyś pro munere suo, y zwyprobowaney ku Nam Wierności, ku Oyczyznie życzliwości, wszelkie na Utrzymanie wnętrznego pokoiu, y zewnętrznego bespieczeństwa, tudziesz ad executionem novellæ Legis impendere chciał Studium y tego pilnie przestrzegał, aby Conclusum Senatus blisko przeszłey Post Comitialney Rady było in executione. Wczym wszystkim, gdy Uprzeymość Wasza obowiązaney Iure iurando cnotości, y powinności dasz dokument, pomnożysz y Maiestatu Naszego y u Rzeczypospolitey wdzięczną zasług swoich rekognicyą: My zaś iako się ztąd mieyscem tylko nie sercem oddalamy, tak powrót nasz iako nayprędzey maturare zechcemy. A teraz dobrego zdrowia od Pana Boga życzemy.

Copia Listu Jego krolewski Mości do Jego Mości Pana Generała wielkopolskiego sub data ut supra.

Wielmożny Uprzeymie Nam Miły. Podana nam iest, tu Supplika Imieniem Urodzonego Unruga Stolnika Wschowskiego, którego Urodzony Dunin w Trybunale Koronnym processować zaczął, aby tedy takowa inter Concives kłótnia przez przyiacielskie media obu Stron uspokoić się mogła, po Uprzeymości Waszey usilnie żądamy, abyś interpositione powagi swoiey przywiódł Strony, do zakończenia sprawy pomienioney, y zupełnego się cum plenaria satisfactione onych uspokoienia. In reliquo dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia.

Copia Listu Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego koronnego do Jego Mości Pana Dunina pod taż data co wyżey.

Kiedy Jego krolewska Mość Pan Muy Miłościwy zlecić raczył Jego Mości Panu Woiewodzie Inowrocławskiemu Generałowi Wielkopolskiemu M. M. Panu, aby sprawę Wasz Mości Pana z Jego Mości Panem Unrugem Stolnikiem Wschowskim do Trybunału Koronnego wytoczona per interpositionem powagi swoiey uspokoił, tedy y Ja proszę wielce Wasz Mości Pana, abyś to wszystko co na tamtey Complanacyi iuste et Legitime Jego Mość Pan Woiewoda M. M. Pan ad satisfactionem Wasz Mości Pana proponować będzie akceptować et amicabiliter z Stroną uspokoić się raczył. Co wyraziwszy Jestem Wasz Mości Pana &c.

Instructio Sacræ Regiæ Maiestatis Domini Nostri Clementissimi Generoso Aulico Sacræ Regiæ Maiestatis Nuntio ad Conventum Generalem Statuum et Ordinum Terrarum Prussiæ Mariæ-

burgi pro die vigesima quarta Mensis Martii Anni proxime venturi millesimi septingentesimi vigesimi primi designat in Cancellaria Regni maiori. Data Varsaviæ die 16 Mensis Decembris Anno Domini MDCCXX.

Exponet imprimis Generosus Nuntius Mentis Regiæ interpres eo sensibiliorem Sacræ Regiæ Maiestatis Domini Nostri Clementissimi dolorem ex tristi eventu præteritorum Comitiorum Regni Generalium quo Maiorem spem conceperat Sacra Regia Maiestas publicæ felicitatis ex votivo Eorundem Comitiorum Successu secuturæ, omnemque ad Eum feriem ex parte sua Regia curam impenderat. Certum namque est, quod post electionem Mareschalci, coniunctionemque Statuum Reipublicæ, post explicationem optimorum sensuum pro Bono publico Maiestatis et Reipublicæ, post expeditas cum Ministris Principum Externorum hic præsentibus Conferentias, felix prædictorum Comitiorum conclusio subsequi potuisset et formatæ in iisdem ad Stabilimentum Securitatis internæ et externæ iuxta mentem Instructionis Regiæ Constitutiones, concertataque pro Bono publico media, non tantum Securam et pacatam, sed et florentem Rempublicam fecisset. – Secundo deferret Idem Generosus Nuntius, quod cum ad eam felicitatem propter diversos et liberos disceptantium Sensus non sit perventum, Sacra Regia Maiestas Dominus Noster Clementissimus pro indefessa sua erga Bonum publicum Paterna sollicitudine, convocavit Senatus Consilium, et ex communi voto Internam et externam Securitatem stabilivit. – Tertio repræsentabit Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiæ, qualiter Sacra Regia Maiestas Dominus Noster Clementissimus Negotium, ex unanimi voto et Sensu præsentis Senatus, Commendæ super Exercitum Regni Exotici Authoramenti iuxta novum Computum in Comitiis Tractatus formatum Primo generali ex vi Iustitiæ Distributivæ a Sacra Regia Maiestate datæ (: quod variis in Sensibus Civium causavit scrupulos, et Consilia publica difficultavit :) declaraverit relinquendum in Statu quo ad ulteriorem Reipublicæ Futuris in Comitiis decisionem, et ne detur occasio Ulterioribus hac in Materia Collisionibus et diffidentiis, quod Sacra Regia Maiestas Dominus Noster Clementissimus cum magnificis Ducibus Exercitus utriusque Gentis conferentias habuerit, in quibus circa Conservationem debitæ Eorum super Exercitibus Utriusque Authoramenti potestati adinventa sunt dispositiva temperamenta ad finalem huius Negotii in futuris Deodante Comitiis cum plena Reipublicæ satisfactione determinationem. –
Quarto Obstringet Amore Boni publici Generosus Nuntius Status et Ordines Terrarum Prussiæ ut post tot frequentatos Anteriorum dilapsorum Conventuum infelices casus nunc coadunatis et plene combinatis Animis cuncta Consilia sua ad restituendam primævam Statuum felicitatem et reducendum ab intra Bonum Ordinem pro utilitate Provinciæ suæ dirigant. – Quinto, Quam summum et evidens periculum augeatur ratione defluitationis per Fluvium Vistulam ad Civitatem Gedanensem super vacaneum est pluribus enarrare. Notorium enim est, quod Fluvius Vistula ad montem album præcipue angulum seu apicem Montoviensem dictum, in dies maiori et vastiori impetu antiquum subruat munimentum, et tantam molem Undarum in Fluvium Nogat dictum exoneret, ut omnes Impensi Insulanorum aliorumque conatus minime sufficiat, nec aggeres appositi tantam aquarum sustinere queant Magnitudinem, sicut aliquoties iteratæ minoris Insulæ Mariæburgensis tum Elbingensis et aliarum circumjacentium inundationes tristi et luctuoso comprobarunt eventu. Idcirco præfatus Generosus Nuntius deferet Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiæ quod Civitates Prussiæ ad requisitionem Sacræ Regiæ Maiestatis Domini Nostri Clementissimi per particularem Eiusdem Commissionem Magnifico Palatino Mariæburgensi et Reverendo Abbati Pelplinensi datam, laudabili applicatione ad occurrendum maioribus periculis media necessaria ex parte sua anticipando subministrarunt, ne itaque opus iam saluberrime coeptum aliqua retardatione inevitabili discrimini exponatur, vel quod merito metuendum, in nihilum redigatur. Idem Generosus Nuntius Ulteriori maturæ Statuum Terrarum Prussiæ reflexioni, Iterum atque iterum proponet ac instantissime commendabit. Nam licet si res hæc operam et operam totius Reipublicæ requirat, nihil tamen Sacra Regia Maiestas Dominus Noster Clementissimus censet intermittendum, quin similia interim adhibeantur expedientia media donec in proxime futuris Comitiis congregata Respublica coniunctam huic operi manum admovere possit. – Sexto Quoniam ad effectum executionis Sancitorum Tractatus et Comitiorum Regni Generalium Varsaviensium 1717. Anni in Ordine proportionis Contributionum publicarum pro Stipendiis militaribus adinveniendæ, Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiæ certam Tariffam ex præteritis assumere visum est, unde loco speratæ pro Iustitia onerum publicorum moderationis, Bona mensæ Regiæ nimium præaggravata esse liquido constat, Generosus Nuntius Nomine Sacræ Regiæ Maiestatis Domini Nostri Clementissimi præfatis Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiæ singulariter commendabit, ut in præsenti Congressu Bona Oeconomica quantocyus ab

impositis ultra æquitatem Eiusmodi Oneribus publicis releventur, atque infuturum immunitatibus per Leges et Constitutiones eisdem effective concessis gaudeant.- Septimo. Instabit similiter, quatenus Civitati Sacræ Regiæ Maiestatis Mariæburgensi in exolvendis Contributionibus publicis magna præaliis Civitatibus Prussiæ inæqualitate aliquot retro ab annis oneratæ per Iustum debitumq́ moderamen a dictis Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiæ in subveniatur.-
Ad Extremum cum Civitates Prussiæ in propriis Relationum Sacræ Regiæ Maiestatis et assessorialibus Iudiciis Forum ex lege et usu veteri tantum habeant, interim vero Eædem Civitates in Tribunalitiis Fiscalibus Radomiensibus aliisque Iudiciis Ipsis incompetentibus in Contumaciam variis Lucris et condemnationibus inno datæ sunt, Proinde indemnitati Iurisdictionis Regiæ, Iuribusque Civitatum consulendo prædictus Generosus Nuntius omnimode curabit, ne obtentu præfatorum in Foro incompetenti Condemnationum, Memoratorum Civitatum activitas in publico illo Generali Terrarum Prussiæ Conventu disputabilis vel dubia reddatur Cætera Activitati et dexteritati Generosi Nuntii committuntur.

Universales Literæ Pro Conventu Generali Terrarum Prussiæ. Augustus Dei Gratia Rex.

Universis et Singulis præsertim vero Reverendis in Christo Patribus Magnificis Generosis Nobilibus et Spectabilibus Famatis, Senatoribus, Dignitariis, Officialibus Terrestribus Castrensibus Nobilitati Maioribus et Minoribus Civitatibus Terrarum Prussiæ Palatinatus Sincere et fideliter Nobis dilectis. Gratiam Nostram Regiam. Reverendi in Christo Patres, Magnifici Generosi Nobiles Spectabiles et Famati sincere et fideliter Nobis dilecti. Nolumus infandum renovare dolorem super tristi ultimariorum Comitiorum eventu, verum potius Læta extremi Luctus Sinceritatibus et Fidelitatibus Vestris communicamus solatia, quod materia Commendæ super Exercitu Exotici Authoramenti inata novum Computum in Comitiis Tractatus formatum, a Nobis, primo Generali ex vi Iustitiæ distributivæ datæ, variorum sensibus Civium causavit scrupulos, et publica duorum Comitiorum difficultavit Consilia. Et licet enixe volebamus in proxime ultimariis Comitiis finaliter facilitare intervenientem hanc a biennio difficultatem, si venisset Respublica tota et integra in Statibus suis ad desideratam Activitatem. Quia tamen ad eam non perventum, in diverso et libero disceptantium Sensu; Igitur non absque vero dolore Nostro, puræ Intentiones Nostræ ad conservationem Boni publici et manutentionem Legis collimantes, in eiusmodi disceptationibus in cassum eundo, non potuerunt Ipso Effectu patere Statibus Reipublicæ. Nolentes tamen etiam in abruptis decesse curæ concreditæ Nobis desuper Regni convocavimus Senatus Consilium, in quo ex voto communi provisa interna et externa Securitate declaravimus Negotium ratione Eiusdem Commendæ Exercitus Exotici Authoramenti in Statu quo ad ulteriorem Reipublicæ decisionem relinquendum. Insuper ne detur occasio Ulterioribus Collisionibus diffidentiis et et Contrariis in hoc Negotio Commendæ interpretationibus, Visum Nobis habere Conferentias cum Magnificis Exercitus utriusque Gentis Ducibus, in quibus circa conservationem plenæ Eorum Legibus Antiquis et recentiori assecuratæ super Exercitibus Utriusque authoramenti, Potestatis, adinventa sunt temperamenta dispositiva ad plenariam totius Reipublicæ satisfactionem et ad plenariam totius Reipublicæ satisfactionem et ad finalem in futuris Deo dante Comitiis determinationem. Qua propter ea Spe pleni, ut eo citius commota contristataq́ ex occasione infelicis eventus commediate præteritorum Comitiorum Civium corda solari possimus, Conventum Generalem, Statuum et Ordinum Terrarum Prussiæ Sinceritatibus et Fidelitatibus Vestris Mariæburgi iuxta Alternatam pro die 24. Mensis Martii Anni proxime venturi Millesimi septingentesimi vigesimi primi, cum facultate eligendi Commissarios pro Tribunali Thesauri Radomiensi, sicubi quantum in aliquo Palatinatu desiderantur indicimus. Nulli dubitantes, quod Sinceritates et Fidelitates Vestræ Conformando sese ad mentem novellæ Legis præsertim sub Titulo de Comitiolis Relationum, eundem Conventum Generalem cum manutentione securitatis et tranquillitatis internæ ad vota publica, emolumentumq́ Provinciæ illius finaliter terminabunt. Quas Universales Nostras literas, ut eo citius omnibus et Singulis innotescant, in locis solitis easdem publicari mandavimus. pro maiori vero præmissorum fide Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri iussimus. Datum Varsaviæ Anno Domini MDCCXX.-

Copia Listu Iego Krolewski Mości do Ich Mościow Panow Senatorow Prowincyi Pruskiey

Datum ut Supra.

Porozeszłym żal się Bożo irrito Successu ostatnim Seymie, iako Jnnym Woiewództwom Ziemiom y Powiatom z Oycowskiey Naszey Opatrzności y nieustaiącey około Dobra Pospolitego ostrożności, dawny zachowuiąc zwyczay Seymiki Relationis naznaczyliśmy tak y General Prowincyi Pruskiey na dzień 24. miesiąca Marca w Roku blisko następuiącym 1721.º według alternaty w Malborgu præfiximus. Na którym iż Uprzeymość Wasza pro ingenito suo erga Patriam amore stosuiąc się do Instrukcyi y Universałów Naszych wszystko cokolwiek tak ad manutenendam et conservandam tranqui=

-litatem publicam per exactam Legum Traktatu y Seymu Warszawskiego observantiam, iako też ad emolumentum tameczney Prowincyi, aby iako naylepiey ziednoczona y zkombinowana: w dawnych swoich ozdobach reflorescat, bydz baczysz potrzebnego promowować, y powagą swoią, tudziesz kredytem, ktorym w tamtey Prowincyi słyniesz, utrzymywać zechcesz, iako niewątpiemy, tak wszelkie Uprzeymości Waszey in publicum applikacye w podaiących się okazyach Łaskami y Respektami naszemi Pańskiemi zawdzięczyć omnimo deklarujemy. Dobrego przytym Uprzeymości Waszey od Pana Boga życzemy zdrowia.

Copia Listu Jego Krolewskiey Mości do Urodzonych tey że Prowincyi Pruskiey.

Tenże początek usque ad verba praefiximus na ktorym abyś Wierność Wasza pro solito suo Boni publici amore ad mentem Uniwersałow y instrukcyi Naszych wewnętrzny pokoy Całości Dobra pospolitego per exactam Legum observantiam utrzymywać y cokolwiek ad Commodum et utilitatem Prowincyi tameczney bydz może potrzebnego, promowować raczył, usilnie żądamy. Wdzięczną zato Wierności Waszey przyrzekaiąc pamięć. Ktorey przytym dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia.

Copia Literarum Sacrae Regiae Maiestatis ad maiorem Civitates Prussiae.

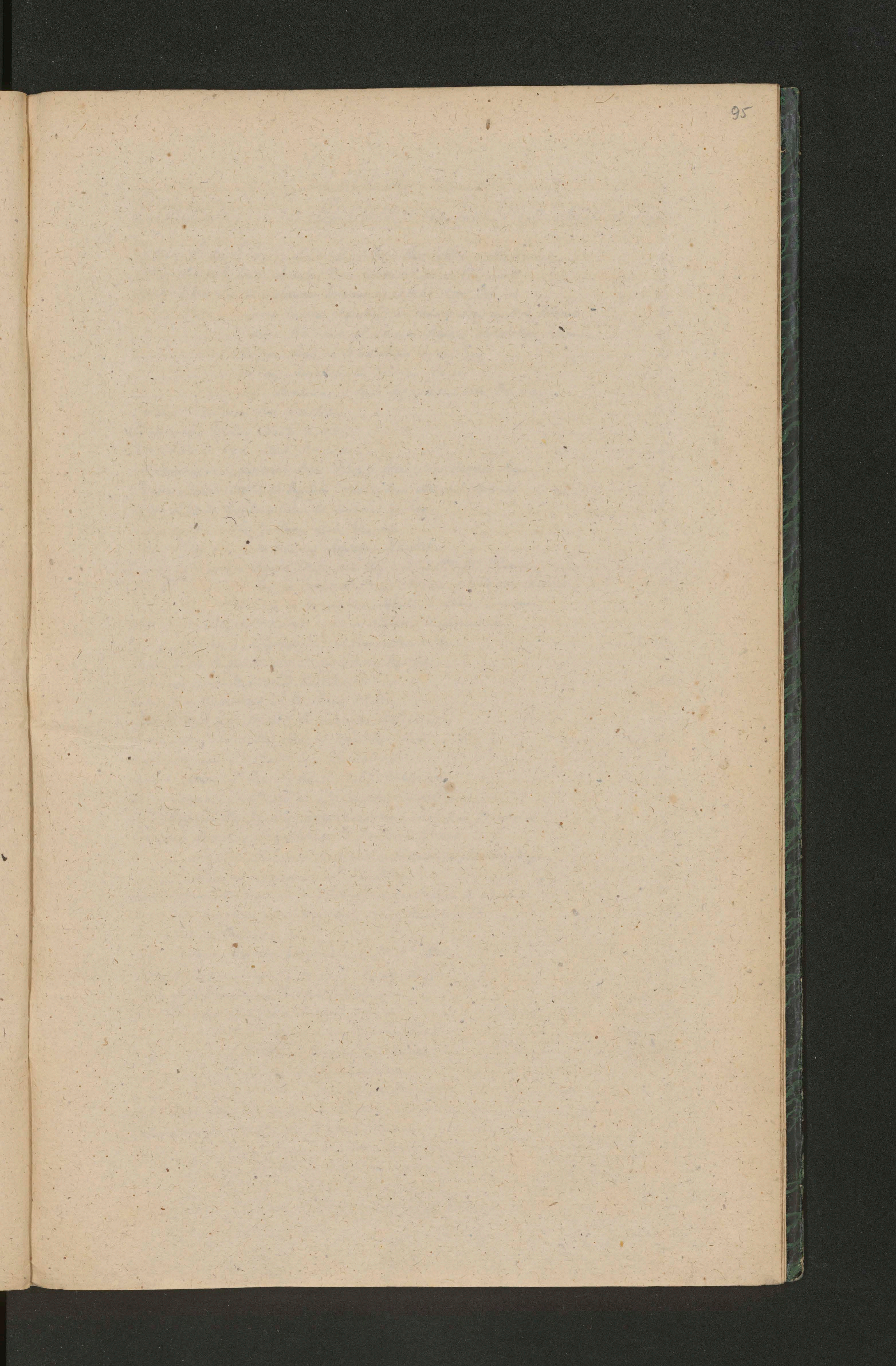
Nobiles et Spectabiles Fideliter Nobis dilecti. Post tristem commediatorum Comitiorum Generalium Varsaviensium eventum, insistendo usitatae praxi, prout aliis Palatinatibus, Districtibus et Terris Regni dominiorumque Nostrorum Conventus particulares Relationum indiximus, ita et Statibus Terrarum Prussiae Conventum Generalem in diem 24. Mensis Martii Anni proximi imminentis Millesimi septingentesimi Vigesimi primi Marieburgi ex alterna Vice incidendi Universalibus Literis Nostris praefiximus. Compellamus igitur Fidelitates Vestras ut pro eodem Generali Conventu per Internuntios suos Viros prudentia et virtute praeditos Boni que publici amantes compareant, omnique Studio ad Mentem Universalium et Instructionis Nostrae, tam ad manutentionem internae tranquillitatis, quam conservationem internae tranquillitatis, quam conservationem Boni publici, per exactam Legum Tractatus et Comitiorum Varsaviensium observantiam, nec non quidquid ad utilitatem Provinciae desiderari potest, quo restabilita Unione Animorum et Consiliorum in antiqua sua forma et decore ulterius reflorescat cooperari. Quod reliquum est fidelitates Vestras bene valere jubemus.

Copia Literarum Sacrae Regiae Maiestatis ad minores Civitates Prussiae.

Spectabiles Famati, fideliter Nobis dilecti. Insistendo usitatae praxi post tristem Comitiorum immediatorum Varsaviensium eventum, Conventum Generalem Relationis Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiae ex alterna vice Marieburgi incidendi pro die 24. Mensis Martii anni proxime imminentis Millesimi septingentesimi vigesimi primi praefiximus Universalibus Literis Nostris. Pro quo Generalis Conventus Termino ut Fidelitates Vestrae perfunctae prius Officiis suis in particularibus conventibus per Viros probos prudentes, Bonique publici amantes è medio sui deputatos, qui ad mentem Instructionis et Universalium Nostrarum tranquillitatem publicam, Commodaque provinciae promovere conentur, compareant. Easdem ampellamus. De caetero Fidelitates Vestras bene valere iubemus &c.

Copia Listu Jego Krolewski Mości do Ich Mościow Panow Starostow Pogranicznych z Warszawy dnia 16. Xbris Roku Panskiego 1720.

Urodzonym Starośćie Naszemu Generalowi Kamienieckiemu, Podolskiemu, Podstarośćiemu y Sędziemu, Pisarzowi y Burgrabiemu Grodzkim Kamienieckim Wiernie Nam milym Łaskę Naszę Krolewską. Urodzeni Wiernie Nam mili. Po rozerwanym dolendo casu Seymie na odprawionym tu Senatus Consilium cokolwiek pro paterna providentia widzieliśmy indispensabiliter bydz potrzebnego do utrzymywania internae et externae securitatis tey Oyczyzny za zdaniem przytomney Rady Konkludowaliśmy a że externa Securitas na zachowaniu dobrey cum vicinis przyiaźni, Cointelligencyi, y Sąsiedztwa spokoynego naybardziey zawisła, tedy maiąc relacye o roznych Excessach na pograniczu ab utrinque popełnionych, a oraz y expostulacye od Zwierzchności Przeswietney Porty Ottomańskiey in Confiniis będącey o administracyą Sprawiedliwośći, y poskromienie Excessivorum Authoritate Ejusdem Senatus Consilii Konkludowaliśmy y zleciliśmy Officialibus Castrensibus Starostw pogranicznych, aby wszelkie Excessa, kriminały, y zachodzące ab utrinque krzywdy praeviis Inquisitionibus iuxta Jura Gentium Summario processu praecissa appellatione sądzili, y karali, Dekreta swoie nieodwłoczney Exekucyi przywodzili. Co Wiernośćiom Waszym donosząc omnino pilnie rekommendujemy, abyśćie praemissa pro debito obligacyi swoich wykonali &c.

Index

Expeditionum Publicarum In Anno domini 1720.

